ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO OSMILETÉ STUDIUM 2026/2027

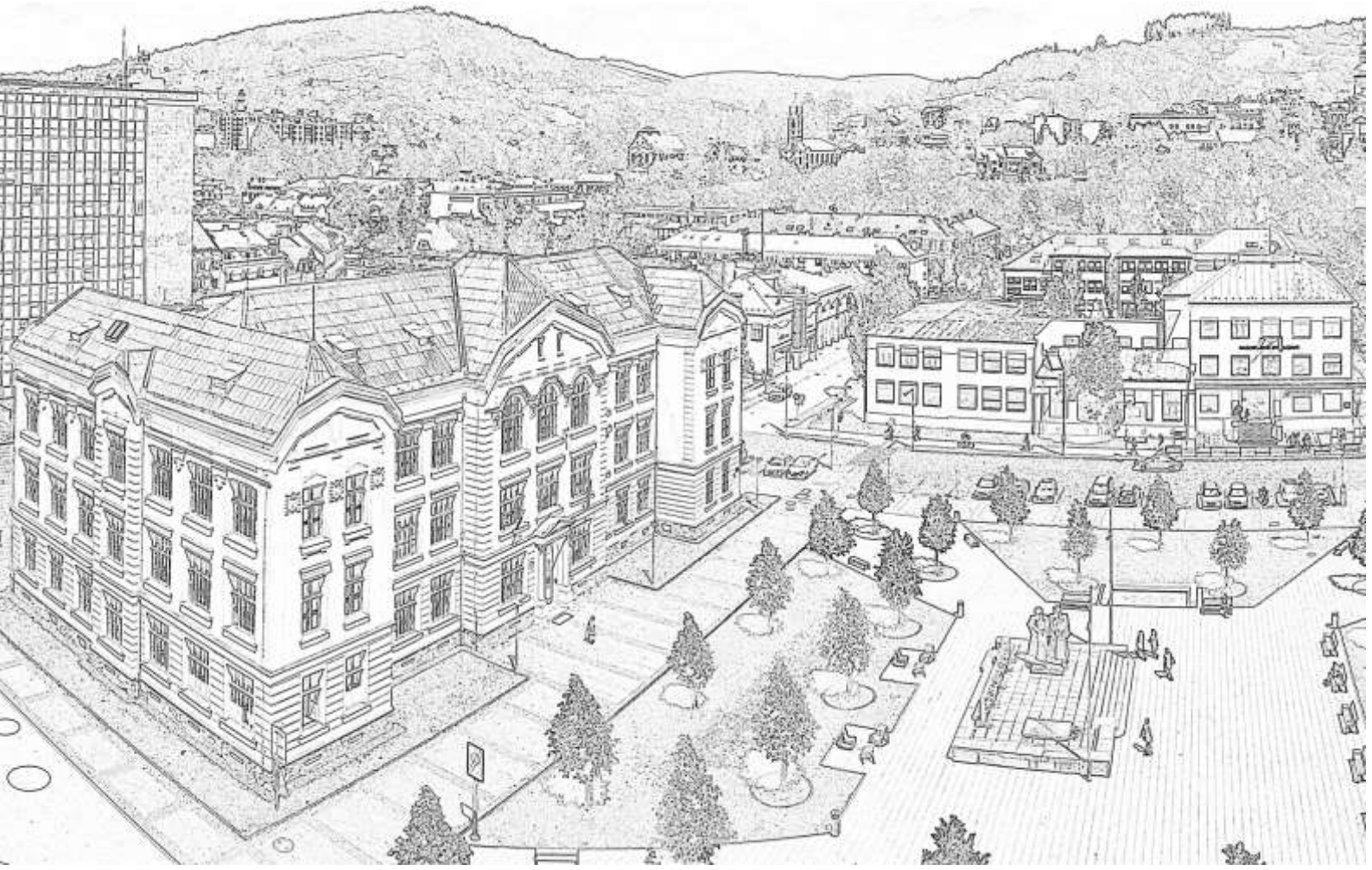

Masarykovo gymnázium
Střední zdravotnická škola
Vyšší odborná škola zdravotnická
Vsetín

MGSZŠVOŠZV

Školní vzdělávací program

pro osmileté gymnaziální vzdělávání

Zpracováno podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) a Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia (RVP G).

MGSZŠVOŠZV

Obsah

1 Identifikační údaje 4
2 Charakteristika školy 5
2.1 Velikost a vybavení školy 5
2.2 Charakteristika pedagogického sboru 6
2.3 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce 6
2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 7
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu 8
3.1 Zaměření školy 8
3.2 Profil absolventa 9
3.3 Organizace přijímacího řízení 9
3.4 Organizace maturitní zkoušky 9
3.5 Výchovné a vzdělávací strategie 10
3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 13
3.7 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných 14
3.8 Začlenění průřezových témat 15
4 Učební plán 21
5 Učební osnovy 23
5.1 Český jazyk a literatura 23
5.2 Anglický jazyk 50
5.3 Francouzský jazyk, Německý jazyk, Španělský jazyk 75
5.4 Dějepis 116
5.5 Člověk a společnost (ČAS) 143
5.6 Společenské vědy 162
5.7 Zeměpis 181
5.8 Matematika 213
5.9 Přírodopis 236
5.10 Biologie 254
5.11 Chemie 268
5.12 Fyzika 288
5.13 Informatika 311
5.14 Výtvarná výchova 329
5.15 Hudební výchova 343
5.16 Sborový zpěv 361
5.17 Tělesná výchova / Zdravotní tělesná výchova 371
6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 398
6.1 Pravidla pro hodnocení žáka 398

MGSZŠVOŠZV

1 Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro osmileté gymnaziální vzdělávání

obor vzdělávání	79-41-K/81 gymnázium
vzdělávací program	osmiletý
forma vzdělávání	denní
Název školy	**Masarykovo gymnázium, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Vsetín**
	dále jen Masarykovo gymnázium Vsetín (MGV)
adresa	Tyršova 1069, 755 01 Vsetín
telefon	+ 420 575 750 300
email	posta@mgvsetin.cz
web	www.mgvsetin.cz
ředitel školy	Mgr. Martin Metelka
email	reditel@mgvsetin.cz
koordinátor ŠVP	Mgr. Dominik Bálan
email	dominik.balan@mgvsetin.cz
Zřizovatel	Zlínský kraj
adresa	třída Tomáše Bati 21 761 90 Zlín
kontakt	Tel: + 420 577 043 111 www.kr-zlinsky.cz
Platnost dokumentu:	od 1. září 2026

…….
Mgr. Martin Metelka
ředitel školy

2 Charakteristika školy

1. září 2013 došlo ke sloučení původního Masarykova gymnázia se Střední zdravotnickou školou a Vyšší odbornou školou ve Vsetíně. Vedení školy sídlí v budově gymnázia, kmenové třídy gymnaziálních oborů jsou umístěny v původních budovách gymnázia, kmenové třídy zdravotnických oborů pak v původní budově SZŠ Vsetín.
Od března 1990 nese gymnázium jméno T. G. Masaryka. Jsme jediné státní gymnázium ve Vsetíně se čtyřletým a osmiletým studijním programem. V rozsáhlé síti středních škol má gymnázium své zvláštní postavení. Připravuje mladou generaci jak po stránce vzdělávací, tak i výchovné především pro vysokoškolské studium.

2.1 Velikost a vybavení školy

Cílová kapacita osmiletého studia je až 240 žáků, což představuje otevření jedné třídy v každém ročníku.
Cílová kapacita ve čtyřletém studiu je až 380 žáků, což představuje otevření tří tříd v každém ročníku.

Objekt gymnázia tvoří třípodlažní budovy ve tvaru L označené písmeny B a C z roku 1932, křídlo A je v provozu od roku 2001. Výuka probíhá ve 20 kmenových učebnách a 16 odborných učebnách (2 počítačové učebny, 6 jazykových, učebna fyziky, chemie a biologie s renovovanými laboratořemi, učebna VV a HV). V půdní vestavbě je umístěna aula s kapacitou pro 120 žáků, v níž probíhá výuka, přednášky, semináře, divadelní představení a koncerty. Součástí školy je malá tělocvična, která ale nevyhovuje současným potřebám školy. Pro sportovní disciplíny škola využívá sportovní halu na Lapači, sportovní areál Sokolovny a lehkoatletický stadion Ohrada. Jednou z priorit dalšího rozvoje školy je vybudování nové tělocvičny.
Škola má bezbariérový vstup, výtah a sociální zařízení pro tělesně postižené.

V přízemí moderní budovy A je umístěna nová kuchyně a jídelna, která svými parametry odpovídá všem hygienickým požadavkům. Mimo to mají žáci k dispozici bufet a nápojové automaty (ty jsou určeny jen pro žáky starší 15 let).

Knihovna se 17 000 výtisky beletrie a odborné literatury a 13 000 výtisky učebnic a výukového materiálu slouží žákům také k samostudiu nebo k relaxaci.

U vstupu do školy je umístěna moderně vybavená studovna. V prostorách školy je pro psychickou relaxaci žáků upraveno několik nově zařízených odpočinkových zón, v jedné z nich je umístěna obrazová galerie tvořená díly umělců, kteří mají úzký vztah ke škole nebo Valašsku.

Po materiální a technické stránce je škola vybavena dobře, má kvalitní audiovizuální, projekční a kopírovací techniku, satelitní připojení. V odborných učebnách je samozřejmostí multimediální technika.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen vysokoškolsky kvalifikovanými pedagogy, kromě funkce zástupců ředitele zde pracují výchovní poradci (jeden pro MG, druhý pro SZŠ a VOŠ), kariérový poradce, preventista sociálně-patologických jevů. Součástí poradenského centra je také školní psycholog. V případě individuálně integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zde pracuje asistent pedagoga.
Výchovný poradce poskytuje poradenské služby a pomoc žákům při řešení osobních, výukových a dalších záležitostí, má konzultační hodiny i pro rodiče. Do jeho kompetence spadají všichni žáci MGV se specifickými vzdělávacími potřebami.
Kariérový poradce pracuje s žáky již od 5. ročníku a provází je na cestě k volbě vysoké školy, poskytuje konzultace žákům i jejich rodičům.
Školní psycholog nabízí poradenství v osobních záležitostech žákům gymnázia a také SZŠ.

Pedagogové mají kvalitní prostorové a technické zázemí.

2.3 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Od května roku 2022 spolupracuje naše škola s jazykovou školou **Cambridge P.A.R.K.** z Brna. Stali jsme se zkouškovým místem pro cambridgeské jazykové zkoušky. Zájemci o vykonání těchto zkoušek již nemusí nikam cestovat a jazykový certifikát získají ve známém prostředí vlastní školy. A protože je Cambridge P.A.R.K. tzv. „platinovým zkouškovým centrem“, získávají naši studenti kromě nižší ceny i další výhody, například možnost volby partnera při ústní části nebo tzv. speaking warm-up. Jako přípravu ke skutečným zkouškám bude možno využít také tzv. mock tests (testy nanečisto). Doufáme, že se tak podaří dovést co nejvyšší počet studentů k zisku mezinárodně uznávaného anglického jazykového certifikátu, a to již v průběhu studia na naší škole. Možnost vykonání zkoušek bude otevřena i pro širokou veřejnost.
V rámci spolupráce s Cambridge P.A.R.K. probíhá také pravidelné ověřování jazykové úrovně našich žáků, které se následně opakuje vždy u žáků sekundy, kvarty, druhých ročníků a sexty, třetích ročníků a septimy a rovněž i u nově nastupujících ke studiu. Jeho cílem je získání podrobné a zároveň nezávislé zpětné vazby k výsledkům dosavadního snažení každého jednotlivého studenta i informací důležitých pro další studijní pokroky dle mezinárodních standardů. Díky opakovanému testování také lépe posoudíme vývoj znalostí našich studentů v čase a efektivitu výuky.

Dalším dlouhodobým projektem je **program Duke of Edinburgh International Award (DofE)**. Jde o program osobního rozvoje pro mladé lidi, který založil princ Philip, manžel britské královny. Účastníci se díky němu pravidelně věnují aktivitám, které je baví, učí se dosahovat svých cílů a získávají tak zkušenosti uplatnitelné v budoucím životě. Na konci cesty DofE čeká absolventy převzetí prestižního certifikátu: cena vévody z Edinburghu.

Naše škola spolupracuje také s **Centrem pro talentovanou mládež (CTM)**, které poskytuje jedinečnou vzdělávací zkušenost v různých oborech a je výbornou přípravou pro ty, kteří mají zájem o stadium v zahraničí. Umožňuje jim získat výhodu v přijímacím řízení i studiu.

V závěru školního roku pořádáme několikadenní akci **Projektové dny**, v rámci které si žáci mohou vybrat jednu z několika desítek nabízených akcí (např. zahraniční zájezdy, exkurze v rámci ČR, turistické akce, vzdělávací akce a další).

Na škole probíhá od roku 2024 festival **InspirujMe Fest**, který přináší přednášky a workshopy významných osobností společenského života. Učitelé prakticky všech předmětových komisí organizují setkávání s významnými osobnostmi regionu, dále nejrůznější přednášky a besedy s odborníky z praxe.

V rámci tělesné výchovy probíhají sportovní akce v různých sportovních disciplínách.
Během školního roku se realizují projekty různých předmětových komisí.

Žákům jsou nabízený vícedenní zájezdy do zemí hovořících cizích jazykem, který se na naší škole vyučuje.

Žákům je poskytnuta široká **nabídka volnočasových aktivit**. Vyučující tělesné výchovy vedou kroužky: volejbal, košíková, badminton, gymnastika, stolní tenis, kondiční cvičení, eskymování v bazénu.
Předmětová komise matematiky a informatiky nabízí matematické nebo šachové kroužky.
Studenti, kteří mají zájem o hudební oblast, se mohou stát členy pěveckého sboru Gaudeamus nebo Song.
V odpoledních hodinách mohou v prostorách školy nacvičovat své repertoáry hudební skupiny.

2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Při škole je zřízena školská rada, která se podílí na správě školy. Školská rada zasedá dvakrát ročně. Dvakrát ročně jsou svolávány třídní schůzky s rodiči. Individuálně si může rodič domlouvat schůzky s vedením školy a jednotlivými učiteli.
Se školou úzce spolupracuje Nadace Masarykova gymnázia Vsetín a Klub přátel a absolventů Masarykova gymnázia Vsetín.

Činnost Nadace se stává součástí všech aktivit školy, podporuje modernizaci výchovně-vzdělávacího procesu a rozvoj mezinárodní spolupráce, vytváří knihovnu T. G. Masaryka, galerii uměleckých děl, vyhlašuje ceny pro žáky a podílí se na organizaci maturitního stužkovacího plesu.
Ke zdařilým projektům patří také každoročně pořádaný cyklus přednášek s odborníky z různých oblastí, a to nejen pro žáky a pedagogy školy, ale také pro veřejnost.
Od školního roku 1995/1996 Nadace uděluje Cenu manželů Hlubíkových, která je sponzorována panem Ing. Jaroslavem Kalouskem. Cena se uděluje žákům maturitního ročníku za příkladný vztah k plnění studijních povinností a za výjimečné výsledky.

Dále škola úzce spolupracuje s městem Vsetín, s Masarykovou veřejnou knihovnou Vsetín, s Muzeem regionu Valašsko, s hvězdárnou ve Vsetíně a Valašském Meziříčí, s Hasičským záchranným sborem Zlínského kraje, s Alcedem, Zdravotním ústavem Zlín, pracovištěm Vsetín, s neziskovou organizací Letokruhy a Charitou Vsetín. V rámci volitelných předmětů navštěvujeme například Azylový dům pro ženy s dětmi ve Vsetíně, SONS Vsetín, Nemocnici Vsetín. Za samozřejmou považujeme spolupráci se základními školami.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

- **Zaměření školy je všeobecné.**

- Prioritou Masarykova gymnázia je dobře připravit žáky jednak na vysokoškolské studium v oblasti vědomostí, jednak v oblasti dovedností tak, aby se dobře orientovali v běžném životě, v realitě současného světa.
- Naším cílem je propojení vzdělávací a výchovné složky, což znamená nejen poskytnout studentům široké všeobecné vzdělání a hlubší znalosti ve všech zvolených volitelných předmětech, ale také pozitivně ovlivnit osobnostní vývoj žáků.
- Na nižším gymnáziu obsahuje nabídka volitelných předmětů pouze cizí jazyky, protože cílem je dát všem žákům společný všeobecný základ, který na vyšším gymnáziu můžeme dále rozvíjet a prohlubovat. U žáků osmiletého studia je oprávněný předpoklad, že téměř všichni budou dále pokračovat v navazujícím vyšším stupni. Zde si pak budou moci vybrat ze široké palety volitelných předmětů.
- V průběhu celého studia je kladen důraz na jazykovou výuku. Kvalitní zvládnutí dvou cizích jazyků je předpokladem úspěšného uplatnění na trhu práce a také mobility nejen v zemích Evropské unie, ale i na jiných kontinentech a umožňuje další studium kdekoliv v zahraničí. Nedílnou součástí výuky jsou zahraniční exkurze a pobytové zájezdy, výměnné akce studentů.
- Výuka prvního cizího jazyka, tzn. anglického, začíná již v primě, a to s dotací 5 hodin týdně. Druhý cizí jazyk je vyučován od sekundy, přičemž si žák může zvolit francouzský, německý, ruský nebo španělský jazyk. Ve zvoleném jazyce žák pokračuje i na vyšším gymnáziu.
- Významnou roli hraje získání dovedností v oblasti počítačové a informační technologie. Dovednosti získané v předmětu informatika pak žáci využívají v předmětech ostatních.
- Klasická nabídka předmětů je převážně zachována, současně však dochází k integraci některých tematicky příbuzných vzdělávacích oborů a celků RVP ZV i RVP G (blíže vysvětleno u učebního plánu).
- Jsme si vědomi toho, že veškeré dovednosti mohou být budovány až na základě osvojených poznatků. Proto považujeme za důležitý i frontální způsob výuky, který je při osvojování mechanických znalostí efektivní a převažující výukovou formou.
- Začleněním některých moderních metod a forem výuky připravujeme žáky pro tvůrčí samostatnou i týmovou spolupráci.
- Dalším rysem je multikulturní orientace našeho ŠVP. Žáci jsou vedeni k tolerantním vztahům a spolupráci s ostatními lidmi, k respektování jedinečnosti každého člověka, k chápání multikulturality současného světa.
- Významnou roli při výuce všech předmětů hraje výchova ke zdravému životnímu stylu. Žáci se učí aktivně rozvíjet a chránit své fyzické i duševní zdraví.
- U žáků rozvíjíme vnímavost k ekologickým aspektům současného světa, pozitivní vztah k přírodě.
- Důležitou součástí úspěchu v životě je i schopnost respektovat pravidla, schopnost se přizpůsobit. Proto klademe důraz na dodržování školního řádu, pravidel slušné a vstřícné komunikace.

3.2 Profil absolventa

Absolvent Masarykova gymnázia

- je všeobecně vzdělaný, připravený k vysokoškolskému studiu jakéhokoliv zaměřeni v České republice i v zahraničí;
- aktivně ovládá dva cizí jazyky;
- ve zvolených předmětech má hluboké odborné znalosti;
- je zručný ve využívání počítačových a informačních technologií;
- je multikulturně orientovaný;
- je připraven pro tvořivou samostatnou i týmovou práci;
- uvědomuje si potřebu celoživotního vzdělávání;
- je komunikativní, kreativní;
- je tolerantní a respektující kulturní odlišnosti v evropské i světové dimenzi;
- je zodpovědný, s dobrými pracovními návyky.

Absolvent Masarykova gymnázia má široký všeobecný základ, což je předpokladem nejen úspěšného přijetí na kteroukoliv vysokou školu, ale i následného studia na tomto typu školy.
Díky provázanosti studijních programů mezi nižším a vyšším gymnáziem získají žáci na nižším gymnáziu společný všeobecný základ, který se dále rozvíjí na vyšším gymnáziu prostřednictvím specializace ve vybraných předmětech.

Uvědomujeme si, že škola je jen jedním z faktorů spolupůsobících na výchovu našich žáků. Nelze odtrhnout dítě od okolní reality a skleníkově vytvářet ideálního absolventa. Naši žáci jsou ve vývojové fázi, kdy hledají sami svou identitu a musejí se vyrovnávat s nejrůznějšími pozitivními i negativními jevy v okolí. Naše snaha o posílení takových pozitivních hodnot jako jsou zodpovědnost, svědomitost, pečlivost, kulturní vyjadřování, ohleduplnost aj., někdy naráží na realitu okolního prostředí, svět prezentovaný v médiích a jiné faktory. Přes to všechno směřuje pedagogický sbor své úsilí k vytvoření kladných lidských vlastností a hodnot u svých žáků.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Škola organizuje přijímací řízení v souladu s platnou legislativou.

Podrobné informace o aktuálním přijímacím řízení jsou umístěny na webových stránkách školy.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Podrobné informace k maturitním zkouškám jsou umístěny na webových stránkách školy.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Při realizaci jednotlivých předmětů jsou zastoupeny jednak klasické metody výuky (frontální výuka, mechanické učení faktografických údajů), jednak metody doporučované současnou didaktikou. K těmto patří např.:

- skupinová a kooperativní výuka;
- projektová výuka;
- problémové situace a jejich řešení;
- výuka pomocí moderních technických zařízení (počítače, interaktivní tabule, dataprojektor, jiná audiovizuální technika);
- samostatné a týmové projekty;
- prezentace a obhajoba vlastní práce;
- praktická výuka (např. exkurze).

Klíčové kompetence stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní a gymnaziální vzdělávání rozvíjíme také při třídenním seznamovacím pobytu organizovaném pro žáky prim, dále při všech sportovních kurzech (lyžařském, sportovním).
Velkým přínosem jsou nejen jazykové mezinárodní projekty, v nichž jsou zapojeni i zahraniční studenti a partneři, ale také výukové a poznávací zahraniční jazykové exkurze.
Od školního roku 2021/22 pořádáme v závěru školního roku také vícedenní projektové dny, kdy se realizuje souběžně několik projektů poznávacího, kulturního či sportovního charakteru. Každý žák si dle vlastního zájmu vybírá „svůj“ projekt.
Významnou roli zde hrají i bohaté kulturní aktivity – návštěvy divadelních představení, koncerty, besedy s významnými osobnostmi republikové i regionální politiky, kultury nebo besedy s odborníky pořádané jednotlivými vyučujícími.

Kompetence k učení

- Žáky vedeme k plánování a organizování učení, k poznání vlastního stylu učení;
- Používáme vhodné učební pomůcky a materiály;
- Učíme žáky pracovat s vhodnými literárními zdroji (atlasy, slovníky, encyklopedie);
- Klademe důraz na mezipředmětové vztahy;
- Dáváme žákům prostor pro posouzení výsledků své práce a motivujeme je k případnému zlepšování;
- Žáci vyhledávají, třídí a propojují informace, kriticky je posuzují a vyvozují závěry pro jejich další využití;
- Navozujeme situace, které žákům umožňují pocítit radost z poznávání (např. skupinová či projektová výuka, problémová výuka);
- Žáci mají možnost účastnit se různých soutěží a olympiád.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky rozpoznávat a definovat problémové situace;
- Vedeme žáky k hledání různých postupů řešení problému a v modelových situacích k ověření vhodnosti navržených řešení v modelových situacích;

- Zařazujeme metody, při kterých žáci sami objevují, řeší navozenou situaci;
- Žáci vyhodnocují získaná fakta a vyvozují obecné závěry;
- Využíváme různých empirických metod (pozorování, experiment) i různých metod racionálního uvažování při ověřování výsledků;
- Zadáváním projektů podporujeme samostatnost, tvůrčí a logické myšlení žáků;
- Žáky vedeme k aktivnímu zapojení do všech fází činnosti od plánování až po hodnocení;
- Navozujeme problémové úlohy a situace z praktického života.

Kompetence komunikativní

- Vhodně motivujeme žáky k dodržování pravidel slušné a vyvážené komunikace, k eliminaci slovní agrese;
- Zařazujeme takové metody práce (skupinová práce, diskusní kroužky, komunitní kruh), které žákům pomohou zautomatizovat si vhodné reakce komunikace;
- Rozvíjíme schopnost formulovat své myšlenky v písemné i ústní formě;
- Žáci využívají informační a komunikační technologii;
- Vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce;
- Rozvíjíme schopnost vyjádřit se k tématu, respektovat názory druhých, diskutovat k tématu;
- Učíme žáky nejen argumentovat, ale i přijmout kritiku;
- Klademe důraz na kulturní úroveň a formální správnost projevu;
- Za důležitou považujeme i schopnost naslouchat promluvám druhých lidí.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci;
- Zařazujeme do výuky různé formy skupinové práce;
- Klademe důraz na respektování jiných lidí a jejich názorů;
- Vedeme žáky k chápání důležitosti dobrých mezilidských vztahů i pro vlastní harmonický život;
- Dbáme na stanovení a dodržení pravidel práce v týmu;
- Vedeme žáky k získávání zkušeností a poučení z názorů a práce jiných;
- Budujeme odmítavý postoj k nežádoucím sociálním jevům.

Kompetence občanské

- Respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka a utváříme toto vědomí i u žáků;
- Klademe důraz na to, aby se žák naučil zodpovědnosti při plnění svých povinností;
- Žákům pravidelně zadáváme úkoly a kontrolujeme jejich plnění, vyžadujeme včasné odevzdání písemných prací, čímž posilujeme zodpovědnost, svědomitost, pevnou vůli a jiné pozitivní charakterové vlastnosti;
- Vedeme žáky k ohleduplnému uplatňování svých práv při současném uvědomění si práv druhého člověka;
- Spoluvytváříme kladný vztah k jiným lidem;

- Zdůrazňujeme zodpovědnost za přijetí vhodného životního stylu a uvědomění si skutečných životních hodnot;
- Vytváříme postoje tolerance a respektu k odlišným názorům;
- Dbáme na dodržování pravidel slušného chování;
- Vnímání uměleckých děl a kulturního dědictví posilujeme návštěvami koncertů, divadelních představení, výstav;
- Cit pro ekologické souvislosti vytváříme např. také tříděním odpadu a řešením problémů environmentální povahy;
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali nabídnout a poskytnout pomoc druhým.

Kompetence pracovní (především nižší gymnázium)

- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel;
- Podporujeme u žáků pořádkumilovnost;
- Žáci hledají cesty minimalizace rizik při různých činnostech;
- Vyžadujeme od žáků důsledné plnění úkolů;
- Žáci se učí samostatně organizovat práci, navrhnout postup a časový rozvrh dané činnosti;
- Učíme žáky pracovat podle návodu;
- Pravidelným zadáváním domácích úkolů vytváříme u žáků pracovní návyky;
- Vedeme k účelnému využívání moderní techniky;
- Motivujeme žáky k poznávání a chápání svých předpokladů pro budoucí profesní orientaci;
- Výuku doplňujeme exkurzemi a projektovým vyučováním, které rozvíjí mj. pracovní zručnost.

Kompetence k podnikavosti (především vyšší gymnázium)

- Vedeme žáky k realistickému pohledu při posuzování vlastních schopností a možností;
- Učíme žáky zvažovat všechna rizika, která by mohlo přinést jejich řešení situace;
- Vedeme žáky k uplatnění vlastní iniciativy a tvořivosti;
- Dosažením stanovených cílů a kritickým hodnocením jejich výsledků podporujeme realistický přístup k pracovní problematice;
- Vedeme k pochopení podnikání nejen jako zdroje vytváření zisku, ale i formy, která vede k prospěchu obecnému, podporujícímu např. udržitelnost života.

Kompetence digitální

- Učíme žáky samostatně ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; žák samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít;
- Vedeme žáky k cílené efektivní práci s daty, informacemi a digitálním obsahem a také k adekvátní volbě postupů a způsobů, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- Vedeme žáky k pochopení, že digitální technologie mají usnadnit práci, zefektivnit či zjednodušit pracovní postupy a zkvalitnit výsledky práce;

- Podporujeme u žáků pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, proto je seznamujeme s novými technologiemi, ale i riziky jejich užívání;
- Podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií s cílem usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění pracovních postupů;
- Vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost; poukazujeme na důležitost celoživotního seznamování se s novými technologiemi. Poukazujeme na kritické hodnocení jejich přínosů a rizik jejich využívání;
- Dbáme na prevenci situací ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situací s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáka i zdraví ostatních;
- Vedeme žáky k pochopení důležitosti etického jednání v digitálním prostředí.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. nárok na podpůrná opatření prvního až pátého stupně.
Základním předpokladem pro úspěšný výsledek při práci s **žákem se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně** je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školských poradenských zařízení.

Podpůrná opatření prvního stupně jsou stanovována školou a slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, drobné obtíže v koncentraci pozornosti), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení.
Při podpůrných opatřeních 1. stupně vypracuje škola v případě potřeby **plán pedagogické podpory** (dále PLPP). PLPP sestavuje výchovný poradce za pomoci třídního učitele nebo učitele konkrétního vyučovacího předmětu. Před jeho zpracováním probíhají hovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Vše koordinuje výchovný poradce.
Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory. Koordinuje výchovný poradce.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně vycházejí z odborného vyšetření a následného doporučení školského poradenského zařízení (pedagogicko-psychologické poradny nebo speciální pedagogická centra). V podmínkách naší školy se jedná především o žáky se specifickými poruchami učení, žáky zdravotně znevýhodněné nebo postižené.
Členění konkrétních podpůrných opatření do stupňů, pravidla jejich použití jsou stanovena v příloze č. 1 k výše uvedené vyhlášce.

K nejpočetnější skupině výše uvedených žáků patří u nás žáci se **specifickými poruchami učení** (dále SPU).

K poruchám učení patří např. dyslexie, dysortografie, dysgrafie, dyskalkulie, dyspraxie. Žáci k nám přicházejí buď už s dříve diagnostikovanou poruchou, nebo – pokud se projeví některá SPU později (většinou při zvýšené psychické zátěži) – postupujeme podle uvedených zásad.
SPU žáků víceletého gymnázia mívají pouze menší závažnost, proto jsou tito žáci integrováni do běžné výuky. Pokud jsou poruchy učení těžšího stupně a vyžadují pravidelnou reedukační péči, je pro žáka vhodnější pokračovat v docházce na základní škole, kde je zajištěna pravidelná péče speciálního pedagoga.

Přes plnou integraci těchto žáků do výuky samozřejmě respektujeme **zásady pro práci s dětmi se SPU**:

- podporujeme schopnost koncentrace častějším střídáním činností nebo krátkými přestávkami;
- pracujeme s žáky individuálně;
- respektujeme pracovní tempo žáků;
- častěji opakujeme probrané učivo;
- podporujeme snahu, chválíme při každém zlepšení výkonu;
- preferujeme ústní projev;
- omezujeme hlasité čtení z učebnic;
- používáme názorné pomůcky (efektivní výuka formou zapojení více smyslových analyzátorů).

Podpůrná opatření 1. stupně nedostačují k přiznání PUP k maturitní zkoušce.

V rámci možností bude škola pružně reagovat na kulturní a jazykové rozdíly žáků, v případě nutnosti bude vypracován individuální vzdělávací plán. Všechny záležitosti, které vyplynou

z konkrétních případů, budou konzultovány a plánovány vedením školy, výchovným poradcem, třídním učitelem a dalšími pedagogy. Dále bude podle konkrétních potřeb zabezpečena individuální péče, pomoc asistenta pedagoga, odpovídající metody a formy práce, pravidelná spolupráce s rodiči, příp. příslušnými odbornými pracovníky. Vše koordinuje výchovný poradce.

3.7 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za **nadaného žáka** se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, uměleckých nebo sociálních dovednostech
Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený školním vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku. Pro tyto žáky v případě potřeby vytváříme také vzdělávací skupiny, v nichž jsou zařazeni podle úrovně dovedností. To se týká převážně cizích jazyků. Ve vyšších ročnících prohlubujeme znalosti a dovednosti žáků převážně formou volitelných předmětů. Taktéž podporujeme účast v různých soutěžích a projektech včetně mezinárodních

Za **mimořádně nadaného žáka** se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje výchovný poradce s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je vyhodnocován minimálně jednou ročně. Sleduje výchovný poradce.

Mimořádně nadaní žáci potřebují specifickou péči a pomoc nejen ze strany školy, ale i rodiny. Často se jedná o žáky se silnou tendencí k introverzi, se zvýšenou kritičností k sobě i okolnímu světu a tím někdy i konfliktními vztahy k ostatním.
Tito žáci mají vlastní pracovní tempo, rychle se orientují v nové učební problematice, mají kvalitní koncentraci, dobrou paměť, jsou kreativní. Přístup k pravidlům školní práce může být problematický, mají tendenci k vytváření vlastních pravidel, menší ochotu ke skupinovým činnostem.
Proto je nutná spolupráce příslušného pedagoga (vyučujícího předmět, v němž se mimořádné nadání projevuje) i výchovného poradce se žákem.

Ve všech předmětech, v nichž se mimořádné nadání projevuje, zajišťujeme individuálně prohloubení učiva, zadáváme žákům specifické úkoly, zapojujeme je do samostatných a rozsáhlejších prací. Zároveň nabízíme možnost účasti v různých zájmových kroužcích (talent dramatický, hudební, sportovní, matematický) a soutěžích.

Ve výjimečných případech může mimořádně nadaný žák po složení komisionálních zkoušek postoupit do vyššího ročníku nebo absolvovat vybrané předměty ve vyšším ročníku.

3.8 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa, jsou důležitým formativním prvkem vzdělávání a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Průřezová témata mohou být dle RVP ZV a RVP G realizována jednak jako samostatný předmět, jednak formou integrace do výuky, jednak formou projektu. Protože jsme tato témata pojali skutečně jako průřezová, tzn. procházející všemi předměty, nerealizujeme žádné z nich jako samostatný předmět. Většina z nich je integrována do běžné výuky podle tematického celku učiva. Některá jsou realizována projektem.

Vysvětlivky k tabulkám:

ČAS – zkratka předmětu bez dalšího označení znamená, že daný tematický okruh je integrován do běžné výuky uvedeného předmětu
ČAS/p – tematický okruh je v uvedeném předmětu realizován formou projektu
ČAS/p,i – tematický okruh je v uvedeném předmětu realizován částečně formou projektu, částečně formou integrace

Použité zkratky předmětů:
ČJ – český jazyk a literatura, AJ ,FJ, NJ, RJ, ŠJ – anglický, francouzský, německý, španělský jazyk, ČAS – člověk a společnost, SV – společenské vědy, D – dějepis, M – matematika, F – fyzika, P – přírodopis, Bi – biologie, Z – zeměpis, Ch – chemie, TV – tělesná výchova, HV – hudební výchova, VV – výtvarná výchova, Inf – informatika

Průřezová témata RVP ZV

Tematické okruhy	**nižší gymnázium - ročník**				**vyšší gymnázium**			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA								
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ								
Rozvoj schopností poznávání	F		ČAS					
Sebepoznání a sebepojetí	TV	ČAS, TV	ČAS, TV	TV, AJ				
Seberegulace a sebeorganizace		ČAS	RJ					
Psychohygiena	ČAS, TV	ČAS/p, TV	ČAS, ŠJ, TV, ŠJ, HV	ŠJ/p, TV				
Kreativita	VV/p, HV	VV/p, HV	VV/p, M, HV	VV/p, HV				
SOCIÁLNÍ ROZVOJ								
Poznávání lidí	ČAS							
Mezilidské vztahy	P/p, ČAS	FJ, ŠJ, NJ, RJ/p, VV	Ch	ŠJ, RJ				
Komunikace	ČAS, VV/p, ČJ, TV, HV	VV/p, ČJ, TV, ŠJ, HV	ČAS/i,p ,VV, ČJ, TV, HV	ŠJ, FJ, VV, ČJ, TV, NJ, RJ,				

		RJ/p		HV				
Kooperace a kompetice	P/p, ČAS, VV/p, TV, AJ	VV/p, TV, AJ, HV	Ch, VV, TV, AJ	VV, FJ, NJ, TV, HV				
MORÁLNÍ ROZVOJ								
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	D, TV	ČAS, TV	TV, M	ČAS/p, TV				
Hodnoty, postoje, praktická etika	ĆAS, ČJ	ČAS, ČJ,	ČJ, FJ	ČAS, ČJ				
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA								
Občanská společnost a škola	ČAS/p			FJ				
Občan, občanská společnost a stát	ČAS/p		D, ČAS/p,i	D				
Formy participace občanů v politickém životě	ČAS/p		ČAS/i,p					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	D, Z	D, ČAS	D, Z				
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH								
Evropa a svět nás zajímá	D, ČJ, AJ, VV/p	Z/i,p,HV/p, ČJ, VV/p, ŠJ, RJ, AJ, D	Z, ČJ, FJ, D, AJ, RJ/p, HV	VV, ČJ, D				
Objevujeme Evropu a svět	D, VV/p, AJ	D, Z, VV/p FJ, NJ, AJ	D, Z, NJ, AJ	D, Z, VV				
Jsme Evropané	D, P, Z, VV/p	D, Z, VV/p	D, Z, ŠJ/p	D, Z, ČAS/p, RJ, ŠJ, VV, FJ				
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA								
Kulturní diference	ČAS, Z, AJ, HV/p	Z, VV/p, AJ, HV	P, Z, VV, AJ, HV/p	P, VV/p, FJ, NJ, HV/p				
Lidské vztahy	ČAS,AJ, HV/p	D, Z, ČAS, VV/p, AJ,HV	D, VV, AJ	D, ČAS, VV/p, HV/p				
Etnický původ	D, Z, VV/p, HV/p	D, Z, VV/p, HV	D, P, VV, HV/p, Z, ČAS/i,p	D, P, VV/p				
Multikulturalita	ČJ	ČJ, FJ, HV	ČJ	D, ŠJ, VV, RJ, AJ, HV/p, ČJ				

Princip sociálního smíru a solidarity	ČAS	Z, HV	D, FJ, HV/p, Z, ČAS/i,p	D, Z				
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA								
Ekosystémy	D, Z	D, P/p	P/p, Z					
Základní podmínky života	P, Z, F, D	P	Ch, VV/p, P/p, F	Ch ,P/p, VV/p, F				
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z,F	D,P,Ch/p	D,Z,FJ,Ch, P/p	D,P/p,Z,F, ČJ				
Vztah člověka k prostředí	P, Z, ČJ, D HV	P, ČJ, F, HV	Ch/i,p, P/p, Z, ČJ, VV/p, NJ, HV,F	ČJ, D, Ch, F,VV/p, P/p, Z, AJ, HV				
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA								
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	P	P, ČAS/p, M	Ch, P, ČAS	Ch, FJ, F, HV, ČJ, D				
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality							ČJ	
Stavba mediálních sdělení				ČJ			ČJ	
Vnímání autora mediálních sdělení		HV						
Fungování a vliv médií ve společnosti	D,HV	ČAS/p, HV		D, VV				
Tvorba mediálního sdělení	ČJ,F		Inf/i,p, FJ, RJ	ŠJ, RJ, ČJ				
Práce v realizačním týmu	P, HV	HV	P	VV				

Průřezová témata RVP G

	kvinta	sexta	septima	oktáva
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	SV, TV, Ch	SV, Ch	AJ, SV, Ch, Bi	AJ, SV
Seberegulace, organizační dovednosti, efektivní řešení problémů	Z, M, SV, F, Ch, TV	AJ, Z, SV, Ch	Aj, SV, Bi	

Sociální komunikace	ČJ, AJ, ,SV, F, TV	ČJ, SV, AJ,	ČJ, SV	ČJ, SV
Morálka všedního dne	ČJ, SV, AJ, Z, TV	ČJ, SV	ČJ, SV	ČJ, SV
Spolupráce a soutěž	ČJ, SV, F, Ch, TV	ČJ, SV, Ch	ČJ, AJ	ČJ, AJ
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Globalizační a rozvojové procesy	ČJ, AJ, Z	ČJ, AJ, Z, D	SV, D	ČJ, SV
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Bi, Z	AJ, Z, SV, Bi	SV/p, Bi	ČJ
Humanitární pomoc a meziná-rodní rozvojová spolupráce	Z	Z, SV	D, SV	
Žijeme v Evropě	ČJ, D, AJ	ČJ,SV/p, Bi, D, F, Ch	ČJ, D, SV, F	ČJ, SV
Vzdělávání v Evropě a ve světě			AJ, SV	SV
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Základní problémy sociokulturních rozdílů	ČJ, Z, AJ, D	ČJ, SV/p, Z	ČJ	ČJ
Psychosociální aspekty interkulturality	ČJ	ČJ, SV	ČJ	ČJ
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	ČJ, AJ, Z	ČJ, SV, Z	ČJ	ČJ
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Problematika vztahů organismů a prostředí	Bi, Z	Bi	Bi	
Člověk a životní prostředí	Z, Bi, Ch	ČJ, SV, Z, Bi, Ch, F	ČJ, SV, Bi, F	ČJ, AJ, SV
Životní prostředí regionu a České republiky	Z	AJ, Z, Bi		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Média a mediální produkce		AJ, SV	ČJ, SV, F	AJ
Mediální produkty a jejich významy	Z, Inf	Z	ČJ	AJ
Uživatelé			ČJ, AJ	
Účinky mediální produkce a vliv médií		AJ, SV, Ch	ČJ, SV, AJ	AJ

Role médií v moderních dějinách		AJ, SV	ČJ, AJ, D	

Do tabulky VG nejsou zahrnuty další cizí jazyky, neboť průřezová témata v nich zakomponovaná se týkají vždy jen určité skupiny žáků, totéž platí u hudební a výtvarné výchovy.

4 Učební plán

	prima	sekund	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septi	oktáv	celkem
Český jazyk a literatura	5(1d)	4(1d)	4(1d)	4(1d)	3 (1d)	3 (1d)	3 (1d)	4	30
Anglický jazyk	5	3	3	3	4	4	4	4	30
Další cizí jazyk [1]		3	3	3	3	3	3	3	21
Člověk a společnost [2]	1	2	2	2					7
Společenské vědy [3]					2	2	3		7
Dějepis	2	2	2	2	2	2	3		15
Zeměpis [4]	2	2	2	2	2	2			12
Matematika [5]	4 (1d)	4 (1d)	4 (1d)	4 (1d)	4 (1d)	4 (1d)	4 (1d)	3	31
Fyzika [6]	1	1+1	2	1+1	2	2+1	2+1		15
Chemie [7]			2+1	2+1	2+1	2+1	2		14
Přírodopis [8]	2	2+1	2	1					8
Biologie [9]					2+1	2+1	2		8
Informatika	2	1	1	1	2	2			9
Hudební výchova/SZ	1	1	1	1	2	2			8
Výtvarná výchova	2	1	1	1	2	2			9
TV / Zdravotní TV [11]	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Volitelný předmět 1 [13]							2	4	6
Volitelný předmět 2							2	4	6
Volitelný předmět 3								4	4
Volitelný předmět 4								2	2
Celkem	**29**	**30**	**32**	**31**	**34**	**35**	**33**	**30**	**254**

Nabídka volitelných předmětů je realizována dle zájmu žáků. Volitelné předměty – viz příloha.
Pozn: (1d) – dle možností školy je 1 hodina dělená

1) Další cizí jazyk je nabízen všem žákům od sekundy, přičemž mají možnost si vybrat z nabídky:
- německý jazyk;
- francouzský jazyk;
- španělský jazyk;

2) Integrovaný předmět Člověk a společnost – „ČAS“ vznikl spojením tří vzdělávacích oborů, a to Výchova k občanství, Výchova ke zdraví, Člověk a svět práce.

3) Součástí předmětu Společenské vědy je náplň oboru Člověk a svět práce a částečně oboru Výchova ke zdraví.

4) Zeměpis integruje vzdělávací obor Geologie.

5) Předmět Matematika (NG) integruje částečně tematický okruh Design a konstruování ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

6) Fyzika na NG integruje částečně tematický okruh Design a konstruování ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Sekunda, kvarta, sexta a septima zahrnují 1 hodinu praktického cvičení.

7) Chemie integruje částečně náplň vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Od kvarty do sexty mají žáci laboratorní cvičení.

8) Předmět Přírodopis integruje obor Člověk a zdraví, a to v tercii. V kvartě je přírodopis vyučován částečně v anglickém jazyce.

9) Biologie integruje částečně náplň vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

10) Na vyšším gymnáziu si žák volí buďto Výtvarnou nebo Hudební výchovu / Sborový zpěv. Hudební výchova i Sborový zpěv realizují stejné učivo i výstupy RVP, v rozvrhu hodin jsou ale zařazeny v různém čase.

11) Tělesná výchova zahrnuje Zdravotní tělesnou výchovu pro žáky, kteří jsou osvobozeni od tělesné výchovy. Integruje částečně náplň vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

12) Nabídka volitelných předmětů je realizována dle zájmu žáků. Volitelné předměty jsou v samostatné příloze.

5 Učební osnovy

5.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura spadá do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** a realizuje obsah oboru **Český jazyk a literatura**. Předmět je na nižším gymnáziu formálně členěn na tři složky – jazykovou výchovu, slohovou a komunikační výchovu a literární výchovu, na vyšším pak na dvě složky – jazykovou a literární komunikaci. Tyto složky se vzájemně prolínají, a přece v rámci celého oboru každá plní svou specifickou úlohu.
Předmět je povinným maturitním předmětem ve společné i profilové části maturitní zkoušky.

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura navazuje na úroveň znalostí a dovedností získaných na základní škole. Při výuce se klade důraz na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním, dále porozumět informacím a pracovat s nimi, vnímat umělecká díla a získávat vztah k umění, používat jazyk v podobě mluvené i psané. Žáci jsou tedy vedeni k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování, přičemž se uplatňují a prohlubují jejich obecné intelektové dovednosti. Vzhledem ke komplexnosti našeho oboru se žák učí nejen poznávat, ale i ovládat a tvořivě uplatňovat mnohotvárné a rozmanité jazykové prostředky v konkrétních komunikačních situacích.

Základní formou realizace je vyučovací hodina, ve které je využíváno nejrůznějších metod výuky. V průběhu studia předmětu Český jazyk a literatura škola organizuje tyto mimoškolní akce:

- soutěže – Olympiáda v českém jazyce, recitační soutěž, účast studentů na různých literárních soutěžích, vlastní literární soutěž, SOČ;
- divadelní představení – předplatné v Městském divadle Zlín, návštěva divadelních představení dle aktuální nabídky a podle potřeb výuky, pravidelná návštěva představení Divadelního souboru MGV;
- odborné přednášky a besedy se spisovateli a významnými osobnostmi;
- literárně-historické exkurze do míst spojených s životem a činností významných osobností;
- návštěva knihoven, práce s knihou a texty na internetu;
- úzká spolupráce s Masarykovou veřejnou knihovnou ve Vsetíně, účast na projektech MVK.

Výuka předmětu probíhá většinou v kmenových třídách, podle potřeby a možností v učebnách informatiky a knihovně, v případě exkurzí mimo budovy školy.

Předmět je vyučován v **primě až oktávě,** a to v primě v rozsahu 5 vyučovacích hodin týdně, v sekundě až kvartě 4 hodin týdně. V kvartě je vyučovací předmět posílen o jednu disponibilní hodinu pro realizaci průřezového tématu Mediální výchova. V každém ročníku je jedna hodina z týdenní hodinové dotace dělená.
V kvintě až oktávě je předmět vyučován v rozsahu tří vyučovacích hodin týdně, s výjimkou oktávy, kde je dotace čtyřhodinová, přičemž vyučovací předmět je posílen o jednu disponibilní hodinu pro realizaci průřezového tématu Mediální výchova. V kvintě až septimě je jedna hodina z týdenní hodinové dotace dělená.
V každém ročníku nižšího i vyššího gymnázia žáci píší dvě kontrolní písemné slohové práce.

Předmět Český jazyk a literatura realizuje i části vzdělávacích obsahů **průřezových témat**, které jsou integrovány do jednotlivých částí učiva. Konkrétní náměty tematických okruhů se opakují a aktualizují, proto jsou obecně uvedeny na tomto místě:
Nižší gymnázium:

- OSV – komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika
  - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči), specifické komunikační dovednosti (monologické formy), dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů), komunikace v různých situacích
  - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování

- EGS – Evropa a svět nás zajímá
  - literatura ostatních národů

- MKV – multikulturalita
  - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

- MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení
  - tvorba mediálního sdělení, charakteristické rysy, pravidla
  - pěstování kritického přístupu k mediálnímu sdělení

- EV – vztah k životnímu prostředí
  - naše obec, náš životní styl

Vyšší gymnázium:

- OSV – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
  - verbální a neverbální komunikace, přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace), tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanou), jak hodnotím morálku vlastního jednání a jak rozlišuji mezi dobrem a zlem ve svém životě, dobré vztahy, moje hodnoty a moje sociální role současné i budoucí (žák, sportovec, přítel, rodič, občan, zaměstnanec), já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji

- EGS – globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě
  - jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života, do života každého člověka, nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní rozdíly, vědy a kultury;
  - význační Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu, kulturu, významní Evropané z českého prostředí

- MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí
  - modely soužití různých sociokulturních skupin, jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus, jak je možné změnit a zlepšit porozumění mezi lidmi různého kulturního původu, náboženství, světového názoru apod.
  - jak se mohu naučit využívat jazykovou a kulturní pluralitu pro potřebnou diskusi jazykové a kulturní rozrůzněnosti
  - jakými prostředky mohu rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakt a spolupráci s příslušníky jiných etnik

- MDV – média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
  - vývoj médií od knihtisku po internet, vznik a typy masových médií (tisk, rozhlas, televize)
  - lidé v médiích a jejich práce, jaká máme práva ve vztahu k médiím (právo na opravu a právo na odpověď), příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných
  - kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky)
  - formy mediálních sdělení (zpravodajství, komentář, dokument, seriál, poradna, fotoromán apod.)
  - výrazové prostředky (kódy a konvence) typické pro konkrétní média
  - příprava příspěvku
  - vlivy celospolečenské a kulturní (vliv na jazykovou kulturu, sdílené společenské hodnoty, kdy vzniká bulvár)

- EV – člověk a životní prostředí
  - příčiny a důsledky globálních ekologických problémů a jaký postoj k tomu zaujímají zainteresované skupiny, nástroje a možnosti řešení globálních ekoproblémů

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení:
Učitel

- hledá se žáky pro ně nejvhodnější styl učení a zároveň je systematicky vede k plánování a organizování vlastního učení;
- prakticky společně se žáky využívá nejmodernější zdroje informací;
- nabádá žáky k sebehodnocení a k přijímání kritiky a rad ze strany druhých.

Kompetence k řešení problémů:
Učitel

- vede žáky k rozpoznání problému a jeho analýze;
- motivuje žáka k vytváření hypotéz a k jejich verifikaci;
- vybízí žáka ke kritické interpretaci získaných poznatků a k formulaci a obhajobě závěrů.

Kompetence komunikativní:
Učitel

- motivuje žáka k dodržování pravidel slušné komunikace, vyhýbání se slovní agresi;
- rozvíjí u žáků schopnost naslouchat druhému;
- zařazuje do výuky takové metody práce, které rozvíjí dovednosti prezentační – ústní i písemné;
- nabízí žákům prostor pro využití informačních a komunikačních technologií.

Kompetence sociální a personální:
Učitel

- podporuje u žáka sebepoznávací aktivity;
- klade důraz na vzájemné respektování se;
- vede žáka k rozvíjení schopnosti přizpůsobit se aktuálně změněným podmínkám a k nalezení řešení v obtížné situaci.

Kompetence občanská:
Učitel:

- nabádá žáka k porovnávání svých zájmů se zájmem celku;
- klade důraz na to, aby si žák osvojil znalost svých práv a soustavně mu připomíná jeho povinnosti;
- motivuje žáka k pozitivnímu vztahu k lidem i ke svému společenskému a přírodnímu okolí.

Kompetence k podnikavosti:
Učitel

- spolupracuje se žákem na hledání jeho profesního zaměření;
- vytváří podmínky k iniciativnosti žáků v tvořivém a inovačním přístupu k probíraným tématům;
- diskutuje se žáky o podnikání, podnikatelských záměrech a o možnostech realizace.

Kompetence digitální:
Učitel

- vede žáky k běžnému používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při učení, zadává referáty a prezentace k probranému učivu;
- seznamuje žáky s novými technologiemi, aby zkvalitnil výsledky své práce (hry, soutěže, kvízy, práce s ukázkami);
- vede žáky k tomu, aby získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data;
- klade důraz na to, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky;
- podporuje žáky ve vytváření vlastního výukového obsahu pomocí digitálních nástrojů (např. tvorba prezentací).

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 180 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • zvládá pravopis morfologický v písemném projevu • rozlišuje morfologické rozdíly mezi spisovným a nespisovným jazykem • samostatně pracuje s PČP a SSČ	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Tvarosloví** • podstatná jména • přídavná jména • zájmena • číslovky • slovesa	OSV - komunikace *Cizí jazyky*
• rozlišuje významové vztahy ve větě jednoduché a v souvětí, určuje základové a rozvíjející větné členy • určuje souvětí a počet vět v souvětí, rozlišuje věty hlavní a vedlejší • spojuje věty nejobvyklejšími spojovacími výrazy	**Skladba** • větné členy • věta jednoduchá • souvětí	OSV – komunikace *Cizí jazyky*
• v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a v jednoduchých souvětích	**Zvuková stránka jazyka** - spisovná a nespisovná výslovnost - zvuková stránka slova a věty	OSV - komunikace
• spisovně vyslovuje česká i běžně užívaná cizí slova	**Rozvrstvení národního jazyka** **Jazykověda a její složky**	MDV – tvorba mediálního sdělení - – specifické rysy jazyka, jazyk jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání

• správně používá slovní přízvuk a větnou melodii podle typu věty • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • zařazuje termíny ke správným jazykovědným oborům s využitím práce s jazykovědnými příručkami		
Žák • rozlišuje rozdíly mezi projevem mluveným a psaným • dokáže vyplnit jednoduché tiskopisy • komunikuje adekvátním způsobem s dospělými i se spolužáky • určuje rozdíly mezi dopisem úředním a osobním, dokáže napsat osobní dopis • zná funkci popisu a jeho jazykové prostředky a rozlišuje základní druhy popisu • vytvoří samostatně různé druhy popisu • ze snadného odborného textu určí a vypíše hlavní myšlenky • zná funkci vypravování a jeho jazykové prostředky, vytvoří osnovu • samostatně vytvoří jednoduché vypravování	**KOMUNIKACE A SLOH** **Vyplňování jednoduchých tiskopisů** **Jednoduché komunikační žánry** **Dopis osobní a úřední** **Popis a jeho funkce** **Výtah a výpisky** **Vypravování**	OSV – komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika *ČAS*

Žák • orientuje se v jednoduchých literárněteoretických pojmech • rozlišuje základní literární druhy a žánry • reprodukuje jednoduchý přečtený text • zařadí přečtený text do konkrétního tematického okruhu • rozlišuje umělecký a odborný text	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Můj domov** - … a to je ta krásná země - Otec vlasti - Učitel národů - Národ sobě - Bejvávalo… **Za dobrodružstvím** - V nebezpečí - V zahradě, v lese, na horách **Nevšední příběhy** - Ve škole, doma a mezi kamarády - Ve škole fantazi	OSV – hodnoty, postoje EV – vztah člověka k prostředí *Zeměpis* *Dějepis* *Hudební výchova* *Výtvarná výchova* EV – vztah člověka k prostředí MKV – multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá *Přírodopis* *Dějepis* *Zeměpis* OSV – komunikace *ČAS*

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: sekunda — Roční hodinová dotace: 144

Výstupy	Učivo	Průřezová témata , mezipředmětové vztahy
Žák • vhodně používá slova v žádoucím kontextu, aplikuje různé způsoby tvoření slov, třídí slovní druhy; • pracuje s jazykovými příručkami;	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Nauka o významu slov** - význam a využití slov v použitých textech **Nauka o tvoření slov** - slovní zásoba a její obohacování	OSV - komunikace *Cizí jazyky*

• rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech; • rozlišuje druhy vět podle zadaných kritérií, rozlišuje hlavní a vedlejší věty a nahrazuje větné členy vedlejšími větami; • osvojuje si zásady psaní i/y ve vyjmenovaných slovech a pravidla pravopisu ve shodě přísudku s podmětem; • orientuje se v psaní velkých písmen v běžně používané praxi; • správně aplikuje koncovky příčestí;	- způsoby tvoření slov **Tvarosloví** - slovesa - neohebné slovní druhy **Skladba** - druhy vět podle postoje mluvčího - věty dvojčlenné a jednočlenné - větné členy - druhy vedlejších vět **Pravopis** - vyjmenovaná slova - shoda přísudku s podnětem - psaní velkých písmen	
Žák • rozlišuje uvedené slohové útvary a aktivně je využívá pro praktickou potřebu; • rozlišuje popis statický a dynamický, dokáže napsat osnovu popisu, správně vybírá jazykové prostředky popisu; • vystihne povahu člověka a jeho schopnosti, používá přirovnání a rčení; • tvořivě pracuje s textem a nabyté poznatky využívá při vlastní tvůrčí činnosti; • samostatně sestavuje žádost, životopis;	**KOMUNIKACE A SLOH** **Popis** **Charakteristika** **Líčení** **Vypravování** **Útvary administrativního stylu**	OSV – komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika *ČAS*
Žák • tvořivě pracuje s literárním textem; • samostatně reprodukuje složitější text; • rozlišuje řeč vypravěče a postav; • rozlišuje základní literární druhy a žánry;	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Můj domov** - Chrám i tvrz - Svatý Václave… - Žij pravdu	OSV – hodnoty, postoje EV – vztah člověka k prostředí *Zeměpis*

• formuluje ústně i písemně dojmy z přečteného či zhlédnutého díla; • analyzuje přečtený text z jazykového hlediska;	- Běh na dlouhou trať **Bylo, nebylo** - Odkud a kam - Byl jednou jeden… - Ve zvířecím zrcadle - V cizí zemi **Co nás zajímá** - O zvířatech a lidech - O sobě navzájem - Nápady literárního klauna - O našich dědech - O lidech a robotech	*Dějepis* *Hudební výchova* *Výtvarná výchova* EV – vztah člověka k prostředí MKV – multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá *Přírodopis* *Dějepis* *Zeměpis* OSV – komunikace *ČAS*

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 144

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby; • rozpoznává přenesená pojmenování; • spisovně vyslovuje a správně píše běžně užívaná cizí slova; • samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami;	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Obohacování slovní zásoby** - nauka o tvoření slov - slova přejatá **Tvarosloví** - podstatná jména cizího původu - slovesný vid **Pravopis**	OSV – komunikace *Cizí jazyky*

• využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace; • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí; • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí; • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, slang a argot a zdůvodní jejich užití; • rozpozná slovanské jazyky v cizojazyčném kontextu;	- pravopis i/y v koncovkách - předpony s-, z-, vz-, předložky s/se, z/ze - skupiny bě/bje, vě/vje, mě/mně **Skladba** - souvětí souřadné a podřadné - významové poměry mezi větnými členy a větami - interpunkce v souvětí **Obecné výklady o českém jazyce**	MKV - multikulturalita *Cizí jazyky* *Dějepis* *Zeměpis* *ČAS*
• rozlišuje dané slohové útvary; • využívá základů studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu; • vlastními slovy charakterizuje literární postavu; • využívá znalostí získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech; • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení; • dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci; • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel; • pokouší se o vlastní tvořivé psaní a vyjádření vlastního postoje ke sdělovanému obsahu;	**KOMUNIKACE A SLOH** **Výtah** **Charakteristika literární postavy** **Výklad** **Líčení** **Úvaha**	OSV – komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika *ČAS* EGS – Evropa a svět nás zajímá *Zeměpis* EV - životní prostředí *Přírodopis*
	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	OSV – hodnoty, postoje

• tvořivě pracuje s náročnějším literárním textem; • samostatně reprodukuje složitější text; • rozlišuje řeč vypravěče a postav; • rozlišuje a definuje základní literární druhy a žánry; • porovnává funkci literárních žánrů a uvede jejich výrazné představitele; • formuluje ústně i písemně dojmy z přečteného či zhlédnutého díla; • analyzuje přečtený text z jazykového hlediska; • vyhledává informace v různých typech katalogů v knihovně i v dalších informačních zdrojích;	**Můj domov a svět** **O bozích a lidech** **Ve službě Bohu, králi a dámě** **Vyšla hvězda nad Betlémem** **Sen, láska a smrt** **Šoa** **Čtu, čteš, čteme**	EV – vztah člověka k prostředí *Zeměpis* *Dějepis* *Hudební výchova* *Výtvarná výchova* EV – vztah člověka k prostředí MKV – multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá *Přírodopis* *Dějepis* *Zeměpis* OSV – komunikace *ČAS*

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 144 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozlišuje všechny způsoby obohacování slovní zásoby • rozpoznává aktivní a pasivní slovní zásobu	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Slovní zásoba a význam slova** Slovo a sousloví, rozvoj slovní zásoby Významové vztahy mezi slovy: synonyma, homonyma, antonyma	EV – vliv lidských činností na životní prostředí, problémy životního prostředí MKV – multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá

• využívá aktivní slovní zásoby k výstižnému vyjadřování, souvislému a kultivovanému projevu • rozpoznává přenesená pojmenování; • spisovně vyslovuje a správně píše běžně užívaná cizí slova • prohlubuje schopnosti pracovat s textem • samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami	Rozvrstvení slovní zásoby	*Cizí jazyky, Zeměpis, Dějepis*
• využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace • rozpoznává zásady tvoření českých slov • správně rozlišuje stavební části slova (morfémy) • umí věci pojmenovávat a pojmenováním rozumí • zná významy slov a aktivně rozvíjí slovní zásobu	**Nauka o tvoření slov** Stavba slova Odvozování, skládání, zkracování slov **Tvarosloví** Slovní druhy – slova ohebná a neohebná Podstatná jména Přídavná jména – druhy, stupňování, mluvnické významy Zájmena a číslovky – druhy, skloňování	*Cizí jazyky* *Cizí jazyky*
• správně třídí slovní druhy • vědomě používá slovní druhy ve vhodných komunikačních situacích • správně určuje mluvnické kategorie jmen • umí dávat věci, jevy a pojmy do vztahů • umí upřesnit význam jednoho slova pomocí dalších slov • umí výstižně a srozumitelně stavět výpovědi • odlišuje přechodník přítomný a minulý	Slovesa a jejich mluvnické významy, tvary slovesa být, přechodníky, slovesné třídy Příslovce Předložky a spojky **Skladba** Stavba věty a souvětí Věty podle postoje mluvčího	OSV - význam výuky cizích jazyků pro současného člověka - výchova k myšlení v evropských a světových souvislostech EV – lidská díla významná pro životní prostředí

• správně tvoří spisovné tvary sloves podle třídění do jednotlivých slovesných tříd • zná druhy příslovcí • rozlišuje druhy předložek a spojek • využívá znalosti o valenci sloves k aktivnímu rozvíjení slovní zásoby • správně rozpozná shodu, řízenost, přimykání • rozlišuje přívlastek těsný a volný • správně určuje doplněk • správně určuje druhy vedlejších vět • rozlišuje druhy významových poměrů • v psaném projevu správně používá přímou řeč • v mluveném a psaném projevu rozpoznává východisko a jádro výpovědi • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, tvaroslovný i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí; • umí aplikovat zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu • zvládá soustavu českých hlásek • zná hlavní zásady spisovné výslovnosti • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, slang a argot a zdůvodní jejich užití • promyšleně vybírá pro svůj komunikační záměr vhodné spisovné a nespisovné prostředky	Věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty Věta jednoduchá a souvětí Souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět Významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy a vedlejšími větami Složité souvětí Řeč přímá a nepřímá **Pravopis** Pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební – Vlastní jména **Zvuková stránka jazyka** Hlásky a hláskové skupiny Větný přízvuk, větná melodie **Obecné výklady o jazyce** Projev mluvený a psaný, řeč, jazyk slovanské jazyky, vývoj jazyka, útvary českého jazyka Jazykověda a její disciplíny	*Dějepis, Zeměpis, cizí jazyky, Přírodopis, ČAS podle typů cvičení* *Dějepis, Zeměpis, cizí jazyky, Přírodopis, ČAS – podle typů cvičení* *Hudební výchova* *Přírodopis, Zeměpis, Dějepis, ČAS, Fyzika, Chemie – podle povahy učebních textů*

• v mluveném a psaném projevu připraveném a improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči • rozlišuje dané slohové útvary a funkční styly • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní • promyšleně vybírá vhodné jazykové prostředky pro vytříbený ústní nebo písemný projev • formuluje hlavní myšlenky textu a vyhledává klíčová slova • uspořádává informace z textu s ohledem na jeho účel • efektivně pracuje s odborným textem a s informacemi • na základě získaných poznatků se zamýšlí nad problémem a dospívá k závěru • správně využívá intonace, tempa řeči a společenského chování • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • vytváří si pozitivní vztah k vlastní tvůrčí činnosti a kriticky hodnotí výsledky své práce • tvořivě pracuje s náročnějším literárním textem	**KOMUNIKACE A SLOH** **Výklad** **Popis**: Popis pracovního postupu Popis uměleckého díla Subjektivně zabarvený popis **Charakteristika** – povaha, schopnosti, zájmy **Úvaha** **Proslov** **Diskuse** **Fejeton** **Funkční styly** Slohové útvary dle výběru žáků – **životopis, dopis, otevřený dopis** **LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Můj domov a svět** **Za literárními památkami** **Krása je v pravdě** **Moderna** **Avantgarda**	MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě OSV – hodnoty, postoje EV – vztah člověka k prostředí *Zeměpis* *Dějepis* *Hudební výchova* *Výtvarná výchova* EV – vztah člověka k prostředí MKV – multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá *Přírodopis* *Dějepis* *Zeměpis* OSV – komunikace *ČAS* MDV – stavba mediálních sdělení – diskuze o sledovaném pořadu

• samostatně a uceleně reprodukuje složitější text a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora • rozlišuje, porovnává a definuje základní literární druhy a žánry a uvádí jejich výrazné představitele • formuluje ústně i písemně dojmy z přečteného či zhlédnutého díla • analyzuje přečtený text z jazykového hlediska • vyhledává informace v různých typech katalogů v knihovně i v dalších informačních zdrojích • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele	**Neklidné dvacáté století** **Čtu, čteš, čteme.**	tvorba mediálního sdělení práce s médii – denní tisk

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 108 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • vysvětlí pojem jazyk a řeč, objasní vztah myšlení a jazyka • charakterizuje základní etapy vývoje literárního jazyka, objasní vztah češtiny a slovanských jazyků	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Obecné poučení o jazyku a řeči** Jazyk a řeč, jazyková komunikace, myšlení a jazyk, národní jazyk a jeho útvary, čeština a slovanské jazyky, jazyková kultura, základní vývojové tendence	MKV - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí *Cizí jazyky* *SV* *Dějepis* *Zeměpis*
• objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie a vysvětlí jejich praktické využití • na samostatných projevech prokáže praktickou znalost zásad správné výslovnosti, vhodně využívá zvukové prostředky řeči	**Zvuková stránka jazyka** Systém českých hlásek, zásady správné výslovnosti, prostředky souvislé řeči	
• prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu	**Grafická stránka jazyka** Písmo, jeho vznik, vývoj a druhy Základní principy českého pravopisu – vyjmenovaná slova, velká písmena, shoda podmětu s přísudkem, pravopis přídavných jmen	OSV – sociální komunikace *Cizí jazyky*
• vysvětlí vztah stylistiky k ostatním lingvistickým vědám	**KOMUNIKACE A SLOH** **Nauka o slohu**	OSV – sociální komunikace *Cizí jazyky*

• objasní základní pojmy stylistiky • vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci (připravenost/nepřipravenost, psaná/mluvená forma) • používá základní útvary stylu prostě sdělovacího • vytvoří samostatně referát a vypravování na zadané téma	Slohotvorní činitelé Funkční styly Slohové útvary a postupy Inzerát, pozvánka, zpráva, oznámení Vypravování Referát	OSV – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
• rozliší umělecký text od neuměleckého • objasní rozdíly mezi světem fikce a světem reálným • popíše a rozezná specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • samostatně interpretuje literární dílo • postihne smysl textu, porovná a zhodnotí různé interpretace téhož textu • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury probraných v daném ročníku • charakterizuje významné umělecké směry, uvede jejich představitele a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a dalších médií, kriticky je třídí a vyhodnocuje	**<u>LITERATURA</u>** **Úvod do studia literatury** Základy literární vědy Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla Metody interpretace textu **Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury** Literatura starověku, Bible Antická literatura Středověká literatura Humanismus a renesance Baroko Klasicismus Osvícenství a preromantismus	MVD – tvorba mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality *SV* OSV – sociální komunikace, morálka EGS – globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí všedního dne, spolupráce a soutěž *SV*

• získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		*Dějepis* *Hudební a výtvarná výchova*

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 108 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, • podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi • vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu • ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu, tvarosloví a slovotvorných principů českého jazyka • ovládá rozvrstvení slovní zásoby • používá vhodně jazykové prostředky spisovné a nespisovné	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Lexikologie** Slovo a jeho významy Přehled slovních druhů, stavba slova Slovní zásoba, její rozvrstvení a obohacování Slovníky Jazyky indoevropské Jazyky slovanské	OSV – sociální komunikace *Cizí jazyky* MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí

• vysvětlí změny ve slovní zásobě, význam frazeologických spojení, vztahy mezi slovy • najde ponaučení ve vhodných příručkách • odlišuje různé variety národní jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací • prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu	**Grafická stránka jazyka** Pravopis vyplývající ze stavby slova, pravopis vyplývající z tvarosloví, velká písmena, interpunkce	
• vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci (připravenost/nepřipravenost, psaná/mluvená forma) • používá základní útvary stylu prostě sdělovacího • napíše životopis, žádost, odvolání, reklamaci, úřední dopis s využitím typických rysů administrativního stylu • podle situace vhodně volí slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny • používá různé prostředky vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti textu	**<u>KOMUNIKACE A SLOH</u>** **Charakteristika** Přímá, nepřímá, vnější, vnitřní **Popis a jeho druhy** **Administrativní styl** Životopis, žádost, odvolání, reklamace, úřední dopis **Základy rétoriky**	OSV – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV – člověk a životní prostředí *SV* *Hudební a výtvarná výchova*

• odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá v souladu s komunikační strategií • v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky • volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera a přizpůsobuje se mu nebo s ním polemizuje • rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit • vhodně využívá jazykové prostředky i nonverbální prostředky a interpretuje je v řeči	Prostředí a účastníci komunikace, jejich role, funkce komunikátů Míra připravenosti, veřejnosti a oficiálnosti komunikace Komunikační strategie Jazyková etiketa Monolog a dialog -využití v textu Funkční styly – druhy řečnických projevů, příprava a realizace řečnického vystoupení	
• rozliší umělecký text od neuměleckého • objasní rozdíly mezi světem fikce a světem reálným • popíše a rozezná specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • samostatně interpretuje literární dílo • postihne smysl textu, porovná a zhodnotí různé interpretace téhož textu	**<u>LITERATURA</u>** České národní obrození Romantismus v české a světové literatuře Realismus v české a světové literatuře Generace májovců, ruchovců a lumírovců Realistické drama	OSV – sociální komunikace, morálka EGS – globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředívšedního dne, spolupráce a soutěž *SV* *Dějepis*

• vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury probraných v daném ročníku • charakterizuje významné umělecké směry, uvede jejich představitele a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a dalších médií, kriticky je třídí a vyhodnocuje • získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		*Hudební a výtvarná výchova*

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 144 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • užívá českou normu skloňování jmen i časování sloves včetně hlavních výjimek • najde ponaučení ve vhodných příručkách • odliší spisovné a nespisovné tvary • orientuje se v celém tvaroslovném systému, zvládá třídění slov na slovní druhy podle tří hlavních kritérií	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Tvarosloví** Slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary	OSV – sociální komunikace

• objasní mluvnické kategorie a chápe možnosti využití této znalosti při výuce cizích jazyků • prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu • v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a vhodně užívá zvukové prostředky řeči • v mluveném projevu vhodně užívá nonverbální prostředky řeči • vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci (připravenost/nepřipravenost, psaná/mluvená forma) • podle situace vhodně volí slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny • používá různé prostředky vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti textu • vysvětlí vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou, zvláštnosti publicistických žánrů • vyhledá hlavní informace v textech psané publicistiky, rozezná společenskou a estetickou hodnotu publicistických textů	**Grafická stránka jazyka** Pravopis vyplývající ze stavby slova, pravopis vyplývající z tvarosloví, velká písmena, interpunkce **<u>KOMUNIKACE A SLOH</u>** **Monolog a dialog** Výstavba dialogu, útvary založené na dialogu **Úvaha** **Publicistický styl** Osobnost novináře Útvary a jazykové prostředky publicistického stylu	OSV – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí MDV – média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách EV – člověk a životní prostředí *Cizí jazyky* *SV* *Dějepis*

• vyhodnotí kvalitu informací z různých zdrojů • zhodnotí vliv médií na vlastní jednání • napíše novinovou zpráv, fejeton, analytický článek, reportáž, kritiku – výběrově • efektivně a samostatně používá různé informační zdroje • rozliší umělecký text od neuměleckého • objasní rozdíly mezi světem fikce a světem reálným • popíše a rozezná specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • samostatně interpretuje literární dílo, dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl • postihne smysl textu, porovná a zhodnotí různé interpretace téhož textu • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury probraných v daném ročníku • charakterizuje významné umělecké směry, uvede jejich představitele a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a dalších médií, kriticky je třídí a vyhodnocuje	**LITERATURA** Česká a světová literární moderna Generace buřičů v české literatuře Česká a světová literární avantgarda Světová próza 1.poloviny 20. století Česká próza 1. poloviny 20. století	OSV – sociální komunikace, morálka EGS – globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí všedního dne, spolupráce a soutěž *SV* *Dějepis* *Hudební a výtvarná výchova*

• získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: oktáva Roční hodinová dotace: 112 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu • využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího • používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Grafická stránka jazyka** Pravopis vyplývající ze stavby slova, pravopis vyplývající z tvarosloví, velká písmena, interpunkce **Skladba** Základní principy větné stavby (větné členy a jejich vztahy) Výpověď jako jednotka komunikace (druhy výpovědí podle záměru mluvčího, aktuální členění výpovědi) Souvětí souřadné a podřadné Nepravidelnosti větné stavby Řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá	OSV – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž *Cizí jazyky*

• vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary • volí adekvátní komunikační strategie, posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou textu • pořizuje z odborného textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, shrnutí • efektivně a samostatně používá různé informační zdroje – slovníky, encyklopedie, internet • rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým • rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi • popíše a rozezná specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu	**KOMUNIKACE A SLOH** **Odborný styl** Základní rysy a útvary Teoreticky odborné a prakticky odborné komunikáty mluvené i psané Stylizace příruček, návodů a popularizačních textů Práce s odborným textem **Umělecký styl** Jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního díla **LITERATURA** Vývojové tendence české literatury mezi dvěma světovými válkami Česká literatura 2. poloviny 20. století	OSV – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV – člověk a životní prostředí *Dějepis* *SV* *Cizí jazyky* OSV – sociální komunikace, morálka

• samostatně interpretuje literární dílo, dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl • postihne smysl textu, porovná a zhodnotí různé interpretace téhož textu • vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury • charakterizuje významné umělecké směry, uvede jejich představitele a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a dalších médií, kriticky je třídí a vyhodnocuje • získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové • rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor zdůvodní	Významní představitelé současné české literatury Světová literatura 2. poloviny 20. století Současná světová literatura	EGS – globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, multilingvní situace a spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředívšedního dne, spolupráce a soutěž *SV* *Dějepis*

5.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahem Anglického jazyka je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV** a **RVP G** a souvisejících tematických okruhů **průřezových témat** Rámcového vzdělávacího programu ZV a RVP G. Konkrétní náměty tematických okruhů se opakují a aktualizují, proto jsou obecně uvedeny na tomto místě:

- Osobnostní a sociální výchova: sebepoznání a sebepojetí, kooperace, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
    - jak se obvykle chovám, jaké způsoby chování a jednání volím, můj vztah k lidem, jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu, co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila,
    - jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl,
    - jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými lidmi.

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě
    - zážitky a zkušenosti, zvyky a tradice,
    - geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy,
    - shody a rozdíly v životním stylu některých evropských zemí,
    - vzdělávací systémy, významné univerzity.

- Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí, člověk a životní prostředí
    - naše obec, náš životní styl,
    - jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost.

- Mediální výchova: média a mediální produkce, mediální produkty, uživatelé, účinky mediální produkce, role médií v moderních dějinách
    - aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace,
    - kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky),
    - formy mediálních sdělení,
    - média pro vybrané skupiny, vliv médií na uspořádání každodenního života.
- Multikulturní výchova: kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita, základní problémy sociokulturních rozdílů, spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí
    - respektování zvláštností různých etnik, tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi,
    - jak se mohu naučit využívat jazykovou a kulturní pluralitu pro potřebnou diskusi jazykové a kulturní rozrůzněnosti,
    - jakými prostředky mohu rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakt a spolupráci s příslušníky jiných etnik .

Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.
Vzdělávání směřuje k dosažení úrovně B2 podle Společného evropského referenčního rámce.
Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Žáci jsou rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. V ročníku tak bývá více skupin na anglický jazyk než je kmenových tříd. Pro výuku jsou k dispozici také jazykové učebny vybavené audiovizuální technikou, počítačové učebny a informační centrum s knihovnou.
Anglický jazyk je vyučován v primě až oktávě. V primě pět hodin týdně, od sekundy do kvarty tři hodiny, od kvinty do oktávy čtyři hodiny týdně.

Cílem předmětu Anglický jazyk je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzační frází, na autentických textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát, poslechovými cvičeními rozvíjet schopnost porozumět mluvenému projevu.
Žáci se dále seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem a časopisy.
Součástí vyučování jsou jak vyučovací hodiny, tak i příležitostné akce - soutěže, olympiády, výstavy, filmová a divadelní představení, besedy s rodilými mluvčími, výjezdy do zahraničí, exkurze, projekty, apod.

Výchovné a vzdělávací strategie, které slouží k rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:
- vede k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život;
- propojuje probraná témata a jazykové jevy;
- vede k samostatnému vyhledávání nástrojů k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.
- poskytne žákům přehled látky, kterou budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:
- zadává problémové situace v cizojazyčném prostředí;
- motivuje nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem;
- zařazuje metody k popsání obsahu myšlenky, i pokud chybí slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

Učitel:
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;

- vede k porozumění sdělení v anglickém jazyce;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- motivuje k formulaci myšlenek anglicky;
- zařazuje metody k porozumění promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce;
- zařazuje cvičení k využívání dovedností osvojených v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

Učitel:
- zařazuje práci ve skupině;
- uplatňuje individuální přístup k žákům s poruchami učení;
- zajímá se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky.

Kompetence občanská

Učitel:
- umožňuje žákům získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi;
- podporuje u žáků srovnávání ekologických a environmentálních otázek týkajících se anglicky mluvících zemí a České republiky;
- vytváří příležitosti k projevování postojů žáků k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní (prima – kvarta), kompetence k podnikavosti (kvinta – oktáva)

Učitel:
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci v hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat svoje schopnosti a být realističtí při odhadování svých znalostí a schopností;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice se zvážením všech rizik, které by jejich rozhodnutí mohlo přinést;
- v konverzaci tematicky navozuje situace spojené s volbou povolání a spolu se žáky spěje k reálnému hodnocení vlastních profesních možností.

Kompetence digitální

Učitel:
- vede žáky k běžnému používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při učení, zadává referáty a prezentace;

- zařazuje příležitosti k využívání digitální technologie za účelem usnadnění práce;
- klade důraz na to, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali žáci eticky;
- vede žáky k využívání online slovníků k překladu, k úpravě nebo ke kontrole cizojazyčného textu.

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 180 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Výstupy odpovídají konkrétnímu učivu. Žák - rozumí jednoduchým pokynům a větám - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - čte foneticky správně jednoduchý text - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů (i s využitím vizuální podpory) - adekvátně reaguje na jednoduché pokyny a věty - osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy - vyhledává a vyhodnocuje informace a efektivně je využívá v učebním procesu	**Mluvnice** - sloveso *to be* - osobní a přivlastňovací zájmena - přivlastňovací *'s* - ukazovací zájmena *this*, *that*, *these*, *those* - sloveso *have got* - tázací zájmena *where*, *what*, *who* - spojky *and*, *or*, *but* - vazba there is / there are - neurčitý člen a / an, určitý člen the - a little / a few - How much / How many? - stupňování přídavných jmen - příslovce častosti děje - přítomný čas prostý - příslovečná určení času - sloveso can - otázky s How...? - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý vs přítomný čas průběhový - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména	OSV- sociální rozvoj - kooperace EGS- Evropa a svět nás zajímají - objevujeme Evropu a svět MKV - kulturní diference - lidské vztahy *Mezipředmětové vztahy:* *ČJL* *ČAS* *Bi* *Z* *HV*

	- some / any - much / many / a lot of - verb + -ing - rozkazovací způsob - sloveso to be v minulém čase - vazba there was / there were - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves - kladná oznamovací věta **Slovní zásoba** - volný čas - věci každodenní potřeby - země a národnosti - město, místa a budovy ve městě - zeptání se na cestu, popis cesty - geografické názvy a pojmenování, práce s mapou - práce se slovníkem - každodenní činnosti a volnočasové aktivity - členové rodiny - festivaly, oslavy - plány, návrhy - zvířata, popis zvířat, jejich schopnosti, zvyky, strava - žádost o souhlast, udělení svolení / povolení, odmítnutí	

	- škola, školní předměty, činnosti - strategie učení, učení se jazyku - jídlo, stravovací návyky - jídelníček, v kavárně, v restauraci - nakupování, nákupní seznam - zdraví - čísla a číselné údaje (cena, váha) - sportovní a volnočasové aktivity - moderní technologie, média - **Tematické okruhy** - volný čas - město - domov, rodina, volný čas - příroda, stravovací návyky - škola - kultura, moderní technologie a média - stravovací návyky, péče o zdraví, nákupy - sport - moderní technologie a média	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 108

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Výstupy odpovídají konkrétnímu učivu. Žák - reaguje na podněty z oblastí běžných komunikačních situací - pochopí smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace - rozumí jednoduchým instrukcím týkajících se organizace výuky - čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduchý - text obsahující známou slovní zásobu - v jednoduchém textu vyhledá informaci - odpoví na otázku související s textem - využívá abecední slovník v učebnici - tvoří a obměňuje jednoduché věty - dbá na gramatickou správnost - odpoví na otázku týkající se známých jevů a skutečností - zapojí se do jednoduchého rozhovoru - osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy	**Mluvnice** - předmětná zájmena - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves - vyjádření budoucího děje pomocí *going to, will* a *won't* - sloveso *to be* - sloveso *have got* - osobní a přivlastňovací zájmena - přivlastňovací *'s* - tázací zájmena *where*, *what*, *who, when, how, how old, how many* - vazba *there is / there are* - přítomný čas prostý - *like +-ing, hate +-ing, don't mind +-ing, spend time +-ing* - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý vs přítomný čas průběhový - sloveso *to be* v minulém čase - *there was / there were* - minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves - minulý čas průběhový	OSV- sociální rozvoj, kooperace EGS- Evropa a svět nás zajímají - objevujeme Evropu a svět MKV - kulturní diference - lidské vztahy *Mezipředmětové vztahy:* *ČJL* *ČAS* *M* *HV* *VV*

- vyhledává a vyhodnocuje informace a efektivně je využívá v učebním procesu - tvoří a obměňuje jednoduché věty - dbá na písemnou správnost - napíše krátký souvislý text	- minulý čas průběhový vs minulý čas prostý **Slovní zásoba** - popis osoby - události v životě člověka - volnočasové aktivity - prázdniny, dovolená - cestování, dopravní prostředky - geografické názvy a pojmenování - počasí - členové rodiny - škola a školní předměty - každodenní činnosti - volnočasové aktivity - místa ve městě - co máme či nemáme rádi - moderní technologie, média - komunikace mezi lidmi - telefonické hovory - kultura - zážitky, oslavy - předměty každodenního života - zvířata - práce se slovníkem **Tematické okruhy** - popis osoby	

	- počasí - rodina - škola - volný čas - město - moderní technologie a média - cestování - pocity a nálady - příroda - kultura	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: tercie — Roční hodinová dotace: 108 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Výstupy odpovídají konkrétnímu učivu. Žák - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu	**Mluvnice** - stupňování přídavných jmen - *can / could* - otázky s *How...* - *will / won't* a první kondicionál - *must / mustn't*, *should / shouldn't* - vyjádření budoucího děje pomocí *going to* - *be going to* x *will*	OSV- sociální rozvoj, kooperace EGS- Evropa a svět nás zajímají - objevujeme Evropu a svět MKV - kulturní diference - lidské vztahy

- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - řeší situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru (i telefonického) - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy - vyhledává a vyhodnocuje informace a efektivně je využívá v učebním procesu	- přítomný čas průběhový – vyjádření blízké budoucnosti - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - minulý čas prostý - otázky na podmět a předmět v minulém čase prostém - *used to* (opakovaný děj v minulosti) - minulý čas prostý vs minulý čas průběhový - uvedení příkladu (*for example*, *for instance*, *like*, *such as*) - předpřítomný čas prostý **Slovní zásoba** - povolání - návrhy a reakce na návrh - přežití - hudba a hudební nástroje - pocity a nálady - popis osoby – charakter - biografie - nehody - řešení problémů - každodenní činnosti - volnočasové aktivity - móda, oblečení - v obchodě s oblečením	*Mezipředmětové vztahy:* *ČJL* *ČAS* *F* *Bi* *HV* *VV*

	- smysly - pocity a zážitky - plánování volnočasových aktivit - účast v soutěži - vyjádření doporučení - popis obrázku - práce se slovníkem **Tematické okruhy** - kultura - cestování - volba povolání - péče o zdraví - moderní technologie a média - volný čas - nákupy a móda - pocity a nálady	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 108 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Výstupy odpovídají konkrétnímu učivu. Žák - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - dokáže zobecnit poznatky z textů, vyvodit ponaučení - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - rozumí přiměřeným autentickým nahrávkám - na základě známých výrazů a předchozích znalostí odvodí pravděpodobný význam nových slov , slovních spojení a frazeologismů z kontextu textu - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	**Mluvnice** - předpřítomný čas průběhový - vztažné věty vedlejší - vyjádření množství - tázací dovětky - vedlejší věta příslovečná účelová (*so that, in case, to, in order to*) - první kondicionál s *if, unless, will, might* - *will and be going to* - budoucí čas průběhový - *can, could, be able to* - *have to, need to, must, should* - *can, may, might, could; must, can't; perhaps* - druhý kondicionál - trpný rod v přítomném a minulém času **Slovní zásoba** - přírodní prvky - dobrodružství, popis cesty, dopravní prostředky - extrémní sporty - životní prostředí a konzumní způsob života - vyjádření vlastního názoru - srovnání produktů - slovní spojení s *get*	OSV- sociální rozvoj, kooperace EGS- Evropa a svět nás zajímají - objevujeme Evropu a svět MKV - kulturní diference - lidské vztahy *Mezipředmětové vztahy:* *ČJL* *ČAS* *Bi* *Z* *D* *HV* *TV*

- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - dokáže správně uspořádat text - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - dokáže vyjádřit svůj názor a obhájit jej - vyžádá jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích a v některých méně obvyklých situacích	- životní styl - škola a zkoušky - vzdělání a kariéra - letní brigády - žádost o radu, poskytnutí rady - dobrovolnictví - popis osoby – povahové vlastnosti - filmové a literární žánry - recenze na film, knihu - práce se slovníkem **Tematické okruhy** - příroda - cestování - sport - společnosti a její problémy - škola - volba povolání - kultura - moderní technologie a média - reálie anglicky mluvících zemí	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 144

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Výstupy odpovídají konkrétnímu učivu. Receptivní řečové dovednosti Žák - odvodí význam lexikální jednotky na základě definice - porozumí otázkám kvízu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru - porozumí hlavním bodům a myšlenkám ústního projevu - porozumí informacím v rozhovoru mezi vrstevníky - rozumí obsahu chatu mezi vrstevníky - ve čteném textu rozliší názory a stanoviska jednotlivých autorů - vyhledá a shromáždí informace - v textu vyhledá konkrétní informace a odvodí význam neznámých slov na základě kontextu - pracuje s různými druhy slovníků Produktivní řečové dovednosti Žák - popíše situaci na fotografii	**Gramatika** - přítomné časy - členy - kondicionál 1, kondicionál 2 - modální slovesa *have to*, *need to*, *must*, *don't have to*, *don't need to*, *mustn't* **Lexikologie** - slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, slovesa **Témata, komunikační situace a typy textů** - škola - etapy života - dosažení plnoletosti - domácí práce, povinnosti **Gramatika** - minulé časy - *used to* - *be/get used to* **Lexikologie** - kolokace s *go*, *play* - přídavná jména končící na *-ed* a *-ing* **Témata, komunikační situace a typy textů** - hry a volnočasové aktivity - pocity	**Osobnostní a sociální výchova** - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - Žijeme v Evropě - Vzdělávání v Evropě a ve světě **Mediální výchova** - Mediální produkty a jejich významy - Média a mediální produkce *Mezipředmětové vztahy:* *ČAS* *ČJL*

- popíše krajinu na fotografii - porovná obrázky - popíše rozdíly mezi fotografiemi - volně a srozumitelně reprodukuje obsah přečteného textu - gramaticky správně tvoří a foneticky správně vyslovuje otázky a věty týkající se různých činností a událostí - sestaví krátký text - sestaví neformální email - ve spolupráci s vrstevníkem připraví text Interaktivní řečové dovednosti Žák - klade vrstevníkovi otázky a na podobné otázky odpoví - diskutuje s vrstevníky - zahájí, vede a ukončí rozhovor s vrstevníkem - vyjádří a obhájí své myšlenky a názory - zapojí se do diskuse	- příběh - zpráva **Gramatika** - předpřítomný čas prostý vs minulý čas prostý - předpřítomný čas prostý vs předpřítomný čas průběhový - *while*/*when* **Lexikologie** - kolokace s *do*, *earn*, *learn*, *make*, *put* - frázová slovesa - přídavná jména a předložky **Témata, komunikační situace a typy textů** - charakterové vlastnosti - mezilidské vztahy - inkluze - pocity - vyjádření rady - příspěvek na internetové fórum **Gramatika** - modální slovesa *can't*, *could*, *may*, *might*, *must* - stupňování přídavných jmen **Lexikologie** - číselné údaje - přípony přídavných jmen *-able*, *-ful*, *-ive* **Témata, komunikační situace a typy textů**	*TV*

	- dezinformace - média a moderní technologie - vyjádření porovnání - popis fotografie - recenze produktu **Gramatika** - vyjádření množství, neurčitá zájmena - modální sloveso *can*, *be able to* - stupňování přídavných jmen **Lexikologie** - frázová slovesa - přípony podstatných jmen *-ee*, *-er*, *-or* - slovesa a předložky **Témata, komunikační situace a typy textů** - sport, volnočasové aktivity - porovnání fotografií - zdravý životní styl - úvaha pro a proti - neformální email **Gramatika** - budoucí děj – *will*, *be going to*, přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový - trpný rod **Lexikologie** - frázová slovesa - složená podstatná jména	

	- přídavná jména související se smyslovým vnímáním **Témata, komunikační situace a typy textů** - potraviny a nápoje - stravovací návyky - zdravý životní styl - vyjádření názoru - neformální email	

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 144 hod.

Výstupy odpovídají konkrétnímu učivu. Receptivní řečové dovednosti Žák - odvodí význam lexikální jednotky na základě definice - porozumí otázkám kvízu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru - porozumí hlavním bodům a myšlenkám ústního projevu - porozumí informacím v rozhovoru mezi vrstevníky - rozumí obsahu chatu mezi vrstevníky - ve čteném textu rozliší názory a stanoviska jednotlivých autorů - vyhledá a shromáždí informace - v textu vyhledá konkrétní informace a odvodí význam neznámých slov na základě kontextu - pracuje s různými druhy slovníků Produktivní řečové dovednosti Žák - popíše situaci na fotografii - popíše krajinu na fotografii - porovná obrázky - popíše rozdíly mezi fotografiemi	**Gramatika** - vztažné věty vedlejší - stupňování přídavných jmen **Lexikologie** - kolokace týkající se cestování - přídavná jména **Témata, komunikační situace a typy textů** - cestování - popis místa - článek **Gramatika** - nepřímá řeč - nepřímá otázka **Lexikologie** - kolokace **Témata, komunikační situace a typy textů** - společnost a její problémy - moderní technologie a média - povolání - životní prostředí - formální dopis **Gramatika** - kondicionál 3 - sloveso + *-ing*, sloveso + *to* infinitiv **Lexikologie** - frázová slovesa	**Osobnostní a sociální výchova** - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - Žijeme v Evropě - Vzdělávání v Evropě a ve světě **Environmentální výchova** - Člověk a životní prostředí **Mediální výchova** - Mediální produkty a jejich významy - Média a mediální produkce *Mezipředmětové vztahy:* *ČAS* *ČJL*

- volně a srozumitelně reprodukuje obsah přečteného textu - gramaticky správně tvoří a foneticky správně vyslovuje otázky a věty týkající se různých činností a událostí - sestaví krátký text - sestaví neformální email - ve spolupráci s vrstevníkem připraví text Interaktivní řečové dovednosti Žák - klade vrstevníkovi otázky a na podobné otázky odpoví - diskutuje s vrstevníky - zahájí, vede a ukončí rozhovor s vrstevníkem - vyjádří a obhájí své myšlenky a názory - zapojí se do diskuse	- číselné údaje **Témata, komunikační situace a typy textů** - nakupování - nakládání s finančními prostředky - inzerce, reklama - vyjednávání - úvaha pro a proti	*Z*

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 144 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Výstupy odpovídají konkrétnímu učivu. Receptivní řečové dovednosti Žák - odvodí význam lexikální jednotky na základě definice - porozumí otázkám kvízu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru - porozumí hlavním bodům a myšlenkám ústního projevu - porozumí informacím v rozhovoru mezi vrstevníky - rozumí obsahu chatu mezi vrstevníky - ve čteném textu rozliší názory a stanoviska jednotlivých autorů - vyhledá a shromáždí informace - v textu vyhledá konkrétní informace a odvodí význam neznámých slov na základě kontextu - pracuje s různými druhy slovníků Produktivní řečové dovednosti Žák - popíše situaci na fotografii - popíše krajinu na fotografii - porovná obrázky	Prohlubování a upevňování gramatiky a slovní zásoby.	

- popíše rozdíly mezi fotografiemi - volně a srozumitelně reprodukuje obsah přečteného textu - gramaticky správně tvoří a foneticky správně vyslovuje otázky a věty týkající se různých činností a událostí - sestaví krátký text - sestaví neformální email - ve spolupráci s vrstevníkem připraví text Interaktivní řečové dovednosti Žák - klade vrstevníkovi otázky a na podobné otázky odpoví - diskutuje s vrstevníky - zahájí, vede a ukončí rozhovor s vrstevníkem - vyjádří a obhájí své myšlenky a názory - zapojí se do diskuse		
Žák - popíše geografické rysy jednotlivých zemí a měst a orientuje se na mapě - interpretuje základní historická fakta a provádí rozbor politických systémů jednotlivých zemí - porovnává kulturu a tradice anglicky mluvících zemí a České republiky - rozlišuje státní symboly	- Velká Británie - Londýn - Spojené státy americké - New York	*Mezipředmětové vztahy:* *ČAS* *Z* *D*

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: oktáva

Roční hodinová dotace: 112 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Výstupy odpovídají konkrétnímu učivu. Receptivní řečové dovednosti Žák - odvodí význam lexikální jednotky na základě definice - porozumí otázkám kvízu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru - porozumí hlavním bodům a myšlenkám ústního projevu - porozumí informacím v rozhovoru mezi vrstevníky - rozumí obsahu chatu mezi vrstevníky - ve čteném textu rozliší názory a stanoviska jednotlivých autorů - vyhledá a shromáždí informace - v textu vyhledá konkrétní informace a odvodí význam neznámých slov na základě kontextu - pracuje s různými druhy slovníků Produktivní řečové dovednosti Žák - popíše situaci na fotografii	Prohlubování a upevňování gramatiky a slovní zásoby.	

- popíše krajinu na fotografii - porovná obrázky - popíše rozdíly mezi fotografiemi - volně a srozumitelně reprodukuje obsah přečteného textu - gramaticky správně tvoří a foneticky správně vyslovuje otázky a věty týkající se různých činností a událostí - sestaví krátký text - sestaví neformální email - ve spolupráci s vrstevníkem připraví text Interaktivní řečové dovednosti Žák - klade vrstevníkovi otázky a na podobné otázky odpoví - diskutuje s vrstevníky - zahájí, vede a ukončí rozhovor s vrstevníkem - vyjádří a obhájí své myšlenky a názory - zapojí se do diskuse		

Žák - popíše geografické rysy jednotlivých zemí a měst a orientuje se na mapě - interpretuje základní historická fakta a provádí rozbor politických systémů jednotlivých zemí - porovnává kulturu a tradice anglicky mluvících zemí a České republiky - rozlišuje státní symboly	- Vsetín - Praha - Česká republika - Kanada - Austrálie - William Shakespeare - Ernest Hemingway - Světové problémy a životní prostředí	*Mezipředmětové vztahy:* *ČAS* *ČJL* *Z* *D*

5.3 Francouzský jazyk, Německý jazyk, Španělský jazyk

Charakteristika vyučovacích předmětů

Uvedené vyučovací předměty patří do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** a realizují výstupy vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**. Další cizí jazyk je zároveň předmětem volitelným, žáci si vybírají jeden ze tří cizích jazyků, které jsou v nabídce v sekundě a pokračují v jeho výuce. Výuka je směrována k dosažení dovednosti na úrovni B1, případně u některých žáků podle schopností a zájmu na úrovni B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Dosažená jazyková úroveň poskytuje žákům jazykový základ pro dorozumění v rámci Evropy a světa, snižuje jejich jazykovou bariéru a přispívá ke zvýšení jejich mobility jak v osobním, tak i v pracovním životě. Žáci mají možnost poznat způsob života a národní tradice především v zemích, kde se daným jazykem mluví, a uvědomit si kořeny naší společné historie. S výukou úzce souvisí možnost prohloubení vědomí žáků o nutnosti vzájemné tolerance a komunikace mezi národy, což je náplní hodin Dalšího cizího jazyka i rozmanitých zahraničních aktivit.

Hlavní náplní výuky je vést žáky k praktickému používání jazyka při komunikaci v ústním i písemném projevu. Přitom jsou zohledňovány individuální možnosti a schopnosti žáků. Při rozvíjení dovedností se zaměřujeme na složku **receptivní** - tj. poslech a čtení s porozuměním, **produktivní** - psaní a ústní projev a **interaktivní -** jednodušší konverzace. Ve výuce využíváme složitější autentické texty, videonahrávky, audionahrávky mluveného projevu, žáci jsou více zapojování do projektů, učí se je připravovat, realizovat i prezentovat. Výuka probíhá v jazykových učebnách s možností použití moderní audiovizuální techniky ve třídách výpočetní techniky i třídách kmenových. Do výuky Dalšího cizího jazyka je zařazena část vzdělávacího oboru Informatika. I při zahraničních výjezdech a exkurzích jsou zařazovány prvky aktivní jazykové výuky.

Jazyk se vyučuje od sekundy v rozsahu 3 hodiny týdně ve třídách dělených v rámci celého ročníku. V septimě a oktávě si podle zájmu a orientace mohou žáci volit semináře v rozsahu dvou nebo čtyř vyučovacích hodin týdně. Obsah učiva konkretizují učební osnovy.

Ve výuce jsou preferovány metody týmové práce – skupinová, partnerská (při procvičování a opakování učiva, práci se slovníkem a autentickými materiály, při práci s počítačovými programy, internetem, časopisy apod.), důraz je kladen i na samostatnou práci, která zohledňuje individuální přístup. Učitel se stává řídícím a kontrolním faktorem celého výchovně vzdělávacího procesu. Frontální vyučování ustupuje do pozadí.

Součástí vyučování jsou jak vyučovací hodiny, tak i příležitostné akce - soutěže, olympiády, výstavy, filmová a divadelní představení, výjezdy do zahraničí, exkurze, projekty, apod.

Při vyučování jsou realizovány i části vzdělávacích obsahů **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova: seberegulace, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž;

- Výchova demokratického občana (sekunda – kvarta): občanská společnost a škola;

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané, globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě;

- Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí, člověk a životní prostředí;

- Mediální výchova: vnímání mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení, média a mediální produkce, mediální produkty, uživatelé, účinky mediální produkce, role médií v moderních dějinách;

- Multikulturní výchova: kulturní diference, multikulturalita, základní problémy sociokulturních rozdílů, spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k efektivnímu plánování a organizaci svého učení a pracovní činnosti;
- představuje novou slovní zásobu ve vztazích - asociogramy, protiklady, aplikace anglikanismů, internacionalismů apod.;
- pomáhá žákům stanovit si priority;
- pracuje s chybou - chybu nechápe jako nedostatek, ale krok ke zlepšení;
- trénuje transfer - schopnost aplikace vědomostí nebo dovedností z jedné situace do druhé;
- zakotvuje znalosti gramatiky systematicky a systémově;
- pravidelně zařazuje opakovací cvičení;
- nabízí situace k nalezení a pochopení mezipředmětových vztahů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k rozpoznání problémů, členění na části, stanovení postupů jejich řešení;
- předkládá problémové situace z reálného života s možností různých postupů řešení;
- nabízí situace k uplatnění intuice, fantazie, improvizace, kreativity při řešení problémů;
- zařazuje zpracování projektů - plánování řešení, týmová práce, příprava, využití znalostí reálií;
- zařazuje obhajobu, prezentaci výsledků práce žáků.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k praktickému a efektivnímu využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce (písemné i ústní, verbální i neverbální, symbolické, grafické apod.);
- nabízí situace k rozšiřování slovní zásoby, vytváření systému;
- nacvičuje různé struktury mluvených projevů - vyprávění, dialog, popis, charakteristika, referát;
- nacvičuje písemné projevy - osobní i polooficiální dopis, vzkaz, popis;
- vede k využití médií při získávání, předávání informací;
- vytváří příležitosti ke komunikaci s lidmi z jiných zemí (při mezinárodních projektech).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje diskuze na aktuální témata ze sociální oblasti;
- rozvíjí týmovou spolupráci, práci ve dvojicích, skupinách, respektování jiného názoru při týmové práci;
- vede žáky k prezentování a obhájení vlastních myšlenek při týmové práci, k posouzení svých schopností a možností v týmu;
- dává prostor k vytváření sociálních kontaktů při realizaci projektů s žáky z cizích zemí;
- vytváří příležitosti k sebehodnocení a hodnocení druhých, hodnocení práce skupiny, srovnání, hledání rezerv;
- vede žáky ke vstřícnému chování vůči ostatním, využití schopností, názorů, možností každého jednotlivce při týmové práci;
- navozuje situace podporující posílení pozitivních lidských vlastností.

Kompetence občanské

Učitel

- vyžaduje zodpovědné plnění zadaných úkolů, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu, tým;
- vyžaduje pochopení a toleranci odlišnosti - rasové, náboženské;
- posiluje taktní chování a schopnost empatie, promýšlení souvislostí právy a povinnostmi, zodpovědností;
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, respektování pravidel země, v níž jsem host;

- vede žáky k ochraně rodinných tradic, respektování tradic v jiných rodinách, skupinách, k uvědomění si vztahů mezi osobními zájmy a zájmy skupiny, ev. zájmy veřejnými;
- navozuje situace k posílení hrdosti a vlastenectví, ke kulturnímu chování, oblékání, mluvě, k posílení vztahu k životnímu prostředí.

Kompetence pracovní (nižší gymnázium)

Učitel

- vede žáky k účelnému využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro
- oblast jazyka a komunikace (počítač ap.);
- zařazuje projektovou výuku s důrazem na posílení organizačních a jiných pracovních dovedností;
- formuje pracovní návyky - vedení sešitu, psaní domácích úkolů;
- dbá na hospodárné využívání pomůcek, sešitů, učebnic, pracovních sešitů.

Kompetence k podnikavosti (vyšší gymnázium)

Učitel

- vede žáky k účelnému využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro
  oblast jazyka a komunikace, k rozvoji kreativity a iniciativy;
- motivuje k využívání cizího jazyka jako prostředku komunikace při volbě povolání;
- vhodnými otázkami vytváří příležitosti k hledání profesní orientace;
- posiluje týmovou a skupinovou práci;
- k práci na počítači, s internetem, k vyhodnocování získaných informací;
- vede k získávání a vyhodnocování informací o vzdělávacích i pracovních příležitostech, včetně rizik, která jsou s tím spojena;
- vede k prezentaci výsledků vlastní práce a práce skupiny, k chápání podstaty a principů podnikání;
- předává žákům postoj k podnikání nejen coby zdroje zisku, ale především k uplatnění potřeby seberealizace.

Kompetence digitální

Učitel

- zařazuje do výuky aktivity k prohlížení a poslechu autentických cizojazyčných digitálních materiálů k nácviku receptivních řečových dovedností;
- vede žáky k využití audiovizuálních materiálů pro získávání informací při zpracovávání konverzačních tematických celků a reálií cizojazyčných zemí;
- podporuje žáky ve vytváření vlastního výukového obsahu pomocí digitálních nástrojů (např. tvorba prezentací);
- začleňuje úkoly, které umožní žákům tvorbu digitálního obsahu pomocí digitálních a online aplikací (např. možnost natočit a zpracovat vlastní video, nahrávku vlastního jazykového projevu);
- nabízí začlenění digitálních technologií a digitálního obsahu do výuky tak, aby se zapojili všichni žáci (např. hry, kvízy, online cvičení);
- vede žáky k využívání online slovníků k překladu, k úpravě nebo ke kontrole cizojazyčného textu.

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • rozlišuje správnou výslovnost samohlásek, souhlásek a polosamohlásek, nacvičuje správnou intonaci, slovní a větný přízvuk, melodii, tempo a sílu hlasu • rozumí jednoduchým pokynům v cizím jazyce při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat • rozumí jednoduché konverzaci a chápe její základní obsah a smysl • orientuje se v jednoduchém textu, vyhledává potřebné informace • čte hlasitě plynule a foneticky správně jednoduché texty • sestaví jednoduché sdělení a odpověď na ně (e-mail, pozdrav, pozvánka)	**Komunikativní složka:** - průpravná fonetická cvičení - dialogy rodilých mluvčích - krátké texty - otázky a odpovědi - pokyny a instrukce - technika čtení - technika mluveného projevu - krátká sdělení ústní a písemná - základní zeměpisné informace a některé informace z historie **Tematické okruhy:** - osobní údaje, domov, rodina, jídlo - volný čas a zájmová činnost - orientace ve městě, památky Paříže **Gramatické kategorie:** - člen neurčitý a určitý - sloveso být, mít, jít, dělat, chtít, vzít - časování pravidelných sloves na –er, zápor - množné číslo podstatných jmen - předložky ve významu místním - jména zemí + předložky - číslovky - osobní a přivlastňovací zájmena - rozkazovací způsob	MKV - multikulturalita – pozdravy OSV – mezilidské vztahy - rodina, přátelé – vztahy EGS – objevujeme Evropu a svět - země EU *Český jazyk – základní odlišnosti mezi ČJ a FJ* *Zeměpis - země, kde se mluví francouzsky* *HV - rap, písničky* *Dejepis - slavné osobnosti z historie zemí, v nichž se mluví francouzsky* *Matematika - početní výkony*

	- stahování členu s předložkami	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Žák • prohlubuje správnou výslovnost mužského a ženského rodu příd. jmen, nosovek, vázání a zřetězení • porozumí krátkému přiměřeně obtížnému mluvenému i psanému textu • používá slovník • řeší jednoduché situace související s místními, časovými a jinými informacemi • i v telefonickém rozhovoru • stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu • rozliší základní informace od méně podstatných a vyhledá je v textu • ústně i písemně vyjádří jednoduché sdělení	**Komunikativní složka:** - dialogy rodilých mluvčích s rostoucí náročností - technika hlasitého a tichého čtení - vyhledávání informací - vedení jednoduchého telefonického rozhovoru - sestavení jednoduchého psaného textu (vyprávění, popis) - práce se slovníkem - práce s autentickým materiálem (časopis, video, prospekt, internet) **Tematické okruhy:** - volný čas, koníčky, sport, bydlení - denní činnosti - lidské tělo, zdraví, fyzický popis - nákupy, oblékání - francouzské svátky - barvy, oblékání - počasí **Gramatické kategorie:** - zvratná slovesa - slovesa courir, dormir, partir, devoir, savoir, pouvoir, lire, boire, manger, venir - předložky místa - přídavná jména a jejich shoda - tázací zájmena - příslovce	OSV – hodnoty, postoje - respektování vztahů v rodině EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí - péče o zdraví a životní prostředí, ochrana před negativními jevy (drogy, kouření, alkohol) EGS – Evropa a svět nás zajímá - život v rámci EU, turistické zajímavosti *Český jazyk- stylizace krátkého textu* *ČAS - vhodné chování v různých situacích* *VV - estetické cítění* *Zeměpis - práce s plánem města* *Přírodopis - správná životospráva, péče o tělo*

	- záporové částice - výrazy množství	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • vyslovuje správně většinu fr. hlásek a polosamohlásek, své zkušenosti používá při odhadu výslovnosti nových slov • používá vázání a zřetězení • reprodukuje volně jednoduchý slyšený text • vede jednoduchou komunikaci v běžných životních situacích • jednoduše vyjádří radost, omluvu, prosbu, poděkování,blahopřání, přijme a odmítne pozvání • porozumí základním informacím z jednoduchého autentického textu	**Komunikativní složka:** - volná reprodukce slyšeného a čteného textu - práce s různými druhy slovníků a lexikonů - práce s autentickými materiály - popis vlastností - dramatizace textu - jazykový projev v minulém čase (ústní i písemný) **Tematické okruhy:** - administrativní rozdělení Francie - frankofonie - literární žánry, tisk - školský systém - bydlení - denní a týdenní program - dovolená a sport - problémy mladých **Gramatické kategorie:** - minulý čas složený - imperfektum - vztažná zájmena, zájmenná příslovce - přivlastňovací zájmena samostatná	MKV – kulturní diference - zvyky a obyčeje OSV – komunikace – zákl. dovednosti komunikace, vztah k osobám, s nimiž komunikujeme, vztah k rodičům a přátelům OSV - kooperace a kompetence - zákl. dovednosti pro spolupráci - práce v týmu VDO – občanská společnost a škola - demokratická atmosféra a vztahy ve škole MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - potenciál médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

• sestaví krátká sdělení, jednoduše popíše své zážitky • orientuje se v základních reáliích a srovnává je s reáliemi vlastní země	- podmínkové věty - neurčitá zájmena	EGS – jsme Evropané - postoje k Evropě a ke světu *ČAS - sebepoznání, sebehodnocení, charakteristika a hodnocení ostatních* *VV - práce s obrazovým materiálem (fotografie, ilustrace)* *Český jazyk - stylizace vyprávění, výrazný přednes* *Zeměpis - cestování, zeměpisné poznatky*

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • správně vyslovuje všechny hlásky • prezentuje říkanky, jazykolamy, básničky, písničky se správnou výslovností, rozumí fr. písni • vyjádří svůj názor, zeptá se na názor druhého	**Komunikativní složka:** • popis dějů během dne v přítomnosti i minulosti • dialogy rodilých mluvčích • otázky a odpovědi, pokyny a instrukce • posouzení hodnotového žebříčku, srovnání • krátká sdělení ústní a písemná v předčasnosti a následnosti **Tematické okruhy:**	MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů – rovnocennost všech etnických skupin, jejich vzájemné obohacování OSV – sociální komunikace - mezilidské vztahy - rodina, přátelé – vztahy

• pochopí rozdíly dvou srovnávaných prvků • aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů • orientuje se v jednoduchém textu, vyhledává potřebné informace • čte hlasitě plynule a foneticky správně jednoduché texty, chápe texty komixů, reklamy, sestaví dialogy na základě fotografií a ilustrací • pracuje s literárním textem • sestaví jednoduché sdělení, formuluje požadavky • napíše krátké vyprávění • aktivně využívá dvojjazyčný slovník	• francouzské písně, umění a kultura, reklama • vývoj vědy a techniky, • rozdíly mezi lidmi a diskriminace • způsob bydlení u nás, ve Francii **Gramatické kategorie:** • přivlastňovací zájmena samostatná • přítomný čas, minulý čas složený, imparfait • rod a číslo přídavných jmen, umístění příd. jmen • otázky, složená inverze • blízká minulost • přípony a rod podstatných jmen • záporná slova • stupňování příd. jmen a příslovcí • shoda příčestí minulého s předmětem přímým • předminulý čas, vyjádření časové osy • dva zájmenné předměty, gérondif	EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce - solidarita s postoji evropských a jiných národů usilujících o harmonický rozvoj člověka MDV – účinky mediální produkce - komunikace a spolupráce v týmu, kritický přístup k reklamě *ČJ – srovnání literárních textů v originále a překladu* *Zeměpis – doprava, obyvatelstvo ve městech a na venkově* *Fyzika – technická revoluce* *HV - rap, písničky* *Dějepis - slavné osobnosti z historie zemí, v nichž se mluví francouzsky*

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Žák • prohlubuje správnou výslovnost polosamohlásek a nosovek, vázání a zřetězení, vnímá homofona • porozumí krátkému přiměřeně obtížnému mluvenému i psanému textu • používá slovník • řeší jednoduché situace související se zásadami slušného chování • rozumí informacím při telefonickém rozhovoru, ze záznamníku a internetu • rozliší základní informace od méně podstatných a vyhledá je v textu • ústně i písemně vyjádří jednoduché sdělení, využívá slovesné tvary v činném a trpném rodě • reprodukuje jednoduchý text • účastní se rozhovoru na dané téma • seznámí se se základy písemné komunikace – formou úředního a soukromého dopisu	**Komunikativní složka:** • dialogy rodilých mluvčích s rostoucí náročností • technika hlasitého a tichého čtení • vyhledávání informací • vedení jednoduchého telefonického rozhovoru • sestavení jednoduchého psaného textu (vyprávění, popis) • práce s autentickým materiálem (časopis, video, prospekt, internet) **Tematické okruhy:** • orientace ve městě, nápisy, zákazy, • ochrana životního prostředí • společnost, solidarita • móda, nákupy, slevy, výprodej **Gramatické kategorie:** • používání subjunktivu, subjunktiv minulý • časování nepravidelných sloves • zájmenná příslovce • trpný rod • vyjadřování příčiny a důsledku • kondicionál přítomný, podmínkové věty • zájmena ukazovací samostatná, zájm. tázací • au lieu de + inf., en raison de, avoir beau • příslovce, vyjadřování míry	OSV –morálka všedního dne- hodnoty, postoje, morální jednání MDV – účinky mediální produkce - kritický přístup k mediálnímu sdělení EV –člověk a životní prostředí - péče o zdraví a životní prostředí *ČJ - stylizace krátkého textu* *SV - vhodné chování v různých situacích, pomoc, spolupráce, osobní angažovanost* *Zeměpis - práce s plánem města* *Biologie - správná životospráva, ochrana životního prostředí* *VV – barvy, barevné kombinace*

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • vyslovuje správně všechny fr. hlásky a polosamohlásky, své zkušenosti používá při odhadu výslovnosti nových slov, zdůrazní větné členy, citově je zabarví • používá vázání a zřetězení, správnou intonaci • reprodukuje volně slyšený text • vede jednoduchou komunikaci v běžných životních situacích • vyjádří důvěru, nedůvěru, hněv, strach, obavu, naději, lítost, pochybnost • porozumí interview, hovorovému jazyku, úryvku z filmu, literárnímu textu, novinovému článku, satirickému komixu • sestaví zápisky z cest, portrét, autoportrét, reklamní text, leták, novinový článek, dopis • orientuje se v základních reáliích a srovnává je s reáliemi vlastní země	**Komunikativní složka:** • volná reprodukce slyšeného a čteného textu • práce s různými druhy slovníků a lexikonů • práce s autentickými materiály • popis osoby, místa, vlastností • práce s literárními texty, dramatizace textu • jazykový projev v minulém čase (ústní i písemný) **Tematické okruhy:** • prázdniny, cestování, setkání, láska, • kulturní život – divadlo, film, písně - kritika • francouzština v Quebeku • Francouzi a peníze • sociální systém ve Francii **Gramatické kategorie:** • předminulý čas • nepřímá řeč, souslednost časová • subjunktiv, opozice tvarů v subjunktivu a indikativu • jistota, nejistota, pochybnost, možnost, lítost, výčitka • jednoduchý minulý čas	OSV – morálka všedního dne - sociální role, sociální a morální dilemata doby, pomoc jiným lidem MDV –uživatelé - potenciál médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času EGS – žijeme v Evropě - podstata evropského občanství, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi *SV – sociální struktura společnosti* *ČJ - stylizace vyprávění, výrazný přednes, úryvky divadelních her* *Zeměpis- cestování, zeměpisné poznatky, mapy*

	• příčestí přítomné, gérondif • podmínková souvětí a hypotéza • kondicionál minulý • příčina a důsledek	

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk

Ročník: oktáva

Roční hodinová dotace: 84 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • rozliší různé akcenty regionální a frankofonní, používá citoslovce • čte srozumitelně a plynule i delší texty za účelem sdělení obsahu či nějaké informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky i detailní informaci • postihne strukturu jednoduchého textu • orientuje se v textu z učebnice • k detailní analýze textu využívá různé typy slovníků • sestaví souvislé sdělení související s probíranými tematickými okruhy • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • v případě potřeby si vyžádá potřebnou informaci	**Komunikativní složka:** • volná reprodukce slyšeného a čteného textu • práce s různými druhy slovníků a lexikonů • práce s autentickými materiály • shrnutí a utřídění výrazů probíraného lexikálního pole • práce s literárními texty, dramatizace textu • jazykový projev v časových souvislostech (ústní i písemný) **Tematické okruhy:** • Evropská unie a její představitelé • problémy frankofonního světa • soužití generací • svět práce • humor v obrázcích • francouzští zpěváci **Gramatické kategorie:**	MKV – vztah k multilingvní situaci - chápání humoru napříč různými národy OSV –poznání a rozvoj vlastní osobnost - mezilidské vztahy, ohleduplnost, zodpovědnost, duševní energie a kreativita OSV – sberegulace - osobní cíle, osobní rozvoj, hodnotové žebříčky MDV –uživatelé - potenciál médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času EV – člověk a životní prostředí - zodpovědné ekologické chování EGS – globální problémy –problémy v různých zemích světa, integrace zemí, EU – studijní programy, osobní a pracovní život v otevřeném evropském prostoru *SV - osobní stabilita, psychosomatické zdraví*

• porozumí hlavním myšlenkám poslechu na známá témata i jednoduchý autentický text • sestaví souvislý text na známé téma • spojí řadu kratších úseků do lineárního sledu • podrobně popíše událost či zážitek • popíše své pocity • napíše životopis, jednoduchý příběh, popis	• budoucí čas složený • nepravidelná slovesa • neurčitá zájmena, něco, nic + příd. jméno • vyjádření opozice, věty způsobové, přípustkové • vztažné zájmeno lequel • používání subjunktivu ve větách účelových, časových, přípustkových, účinkových, podmínkových, vztažných a po superlativu	*SV – mezinárodní vztahy, globální svět* *ČJ - stylizace životopisu, příběhu a popisu* *Zeměpis – globální trh, spotřeba, ekonomická nerovnost, centra a periferie výroby a spotřeby* *Dějepis – historická kontinuita v evropském a globálním kontextu*

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • rozlišuje správnou výslovnost samohlásek, souhlásek a dvojhlásek, nacvičuje správnou intonaci, slovní a větný přízvuk, melodii, tempo a sílu hlasu • prezentuje říkanky, jazykolamy, básničky, písničky se správnou výslovností • rozumí jednoduchým pokynům v cizím jazyce při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat	**Komunikativní složka:** - průpravná fonetická cvičení (říkadla, jazykolamy, básničky, písničky) - dialogy rodilých mluvčích - krátké texty - otázky a odpovědi - pokyny a instrukce - technika čtení - technika mluveného projevu - krátká sdělení ústní a písemná - základní zeměpisné informace a některé informace z historie	OSV – mezilidské vztahy - rodina, přátelé EGS – objevujeme Evropu a svět - země EU *Anglický jazyk , Český jazyk - srovnání fonetických jevů, využití shodnosti* *Zeměpis - země, kde se mluví německy* *HV - rytmizace textů, rap, písničky*

• rozumí jednoduché konverzaci a chápe její základní obsah a smysl • orientuje se v jednoduchém textu, vyhledává potřebné informace • čte hlasitě plynule a foneticky správně jednoduché texty • sestaví jednoduché sdělení a odpověď na ně (e-mail, pozdrav, pozvánka, osobní údaje ve formuláři)	**Tematické okruhy:** - osobní údaje - domov, rodina, zvířata, škola, - volný čas **Gramatické kategorie:** - časování pravidelných sloves - určitý a neurčitý člen - 1. a 4. pád podstatných jmen - časové a některé další předložky - určování času - zápor - věta jednoduchá - osobní a přivlastňovací zájmena	*Dějepis - slavné osobnosti z historie zemí, v nichž se mluví německy* *Matematika - početní výkony*

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: tercie — Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • prohlubuje správnou výslovnost obtížnějších německých slov • porozumí krátkému přiměřeně obtížnému mluvenému i psanému textu • používá slovník • řeší jednoduché situace související s místními, časovými a jinými informacemi	**Komunikativní složka:** - dialogy rodilých mluvčích s rostoucí náročností - technika hlasitého a tichého čtení - vyhledávání informací - vedení jednoduchého rozhovoru - sestavení jednoduchého psaného textu (vyprávění, popis) - práce se slovníkem - práce s autentickým materiálem **Tematické okruhy:** - volný čas, koníčky - orientace ve městě	EV – vztah člověka k prostředí - péče o zdraví a životní prostředí, ochrana před negativními jevy (drogy, kouření, alkohol) EGS – objevujeme Evropu a svět - život v rámci EU *Anglický jazyk- využití podobnosti slovní zásoby* *Český jazyk - stylizace krátkého textu* *ČAS - vhodné chování v různých situacích, telefonování*

• i v telefonickém rozhovoru • stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu • rozliší základní informace od méně podstatných a vyhledá je v textu • ústně i písemně vyjádří jednoduché sdělení	- lidské tělo, zdraví - nákupy, oblékání - reálie zemí, v nichž se mluví německy **Gramatické kategorie:** - časování nepravidelných sloves v přítomném čase - některá způsobová slovesa - préteritum sloves *haben* a *sein* - perfektum některých sloves - užití dalších předložek se 3. a 4. p. - množné číslo podstatných jmen - přivlastňovací zájmena	*VV - estetické cítění* *Zeměpis - práce s plánem města* *Přírodopis - správná životospráva, péče o tělo*

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • vyslovuje správně většinu německých hlásek a své zkušenosti používá při odhadu výslovnosti nových slov • reprodukuje volně jednoduchý slyšený text • vede jednoduchou komunikaci v běžných životních situacích	**Komunikativní složka:** - volná reprodukce slyšeného a čteného textu - práce s různými druhy slovníků a lexikonů - práce s autentickými materiály - popis vlastností - dramatizace textu - reálie Německa, Rakouska a Švýcarska - jazykový projev v minulém čase (ústní i písemný) **Tematické okruhy:** - počasí a příroda - popis a charakteristika	MKV – kulturní diference - zvyky a obyčeje OSV - komunikace - vztah k osobám, s nimiž komunikujeme - kooperace a kompetice - práce v týmu *ČAS - sebepoznání, sebehodnocení, charakteristika a hodnocení ostatních* *VV - práce s obrazovým materiálem (fotografie, ilustrace)* *Český jazyk - stylizace vyprávění, výrazný přednes*

• jednoduše vyjádří radost, omluvu, prosbu, poděkování, blahopřání, umí přijmout a odmítnout pozvání • porozumí základním informacím z jednoduchého autentického textu • sestaví krátká sdělení, jednoduše popíše své zážitky • orientuje se v základních reáliích a srovnává je s reáliemi vlastní země	- bydlení - denní a týdenní program - dovolená a sport - zvyky a obyčeje, oslava **Gramatické kategorie:** - časování vybraných pravidelných i nepravidelných sloves v minulém čase - 3. pád podstatných jmen - stupňování přídavných jmen a příslovcí - další předložky se 3. a 4. pádem - souvětí, základní spojky - *und, aber* - podmět „man“ - vazba „es gibt“	*Zeměpis - cestování, zeměpisné poznatky*

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • v mluveném projevu užívá osvojenou slovní zásobu se správnou výslovností, upevňuje správnou intonaci, rytmus, větnou melodii • orientuje se v jednodušším textu, vyhledává potřebné informace, chápe hlavní myšlenky	**Komunikativní složka:** - průpravná obtížnější fonetická cvičení - dialogy rodilých mluvčích, otázky, odpovědi, jednoduché reakce - krátké texty - pokyny a instrukce - krátká sdělení ústní a písemná - základní zeměpisné a některé historické informace **Tematické okruhy:**	OSV – mezilidské vztahy, pomoc, tolerance - rodina, přátelé MDV – média a technika jako součást života *Anglický jazyk, Český jazyk - srovnání fonetických jevů, využití shodnosti a rozdílnosti* *Zeměpis - země, kde se mluví německy*

• čte hlasitě plynule a foneticky správně jednoduché texty, seznámí se s různými technikami čtení podle typu textu a účelu • rozumí pokynům a instrukcím v cizím jazyce při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat • rozumí jednoduché konverzaci a chápe její základní obsah a smysl, rozlišuje citové zabarvení, zapojí se do dialogu, vyjádří souhlas, nesouhlas, libost, nelibost, poděkování • představí a popíše sebe i druhé, místo, osobu, zvíře • sestaví jednoduché sdělení a odpověď na ně (e-mail, pozdrav, pozvánka), respektuje správnou interpunkci	- zájmy a koníčky - volba povolání - rodina, škola, přátelé - nabídnout pomoc - život mimo domov - vyjádření pocitů, mínění, názorů, přání - oslavy a svátky v našem životě, tradice **Gramatické kategorie:** - časování sloves různých typů v přítomném a minulém čase - skloňování podstatných jmen - časové a některé další předložky - věta jednoduchá a souvětí, vedlejší věty - skloňování osobních a přivlastňovacích zájmen - přídavná jména v přísudku - tázací zájmena - řadové číslovky	*Dějepis - vzájemné ovlivnění českých a německých dějin*

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Žák • vypráví o svých zážitcích v rámci osvojené slovní zásoby (v minulém čase), popíše události, zkušenosti, děj • porozumí krátkému přiměřeně obtížnému mluvenému i psanému textu, reprodukuje ho volně, postihne hlavní myšlenky • používá slovník • řeší jednoduché situace související s místními, časovými a jinými informacemi i v telefonickém rozhovoru, vyjádří úmysl, nabídku, doporučení • ústně i písemně vyjádří sdělení, blahopřání, pozvání, prosbu, adekvátně na ně reaguje • popíše cestu, místo, požádá o informaci, poskytne podobnou informaci, zodpoví jednoduché dotazy	**Komunikativní složka:** - dialogy rodilých mluvčích - vyhledávání informací v jednoduchém autentickém textu - vedení telefonického rozhovoru v rámci známé slovní zásoby - sestavení jednoduchého psaného textu - vzkaz, dopis, pozvánka, blahopřání - práce se slovníky - prohlubující fonetická cvičení **Tematické okruhy:** - sport, zdravý životní styl - organizace činností, plánování - orientace ve městě, doprava, služby - lidské tělo, zdraví - nákupy, jídlo - reálie zemí, v nichž se mluví německy **Gramatické kategorie:** - préteritum vybraných sloves a jeho užití - perfektum některých sloves při komunikaci - užití dalších předložek se 3. a 4. p. - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle - souvětí souřadné a podřadné, další spojky	EV – vztah člověka k prostředí - péče o zdraví a životní prostředí, ochrana před negativními jevy (drogy, kouření, alkohol) *Anglický jazyk- využití podobnosti slovní zásoby* *Český jazyk - stylizace krátkého textu* *SV - vhodné chování v různých situacích, telefonování* *Zeměpis - práce s plánem města* *Biologie - správná životospráva, péče o tělo*

• napíše neformální dopis, v němž popíše zážitek nebo situaci, vyjádří své myšlenky v logicky uspořádaném textu	- skloňování osobních a přivlastňovacích zájmen - stupňování přídavných jmen a příslovcí - infinitiv + „zu“	

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • vyslovuje správně a své zkušenosti používá při odhadu výslovnosti nových slov • porozumí informacím z přiměřeného autentického textu, reprodukuje volně jednodušší slyšený i psaný text, postihne hlavní informace, shrne a využije je • zapojí se do rozhovoru s rodilým mluvčím • vede jednoduchou komunikaci v běžných situacích, zdůrazní, co považuje za důležité, jednoduše vyjádří radost, lítost, prosbu, umí	**Komunikativní složka:** - volná reprodukce slyšeného a čteného textu - práce s autentickými materiály - popis osoby, charakteristika, životopis - reálie Německa, Rakouska a Švýcarska - jazykový projev v minulém čase (ústní i písemný) - vyjádří pocity, kladné i záporné emoce **Tematické okruhy:** - počasí a příroda, životní prostředí - popis a charakteristika osob, mezilidské vztahy - zvyky a obyčeje, oslava, společenské události - plány do budoucna - povolání, studium	MKV – kulturní diference - zvyky a obyčeje OSV - komunikace - vztah k osobám, s nimiž komunikujeme, kooperace a kompetence - práce v týmu EGS – objevujeme Evropu a svět - život v rámci EU EV - vlastní přínos k ochraně životního prostředí *SV - sebepoznání, sebehodnocení, charakteristika a hodnocení ostatních* *VV - práce s obrazovým materiálem (fotografie, ilustrace)* *Český jazyk - stylizace vyprávění, výrazný přednes, německá literatura*

přijmout a odmítnout pozvání, reaguje na vyjádřené pocity • sestaví srozumitelná krátká sdělení, jednoduše popíše své zážitky, události, zkušenosti, děj, dodržuje pravidla pravopisu • napíše jednoduchý formální i neformální dopis, vyjádří své myšlenky v logicky uspořádaném textu, jednoduše popíše své zážitky • orientuje se v základních reáliích a srovnává je s reáliemi vlastní země	**Gramatické kategorie:** - užití sloves v minulém čase (préteritum, perfektum) - podmiňovací způsob (Kondicionál přítomný, Konjunktiv II) - sloveso *werden* - další předložky - souvětí, další spojky - některé vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - skloňování přídavných jmen v přívlastku - další zájmena - zájmenná příslovce	*Zeměpis - cestování, zeměpisné poznatky*

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: oktáva

Roční hodinová dotace: 84 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
Žák • souvisle reprodukuje slyšený i čtený text, rozumí popisu události, postihuje podstatu, čte srozumitelně a plynule i obtížnější texty se správnou výslovností, odhaduje význam neznámých výrazů	**Komunikativní složka:** - práce s autentickými texty - příprava, realizace a prezentace projektů - vyjádření plánů, názorů, pocitů **Tematické okruhy:** - reálie německy mluvících zemí	EGS – globalizace jako evropský a světový problém MKV - život v EU, respektování identity každého člověka

• reaguje na otázky v rozhovorech, vyjadřuje svá mínění a vlastní názory, jednoduše vysvětlí problém a navrhne řešení, požádá o ujištění, že mu partner rozumí, o opakování nebo objasnění toho, co bylo řečeno • účastní se diskuze, užívá logických argumentů, vyjádří své domněnky, pocity, přesvědčení, zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý dialog, vyzve partnera, aby vyjádřil názor, zapojí se do diskuze, vyjádří úmysl, záměr, plány, doporučení, nabídku, překvapení • orientuje se v základních reáliích německy mluvících zemí • formuluje svůj názor ústně i písemně, stručně, srozumitelně, gramaticky správně, sestaví souvislý text na jednoduché známé téma s logickou stavbou s použitím správných stylistických obratů • odpovídá na běžné dotazy, zjistí, potvrdí a předá jednoduché informace	- každodenní život - člověk ve společnosti **Gramatické kategorie:** - další předložky a spojky, předložkové vazby - další nepravidelná slovesa v minulých časech - další vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - trpný rod - různé typy vedlejších vět - skloňování stupňovaných přídavných jmen - zkracování vedlejších vět - druhý pád a předložky se 2. pádem - automatizace, upevňování a prohlubování osvojených gramatických struktur	MDV – komunikace - sdělovací prostředky jako zdroj informací *Český jazyk - vztah české a německé literatury* *Zeměpis - názvy států a příslušníků národů*

Vyučovací předmět: Španělský jazyk

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozumí jednoduchým pokynům, otázkám a krátkým sdělením v běžných komunikačních situacích; • představí sebe i jiné osoby, sdělí základní osobní údaje a zeptá se na obdobné informace; • používá základní společenské a zdvořilostní obraty při seznamování, pozdravu, loučení a jednoduché komunikaci; • rozumí jednoduchému mluvenému i psanému textu a vyhledá v něm základní informace; • jednoduchými větami popíše osobu, její vzhled, charakter, rodinné vztahy a základní údaje; • pojmenuje běžné předměty a činnosti související se školou, domovem a každodenním životem; • jednoduchým způsobem popíše svůj dům či byt, místnosti a základní vybavení a uvede, kde se jednotlivé věci nacházejí;	**Komunikativní složka** • pozdravy, představování, seznamování, loučení, základní společenské a zdvořilostní obraty; • poskytování a zjišťování osobních údajů – jméno, věk, národnost, bydliště, telefonní číslo; • jednoduché otázky a odpovědi týkající se školy, rodiny, povolání a každodenního života; • popis osob, rodiny, školy, domu/bytu a okolí; • žádost o zopakování či vysvětlení, reakce na neporozumění a využívání jednoduchých komunikačních strategií. **Tematické okruhy** • **Já a lidé kolem mě** – jméno, věk, původ, národnost, osobní údaje;	**Průřezová témata** • **Osobnostní a sociální výchova** – sebepoznání, komunikace, spolupráce, respekt k druhým a schopnost požádat o pomoc či vysvětlení. • **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Španělsko a španělsky mluvící země, kulturní a jazyková rozmanitost, srovnávání života mladých lidí v různých zemích. • **Multikulturní výchova** – respekt k odlišným kulturám, způsobům života a různým podobám rodiny, školy a bydlení. • **Mediální výchova** – práce s jednoduchými texty, obrazovým a audiovizuálním materiálem, vyhledávání a základní posuzování informací.

• orientuje se v jednoduchém plánu města, pojmenuje základní místa a služby a zeptá se na cestu nebo poskytne jednoduchou informaci o směru.	• **Povolání a práce** – běžná povolání, místo výkonu práce, informace o tom, čím se kdo zabývá; • **Rodina a přátelé** – členové rodiny, rodinné vztahy, vzhled a charakter člověka; • **Škola a školní prostředí** – předměty a pomůcky, činnosti ve škole, základní informace o škole ve Španělsku; • **Domov a město** – dům a byt, místnosti a vybavení, město, budovy, obchody a služby, orientace a popis místa. **Gramatické kategorie** • osobní a ukazovací zájmena, základní tázací zájmena a výrazy; • podstatná a přídavná jména – rod a číslo, shoda přídavných jmen s podstatnými jmény; • určitý a neurčitý člen, základní užití předložky **de**; • přítomný čas pravidelných sloves, základní nepravidelná slovesa **ser, estar, tener, querer, ir**; • slovesa **llamarse** a další základní slovesa potřebná pro komunikaci; • přivlastňovací zájmeno **mi** a základní vyjadřování vlastnictví;	**Mezipředmětové vztahy** • **Český jazyk a literatura** – porovnávání češtiny a španělštiny, práce s textem, stavba věty, slovní druhy, práce se slovníkem; • **Zeměpis** – Španělsko a země Latinské Ameriky, jejich poloha, města, regiony a základní geografické informace; • **Člověk a společnost** – rodina, mezilidské vztahy, respekt k odlišnostem, společenská pravidla a zdvořilá komunikace; • **Matematika** – číslovky, věk, telefonní čísla, jednoduché početní operace a práce s údaji; • **Informatika** – vyhledávání a zpracování jednoduchých informací, práce s digitálními výukovými materiály a audiovizuálními zdroji; • **Výtvarná výchova** – práce s obrazem, fotografie, komiks, vizuální prezentace osoby, rodiny či místa; • **Hudební výchova** – poslech jednoduchých španělsky zpívaných písní a seznamování s hudební kulturou hispanofonních zemí;

	• vazby **hay, estar, tener** při popisu existence, umístění a vybavení; • základní předložky a předložkové výrazy místa a směru; • základní číslovky 0–100 a jejich použití při uvádění věku, telefonního čísla apod.; • jednoduchá stavba oznamovací věty, otázky a záporu.	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozumí hlavnímu smyslu jednoduchých mluvených a psaných sdělení v běžných komunikačních situacích odpovídajících úrovni **A1**; • zapojí se do jednoduchého rozhovoru a reaguje přiměřeně na otázky, pokyny a podněty; • poskytne a zjistí základní informace o sobě, druhých lidech a běžných situacích;	**Komunikativní složka** • vyjadřování zálib, preferencí a hodnocení, sdělování toho, co se komu líbí či nelíbí; • popis počasí, ročních období, měsíců, data a časových údajů a jejich používání v běžné komunikaci; • popis částí lidského těla a vyjadřování základních tělesných pocitů, zdravotních potíží a obtíží;	**Průřezová témata** • **Osobnostní a sociální výchova** – zdravý životní styl, péče o zdraví, zájmy a volný čas, komunikace a vzájemná pomoc. • **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – každodenní život a kultura španělsky mluvících zemí, životní styl a kulturní rozmanitost. • **Multikulturní výchova** – respekt k odlišným životním stylům, kulturním zvyklostem a hodnotám.

• jednoduše popíše osoby, věci, místa, děje a situace z běžného života; • vyjádří své potřeby, přání, zájmy, preference, názory a postoje; • požádá o informace, pomoc nebo vysvětlení a reaguje na nabídku, radu či doporučení; • používá osvojenou slovní zásobu a základní gramatické prostředky odpovídající úrovni **A1**; • vytvoří krátké jednoduché ústní a písemné sdělení na známé téma a využívá základní strategie k překonání komunikačních obtíží.	• poskytování a získávání informací o zdraví, vyjádření povinnosti, nutnosti, rady a doporučení; • vyjadřování podmínek a jejich důsledků, formulace jednoduchých pokynů, rad, přání a instrukcí a komunikace v běžných každodenních situacích. **Tematické okruhy** • **Každodenní život a volný čas** – denní režim, běžné činnosti, zájmy, koníčky a trávení volného času; • **Kalendář, čas a počasí** – dny v týdnu, měsíce, roční období, datum, časové údaje, počasí a jeho popis; • **Lidské tělo** – části těla, základní charakteristika člověka, popis tělesných pocitů a obtíží; • **Zdraví a nemoci** – běžné zdravotní potíže a nemoci, jejich projevy, péče o zdraví, návštěva lékaře a základní komunikace v situacích souvisejících se zdravím; • **Aktivity, plány a každodenní situace** – vyjádření toho, co člověk dělá, chce, potřebuje nebo plánuje, domlouvání aktivit a reagování v běžných komunikačních situacích.	• **Environmentální výchova** – počasí, roční období, vztah člověka k přírodě a životnímu prostředí. **Mezipředmětové vztahy** • **Český jazyk a literatura** – práce s textem, stavba věty, porovnávání češtiny a španělštiny. • **Biologie / Výchova ke zdraví** – lidské tělo, zdraví, nemoc a zdravý životní styl. • **Zeměpis** – počasí, podnebí a španělsky mluvící země. • **Člověk a společnost** – životní styl, mezilidské vztahy, osobní odpovědnost a vzájemná pomoc. • **Tělesná výchova** – pohyb, sport, volný čas a zdraví. • **Informatika** – vyhledávání a zpracování informací v cizím jazyce. • **Hudební a výtvarná výchova** – kulturní projevy Španělska a Latinské Ameriky.

	Gramatické kategorie • **Sloveso gustar** a obdobné konstrukce pro vyjádření zálib, preferencí a hodnocení; • vyjádření míry a intenzity pomocí **muy, mucho** a jejich užití ve větě; • slovesa a vazby vyjadřující povinnost a nutnost: **deber, tener que, hay que**; • rozlišení a užití sloves **ser × estar** v základních komunikačních situacích; • **imperativ** pravidelných i vybraných nepravidelných sloves, zejména v běžných pokynech a doporučeních; • základní vyjádření podmínky a důsledku v jednoduchých situacích; • **přímý a nepřímý předmět** – základní užití předmětových zájmen a jejich postavení ve větě; • osobní zájmena a jejich užití v různých větných strukturách; • základní předložky a předložkové vazby související s místem, časem a běžnými komunikačními situacemi; • upevňování přítomného času pravidelných i vybraných nepravidelných sloves;	

	• upevňování tvorby oznamovací věty, otázky a záporu; • časové, místní a způsobové výrazy potřebné pro popis každodenních situací, počasí, zdraví a aktivit.	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozumí hlavnímu smyslu jednoduchých mluvených a psaných sdělení na známá témata odpovídající úrovni **A1-A2** • zapojí se do běžného rozhovoru a reaguje přiměřeně na otázky, pokyny a podněty; • poskytne a zjistí informace o sobě, své rodině, zájmech a každodenním životě; • popíše osoby, zvířata, věci, místa a situace a dokáže je jednoduše porovnat; • vyjádří své preference, přání, potřeby, názory a postoje; • popíše své volnočasové aktivity, plány a záměry a hovoří o běžných činnostech;	**Komunikativní složka** • popis a charakteristika osob, zvířat a věcí, vyjádření podobnosti a rozdílů; • vyjadřování zájmů, preferencí, přání a plánů a rozhovor o volném čase; • komunikace v souvislosti s jídlem a stravováním, objednávání jídla a nápojů a vyjádření preferencí; • komunikace při cestování a v běžných situacích ve městě, orientace, dotaz na cestu a informace o dopravě; • vyjadřování budoucích záměrů, plánů, předpokladů, rad a pokynů a reakce na ně.	**Průřezová témata** • **Osobnostní a sociální výchova** – mezilidské vztahy, komunikace, vyjadřování názorů a preferencí, spolupráce. • **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – cestování, turistika, kultura a každodenní život ve španělsky mluvících zemích. • **Multikulturní výchova** – rodina, stravování, svátky a tradice, kulturní odlišnosti a respekt k nim. • **Environmentální výchova** – vztah člověka k přírodě a zvířatům, doprava a odpovědné cestování.

• zvládne základní komunikaci v praktických situacích souvisejících s cestováním, stravováním, nakupováním a orientací ve městě; • vytvoří krátký souvislý ústní nebo písemný projev na známé téma a využívá osvojenou slovní zásobu, gramatické prostředky a základní komunikační strategie.	**Tematické okruhy** • **Rodina** – zvířata, členové rodiny, rodinné vztahy; • **Vzhled a volný čas** – fyzický vzhled, oblečení, zájmy, koníčky a aktivity ve volném čase; • **Jídlo a stravování** – potraviny, nápoje, jídla a pokrmy, stravovací návyky a gastronomické zvyklosti; • **Město a cestování** – město, významná místa a služby, cestování a dopravní prostředky; • **Svátky a turistika** – oslavy a tradice, kulturní a společenské události, turistika a poznávání španělsky mluvících zemí. **Gramatické kategorie** • prohloubení rozdílu mezi **ser a estar** a jejich užití v různých komunikačních situacích; • **přímý a nepřímý předmět**, předmětová zájmena a jejich základní kombinace; • slovesa **gustar, encantar, interesar** a obdobné konstrukce; • **přivlastňovací zájmena**; • **imperativ** – pravidelné a vybrané nepravidelné tvary a jeho užití při pokynech, radách a doporučeních;	• **Mediální výchova** – práce s autentickými texty, obrazovými a audiovizuálními materiály a digitálními zdroji. **Mezipředmětové vztahy** • **Český jazyk a literatura** – práce s textem, popis a charakteristika, porovnávání jazykových struktur. • **Zeměpis** – Španělsko a hispanofonní země, města, cestování, doprava a turistika. • **Biologie** – zvířata, člověk a vztah k přírodě. • **Člověk a společnost** – rodina, mezilidské vztahy, kultura, tradice a životní styl. • **Výchova ke zdraví** – stravování, potraviny a zdravý životní styl. • **Dějepis** – kulturní a historické souvislosti svátků a tradic ve španělsky mluvících zemích. • **Informatika** – vyhledávání, zpracování a prezentace informací v cizím jazyce. • **Výtvarná a hudební výchova** – kulturní tradice, svátky a umělecké projevy hispanofonních zemí.

	• **kvantifikátory** a výrazy množství; • příslovce a předložkové výrazy místa a času; • přídavná jména a **stupňování a porovnávání**; • **estar + gerundio** – vyjádření právě probíhajícího děje; • **ir a + infinitiv** – vyjádření blízké budoucnosti, záměru a plánů; • **futuro imperfecto** – tvorba a užití jednoduchého budoucího času; • **imperativ** – pravidelné a vybrané nepravidelné tvary, kladný a záporný rozkaz; • **přímý a nepřímý předmět** – předmětová zájmena, jejich užití a postavení ve větě; • **zájmena a zájmenné konstrukce** – osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena; • upevňování užití sloves **ser, estar, tener, haber, ir** a dalších frekventovaných sloves;	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozumí hlavnímu smyslu jednoduchých mluvených a psaných sdělení na známá témata; • zapojí se do běžného rozhovoru a reaguje přiměřeně na otázky, podněty a jednoduché situace; • poskytne a zjistí informace o osobách, jejich vzhledu, charakteru, zájmech a každodenních činnostech; • popíše své aktivity, zážitky a zkušenosti a dokáže je jednoduchým způsobem časově zařadit; • vyjádří své názory, preference, pocity a postoje a jednoduše je zdůvodní; • orientuje se v jednoduchých textech týkajících se cestování, práce, kultury a aktuálního dění; • zvládne základní komunikaci v praktických situacích souvisejících s cestováním, prací a běžným společenským životem; • vytvoří krátký souvislý ústní nebo písemný projev na známé téma a využívá osvojenou slovní zásobu,	**Komunikativní složka** • popis a charakteristika osob, vyjádření vlastností, vzhledu, pocitů a vztahů; • vyprávění o každodenních činnostech, zájmech, volném čase, sportu a osobních zkušenostech; • vyprávění a sdělování informací o minulých událostech, zážitcích a životních situacích; • komunikace v souvislosti s cestováním a turistikou, poskytování a získávání informací; • porozumění jednoduchým biografiím a zprávám, sdělování základních informací o událostech a jejich časové posloupnosti. **Tematické okruhy** • **Každodenní život, volný čas a sport** – každodenní a volnočasové aktivity, sport, adrenalinové a rizikové sporty; • **Člověk a mezilidské vztahy** – fyzický vzhled, charakter, osobnost a vztahy mezi lidmi;	**Průřezová témata** • **Osobnostní a sociální výchova** – sebepoznání, charakter, mezilidské vztahy, komunikace a spolupráce. • **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – cestování, práce, kultura a život v různých zemích. • **Multikulturní výchova** – kulturní a společenské odlišnosti, respekt k různým způsobům života. • **Environmentální výchova** – cestování, doprava, turistika a vztah k přírodě. • **Mediální výchova** – práce s biografiemi, zprávami, audiovizuálními materiály a digitálními zdroji; rozlišování základních typů mediálních sdělení. **Mezipředmětové vztahy** • **Český jazyk a literatura** – biografie, zpráva, vyprávění, popis a práce s textem. • **Zeměpis** – cestování, turistika, španělsky mluvící země a jejich přírodní a kulturní zajímavosti.

gramatické prostředky a základní komunikační strategie.	• **Práce a profesní život** – povolání, pracovní činnosti, pracovní prostředí a zkušenosti; • **Cestování a turistika** – cestování, turistika, dopravní prostředky, místa a zážitky z cest; • **Události a životní příběhy** – biografie, významné události, zprávy a jednoduché informace o aktuálním dění; **Gramatické kategorie** • **Pretérito perfecto** – tvorba a užití při vyjadřování minulých dějů a zkušeností; • **příčestí minulé (participio)** – pravidelné a vybrané nepravidelné tvary; • **estar + gerundio** – vyjádření právě probíhajícího děje; • **ser × estar** – rozlišení užití sloves a jejich význam v různých komunikačních situacích; • **pretérito indefinido** – tvorba a užití pravidelných i vybraných nepravidelných sloves; • **časové spojky a spojovací výrazy** – vyjádření časových vztahů a posloupnosti dějů; • **účelové spojky a vazby** – vyjádření účelu a záměru; • upevňování přítomného času pravidelných a nepravidelných sloves;	• **Dějepis** – významné osobnosti, biografie a historické události. • **Společenské vědy** – mezilidské vztahy, práce, společnost a společenské problémy. • **Tělesná výchova** – sport, volný čas a rizikové sportovní aktivity. • **Informatika** – vyhledávání, zpracování a prezentace informací, práce s digitálními médii. • **Výchova ke zdraví** – zdravý životní styl, sport, bezpečnost a rizika spojená s volnočasovými aktivitami.

	• upevňování základních gramatických struktur a slovosledu ve větě.	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk

Ročník: sexta — Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozumí hlavním myšlenkám a podstatným informacím v mluvených i psaných projevech odpovídajících úrovni **A2–B1** a dokáže vyhledat konkrétní informace; • čte a rozumí přiměřeně náročným souvislým textům, zejména textům informačním, vyprávěcím, osobním a prakticky zaměřeným; • aktivně používá osvojenou slovní zásobu při komunikaci o budoucnosti, osobních plánech, životních zkušenostech, cestování, bydlení a mezilidských vztazích;	**Komunikativní složka** • vyjadřování budoucnosti, předpovědí, očekávání, plánů a záměrů a jejich časové zařazení; • vyprávění o minulých zkušenostech, událostech a životních situacích, jejich časové posloupnosti a délce trvání; • komunikace při cestování – nákup jízdenek, získávání informací, orientace ve městě, popis cesty a dopravních možností; • popis bydlení a místa, poskytování a získávání informací o domě či bytě, vyjádření polohy a prostorových vztahů; • popis osobnosti a fyzického vzhledu, vyjadřování mezilidských vztahů, pocitů, rad, doporučení a návrhů.	**Průřezová témata** • **Osobnostní a sociální výchova** – sebepoznání, každodenní život, osobní cíle a plány, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a řešení problémových situací; • **Multikulturní výchova** – kulturní a společenské rozdíly v oblasti bydlení, cestování, každodenního života a mezilidských vztahů v různých španělsky mluvících zemích; • **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – cestování, mobilita, kulturní rozmanitost a život v evropském a hispánském prostoru; • **Mediální výchova** – práce s informačními, osobními a praktickými

• dokáže vyprávět o minulých událostech a zkušenostech, časově je uspořádat a rozlišit základní významové vztahy mezi jednotlivými minulými ději; • dokáže popsat místo, bydlení a cestu, orientuje se v běžných situacích spojených s cestováním a pohybem ve městě; • dokáže popsat fyzický vzhled a charakter člověka, vyjádřit vztahy, pocity, sympatie a antipatie a reagovat na problémy či potřeby druhých; • aktivně používá vhodné jazykové prostředky k vyjádření plánů, předpovědí, rad, doporučení, návrhů a jednoduchých podmínek a dokáže vyjádřit svůj názor; • dokáže vytvořit souvislý ústní i písemný projev, například vyprávění, osobní e-mail, popis osoby či místa, jednoduchou žádost nebo text o svých plánech a zkušenostech.	**Tematické okruhy** • **Předpovědi a plány** – budoucnost, předpoklady, očekávání, osobní a společné plány, záměry a budoucí aktivity; • **Lidé a každodenní život** – každodenní činnosti, životní styl, volný čas, délka a frekvence činností, životní zkušenosti a významné události; • **Místa a cestování** – cestování, doprava, nádraží, nákup jízdenek, pohyb ve městě, bydlení, dům a jeho části, výměna bydlení; • **Mezilidské vztahy** – rodina, přátelství, osobní vztahy, fyzický vzhled, charakterové vlastnosti, pocity a vzájemné hodnocení; • **Rady, doporučení a řešení problémů** – poskytování a přijímání rad, návrhy, vyjádření podmínky, řešení problémových situací a kulturní reálie španělsky mluvících zemí. **Gramatické kategorie** • **futuro imperfecto** – tvorba a použití při vyjadřování budoucnosti, předpovědí a předpokladů;	texty, vyhledávání a třídění informací, formulace a prezentace vlastního sdělení; • **Výchova ke zdraví** – životní styl, mezilidské vztahy, emoce, psychická pohoda a řešení problémových situací. **Mezipředmětové vztahy** • **Český jazyk a literatura** – práce s textem, vypravování, popis, časová posloupnost, formulace souvislého sdělení a práce s osobním či informačním textem; • **Zeměpis** – Španělsko a země Latinské Ameriky, cestování, doprava, města, geografická a kulturní rozmanitost; • **Dějepis** – historické a kulturní souvislosti španělsky mluvících zemí, významné osobnosti a historické události; • **Společenské vědy** – osobnost člověka, mezilidské vztahy, rodina, komunikace, společenské vztahy a životní styl; • **Psychologie** – charakter, osobnost, emoce, mezilidské vztahy a komunikace;

	• **oraciones condicionales** – základní podmínkové věty; • **ir a + infinitiv, pensar + infinitiv** – vyjádření plánů a záměrů; • **cuando + indicativo / subjuntivo** – časové věty vztahující se k budoucím dějům; • vztažné věty a základní užití vztažných zájmen; • **llevar + gerundio** – vyjádření délky trvání činnosti; • opakování a systematizace minulých časů **pretérito perfecto, pretérito indefinido a pretérito imperfecto** a jejich funkční rozlišení; • **pretérito pluscuamperfecto** – vyjádření děje, který předcházel jinému minulému ději; • slovesa pohybu a jejich vazby; • předložky a výrazy pro vyjádření místa a prostorových vztahů; • **slovesa zvratná** a vybraná slovesa s nepřímým předmětem při popisu každodenních činností, charakteru a mezilidských vztahů; • základní užití **condicional simple** při poskytování rad a doporučení; • **ser × estar** při popisu osob, vlastností, stavů a míst;	• **Informatika** – vyhledávání, třídění a zpracování informací z digitálních zdrojů, práce s mapami a elektronickou komunikací; • **Tělesná výchova a Výchova ke zdraví** – volný čas, pohybové aktivity, životní styl, mezilidské vztahy a psychohygiena.

	• základní užití subjunktivu ve vztažných a dalších běžných komunikačních konstrukcích;	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozumí hlavním myšlenkám a podstatným informacím v mluvených i psaných projevech odpovídajících úrovni **B1** a dokáže vyhledat a interpretovat konkrétní informace; • čte a rozumí různým typům souvislých textů na známá témata, rozliší hlavní a vedlejší informace a dokáže jejich obsah stručně reprodukovat; • aktivně používá osvojenou slovní zásobu při komunikaci o minulosti, zdraví, životním prostředí, společnosti, vzdělávání, práci a volném čase; • dokáže popsat a komentovat změny v životě člověka a společnosti, vyprávět o minulých zkušenostech a porovnat minulý a současný způsob života;	**Komunikativní složka** • vyprávění o minulosti, životních zkušenostech a změnách v životě člověka; porovnávání minulosti a současnosti; • popis zdravotního stavu a zdravotních obtíží, návštěva lékaře, poskytování a přijímání rad a doporučení; • popis životního prostředí, přírody a společenských problémů; vyjádření názoru, souhlasu, nesouhlasu a hodnocení; • komunikace o studiu, povolání, pracovních zkušenostech, pracovních podmínkách a profesních plánech; • vyjadřování přání, hypotetických situací, návrhů a možností; komunikace o	**Průřezová témata** • **Osobnostní a sociální výchova** – sebepoznání, zdravý životní styl, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, osobní a profesní rozvoj; • **Multikulturní výchova** – odlišnosti v oblasti zdravotní péče, pracovního života, vzdělávání a trávení volného času v různých kulturních prostředích; • **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – globální problémy, životní prostředí, pracovní mobilita, vzdělávání a společenské změny v evropském a světovém kontextu; • **Environmentální výchova** – ochrana životního prostředí, přírodní zdroje,

• dokáže popsat zdravotní potíže, požádat o radu, poskytnout doporučení a reagovat na běžné situace související se zdravím; • orientuje se v tématech souvisejících s životním prostředím, společností, pracovními podmínkami a profesním životem a dokáže vyjádřit vlastní názor; • dokáže souvisle hovořit o svých pracovních a studijních zkušenostech, zájmech a volnočasových aktivitách, vyjádřit preference a zdůvodnit své stanovisko; • dokáže vytvořit souvislý ústní i písemný projev, v němž popíše zkušenost, vyjádří názor, poskytne radu či doporučení, porovná možnosti nebo stručně zdůvodní své stanovisko.	volném čase, sportu, kultuře a společenských aktivitách. **Tematické okruhy** • **Čas plyne** – minulost, životní změny, vzdělávání, pracovní život, společenské změny a porovnávání života dříve a dnes; • **Zdraví a nemoc** – části těla, zdravotní potíže, nemoci, návštěva lékaře, prevence, zdravý životní styl a péče o zdraví; • **Náš svět** – životní prostředí, příroda, krajina, ekologie, globální a společenské problémy a možnosti jejich řešení; • **Práce a povolání** – povolání, pracovní prostředí, pracovní podmínky, zaměstnání, pracovní zkušenosti, profesní plány a pracovní pohovor; • **Volný čas** – zájmy, sport, kultura, společenské aktivity, trávení volného času, hypotetické situace a osobní preference. **Gramatické kategorie** • systematizace a upevňování použití **pretérito perfecto, pretérito indefinido**	znečištění, klimatické změny a odpovědnost jednotlivce i společnosti; • **Mediální výchova** – práce s informačními a publicistickými texty, vyhledávání, třídění a kritické posuzování informací; • **Výchova ke zdraví** – prevence, zdravý životní styl, péče o fyzické a duševní zdraví, zdravotní problémy a jejich řešení. **Mezipředmětové vztahy** • **Český jazyk a literatura** – práce s publicistickým a informačním textem, vypravování, argumentace, vyjádření názoru, shrnutí a reprodukce textu; • **Společenské vědy** – společnost, mezilidské vztahy, vzdělávání, pracovní trh, profesní orientace, společenské změny a odpovědnost jednotlivce; • **Biologie** – lidské tělo, zdraví, nemoci, prevence, zdravý životní styl a životní prostředí; • **Chemie** – látky znečišťující životní prostředí, jejich působení a ochrana životního prostředí; • **Zeměpis** – přírodní prostředí, globální problémy, geografické souvislosti životního prostředí a společnosti;

	a pretérito imperfecto při vyprávění a popisu minulosti; • **slovesné perifráze** pro vyjádření začátku, ukončení, opakování a pokračování děje – **dejar de, acabar de, empezar a, volver a + infinitiv, seguir, llevar + gerundio**; • **přítomný subjunktiv** – použití při vyjadřování přání, doporučení, rad, hodnocení a dalších postojů mluvčího; • **imperativ** kladný a záporný, včetně použití osobních zájmen; • **podmínkové věty** s využitím podmiňovacího způsobu a subjunktivu v základních komunikačních situacích; • **subjunktiv imperfekta** v podmínkových větách • **časové věty** a použití spojek pro vyjádření časových vztahů; • **nepřímá řeč** a základní posuny slovesných časů při reprodukci sdělení; • **vztažné věty** a vztažná zájmena při rozvíjení a zpřesňování výpovědi; • vyjádření **přání a hypotézy**, zejména pomocí konstrukcí se subjunktivem a podmiňovacím způsobem; • **porovnávání a stupňování** přídavných jmen a příslovcí;	• **Dějepis** – společenské změny, proměny způsobu života, vzdělávání a práce v historickém kontextu; • **Ekonomie** – pracovní trh, zaměstnání, pracovní podmínky, profesní orientace a nezaměstnanost; • **Tělesná výchova** – sport, pohyb, zdravý životní styl a aktivní trávení volného času; • **Informatika** – vyhledávání, třídění a ověřování informací, práce s digitálními zdroji a médii.

	• spojovací prostředky pro vyjádření **příčiny, důsledku, účelu, podmínky, kontrastu a časových vztahů**; • pravopis a fonetika – grafický přízvuk, interpunkce, intonace a výslovnost v rozsahu probíraného učiva.	

Vyučovací předmět: Španělský jazyk

Ročník: oktáva

Roční hodinová dotace: 108 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozumí hlavním myšlenkám a podstatným informacím v mluvených i psaných projevech odpovídajících úrovni **B1-B2** a dokáže vyhledat, interpretovat a stručně reprodukovat relevantní informace; • čte a rozumí různým typům souvislých textů, zejména zprávám, článkům, cestopisným textům, praktickým sdělením a textům o kulturních a společenských tématech; • aktivně používá osvojenou slovní zásobu při komunikaci o aktuálním dění, cestování, dovolené, nakupování,	**Komunikativní složka** • porozumění a reprodukce informací z novinových a jiných publicistických textů, vyprávění o událostech a předávání informací; • vyjadřování pravděpodobnosti, domněnky a míry jistoty, vyprávění o cestách a zážitcích a popis přípravy na cestu; • komunikace při nakupování – výběr zboží, dotazování, vyjednávání, výměna zboží, reklamace a poskytování či získávání informací;	**Průřezová témata** • **Osobnostní a sociální výchova** – komunikace, mezilidské vztahy, řešení problémových situací, schopnost požádat o pomoc a pomoc nabídnout; • **Multikulturní výchova** – kulturní a společenská rozmanitost španělsky mluvících zemí, svátky, tradice, způsoby cestování a každodenní život; • **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – cestování, mezinárodní mobilita, globální propojenost, kulturní dědictví a společenské problémy;

ekonomice, svátcích a kulturních tradicích; • dokáže vyprávět a souvisle hovořit o událostech a zážitcích, zejména o cestování, a vhodně využívá jazykové prostředky pro časovou a logickou návaznost; • orientuje se v běžných praktických situacích při cestování, ubytování, nakupování a poskytování či získávání služeb a dokáže na ně přiměřeně reagovat; • dokáže vyjádřit přání, pravděpodobnost, domněnku, souhlas, nesouhlas a vlastní názor, případně jej jednoduše zdůvodnit; • aktivně používá vhodné komunikační strategie, dokáže požádat o pomoc, nabídnout pomoc, požádat o laskavost či svolení a reagovat na komunikačního partnera; • dokáže vytvořit souvislý ústní i písemný projev, například zprávu, vyprávění, pohlednici, formální dopis, reklamaci nebo krátký text o kulturní či společenské události.	• vyjadřování přání, žádostí, nabídek pomoci, žádostí o svolení a poskytování či přijímání pomoci; • komunikace o svátcích, tradicích a kulturních zvyklostech; vyjádření osobního názoru a zkušenosti, porovnávání kulturních jevů. **Tematické okruhy** • **Zprávy a aktuální dění** – novinové zprávy, události, společenské dění, kriminalita, média a předávání informací; • **Dovolená a cestování** – příprava cesty, doprava, ubytování, hotel, cestovní zážitky, vyprávění příhod a počasí; • **Nakupování a ekonomika** – oblečení, nakupování, tržiště a obchody, ceny a množství, spotřebitel, reklamace a základní ekonomické pojmy; • **Svátky a tradice** – tradiční svátky, společenské a kulturní zvyklosti, rodinné a společenské události, nabídka a poskytování pomoci; • **Kulturní a společenské reálie španělsky mluvících zemí** – Atapuerca, Guatemala, linie Nazca v Peru, Aztékové, tradiční slavnosti a kulturní rozmanitost hispánského světa.	• **Mediální výchova** – práce s novinovými zprávami a dalšími mediálními sděleními, rozlišení podstatných informací, interpretace a reprodukce informací; • **Environmentální výchova** – cestování a jeho dopad na životní prostředí, ochrana přírodního a kulturního dědictví; • **Výchova ke zdraví** – bezpečnost při cestování, zdravý životní styl a řešení běžných situací spojených s cestováním. **Mezipředmětové vztahy** • **Český jazyk a literatura** – práce s publicistickým textem, zpráva, vypravování, formální dopis, reklamace, práce s informacemi a jejich reprodukce; • **Zeměpis** – Guatemala, Peru, Latinská Amerika, cestování, geografické a kulturní souvislosti španělsky mluvících zemí; • **Dějepis** – Aztékové, Atapuerca, historické a kulturní dědictví Španělska a Latinské Ameriky; • **Společenské vědy** – společnost, média, spotřebitelské chování, ekonomické vztahy, kulturní tradice a společenské hodnoty; • **Ekonomie** – nakupování, ceny, spotřeba, obchod, základní ekonomické pojmy a práva spotřebitele;

	Gramatické kategorie • **trpný rod** – tvorba a použití při popisu událostí a dějů, zejména v publicistických textech; • **nepřímá řeč** – předávání informací, příkazů, žádostí a návrhů; • vyjádření přání pomocí **me gustaría + infinitiv / me gustaría que + subjuntivo**; • prostředky pro vyjádření **pravděpodobnosti a domněnky** – *a lo mejor, quizás, seguramente* a další konstrukce; • systematizace a upevňování **slovesných časů při vyprávění**, zejména pretérito perfecto, pretérito indefinido a pretérito imperfecto; • vyjádření **množství** a použití neurčitých výrazů – *bastante, mucho, poco, un poco, demasiado*; • **užití členů** – určitý a neurčitý člen v různých komunikačních situacích; • **neosobní konstrukce se zájmenem se**; • konstrukce pro **žádost o laskavost, svolení a nabídku pomoci** – vazby se subjunktivem; • **přítomný subjunktiv** v běžných komunikačních konstrukcích, zejména po výrazech přání, žádosti a nabídky;	• **Informatika a ICT** – vyhledávání, třídění a ověřování informací, práce s online médii a digitálními informačními zdroji; • **Výchova ke zdraví** – bezpečné cestování, prevence zdravotních rizik a péče o zdraví během cest; • **Výtvarná a kulturní výchova** – kulturní dědictví, tradice, slavnosti a umělecké projevy španělsky mluvících zemí.

	• příslovce a další jazykové prostředky pro vyjádření **způsobu, času, míry a postoje mluvčího**; • spojovací prostředky a **konektory** pro logickou a časovou návaznost textu; • pravopis a fonetika – výslovnost a rozlišení problematických hlásek, zejména **p/b**, dále **diftongy, triftongy a hiáty**, intonace a pravidla grafického přízvuku.	

5.4 Dějepis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Dějepis vznikl ze vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** a odpovídá obsahu vzdělávacího oboru **Dějepis** RVP ZV a RVP G.
Vzdělávání vede k tomu, aby si studenti osvojili souvislosti o konání člověka v minulosti, o kořenech a také důsledcích událostí, jevů, procesů, vzorců jednání, tradicích, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a projevují se ve světě, v němž žijeme. Výuka směřuje k pochopení toho, jak je minulost včleněna do kulturního, sociálního i politického prostředí dneška a jak může působit v budoucnosti. Významně se uplatňuje zřetel k hodnotám evropské civilizace. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Žáci získávají z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech, orientují se v historickém čase a prostoru, komunikují a prezentují výsledky své práce.
Učivo vzdělávacího předmětu Dějepis bylo rozčleněno do ročníků na základě respektování chronologického hlediska. Některé tematické celky (např. z dějin umění) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. hudební, výtvarnou a literární výchovou). Propojení s jinými předměty je přínosné především v tom, že tyto předměty nahlížejí na daný historický jev, událost či osobnost pod svým specifickým úhlem.

Časová dotace předmětu od primy do sexty činí 2 hodiny týdně, v septimě 3 hodiny týdně.

Předmět Dějepis je vyučován dle konkrétního rozvrhu v dějepisné učebně či kmenových třídách. K doplnění a rozšíření učiva jsou v rámci exkurzních dnů organizovány návštěvy historických objektů, muzeí a památníků.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel

- vede studenta k efektivnímu učení vhodným výběrem způsobů a metod (rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických faktů, pochopení souvislostí společenských jevů a událostí);
- podporuje u studenta vyhledávání a třídění informací na základě pochopení, propojení a systematizace k efektivnímu učení (osvojení si práce se slovníky, encyklopediemi a dalšími informačními zdroji).

Kompetence k řešení problémů
Učitel

- klade důraz na kritické myšlení a schopnost obhájit svá rozhodnutí (porovnávání společenských jevů a procesů v naší zemi s obdobnými jevy a procesy v jiných zemích, hledání paralel mezi současnými a minulými událostmi, subjektivní pohled na některé kontroverzní etapy dějin – např. únorový převrat 1948, listopadová revoluce 1989 apod.);

- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, zobecnění.

Kompetence komunikativní
Učitel

- vede studenta k formulování svých myšlenek výstižně, souvisle a v logickém sledu (uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, názorů a k obhajobě svých postojů);
- podporuje u studenta porozumění různým textům a záznamům, obrazovým a jiným informačním prostředkům (využívá verbálních i neverbálních textů jako zdroje informací o historických událostech).

Kompetence sociální a personální
Učitel

- zařazuje diskuse v malých skupinách i k debatě celé třídy, vede studenta k respektování různých hledisek i pohledů jiných lidí (rozvíjení úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, podporování respektu ke kulturním a jiným odlišnostem);
- posiluje sebedůvěru studenta a jeho samostatný rozvoj.

Kompetenci občanské
Učitel

- klade důraz na respektování, ochranu a oceňování našich kulturních tradic a historického dědictví, na pozitivní vztah k uměleckým dílům (rozvíjení zájmů o minulost vlastního národa i jiných národů, upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře);
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti studentů.

Kompetence pracovní
Učitel

- podporuje u studentů získávání nových zkušeností a poznatků ze světa práce (změny způsobu výroby v průběhu historického vývoje, průmyslové revoluce, vznik nových průmyslových odvětví apod.)

Kompetence k podnikavosti
Učitel

- vede studenty k zodpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a profesní orientaci;
- podporuje rozvoj morálního a odborného potenciálu a jeho využití v profesním životě;
- klade důraz na získávání a kritické vyhodnocování informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech;
- motivuje k dosahování stanovených cílů, k průběžnému kritickému hodnocení dosažených výsledků a dokončení započaté aktivity.

Kompetence digitální
Učitel

- motivuje žáka k vlastnímu vyhledávání, sdílení a analýze zdrojů a pramenů v digitálním světě;
- vede žáka ke kritickému hodnocení historických zdrojů, pramenů;
- podporuje žáka k vytváření vlastních historických databází v digitální podobě;
- vede k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost;
- podporuje studenty k získávání, posuzování, sdílení a sdělování informací v různých formátech, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vede studenty k posuzování toho, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životního prostředí, vede studenty ke zvažování rizik a přínosů;
- klade důraz na etickou a ohleduplnou spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí a respekt k druhým.

Při vyučování jsou realizovány i části vzdělávacích obsahů **průřezových témat**, které jsou integrovány do jednotlivých částí učiva. Konkrétní náměty tematických okruhů se opakují a aktualizují, proto jsou obecně uvedeny na tomto místě:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: globalizační a rozvojové procesy, mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě
- historické přístupy k procesům globalizace, prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace,
- historické kořeny rozvojové spolupráce: kolonialismus, dekolonizace, studená válka.

- Mediální výchova: role médií v moderních dějinách

- Multikulturní výchova: základní problémy sociokulturních rozdílů; které příčiny způsobují imigraci (historické, sociální, ekonomické), etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt) a jak jí předcházet.

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
Žák: • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných znalostí pro život ve společnosti • uvede příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje příslušné instituce	**Člověk v dějinách** • historie, archeologie, pomocné vědy historické • archivy, muzea, knihovny, matriky • mýty, legendy, pověsti	MDV – vliv médií ve společnosti Média jako zdroj historických informací. *Český jazyk a literatura*
• orientuje se na časové ose a v historické mapě • popíše způsoby měření času • objasní účel různých druhů map	• Práce s časovou osou • Kalendář • Orientace na mapě	*Matematika* *Zeměpis*
• Zapamatuje si planety sluneční soustavy. Zhodnotí postavení Země ve vesmíru. Objasní základní teorie • o vzniku sluneční soustavy. Doloží příkladem biologickou evoluci.	• Sluneční soustava • Vývoj Země • Vznik a vývoj života na Zemi	EV - ekosystémy Závislost člověka na životním prostředí. *Přírodopis* *Dobývání vesmíru* EGS - Evropa a svět nás zajímá Kořeny a zdroje civilizace.
• Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců. • Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro	**Počátky lidské společnosti** • Člověk sběrač, lovec, zemědělec, dobytkář, řemeslník • Vývoj náboženských představ	MV - etnický původ, Rovnocennost všech etnických skupin, bohatství kulturních tradic. *Zápřah dobytka* *Tkalcovský stav* *Hrnčířský kruh*

vývoj společnosti. Vysvětlí vliv klimatických změn. Srovná vývojové typy člověka. Popíše funkci pravěkých nástrojů.		*Tavení rudy* *Fyzika* *Chemie*
• Uvede příklady archeologických kultur na našem území. • Vysvětlí podstatu nerovnoměrnosti vývoje v různých částech světa.	• Doba kamenná • Doba bronzová • Doba železná	EGS - jsme Evropané Kořeny evropské civilizace. *Historická mapa* *Artefakty*
• Využívá účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií • Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. • Zapamatuje si oblasti vzniku nejstarších států a vliv budování zavlažovacích systémů na jejich existenci. • Popíše strukturu obyvatelstva a způsoby obživy.	**Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury** • Mezopotámie • Egypt • Indie • Čína	EGS - jsme Evropané Kořeny evropské civilizace. EV – ekosystémy Problémy životního prostředí, které vyplývají z lidských aktivit. *Matematika* *Arabské číslice*
• Vyjmenuje nejdůležitější objevy a vynálezy. • Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	• Malá Asie • Palestina • Kréta • Odkaz starověkých civilizací	Ochrana kulturních památek *Vývoj písma* *Literární památky* *Architektura* *Výtvarné umění*

• Popíše vznik řeckých městských států a formy jejich zřízení. • Porozumí funkci konkrétních státních institucí a porovná postavení společenských skupin v jednotlivých státech. • Vysvětlí příčiny a důsledky expanzí. Popíše vývoj řecké kultury. • Prezentuje pomocí vizuálních digitálních zdrojů nejvýznamnější příklady a lokace antických památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby antického člověka. • Zhodnotí historickou úlohu Alexandra Velikého. • Vysvětlí pojem helénismus. • Na mapě ukáže rozsah římské říše • v jednotlivých fázích vývoje. • Porovná formy vlády a postavení společenských skupin. • Vysvětlí podstatu antické demokracie. • Uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, vznik křesťanství a souvislost s judaismem.	Antické státy • Starověké Řecko • Příchod řeckých kmenů • Doba mykénská • Doba homérská • Doba archaická • Velká řecká kolonizace • Athény, Sparta • Peloponéská válka • Řecká vzdělanost a umění <u>Makedonie</u> • Alexandr Veliký • Helénismus <u>Starověký Řím</u> • Království • Republika • Císařství • Počátky křesťanství • Krize, zánik západořímské říše • Odkaz antické kultury	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Volební právo a způsob voleb, odpovědnost jednotlivce. OSV - sociální dovednosti při řešení konfliktů. *Architektura* *Výtvarné umění* *Řecké drama* *Encyklopedie* *Úloha osobnosti v dějinách* Římské ctnosti, mravnost. VDO - principy demokracie jako formy vláda a způsobu rozhodování Principy demokracie. *Vojenství* *Právo* *Rétorika* *Latina* *Latinka* *Římské číslice*

• Popíše změny v Evropě, které nastaly po příchodu nových etnik, • v důsledku christianizace a vzniku států. • Vysvětlí pojem stěhování národů.	Střední Evropa a její styky s antickým prostředím • Keltové • Germáni • Stěhování národů	MKV - etnický původ Tolerance, empatie, lidská solidarita. Prevence xenofobie. *Keltská mytologie* *Germánská mytologie*

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
Žák • Na mapě ukáže raně středověké státní útvary v jednotlivých fázích vývoje. • Popíše strukturu obyvatelstva a způsob jeho obživy. • Vysvětlí podstatu kolonizace a nových postupů v zemědělství. • Porovná západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti. • Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka. • Popíše zápas o moc mezi církví a feudály. • Vysvětlí vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.	**Křesťanství a středověká Evropa** Vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů • Byzantská říše • Arabové • Franská říše • Slované • Sámova říše • Velká Morava • Svatá říše římská • Český stát • Základy křesťanství, jeho šíření • Významná náboženství středověku	MV - etnický původ Tolerance, empatie, lidská solidarita. Prevence xenofobie. EGS - jsme Evropané Kořeny a zdroje evropské civilizace. *Karolinská renesance* *Slovanské jazykové skupiny* *Staroslověnština* *Staročeština* *Písemné památky*

• Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech. • vysvětlí vliv křesťanství a islámu na další vývoj v jednotlivých oblastech. • Uvádí s pomocí vizuálních digitálních zdrojů vybrané příklady a lokace románských a gotických památek architektury, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příkladů denní potřeby středověkého člověka. • Popíše vývoj v českém státě za vlády posledních Přemyslovců a jejich zahraniční politiku.	<u>Vývoj evropských států ve 13. -15. století</u> • Anglie • Francie • Polsko • Rusko • Osmanští Turci • Pád Byzance • Reconquista • Vznik španělského království • Český stát za posledních Přemyslovců	*Magna Charta Libertatum* VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování. Parlamentarismus. MKV - lidské vztahy Vztahy mezi kulturami. *Literatura*
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti. • Porozumí smyslu učení o trojím lidu. • Uvede příklady románské a gotické kultury. • Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka. • Pojmenuje změny, které nastaly v důsledku šíření renesance a humanismu. • Objasní požadavky na reformu církve a protireformační reakci. • Vysvětlí příčiny, průběh a důsledky české reformace. • Porozumí hlavním myšlenkám Husova učení.	**Objevy a dobývání. Počátky nové doby** • Renesance, humanismus • Vývoj středověké společnosti Lucemburkové • Karel IV. • Reformní hnutí • Husitství, program • Výsledky revoluce • Kultura husitské epochy • Protireformace • Zámořské objevy a jejich důsledky • Hospodářské a společenské změny v Evropě 15. a 16. st.	EGS - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá. MDV Význam zdokonalení knihtisku pro šíření vzdělanosti. EV - ekosystémy Ochrana přírody a zachovaní kulturního bohatství. *Literatura* *Zbraně a vojenská taktika*

• Objasní důsledky husitské revoluce. • Popíše a demonstruje příčiny, průběh a důsledky zámořských objevů		*Knihtisk* *Astroláb, kompas* *Karaky, karavely* *Hudební a estetická výchova*
• Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. • Popíše vývoj vztahů habsburského panovníka českých stavů. • Vysvětlí příčiny, průběh a důsledky náboženských válek. • Porovná formy vlády a vysvětlí podstatu absolutismu.	• Jiří z Poděbrad • Jagellonci • Habsburkové na českém trůně • Německá reformace • Nizozemí • Anglie • Francie	EGS - jsme Evropané Projekt spojené Evropy. MV - lidské vztahy Tolerance a spolupráce mezi různými skupinami. *Vzdělanost* *Výtvarné umění* *Architektura*

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
Žák • vysvětlí podstatu reformace a diferenciaci evropského vývoje • objasní příčiny, průběh a důsledky třicetileté války pro Evropu i české země	• Pozdní středověk, počátky novověku	EGS - jsme Evropané Klíčové mezníky evropské historie. EGS - objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa. VDO - občan, občanská společnost a stát

		- občan jako odpovědný člen společnosti VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie. *VV*
• objasní spory absolutistických králů s parlamentem • popíše průběh událostí vedoucích ke vzniku konstituční monarchie • zhodnotí hlavní význam anglické revoluce	• Počátek novověku v Evropě, anglická revoluce	VDO - občan, občanská společnost a stát Základní principy a hodnoty demokratického politického systému. Principy soužití s minoritami. VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie. Základní kategorie fungování demokracie.
• vysvětlí budování absolutistických vlád v Evropě • vyloží a uvede projevy barokní kultury • rozumí pojmům osvícenství, osvícenský absolutismus	• Absolutismus na evropském kontinentě v období 17. a 18. století	MKV - lidské vztahy Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci. EGS - Objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa EGS - Evropa a svět nás zajímá Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu. *VV, HV*

• zhodnotí postavení habsburské monarchie po třicetileté válce • analyzuje situaci společnosti v českých zemích, vysvětlí vývoj v období osvícenského absolutismu	• České země po třicetileté válce a za osvícenského absolutismu	EGS - objevujeme Evropu a svět Evropské krajiny. *VV, HV*
• objasní důvody vykořisťování kolonií • popíše vývoj anglických osad v Severní Americe, vysvětlí a na příkladech doloží spory osadníků s britským parlamentem • zhodnotí význam americké revoluce	• Mimoevropský svět v 17. a 18. století	MKV - etnický původ Rovnocennost všech etnických skupin a kultur. Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám. Otázka lidských práv, základní dokumenty. *Zeměpis* *ČAS*
• analyzuje poměry předrevoluční Francie • popíše průběh revoluce • zdůvodní vzestup a pád Napoleona I.	• Francouzská revoluce a napoleonské války	EGS - jsme Evropané Klíčové mezníky evropské integrace. VDO - občan, občanská společnost a stát Základní principy a hodnoty demokratického politického systému. MKV - princip sociálního smíru a solidarity Otázka lidských práv, základní dokumenty.

		ČAS, zeměpis
• zdůvodní podstatu a důsledky průmyslové revoluce • vysvětlí hlavní rysy klasicismu, romantismu a na příkladech doloží	• Svět v 1. polovině 19. století, průmyslová revoluce a její sociální důsledky, rozvoj vědy	EV - lidské krajiny a problémy životního prostředí Změny v krajině Průmysl a životní prostředí *Přírodopis, zeměpis, ČAS*
• vysvětlí pojem metternichovský absolutismus • vysvětlí okolnosti a výsledky českého národního obrození	• Habsburská monarchie v 1. polovině 19. století, české národní obrození	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie. Principy demokracie
• porovná průběh a objasní výsledky revoluce v jednotlivých zemích	• Revoluce 1848 – 49	EGS - jsme Evropané Klíčové mezníky evropské historie. EGS - objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa.

• charakterizuje politický a hospodářský vývoj evropských zemí a USA • popíše sjednocení Itálie a Německa • zdůvodní společenské poměry a vliv vědy a techniky • uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění prostředí a kontextu konkrétního úseku novověkých dějin • využívá k poznávání historické reality novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií • s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap novověkých dějin	• Svět ve 2. polovině 19. století a vývoj evropských mocností	EGS - objevujeme Evropu a svět Evropa a svět EGS - jsme Evropané Klíčové mezníky evropské historie. *ČAS* *Zeměpis* *ČJ*

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
• vysvětlí technickovědecký rozvoj a jeho odraz v hospodářské i sociální oblasti	• Kapitalistická společnost; věda, technika a kultura před první světovou válkou	*Fyzika* *Chemie* *ČJ*

• zhodnotí kulturní vývoj a myšlení na přelomu století		
• objasní cesty vedoucí k válce • popíše průběh a zhodnotí výsledky války • rozumí příčinám a důsledkům ruských revolucí	• První světová válka	EGS - jsme Evropané Klíčové mezníky evropské historie
• rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	• Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě po první světové válce	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie Principy demokracie
• popíše průběh událostí vedoucích ke vzniku ČSR • charakterizuje politický, hospodářský, národnostní a sociální vývoj první republiky	• Vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	EGS - objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa MKV - lidské vztahy Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci v jakékoli sociální, náboženské, zájmové či generační skupině
• charakterizuje politický a hospodářský vývoj evropských zemí a USA ve 20. a 30. letech • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	• Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech • Totalitní systémy – komunismus, fašismus a nacismus	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie MKV - etnický původ Rovnocennost všech etnických skupin a kultur Princip sociálního smíru a solidarity

		- odpovědnost každého jedince, aby byla odstraněna diskriminace a předsudky vůči etnickým skupinám *ČJ, ČAS*
• objasní dopad světové hospodářské krize na vývoj ČSR a zdůvodní radikalizaci extrémistických skupin	• Dopad světové hospodářské krize na politický a hospodářský vývoj ČSR ve 30. letech	
• vyjmenuje nové trendy v kultuře	• Meziválečná kultura	*ČJ* *HV,VV*
• charakterizuje období tzv. druhé republiky z politického, územního, hospodářského, správního a kulturního hlediska	• Druhá republika	EGS - objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa MKV - etnický původ Projevy rasové nesnášenlivosti
• objasní příčiny, které vedly k vypuknutí druhé světové války, popíše její průběh, vysvětlí problémy vztahů mezi válčícími státy • rozumí pojmům holocaust a genocida a vysvětlí současné názory a pohledy na tuto problematiku	• Druhá světové válka • Holocaust	EGS - jsme Evropané Klíčové mezníky evropské historie MKV - etnický původ Projevy rasové nesnášenlivosti *ČJ* *ČAS*
• zhodnotí život lidí v Protektorátu Čecha a Morava, jeho vnitřní, sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	• Naše země v období Protektorátu Čechy a Morava • Domácí a zahraniční odboj	EGS - objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa *ČJ*

• vysvětlí odlišnost představ spojenců o poválečném uspořádání světa, popíše územní změny po druhé světové válce • na příkladech demonstruje zneužití techniky v druhé světové válce a jeho a důsledky	• Politické, mocenské a ekonomické důsledky války	EGS - jsme Evropané Co Evropu spojuje a co ji rozděluje, mezinárodní organizace
• zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní politické, hospodářské,sociální a kulturní prostředí	• Poválečné Československo v letech 1945 - 1948	EGS - objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa
• vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	• Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných velmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	MKV - lidské vztahy Vztahy mezi kulturami – vzájemné obohacování i konflikty
• vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	• Vývoj v zemích východního bloku ve srovnání se západním blokem	MKV - lidské vztahy Vztahy mezi kulturami
• charakterizuje politický a hospodářský vývoj Československa od nastolení totalitní moci v roce 1948 do jejího pádu v roce 1989	• Československo od únorového převratu do roku 1989	EGS - objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa MDV - fungování a vliv médií ve společnosti Role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)

• uvede hlavní problémy v soužití Čechů a Slováků ve společném státě a důvody jejich vyústění v rozpad Československa • vysvětlí politický systém ČR a snahy naší země o zapojení do evropských integračních procesů	• Vznik ČR	VDO - občan, občanská společnost a stát Občan jako odpovědný člen společnosti MDV - fungování a vliv médií ve společnosti Role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)
• popíše rozklad koloniálního systému a posoudí postavení rozvojových zemí	• Rozpad koloniálního systému	MKV - podpora multikulturality Mmultikulturalita současného světa a vývoj do budoucnosti EV - vztah člověka k prostředí Nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi) *Zeměpis*
• má představu o vývojových trendech druhé poloviny 20. století	• Věda, technika, kultura a vzdělání v druhé polovině 20. století	MDV - fungování a vliv médií ve společnosti Vliv médií na kulturu (film, televize) Role médií v každodenním životě jednotlivce Role médií v politických změnách

		EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí Doprava a globalizace Průmysl a životní prostředí Odpady a hospodaření s odpady
• využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí, například webové stránky HistoryLab, Moderní dějiny, Muzeum holocaustu ve Washingtonu, Asociace nositelů legionářských tradic, Centrum orální historie ÚSD AV ČR, Holocaust, Příběhy bezpráví, Památník Terezín, Paměť národa, Ústav pro studium totalitních režimů, My jsme to nevzdali, Školákem v protektorátu-Památník Terezín apod.		EV - vztah člověka k prostředí Nerovnoměrnost života na Zemi příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a udržitelnost rozvoje

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti. • Zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku. • Objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura. • Zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace. • Popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin. • Objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské systémy.	**Pravěk.** Doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit, eneolit), bronzová a železná. Neolitická revoluce. **Starověk.** Staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína), antické Řecko, antický Řím. Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína: kultura, náboženství, společnost, mentalita. Antická polis a její proměny: kultura, náboženství, společnost, mentalita. Helénistické středomoří: kultura, náboženství, společnost, mentalita. Izrael: kultura, náboženství, společnost, mentalita.	*Biologie* *Zeměpis* EGS – žijeme v Evropě - reflexe evropských kulturních kořenů a hodnot *SV* *Český jazyk a literatura*

• Objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti. • Definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích. • Charakterizuje základní rysy vývoje na našem území. • Vymezí specifika islámské oblasti.	Antický Řím a jeho proměny (od polis k impériu): kultura, náboženství, společnost, mentalita. Archeologické kultury Čech a Moravy; keltské, germánské a slovanské osídlení českých zemí. Naše země a ostatní Evropa v době římské; civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice. Počátky křesťanského náboženství; křesťanství a římská říše (koncily a konstituování dogmatu). Stěhování národů; romanizace a christianizace barbarů; zrození nové Evropy. **Středověk.** Křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko. Vzdělanost a umění středověké společnosti. Klášterní kultura; románské umění: architektura, výtvarné umění, literatura. Obraz světa v umění a teologii (sv. Augustin). Významní světci: ideály středověké společnosti	EGS – žijeme v Evropě - zasazení historického vývoje českých zemí do širších evropských souvislostí

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • Definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích. • Charakterizuje základní rysy vývoje na našem území. • Vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu. • Rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14. – 17. století; zhodnotí jejich praktické dopady. • Porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocenskopolitickým změnám. • Popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj. • Vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů.	**Středověk.** Křížové výpravy. Rytířská kultura. Probuzení laika, kacířství., hereze a nástup městských řeholí. Židé a křesťanská společnost. Městská společnost, rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace. Vrcholně středověká společnost: proměny státu a sociální struktury v Anglii, Francii, svaté říši římské, na Rusi a ve střední Evropě (včetně Čech). Husitství. Vzdělanost a umění středověké společnosti. Univerzitní vzdělanost. Věk katedrál, gotické umění: architektura, výtvarné umění, literatura. Obraz světa v umění a teologii (sv. Tomáš Akvinský). Mongolská a turecká expanze. **Počátky novověku.** Renesance a humanismus.	*Český jazyk a literatura*

• Posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry.	Renesanční obraz světa v umění, filosofii a teologii. Zámořské plavby. Počátky kolonialismu. Reformace, barokní kultura, politika, náboženství. Konfesijní spory v Anglii, Francii, svaté říši římské, na Rusi a ve střední Evropě (včetně Čech); jejich odraz ve společnosti a kultuře; evropští Židé. Absolutismus a stavovství. Byrokratická a patrimoniální státní správa. Barokní kultura, politika, náboženství. Obraz světa v barokním umění: architektura, výtvarné umění, literatura.	EGS – žijeme v Evropě - reflexe evropských kulturních kořenů a hodnot *VV* *Český jazyk a literatura* *SV* *Zeměpis*
• Určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství. • Vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika. • Rozpozná uplatnění hlavních myšlenek a principů osvícenství v revolucích 18. a 19. století.	**Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti.** Osvícenství jako kulturní a společenský zlom. Obraz světa v osvícenské vědě, sekularizace. Rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře. Revoluce a reforma (na cestě k občanské společnosti): modernizační změny v Holandsku,	EGS – globalizační a rozvojové procesy - důraz na reflexi globalizačních procesů SV

• Na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení. • Posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů.	Anglii, USA, Francii, habsburské monarchii a v Rusku. Význam napoleonských válek pro Evropu 19. století: nástup nacionalismu, šíření myšlenek francouzské revoluce. Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu Politické ideologie 19. století: konzervatismus, liberalismus, socialismus a nacionalismus. Židé v Evropě 18. a 19. st. Proměny kolonialismu v 18. a 19. století.	

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: septima — Roční hodinová dotace: 108 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Charakterizuje proces modernizace; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace.	Předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války. Evropa v krizi: masová demokracie, krize věd, rozklad tradičních hodnot, sekularizace a ateizace, mediální obraz světa.	SV

• Vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu včetně jeho specifických rysů. • Vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období.	Utváření novodobých národních společností (zejména české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních skupin. Proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle epoque“ přelomu 19. a 20. století. Vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů. **Moderní doba, situace v letech 1914 – 1945.** První světová válka, české země v době první světové války, I. odboj.	
• Charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky. • Uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku. • Vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jim čelit. • Vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly	Rozpad habsburské monarchie a jeho důsledky. Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory. Vznik Československa, ČSR v meziválečném období. Revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci. Moderní svět: náboženství, kultura, společnost, mentalita. Totalitní ideologie: nacismus a komunismus.	SV EGS – žijeme v Evropě - důraz na reflexi kulturních odlišností jednotlivých evropských národů . MDV – role médií v moderních dějinách - reflexe totalitních ideologií a politické kultury v demokracii

provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil • Popíše a zhodnotí životní způsob v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury. • Charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty. • Vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi. • Porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích. • Objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské a některé další neevropské kultury v moderním světě. • Popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí	Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek. Mnichovská krize a její důsledky. Druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust), Protektorát Čechy a Morava, II. odboj. Kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport). Soudobé dějiny. Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu). Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva. Totalitní společnost: náboženství, kultura, společnost, mentalita. Euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc. Životní podmínky na obou stranách „železné opony“ (každodenní život, kultura).	Český jazyk a literatura EGS – globalizační procesy EGS - humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce EGS – žijeme v Evropě EGS - humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

lidská práva v souvislostí s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování. • Vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje. • Prokáže základní orientaci v problémech současného světa • Objasní důvody a význam evropské integrace • Popíše proces integrace • Zhodnotí vliv začlenění států do EU na každodenní život občanů • Popíše situace, kdy mohou fyzické i právnické osoby uplatňovat svá práva v rámci EU • Rozlišuje funkce orgánů EU a určí příklady jejich činnosti	Dekolonizace; „třetí svět“ a modernizační procesy v něm – ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě. Pád komunistických režimů a jeho důsledky; sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě. Vyrovnání se s totalitní minulostí; postkomunistická transformace. Globální problémy moderní společnosti.Postmoderní svět: náboženství, kultura, společnost, mentalita. **Evropská integrace:** • Podstata a význam • Evropská unie – význam • Proces integrace • Orgány EU • Jednotná evropská měna **Mezinárodní spolupráce:** • Důvody, význam a výhody • Významné mezinárodní organizace a společenství – RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti **Proces globalizace:** • Příčiny, projevy, důsledky • Globální problémy	EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky (P) Zeměpis

• Objasní důvody, význam a výhody existence mezinárodní spolupráce a mezinárodních organizací • Popíše účel a náplň činnosti důležitých mezinárodních organizací • Posoudí projevy globalizace • Uvede příklady globálních problémů současnosti • Specifikuje příčiny globálních problémů a popíše možné důsledky globálních problémů • využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky různých institucí		

5.5 Člověk a společnost (ČAS)

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Člověk a společnost vznikl ze vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** ze vzdělávacího oboru **Výchova k občanství** z RVP ZV. Zároveň tento předmět integruje ze vzdělávací oblasti a vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce tematický okruh Svět práce**, ze vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** vybrané kapitoly učiva vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví** – vztahy mezi lidmi, zdravý způsob života (režim dne), rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (stres a jeho vztah ke zdraví, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, bezpečné chování, manipulativní reklama a informace), hodnota a podpora zdraví (celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – Maslowova pyramida), osobnostní a sociální rozvoj (sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, morální rozvoj).

V předmětu jsou dále realizovány tematické okruhy těchto **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova – tematické okruhy Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj
  - ve výuce jsou průběžně realizovány všechny náměty tohoto tématu uvedené v RVP ZV

- Výchova demokratického občana – tematické okruhy Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
  - ve výuce jsou průběžně realizovány všechny náměty tohoto tématu uvedené v RVP ZV

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – tematické okruhy Objevujeme Evropu a svět a Jsme Evropané
  - životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
  - EU, mezinárodní organizace

- Multikulturní výchova – Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ
  - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika
  - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost
  - různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

- Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a Fungování a vliv médií ve společnosti
  - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, média ve společnosti

V průběhu studia získá žák znalosti a vědomosti o podstatě lidské psychiky, o uspořádání společnosti a zákonitostech, na nichž stojí lidská společenství, o fungování společnosti a státu, o ekonomických zákonitostech.

Získá vědomosti a dovednosti, které mu pomohou lépe porozumět sobě i druhým lidem, orientovat se ve společnosti, orientovat se na trhu práce, uplatňovat svá práva a být zároveň schopen hájit v případě nutnosti i práva druhých a aktivně se zapojit do věcí veřejných.

Vzdělávací obsah předmětu ČAS je realizován v primě až kvartě. **Časová dotace** předmětu činí v těchto ročnících **celkově 7 hodin**, předmět je vyučován v každém ročníku 2 hodiny týdně, pouze v primě 1 hodinu týdně.

Vyučovací předmět Člověk a společnost je vyučován podle konkrétního rozvrhu v kmenových třídách. Pro realizaci projektů a některých tematických celků jsou využívány také odborné učebny výpočetní techniky a informačního centra a multimediální technika.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel
- vede žáky k plánování a organizování vlastního učení, k poznání vlastního stylu učení ;
- používá vhodné a přiměřené učební pomůcky, materiály a audiovizuální techniku;
- dává prostor žákům k posouzení výsledků své práce a motivuje je k jejich zlepšování.

Kompetence k řešení problémů

Učitel
- vede žáka k samostatnosti při rozpoznání problému;
- k uvědomění si, co k jeho řešení zná a co musí zjistit, nacvičit a dostudovat;
- navozuje modelové situace, při kterých si žák ověří vhodnost navržených řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel
- vhodně motivuje žáka k dodržování pravidel slušné komunikace, vyhýbání se slovní agresi;
- zařazuje takové metody práce (komunitní kruh, diskusní kroužky, skupinová práce…), které pomohou žákům zautomatizovat vhodné reakce v komunikaci;
- nabízí žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci se světem.

Kompetence sociální a personální

Učitel
- zařazuje do výuky skupinovou práci, práci ve dvojici, ve které mají žáci možnost vyzkoušet si různé role;
- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci;
- umožní žákům projevit svůj názor a dá prostor obhájit ho a tím posiluje jeho sebedůvěru;
- klade důraz na vzájemné respektování se.

Kompetence občanské

Učitel
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka;
- klade důraz na to, aby si žák osvojil znalost svých práv, ale i povinností;
- podporuje u žáků kladný vztah k jiným lidem a k přírodě.

Kompetence pracovní

Učitel
- vede žáka k tomu, aby byl schopen postarat se o sebe i druhé v kritických situacích;
- podporuje u žáka pořádkumilovnost;
- motivuje žáka k rozvoji svých zájmů a schopností pro budoucí povolání.

Kompetence digitální

Učitel
- vede žáka k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě;
- podporuje žáka v osvojování nových technologií.

Vyučovací předmět: Člověk a společnost (ČAS)

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 36

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • uvědomuje si rozdílnost prožívání času a chápe, čím je rozdílnost uzpůsobena • rozlišuje činnosti, při kterých čas utíká rychle a při kterých pomalu • zdůvodňuje potřebu měření času a vzniku hodin • orientuje se v typech a historii vývoje kalendáře • jmenuje a vyhledává v kalendáři významné dny a svátky, dokáže je spojit se zvyky a tradicemi	**Úvod do předmětu Člověk a společnost** **Etická výchova – průběžně dle potřeby probrat aktuální společenská témata** **Člověk v rytmu času** • čas v praktickém životě člověka, relativnost času, měření času, letní čas, orloj, relativní vnímání času • člověk jako nedílná součást přírody, rovnodennost a slunovrat, orientace v čase • kalendář	
• dokáže vysvětlit pojem domov a zařadit ho v souvislostech k pojmům obec, region, vlast, svět • uvědomuje si a umí vyjádřit, co pro něho domov znamená • uvědomuje si podíl občanů na řízení obce • pochopí, čím je pestrý život na vesnici, co nabízí život ve městě	**Domov je místo, kde žijeme** • domov, vztah k obci • podíl občana na životě v obci • životní prostředí člověka	

• vnímá krajinné a ekologické prostředí • uvědomuje si svou vlastní odpovědnost za stav životního prostředí v obci • uvědomuje si význam vzdělání, chápe své postavení v systému českého školství • vysvětluje, proč je třeba své chování a jednání ve škole podřizovat školnímu řádu a z něj vyplývajícím pravidlům • uvědomuje si možnosti vlastní spoluúčasti na organizaci života ve škole • zná zásady efektivního učení • uvědomuje si význam volnočasových aktivit pro zdraví člověka	**<u>Život ve škole</u>** • život ve škole – práva a povinnosti žáků • školní řád, pravidla třídy, studentská rada • umění učit se – plánování, organizace, metody, odpočinek	VDO – občanská společnost a škola OSV – sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy

• dokáže vysvětlit význam rodiny pro vývoj člověka • na příkladech dokládá význam spolupráce při řešení úkolů v rodině • uvědomuje si postavení rodiny ve společnosti • rozeznává typy rodiny • jmenuje a vysvětluje funkce rodiny • umí sestavit rodokmen nejbližší rodiny • vysvětluje, za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství a které okolnosti jsou důležité pro uzavření manželství • uvědomuje si, že v pubertě je fyzická proměna doprovázena i změnami rozumovými a citovými • zamýšlí se nad přístupem rodiny k sexuální výchově dětí • zná důležitá telefonní čísla, kam se obrátit v krizové situaci • uvádí příklady vyhovující náhradní rodiny	**Rodinný život** • postavení rodiny v dnešní společnosti, typy rodiny, funkce rodiny • role, rodokmen, příbuzenské vztahy • manželství • vytvoření rodiny, vývoj člověka, dítěte • komunikace v rodině • vliv rodiny na vývoj osobnosti dítěte • bezpečnost dětí • náhradní rodinná výchova	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí OSV – sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
• porozumí základním pojmům jako vlast, národ • vyjmenovává národnostní menšiny na území ČR • stručně charakterizuje demokratický systém naší vlasti • zná státní symboly ČR a jejich význam • zvládne vyjmenovat státní svátky a významné dny • dokáže pochopit jejich význam v historických souvislostech • uvádí, co je typické pro vlastní region, čím je svérázný	**Má vlast** • pojem vlasti a vlastenectví • národ a národnostní menšiny • ČR – demokratický právní stát • státní symboly • státní svátky a významné dny • život v regionech	OSV – morální postoj - hodnoty, postoje, praktická etika

• pojmenovává některá zajímavá míst naší vlasti (pravěká naleziště, Říp) • vlastními slovy vypravuje některé pověsti českého národa • uvádí osobnosti a výrobky, které nás proslavily ve světě • zná naše prezidenty • vysvětluje kulturní a historický význam Prahy	**Z naší historie** • pověsti o počátcích českého národa • co nás proslavilo – významné osobnosti • světoznámé české výrobky • naši prezidenti • Praha	
• rozlišuje práva a povinnosti, zná základní lidská práva • chápe odlišnosti, vytváří si postoje k toleranci a respektu • zaujímá aktivní postoje proti projevům netolerance • rozpoznává jednání, které ohrožuje práva druhých lidí • dokáže poznat některé projevy lidské nesnášenlivosti (rasismus, xenofobie) a uvědomuje si jejich závažnost • rozpoznává porušování nebo ohrožování páv dětí	**Úvod do lidských práv** • práva a povinnosti • podobnosti a odlišnost lidí • konflikty v mezilidských vztazích • projevy lidské nesnášenlivosti • práva dětí	OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
• objasňuje vlastními slovy nebezpečí spojená s krizovými situacemi • diskutuje nad posouzením možných následků krizových situací, navrhuje konstruktivní řešení • zná možnosti spolupráce a překonání strachu při odhalování příčin a původců šikany • na konkrétním případě ze svého okolí umí odhalit možné příčiny šikanování • vyhledá kontaktní adresy a telefony na zařízení pro pomoc v krizi ve svém okolí	**Osobní bezpečí** • chování v krizových situacích • šikana • konflikt a jeho řešení • dětská krizová centra, linka důvěry	

• je schopen popsat základní zásady první pomoci a uvědomit si jejich význam a důležitost • zná důležitá telefonní čísla, která se vztahují k první pomoci	**První pomoc** • zásady první pomoci • důležitá telefonní čísla	

Vyučovací předmět: Člověk a společnost (ČAS)

Ročník: sekunda Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozlišuje záměrné a nezáměrné působení • rozpozná nežádoucí vlivy okolí a umí se jim bránit • zná sociální skupiny podle různých hledisek • uvědomuje si vliv skupiny na její členy • chápe, které prostředky používáme při komunikaci • je schopen poznat chyby, kterých se při komunikaci dopouštíme • rozumí pojmům hromadné sdělovací prostředky • dokáže se orientovat v současných médiích • přemýšlí, podle čeho jaká média si vybíráme • zná podstatu fungování reklamy a chápe její vliv na spotřebitele	**Život mezi lidmi** • socializace • záměrné a nezáměrné působení • sociální skupina • komunikace • hromadné sdělovací prostředky • média • reklama a její vliv	OSV – sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti

• dokáže vysvětlit obsah pojmu kultura a rozumí dalším pojmům • rozumí důležitosti objektivního pohledu na odlišné kultury • zvládne rozlišit jednotlivé druhy umění • chápe, že vnímání krásy je subjektivní • je schopen porovnat podstatu a druhy různých náboženství • uvědomuje si, jak může víra ovlivnit život lidí • zamýšlí se nad původem náboženství • rozpoznává, jaké chování vyžaduje konkrétní situace • má přehled o kulturních institucích ve svém okolí	**Člověk a kultura** • kultura, etnografie, antropologie • umění • světová náboženství • nejstarší formy náboženství • pravidla slušného chování • kulturní instituce	MKV – kulturní diference MKV – lidské vztahy
• má představu o tom, kolik zajímavých míst se nachází v naší zemi • dokáže ocenit krásy naší vlasti • aktivně přistupuje k ochraně životního prostředí • zná některé organizace a úřady pro ochranu životního prostředí • uvědomuje si, že se ochrana životního prostředí týká každého z nás	**Přírodní a kulturní bohatství** • přírodní a kulturní památky • architektonické styly • organizace pro ochranu životního prostředí	
• dokáže rozlišit jednotlivé formy vlastnictví • porozumí v souvislostech pojmům potřeby, statky a služby • rozlišuje potřeby důležité pro plnohodnotný život od potřeb marnotratných • chápe, jakou funkci mají peníze a dokáže vyjmenovat, jakými způsoby lze penězi platit • zamýšlí se nad významem majetku pro život člověka • umí vysvětlit, co ovlivňuje životní úroveň lidí	**Majetek v našem životě** • formy vlastnictví • potřeby, druhy potřeb, statky a služby • peníze, formy placení • majetek, druhy majetku • konzumní společnost, životní úroveň	

• zná znaky státu, rozlišuje různé formy státních zřízení • charakterizuje principy demokracie • je schopen rozeznat, které principy jsou demokratické a kterou jsou v rozporu s demokracií • dokáže vysvětlit význam volebního práva a rozlišit jednotlivé druhy voleb • uvědomuje si vlastní spoluzodpovědnost za fungování státu • poznává způsoby účasti na veřejném životě • chápe, co ovlivňuje úroveň života v obci	**Řízení společnosti** • stát, formy a znaky státu • demokracie • volby, volební právo • státní správa, samospráva • možnosti zapojení do veřejného života	VDO – občan, občanská společnost a stát VDO – formy participace občanů v politickém životě VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
• umí vysvětlit, proč je spolupráce mezi zeměmi Evropy důležitá • chápe v souvislostech podstatu a význam fungování EU • vyhledává základní informace a zajímavosti o členských státech EU • je schopen objasnit pojmy tolerance, intolerance, předsudek, rasismus, xenofobie, diskriminace, antisemitismus • uvědomuje si, jak první dojem a negativní zkušenosti mohou poznamenat naše chování • uvádí příklady činnosti některých mezinárodních organizací (OSN, NATO, UNICEF, UNESCO, WHO) • rozumí pojmům živelní pohroma, terorismus, havárie s únikem nebezpečných látek • umí rozpoznat varovné signály • je schopen chápat, jak funguje metoda třídění raněných START	**Svět kolem nás** • Evropská unie – historie, význam, členské země, ČR a EU • národnostní menšiny a předsudky • významné mezinárodní organizace – OSN, NATO • mimořádné události, integrovaný záchranný systém • třídění raněných metodou START	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané

• umí vysvětlit důležitost dodržování lidských práv a nutnost jejich ochrany • uvědomuje si, zda nepřistupujeme k ostatním lidem s nějakými předsudky • přistupuje k ostatním jako k sobě rovným • rozumí pojmům svoboda, autorita, morálka • chápe autoritu jako nutnost pro svou ochranu a fungování společného života • dokáže rozpoznat, co je dobré a morální	**Lidská práva** • lidská práva člověka • Všeobecná deklarace lidských práv • Listina základních práv a svobod • diskriminace, rasismus, xenofobie • autorita, svoboda • morálka, svědomí	MKV – princip sociálního smíru a solidarity, multikulturalita, etnický původ

Vyučovací předmět: Člověk a společnost (ČAS)

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata - přesahy
Žák: • uvědomuje si vývojové změny fyzické, psychické a sociální a dokáže je rozlišit • vnímá vliv prožitých událostí na formování osobnosti • učí se rozeznávat své kladné a záporné stránky • přijímá rozdíly mezi lidmi jako přirozený jev • dokáže pojmenovat hlavní znaky jednotlivých vývojových období • nevnímá odlišnosti lidí jako důvod k nepřátelství, vytváří si kladný vztah k sobě i k ostatním lidem • chápe význam motivace pro dosahování dobrých výsledků činnosti • respektuje odlišnosti v chování lidí s různým typem temperamentu	**Osobnost** • rozdíly mezi lidmi, změny biologické, psychické a sociální • osobnost, puberta, adolescence, poznání sebe sama • představy o budoucnosti, dospělost a stáří • sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, sebeuvědomování, vůle • motivy, zájmy, potřeby, hodnoty	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, kreativita OSV – morální postoj - hodnoty, postoje, praktická etika

• popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• temperament, temperamentové typy, charakter • vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence, nadání, talent, genialita, kreativita (tvořivost)	
• dokáže vysvětlit rozdíl mezi pojmy vjem, smyslové vnímání, sociální vnímání, myšlení, myšlenková operace, paměť, pozornost, hra, práce, city • uvědomuje si součinnost smyslových orgánů • rozlišuje chybné tendence při vnímání druhých lidí a snaží se je minimalizovat • hledá nové způsoby řešení problémů • procvičuje různé druhy paměti, zná svůj typ paměti • využívá poznatků při vlastním učení • dokáže vysvětlit rozdíly funkcí pravé a levé hemisféry • je schopen pojmenovat své emoce	**Psychické procesy a stavy** • smyslové poznávání skutečnosti - vnímání, vjem, smyslové klamy, sociální vnímání a poznávání, všímavost a představivost • rozumové poznávání skutečnosti - myšlení, řeč, myšlenkové operace, řešení problémů • paměť, zapomínání, pozornost – hra, učení, práce, funkce pravé a levé hemisféry • city, jejich druhy a vlastnosti	OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
• zná asertivní práva a povinnosti, poznatky dokáže využívat v praxi • dokáže asertivně vyjadřovat pochvalu a objektivní kritiku a sám je dovede přijímat • učí se zvládat stresové situace, zamýšlí se nad způsoby řešení konfliktů, dokáže pracovat se svými emocemi • uvědomuje si svůj aktuální zdravotní stav a řeší případné nedostatky • pečuje o své zdraví po stránce duševní i tělesné • upevňuje si pravidla správné životosprávy • chápe význam relaxace, volí vhodnou formu	**Člověk v sociálních vztazích** • asertivní, pasivní a agresivní jednání • stres a jeho příčiny – tělesné a duševní zdraví, relaxace • konflikt, způsoby řešení náročných životních situací	OSV – sociální rozvoj – komunikace, kooperace a kompetice OSV – osobnostní rozvoj – psychohygiena OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

• popíše a vysvětlí základní funkce a principy dělby práce • rozumí vývoji výroby a výrobního procesu, rozlišuje výrobní a nevýrobní odvětví • uvědomuje si důležitost vzájemné spolupráce • zamýšlí se nad způsoby prodávajících při získávání zákazníků • dokáže vysvětlit podstatu fungování trhu zboží a trhu práce • chápe propojenost firem a domácností • dokáže porovnat cenu a kvalitu při nákupu zboží • uvědomuje si význam práce jako hlavního zdroje příjmů • popíše základní principy tržního hospodářství, rozliší pojmy nabídka, poptávka, trh, • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci • rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	**Hospodaření** • dělba práce, specializace, technický rozvoj • výrobní a nevýrobní odvětví, výrobní faktory • peníze, platební karty, banky • tvorba ceny – nákup statků a služeb, nabídka, poptávka • trh, fungování trhu, cena zboží, ekonomie	
• dokáže vysvětlit rozdíl mezi právními a morálními normami • dodržuje společně stanovené zásady v třídním kolektivu • chápe význam dodržování pravidel v životě člověka • uvědomuje si potřebu dodržování pravidel pro fungování společnosti • dokáže vysvětlit pojmy právní vztah, právní řád, právní odvětví • rozlišuje účastníky právních vztahů	**Právní minimum** • morální a právní normy, následky porušování norem • právní norma, právní předpis, právní odvětví, pyramida právních předpisů, právo soukromé a veřejné • právní vztah – jeho účastníci, obsah, předmět, způsobilost k právům a povinnostem, způsobilost k právním úkonům	

• dokáže vyhledat příslušné právní normy • uvědomuje si důležitost Ústavy ČR jako nejvyššího právního předpisu • je schopen vyhledat potřebné informace v Ústavě ČR • rozlišuje moc zákonodárnou, výkonnou a soudní, zná státní orgány a jejich pravomoci • seznamuje se s průběhem legislativního procesu • rozumí úloze jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí • chápe význam a úkoly vlády a prezidenta ČR • uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě státu • ví, že lidská práva jsou zakotvena v Ústavě • dokáže přiměřeně prosazovat svá práva a respektovat při tom práva druhých • rozlišuje principy levicových a pravicových politických stran, orientuje se v politickém spektru • zná orgány EU a jejich funkce, zajímá se o aktuální dění v EU	**<u>Základy práva v ČR</u>** • Ústava ČR, její struktura, další ústavní zákony • použití státních symbolů • zákonodárná moc v ČR, mandát, poslanecká imunita, legislativní proces • výkonná moc v ČR, vláda a prezident, ministerstva • soustava soudů v ČR, občanskoprávní, správněprávní a trestněprávní řízení • Listina základních práv a svobod, ombudsman, prosazování svých práv a respektování práv druhých • politické spektrum v ČR, politické strany, pravice, levice, pluralita, volební kampaň, politická komunikace • orgány EU a jejich funkce	VDO – občan, občanská společnost a stát VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO – formy participace občanů v politickém životě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané

Vyučovací předmět: Člověk a společnost (ČAS)

Ročník: kvarta Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• porovnává možnosti různých obcí ve vztahu k rozdílným potřebám občanů • vyzkouší si postup při rozhodování v obecním zastupitelstvu • dokáže se informovat na úřadu • používá vhodné formulace při komunikaci s úřady • procvičuje si písemný projev v kontaktu s úřady • umí se vyjadřovat k dění ve společnosti • ví, jakým způsobem nabýváme občanství • uvědomuje si povinnost prokazovat se platným osobním dokladem • chápe, že jsme součástí Evropy • seznamuje se s dopadem činnosti EU na osobní život jednotlivce	**Občan** • obec, život v naší obci • účast občanů na správě obce • právo volební a petiční • význam komunálních voleb • povinnosti úředníků • vyřizování záležitostí na úřadu • státní občanství, průkazy totožnosti • ovlivňování věcí veřejných • postavení cizinců ČR v EU, imigrace	VDO – občan, občanská společnost a stát VDO – formy participace občanů v politickém životě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané
• chápe význam práva • zamýšlí se nad tím, co je právní vztah a co z něho vyplývá • je schopen poznat rozdíl mezi pojmy fyzická a právnická osoba • uvědomuje si význam způsobilosti k právům a povinnostem k právním úkonům • zná, která práva vyplývají z vlastnictví • rozlišuje vlastnictví hmotné a nehmotné	**Občan a právo** • morálka a právo, význam práva ve společnosti • právní řád ČR a jeho struktura, zákony, právní předpisy a právní normy, právní vědomí • právní vztahy, fyzická a právnická osoba • právní způsobilost • občanský zákoník	

• seznamuje se s některými případy získání vlastnictví • vysvětluje význam dědického práva • rozlišuje smluvní vztahy uskutečněné činem, ústně, písemně • je schopen vysvětlit, co je obsahem občanského zákoníku • diskutuje a navrhuje řešení konkrétních situací reálného života • je schopen vyplnit dle vzoru jednotlivé druhy smluv • zdůvodňuje, kdo a proč je zodpovědný za způsobenou škodu	• základní občanská práva a svobody, Ústava ČR a Listina základních práv a svobod • vlastnické právo • dědické právo • další vybrané druhy práva • občanskoprávní smlouvy, jejich náležitosti • uzavírání smluv, smlouva o dílo, smlouva kupní, nájemní smlouva • odpovědnost za způsobení škody, náhrada škody	
• rozpoznává protiprávní jednání • porovnává úkoly orgánů právní ochrany a uvádí příklady • vysvětluje význam sankcí • uvědomuje si, že s řadou přestupků se setkáváme v běžném životě • podle obrázků popisuje průběh správního řízení • uvádí příklad některých přestupků • podle obrázků je schopen popsat průběh občanského soudního řízení • rozlišuje přestupky a trestné činy • podle obrázků je schopen rozlišit, jak probíhá trestní řízení • vysvětluje význam trestů • zamýšlí se nad trestnou činností mladistvých, jejími příčinami a následky • dokáže vyjmenovat soustavu soudů ČR, zná úlohu a funkci soudů	**Právní ochrana** • orgány právní ochrany a jejich úkoly, dodržování zákonů • protiprávní jednání, význam sankcí • správní řízení a jeho průběh, rozdílnost od soudního řízení • přestupky, jejich význam v běžném životě • trestné činy a okolnosti vylučující protiprávnost, trestní odpovědnost • rozdíly mezi trestním řízením mladistvých a dospělých, trestná činnost mladistvých, možné příčiny a následky • průběh trestního řízení, aktéři zde vystupující • průběh občanského soudního řízení, rozhodci a rozhodčí řízení,úloha soudů	

• posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních cílů • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • objektivně zhodnotí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce • orientuje se v nabídce a službách Úřadu práce • je schopen správně sestavit a napsat životopis • vysvětluje, jak by se měl chovat uchazeč o zaměstnání u pracovního pohovoru • má stručný přehled o právech a povinnostech související s pracovní smlouvou a jejími náležitostmi • zná základní práva a povinnosti z pohledu zaměstnance a zaměstnavatele	**Volba povolání** • volba povolání, studijní a jiné předpoklady pro výkon zvoleného povolání • sebepoznávání – vlastnosti, schopnosti a dovednosti • plánování vlastní budoucnosti – profesní a personální poradenství • pracovní činnost, pracovní prostředí, pracovní prostředky a předměty • význam zodpovědné volby povolání pro další život • hledání zaměstnání, získávání potřebných informací • komunikace se zaměstnavatelem, žádost o zaměstnání, životopis, pohovor • služby úřadu práce • pracovní právo – dohoda o provedení práce, pracovní smlouva (povinné náležitosti), výpověď, rozvázání pracovního poměru • práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatel	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
•rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje • vyjmenuje základní typy daní/dávek a vysvětlí jejich význam • uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního	**Hospodaření** • hospodářství a ekonomika státu • fungování trhu • státní rozpočet – zdroje příjmů a výdaje	

rozpočtu získávají občané • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu • vysvětlí, jakou funkci plní banky a které služby občanům nabízejí • porovnává druhy pojištění • uvádí příklady služeb, které nabízejí banky • hledá možnosti, jak by se dalo využít služeb bank s ohledem na životní situaci • rozumí pojmům půjčka, úvěr, úrok a je schopen si v souvislostech uvědomit rizika spojena s pořízením a splacením půjčky a úvěru • je schopen sestavit rodinný rozpočet, chápe, jak důležité je mít dostatečnou finanční rezervu v rodině • porovnává podnikání se zaměstnáním	• daně v daňové soustavě ČR – poplatník a plátce daně • sociální politika státu – sociální dávky, systém sociální péče • veřejné zdravotní pojištění a sociální pojištění a odvody • druhy pojištění, povinné pojištění • peněžní ústavy, Česká národní banka, bankovní služby, úrok, úvěr • elektronické bankovnictví • rodinný rozpočet – hospodárné chování – půjčky a jejich splácení • možnosti podnikání v ČR, obchodní korporace • živnostenské oprávnění, živnostník, podnikatel • výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání	
• zamýšlí se nad významem manželství a rodiny • uvádí výhody a nevýhody manželství a partnerství • přemýšlí o tom, jak stát může rodině pomáhat • učí se diskusi, řešení problémů, snaží se vcítit do pozice rodičů • pokouší se pochopit pocity rozvádějících se rodičů a jejich dětí • dokáže vyjmenovat jednotlivé druhy náhradní rodinné péče	**Rodina a zákony** • rodina z pohledu práva, základní práva a povinnosti manželů • manželství a partnerství • formy pomoci státu rodinám • výchova, právní odpovědnost rodičů, mravní a právní důsledky rozvodu • náhradní rodinná péče	

• uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • vyjmenuje některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů • zná příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni (v obci, regionu) • uvědomuje si potřebu vzájemné spolupráce mezi zeměmi • zajímá se o dění doma i ve světě • vnímá rozdíly mezi obyvateli jednotlivých zemí jako přirozené důsledky různých životních a kulturních podmínek • zamýšlí se nad činnostmi a způsobem života lidí, jejich vlivem na přírodu a okolní svět	**Globální svět** • svět kolem nás, odpovědnost člověka za osud planety • globální, lokální a individuální problémy a jejich řešení • rozvojové cíle tisíciletí a jejich plnění • role České republiky a neziskových organizací z ČR v zahraniční pomoci • globalizace, vybrané globální problémy (chudoba, vzdělání, demografický vývoj, dětská práce, životní prostředí, zdraví, světový obchod, terorismus) • ekologie	MKV – kulturní diference, lidské vztahy
• uvede příklad životních hodnot určujících kvalitu života • domýšlí souvislosti významných životních rozhodnutí • vyhodnotí své sociální role z hlediska důležitosti, obtížnosti, trvalosti, pravidel, přínosů • sestaví si osobní hierarchii životních hodnot • vyjádří postoj k návrhu své osobní životní vize a podmínkám jejího dosažení	**Životní perspektivy** • hodnoty, přemýšlení o tom, kam smysluplně nasměrovat svoji energii, seberozvoj, seberealizace • osobní vize, boj s prokrastinací (odkládáním nejen povinností, ale i věcí, které bychom chtěli dělat)	OSV – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace

5.6 Společenské vědy

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Společenské vědy** vznikl ze vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** ze vzdělávacího oboru **Občanský a společenskovědní základ z RVP pro gymnázia.** Zároveň tento předmět integruje vzdělávací oblast a vzdělávací obor **Člověk a svět práce,** dále pak ze vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** vybrané kapitoly učiva vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví. (**Jedná se o všechna témata psychologické a sociologické povahy. Témata vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, která nejsou začleněna do předmětu Humanitní vědy, jsou konkrétně uvedena v charakteristice jiných předmětů, které tato témata začleňují.)

Výuka předmětu navazuje na znalosti a dovednosti žáků nižších gymnázií, upevňuje, prohlubuje a rozšiřuje je na vyšší středoškolské úrovni. Cílem předmětu je vybavit studenta znalostmi a dovednostmi nutnými pro plnohodnotný osobní a společenský život, pro aktivní občanský život, pro orientaci na trhu práce a v ekonomice jako celku, pro uplatňování svých práv a zároveň pro jejich obhajobu v případě nutnosti, pro porozumění jinakosti lidí z důvodů odlišných náboženských či filozofických postojů.

Vzdělávací obsah předmětu **Společenské vědy** je realizován v kvintě, sextě a septimě. **Časová dotace** předmětu činí v kvintě, sextě a septimě **7 hodin**, předmět je vyučován v kvintě a sextě 2 hodiny týdně, a v septimě 3 hodiny týdně.

Vyučovací předmět Společenské vědy je vyučován podle konkrétního rozvrhu v kmenových třídách. Pro realizaci některých tematických celků a projektů jsou využívány také odborné učebny výpočetní techniky a informačního centra a multimediální technika.

Při vyučování jsou realizovány i části vzdělávacích obsahů **průřezových témat**, které jsou integrovány do jednotlivých částí učiva. Konkrétní náměty tematických okruhů se opakují a aktualizují, proto jsou obecně uvedeny na tomto místě:

- **Osobnostní a sociální výchova**: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
- jak rozumím sobě, vlastnímu tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji, jak jsem schopen vnímat se pozitivně, jaká/jaký chci být a proč, jak se obvykle chovám,
- můj vztah k lidem,
- jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl, jak být připraven na životní změny, já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.),
- reflexe sebeovládání – mapování situací, kdy užívám svou vůli, péče o sebe sama, předcházení zátěžovým situacím, stresům atd., celková péče o vlastní zdraví,
- komunikační dovednosti, kde vyhledávat informace a profesionální poradenství,
- jak se ovládám v situacích řešení problémů, jak a kdy činím ve svém životě rozhodnutí a důležité volby,
- lidská komunikace a jak jí rozumím, dovednosti spojené s kvalitní komunikací,

- mé hodnotové žebříčky, jak hodnotím morálku vlastního jednání a jak rozlišuji mezi dobrem a zlem ve svém životě, já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji,
- které mé osobnostní předpoklady jsou výhodné a naopak nevýhodné pro situace spolupráce a které pro
  situace soutěžení, konkurence atd.,
- jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí jako možná východiska pro svůj další rozvoj, jak fungovat jako člen skupiny a komunity.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**: globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě
- teoretická základna pojmu globalizace: jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života, do života každého člověka, ekonomický rozvoj a globalizace: soubor procesů vedoucích k propojování výrobců a spotřeby v celosvětovém měřítku se sociálními a politickými dopady: internacionalizace světového hospodářství – národní státy, nadnárodní společnosti, globální trh a spotřeba,
- nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní konflikty, světový populační vývoj, mezinárodní migrace a migrační politika, vzdělání v globálním kontextu: nerovnosti v oblasti vzdělávání, nerovnost mezi muži a ženami v globálním kontextu, problematika genderu,
- lidská práva v tzv. rozděleném světě: občanská, politická, ekonomická, sociální, kulturní; dětská práva,
- organizace zabývající se lidskými právy,
- mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN,
- Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace,
- vzdělávací politika EU a její projekce do vzdělávacího systému v ČR, vzdělávací programy EU a možnosti účasti v nich,
- podmínky a možnosti studia v zahraničí.

- **Multikulturní výchova**: základní problémy sociokulturních rozdílů
- modely soužití různých sociokulturních skupin, co je podstata multikulturalismu, které příčiny způsobují imigraci (historické, sociální, ekonomické),
- které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního
  napětí (interkulturní konflikt) a jak jí předcházet, jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus.

- **Mediální výchova**: média a mediální produkce, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách
- rozbor školní produkce z hlediska dodržování dohodnutých zásad a pravidel,
- rozbor aktuálního zpravodajství, kritéria pro výběr zpráv (důležitost pro život, aktuálnost, negativita,

- blízkost, jednoduchost, jednoznačnost, přítomnost prominentní osoby, možnost trvání v čase),
- vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti),
- hodnoty a životní styly nabízené/nenabízené mediálními produkty,
- vlivy celospolečenské a kulturní,
- co to je masová společnost (masová kultura, masová komunikace).

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:
Učitel

- hledá se žáky pro ně nejvhodnější styl učení a zároveň je systematicky vede k plánování a organizování vlastního učení;
- prakticky společně se žáky využívá nejmodernější zdroje informací;
- nabádá žáky k sebehodnocení a k přijímání kritiky a rad ze strany druhých.

Kompetence k řešení problémů:
Učitel

- vede žáky k rozpoznání problému a jeho analýze;
- motivuje žáka k vytváření hypotéz a k jejich verifikaci;
- vybízí žáka ke kritické interpretaci získaných poznatků a k formulaci a obhajobě závěrů.

Kompetence komunikativní:
Učitel

- motivuje žáka k dodržování pravidel slušné komunikace, vyhýbání se slovní agresi;
- rozvíjí u žáků schopnost naslouchat druhému;
- zařazuje do výuky takové metody práce, které rozvíjí dovednosti prezentační – ústní i písemné;
- nabízí žákům prostor pro využití informačních a komunikačních technologií.

Kompetence sociální a personální:
Učitel

- podporuje u žáka sebepoznávací aktivity;
- klade důraz na vzájemné respektování se;
- vede žáka k rozvíjení schopnosti přizpůsobit se aktuálně změněným podmínkám a k nalezení řešení v obtížné situaci.

Kompetence občanská:
Učitel:

- nabádá žáka k porovnávání svých zájmů se zájmem celku;
- klade důraz na to, aby si žák osvojil znalost svých práv a soustavně mu připomíná jeho povinnosti;

- motivuje žáka k pozitivnímu vztahu k lidem i ke svému společenskému a přírodnímu okolí.

Kompetence k podnikavosti:
Učitel

- spolupracuje se žákem na hledání jeho profesního zaměření;
- vytváří podmínky k iniciativnosti žáků v tvořivém a inovačním přístupu k probíraným tématům;
- diskutuje se žáky o podnikání, podnikatelských záměrech a možnostech realizace.

Kompetence digitální:
Učitel

- vede žáka k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě;
- vytváří prostředí k vyjadřování žáka za pomoci digitálních technologií.

Vyučovací předmět: Společenské vědy

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 hod

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • objasní podstatu psychologické vědy, její klasifikaci • objasní institucionální možnosti psychologické pomoci nejen v krizových situacích • vysvětlí podstatu lidské psychiky • posoudí dosavadní vlastní duševní hygienu z hlediska nově získaných poznatků • ilustruje vhodné způsoby řešení náročných situací • zmapuje vlastní stresové momenty a usiluje o jejich minimalizaci, zvládá nové relaxační techniky • porovná vlastní dosavadní metody učení s doporučovanými efektivními postupy • projevuje odolnost vůči výzvám k sebedestruktivnímu chování • uplatní zásady společenského chování v praktickém životě • využívá získané poznatky při sebepoznávání	• **Psychologie** - definice, systém psychologických oborů • Psychologické poradenství, instituce • Podstata lidské psychiky – vědomí, podvědomí • Zásady duševní hygieny, psychohygiena v dlouhodobé zátěžové situaci • Náročné životní situace, problematika rozhodování • Stres, frustrace – způsoby zvládání, důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví • Učení – metody, nutnost celoživotního vzdělávání • Autodestruktivní závislosti, kriminalita s tím související • Etická výchova • Psychické jevy – **obecná psychologie** - procesy, stavy, vlastnosti (vnímání, představy, myšlení, paměť, city, pozornost – sebereflexe, kontrola emocí); psychické vlastnosti podrobně u psychologie osobnosti	OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – toto téma se **prolíná celou výukou psychologie** OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV – morálka všedního dne *Biologie, Chemie* OSV – morálka všedního dne OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV – sociální komunikace OSV – spolupráce a soutěž *Český jazyk*

• vysvětlí, co může ovlivňovat vnímání a poznávání • uvědomí si základní biosociální determinaci chování a prožívání každé osobnosti • objasní příčiny rozdílného chování lidí, uvede faktory ovlivňující prožívání, chování • porovná osobnost v jednotlivých fázích života, charakterizuje jednotlivé etapy • posoudí změny vlastního chování v komparaci s předchozí vývojovou etapou • utvoří si vlastní hodnotovou hierarchii, a to i v kontextu potenciálních partnerských vztahů • zdůvodní nutnost vstřícného jednání a důležitost adaptace v partnerském kontext • uvědomí si vhodné způsoby komunikace • usiluje o konstruktivní řešení problémových situací v mezilidských vztazích	• **Psychologie osobnosti** – charakteristika osobnosti, typologie. Vlastnosti motivační, výkonové, seberegulační, dynamické, charakterové. • **Ontogeneze** – charakteristika jednotlivých etap – formování osobnosti • Změny v období adolescence – tělesné, duševní a společenské, hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, hlubší citové vztahy • Modely sociálního chování v intimních vztazích, partnerském a sexuálním životě(otevřenost, tolerance, respekt, empatie, trpělivost, zodpovědnost, sebepoznání, sebeúcta) • **<u>Společenská podstata člověka</u> (sociální psychologie)** - proces socializace Komunikace, metody efektivní komunikace • Problémy v mezilidských vztazích – rozvoj sociálních dovedností	OSV – morálka všedního dne OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Formou projektu *Biologie* OSV – morálka všedního dne OSV – morálka všedního dne OSV – sociální komunikace OSV – spolupráce a soutěž OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

• zvažuje různé aspekty a důsledky konfliktního chování	(otevřenost, vyjednávání, obhajoba vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů)	
• respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky • objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích	**<u>Člověk ve společnosti (sociologie)</u>** • Sociální struktura společnosti – sociální útvary, společenské instituce, sociální nerovnost, sociální mobilita, jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování)	EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů (p) MKV – psychosociální aspekty interkulturality MKV – vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí *Dějepis*
• korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích • posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplňování • projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte	• Vztahy v rodině • Mezigenerační soužití • Pomoc nemocným a handicapovaným lidem • Partnerské vztahy • Manželství • Rodičovství • Neúplná rodina • Náhradní rodinná péče a její formy • Ústavní péče • Rizika spojená s volbou životního partnera • Krizové situace v rodině	OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV – sociální komunikace OSV – morálka všedního dne OSV – spolupráce a soutěž OSV – seberegulace, organizační schopnosti a efektivní řešení problémů OSV – sociální komunikace OSV – spolupráce a soutěž OSV – morálka všedního dne OSV – seberegulace, organizační schopnosti a efektivní řešení problémů
• posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní	• Sociální fenomény a procesy – rodina, práce, masmédia, životní prostředí, sociální deviace, sociální problémy	MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů MKV – psychosociální aspekty interkulturality

• objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost • uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících se sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost • rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení	(nezaměstnanost, kriminalita, extremismus) • Sexuálně motivovaná kriminalita – pornografie, pedofile, dětská prostituce, obchod se ženami • ●Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti (CAN)	MKV – vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV – člověk a životní prostředí MDV – média a mediální produkce MDV – účinky mediální produkce a vliv médii MDV – role médií v moderních dějinách OSV – seberegulace, organizační schopnosti a efektivní řešení problémů MDV – účinky mediální produkce a vliv médií

Vyučovací předmět: Společenské vědy

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • Vysvětlí základní ekonomické pojmy • Na základě konkrétní a aktuální situace ve společnosti objasní mechanismy fungování trhu • Popíše nedokonalosti tržního mechanismu • Zdůvodní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky • Registruje a zhodnotí běžné cenové triky a klamavé nabídky • Popíše a posoudí ekonomické problémy • Definuje chování ekonomických subjektů • Rozliší a porovná praktické využití jednotlivých forem podnikání • Posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • Vysvětlí, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti • Vysvětlí, jak zažádat o živnostenské oprávnění	**Ekonomie** **<u>Základní ekonomické pojmy</u>** • Typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky **<u>Ekonomické subjekty</u>** • právní formy podnikání, základní právní normy týkající se podnikání	EGS – žijeme v Evropě (p) *Dějepis* OSV – sociální komunikace OSV – morálka všedního dne OSV – spolupráce a soutěž EGS – žijeme v Evropě *Dějepis, Zeměpis* OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV – morálka všedního dne

• Porovná výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • Analyzuje skrytý obsah reklamy • Zdůvodní svůj názor na faktory ovlivňující úspěch výrobku na trhu • Objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu • Rozlišuje základní typy daní a určí, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje • Uvede, jakým způsobem podá přiznání k dani z příjmu fyzických osob • Na základě aktuálních mediálních informací zhodnotí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů • Vysvětlí podstatu inflace a její důsledky; rozliší typy inflace; uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit • Zjistí výši daní, sociálního a zdravotního pojištění, životního minima, důchodů • Vysvětlí funkci podpory v nezaměstnanosti, objasní funkci úřadů práce a personálních agentur	**<u>Marketing</u>** • marketing a public relations, reklama, reklamní agentury **<u>Fiskální politika</u>** • Státní rozpočet, daňová soustava **<u>Monetární politika ČNB</u>** • Inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP **<u>Sociální politika</u>** • Důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum,	EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce *Dějepis* OSV – spolupráce a soutěž *Dějepis* EGS – žijeme v Evropě EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky MDV – média a mediální produkce MDV – účinky mediální produkce a vliv médií MDV – média a mediální produkce EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky

• Vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci	nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti	*Dějepis*
• Popíše vznik a vývoj peněz • Využívá nejběžnější platební nástroje • Objasní směnu peněz za použití kursovního lístku • Využívá způsoby bezhotovostního platebního styku • Popíše možnosti investic do cenných papírů; uvede druhy cenných papírů • Vysvětlí principy vývoje ceny akcií	**Peníze** • Funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie, burza	EGS – vzdělávání v Evropě a ve světě *Matematika*
• Specifikuje pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje domácnosti • Sestaví rozpočet domácnosti a objasní, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti • Uvede, jak uplatňovat práva spotřebitele	**Hospodaření domácnosti** • Rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti • spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele	
• Určí způsoby, jak využít volné finanční prostředky, navrhne nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a odůvodní svou volbu	**Finanční produkty** • Způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz • řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing	*Matematika*

• Rozhodne o nejvýhodnějším úvěrovém a pojistném produktu s ohledem na své potřeby, zdůvodní svou volbu • Posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení • Popíše způsoby stanovení úrokových sazeb	• úrokové sazby, RPSN; pojištění **<u>Bankovní soustava</u>** • ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovnictví	
• Objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • Popíše moderní formy bankovních služeb		OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
• Objasní odlišnost mezi morálními a právními normami • Vysvětlí odlišnost postihu při porušení morálky a práva • Odůvodní účel sankcí při porušení právní normy	**<u>Právo a spravedlnost</u>** • Smysl a účel práva, morálka a právo	OSV – morálka všedního dne
• Ocení nutnost respektování platných právních norem ve svém jednání • Určí, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují • Popíše proces tvorby zákonů	**<u>Právo v každodenním životě</u>** • Právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům • Právní řád ČR – uspořádání, descendenční teorie • Systém právních odvětví, druhy právních norem • Smlouvy – jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv	
• Rozliší fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady • Objasní podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství)		

• Definuje práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů • Rozlišuje a specifikuje jednotlivá právní odvětví, definuje právní systém • Rozlišuje různé typy smluv • Na příkladu vysvětlí možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek		
• Určí, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení • Rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany • Definuje příklady právních problémů, se kterými se mohou občané obrátit na jednotlivé právní instituce • Objasní rozdíl mezi trestným činem a přestupkem • Vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů • Popíše průběh trestního řízení a úlohu orgánů činných v trestním řízení • Uvede příklady postihů trestné činnosti	**<u>Orgány právní ochrany</u>** • Funkce a úkoly, právnické profese • Účel a průběh občanského soudního řízení • Orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly • Systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden	
• Definuje postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď • Popíše svá pracovní práva, vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti	**<u>Pracovní právo</u>** • Právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné)	OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

• Reprodukuje základní předpisy pracovního řádu • Objasní funkci odborů • Volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • Chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu • Kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace • Zhodnotí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře • Vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu • Vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi • Posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním	• Práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory **<u>Bezpečnost práce</u>** • Zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění **<u>Profesní volba</u>** • Práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost a kariérní růst; dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností **<u>Mezinárodní trh práce</u>** • Nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a	OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EV – Člověk a životní prostředí OSV – sociální komunikace OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EGS – vzdělávání v Evropě a ve světě EGS – žijeme v Evropě EGS – globalizační a rozvojové procesy OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

• Zhodnotí význam práce pro psychické zdraví člověka • Objasní důležitost vyváženého pracovního rozvrhu s ohledem na své osobní vztahy	zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání **Osobní management** • Plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus	

Vyučovací předmět: Společenské vědy

Ročník: septima — Roční hodinová dotace: 108 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • Objasní podstatu filozofického tázání • porovná východiska filozofie • uvede vzájemný vztah mezi filozofií a mýtem, náboženstvím, vědami, ideologií a uměním • vyjádří vlastními slovy pochopení významu filozofie pro život jednotlivce • bude diskutovat o základních filozofických problémech Žák:	• **Filozofie jako věda** • základní filozofické problémy • základní filozofické obory • vztah filozofie a mýtu, náboženství, ideologie, vědy a umění • Význam filozofie pro život člověka	OSV – soc. komunikace *Dějepis* *ČJ* OSV – poznání a rozvoj vlastní osobnosti *Dějepis*

• charakterizuje a rozliší hlavní filozofické směry • uvede jejich klíčové představitele • vyjádří vlastními slovy základní fil.otázky,kterými se zabývali filozofové v jednotlivých obdobích vývoje antické filozofie • porovná jejich rozlišná řešení	• **Dějiny antické filozofie** – předsokratovské období • Platón • Aristoteles • Filozofie v období helénismu	*ČJ* OSV – morálka všedního dne EGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě *Dějepis* Výtvarná výchova *ČJ*
Žák: • vysvětlí příčiny nástupu křesťanství • definuje rysy křesťanství • umí rozlišit pojmy víra, náboženství, církev • rozliší postatu křesťanství a církevní filozofie • kriticky zhodnotí jejich vzájemné ovlivňování v procesu vývoje středověké filozofie • zdůvodní nástup renesančního životního přístupu • shrne základní příčiny a význam nového pohledu na svět a život člověka pro rozvoj filozofického myšlení	• **Počátky křesťanství** • Středověká církevní filozofie a její představitelé • Přírodní vědy v období renesance a jejich vliv na filozofické myšlení	EGS – žijeme v Evropě EV – člověk a životní prostředí *Dějepis* *ČJ*
Žák: • charakterizuje a rozliší hlavní filozofické směry novověku • bude umět specifikovat základní rozdíly v přístupu člověka k možnostem lidského poznání	• **Období novověké filozofie** • Střet senzualismu a racionalismu • Hlavní osobnosti vědy a filozofie tohoto období • Osvícenství ve Francii: hlavní představitelé, průlomové změny	

• zhodnotí význam vědeckého rozvoje poznání, nástup nových technických objevů pro běžný, praktický život, rozvoj lidského myšlení, ale i jejich možná rizika pro další vývoj společnosti • zhodnotí význam myšlenek osvícenství pro politický a společenský vývoj v Evropě Žák • posoudí společenské a politické změny, ke kterým dochází v 19.stol.v Evropě, a na jejich základě • charakterizuje základní rysy filozofických směrů tohoto období • uvede klíčovépředstavitele • zamyslí se nad lidským jednáním z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce • eticky a věcně správně argumentuje v diskusi Žák • Charakterizuje a rozliší základní filozofické směry tohoto období • Přiřadí k nim hlavní představitele • Tolerantně přistupuje k argumentaci druhých, ale zároveň ji umí kriticky zhodnotit • V diskusi vyjádří vlastní názor na vybraná filozofická témata	v chápání vztahu člověk – stát, občanské svobody, politická práva • **Filozofie 19.století** • Německá klasická filozofie • Marxismus • Iracionalisté • Pozitivismus • Pragmatismus • **Vybrané filozofické směry 20.století** • **Světová náboženství** • Křesťanství	OSV – poznání a rozvoj vlastní osobnosti - morálka všedního dne *Dějepis* *ČJ* OVS – sociální komunikace EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – žijeme v Evropě

Žák • Rozlišuje významné náboženské systémy • Rozezná projevy náboženské a názorové nesnášenlivosti • Uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům, rozpozná manipulativní argumentaci Žák • rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády) • vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje • objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR • vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě • uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu	• Islám • Buddhismus • Judaismus • Církev, sekta, náboženský fundamentalismus **<u>Občan ve státě (politologie)</u>** • Stát – znaky a funkce, formy státu, právní stát • Ústava ČR – přehled základních ustanovení • Demokracie – principy a podoby • Občanská práva a povinnosti, podstata občanské společnosti, její instituce, politické subjekty, politický život ve státě, volby, volební systémy, úřady	EGS – globalizační a rozvojové procesy OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EV – Člověk a životní prostředí OSV – sociální komunikace OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

• vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstvích • uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady • uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky • obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování • objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií • rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů	• Lidská práva – zakotvení lidských práv v dokumentech, porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana • Ideologie – znaky a funkce, přehled vybraných ideologií	EGS – globalizační a rozvojové procesy OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti *Dějepis, zeměpis*

5.7 Zeměpis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis vznikl ze vzdělávacích oblastí **Člověk a příroda** (nižší stupeň gymnázia) a **Člověk a příroda** a **Člověk a společnost** (vyšší stupeň gymnázia).
Realizuje se v něm obsah vzdělávacího oboru **Zeměpis** RVP ZV (nižší stupeň gymnázia) a **Geografie** RVP G a také obsah oboru **Geologie** RVP G - došlo k integraci předmětu geologie (vyšší stupeň gymnázia).
Cílem předmětu je získání takových vědomostí a dovedností, které odpovídají vzdělávacímu obsahu a jsou v plném souladu s výstupy pro jednotlivá témata oborů.

Při vyučování jsou realizovány i části vzdělávacích obsahů **průřezových témat**, které jsou integrovány do jednotlivých částí učiva. Konkrétní náměty tematických okruhů se opakují a aktualizují, proto jsou zde obecně uvedeny:

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**: Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané, globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
- naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět;
- Evropská integrace, co Evropu spojuje a co ji rozděluje, mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže;
- geografické vnímání globalizace: charakteristika vývojových procesů a změn uskutečňujících se v určitém prostoru a v čase a projevujících se rozvojem techniky, rostoucí dynamikou v pohybu informací, kapitálu, zboží, spotřeby a lidí ve společenském prostředí; kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní konflikty, hlavní světová ohniska napětí, terorismus;
- mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN.

- **Výchova demokratického občana**: principy demokracie jako formy vlády

- **Environmentální výchova**: ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a České republiky
- prostředí, změny okolní krajiny vlivem člověka, průmysl a životní prostředí;
- jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí, jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben
    - nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost;
- se kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR a region nejvíce potýká.

- **Multikulturní výchova**: kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, princip solidarity, základní problémy sociokulturních rozdílů, spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí;
- vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy;
- základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti;
- multikulturalita současného světa;
- sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě, současná situace imigrace do ČR, příčiny imigrace.

- **Mediální výchova:** mediální produkty a jejich významy
- vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace" skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti.

- **Osobnostní a sociální výchova:** seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- průběžné rozvíjení žákovy osobnosti v situacích vyučovacího procesu.

Zeměpis má specifické postavení vůči jiným předmětům, protože obsahuje informace jak přírodovědného, tak společenského charakteru. V rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s dějepisem, základy společenských věd, biologií, chemií, fyzikou a matematikou.
Objasňuje žákům vazby mezi přírodou a lidskou společností, umožňuje jim orientovat se v současném světě a problémech lidstva a snaží se o přiznání vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahy lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Výuka zeměpisu probíhá na nižším stupni gymnázia (v primě, sekundě, tercii a kvartě) s 2hodinovou týdenní dotací, na vyšším stupni gymnázia je zeměpis vyučován v kvintě a sextě, také s 2hodinovou týdenní dotací. Na předmět navazují volitelné semináře: Zeměpisný seminář 1 (septima a oktáva s hodinovou týdenní dotací 2 + 4), Zeměpisný seminář 2 (oktáva, 4hodinová týdenní dotace), Svět v konfliktech (oktáva, 2hodinová týdenní dotace).

Maturitní zkoušku lze skládat v rámci profilové části.

Ve srovnání s žáky 9. tříd základních škol předpokládáme vyšší úroveň vědomostí a dovedností u absolventů nižšího gymnázia. Proto se výuka žáků na vyšším gymnáziu v některých oblastech částečně může odlišovat od výuky ve čtyřletém studiu.

Předmět Zeměpis je vyučován v učebnách vybavených počítačem s přístupem na internet a dataprojektorem. K doplnění a rozšíření učiva jsou organizovány cvičení a pozorování v místní krajině a geografické exkurze. Žáci se mohou účastnit různých soutěží se zeměpisnou tématikou (Zeměpisná olympiáda).

K dispozici je školní knihovna s množstvím odborné literatury a informační centrum, kde mohou žáci využívat počítače s přístupem na internet.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- dokázal nasbírat dostatečné množství znalostí k pochopení látky;
- dokázal plně využívat základních geografických vyjadřovacích prostředků – map, mapových náčrtů, fotografií atd.;
- orientoval se ve všech ostatních zdrojích informací, kriticky informace zpracovával;
- chránil přírodu a životní prostředí, kulturní a historické tradice;
- chápal historické, politické a geografické podmínky pro život v různých lokalitách;
- uvědomoval si historické a kulturní rozdíly mezi lidmi a respektoval je;
- byl schopen orientovat se v zeměpise světadílů, ve zvláštnostech jejich obyvatelstva a získal informace o významných státech;
- získal ucelený obraz o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti a v jednotlivých jejích oblastech a v souvislosti s tím si uvědomil postavení naší země v Evropě a ve světě;
- získal trvalý zájem o poznávání různých zemí, života, tradic a zvyků jejich obyvatel.

Výchovné a vzdělávací strategie, které přispívají k vytvoření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k používání vhodné literatury (atlasů a map) a internetu k získávání a rozšiřování zeměpisných znalostí a odborné geografické terminologie;
- klade důraz na mezipředmětové vztahy a důsledky lidských činností na krajinu, její vzhled a ochranu;
- vede žáky, aby využívali odborné zeměpisné informace dostupné z internetu;
- vede žáky k samostatné tvorbě dostatečně přesných poznámek z výkladu učiva.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti formou referátů v hodinách Zeměpisu;
- žáci mohou zpracovat práci se zeměpisnou tématikou – v průběhu kvarty, téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují.

Kompetence k řešení problémů

- pro žáky je organizována terénní výuka, jejíž náplní jsou základní topografické postupy, zásady pohybu ve volné
  přírodě a upevňování teoretických znalostí;
- žáci mohou zpracovat práci se zeměpisnou tématikou – téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují.

Učitel

- klade důraz na mezipředmětové vztahy a důsledky lidských činností na krajinu, její vzhled a ochranu;

- vede žáky při výuce ekologie k uvědomění dopadu vlastní činnosti na okolní krajinu a na její ochranu.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vybízí žáky k diskusi, k pozitivní a konstruktivní kritice práce druhých a k obhajobě své vlastní práce;
- vede žáky ke spolupráci, vzájemné ohleduplnosti a respektu;
- při skupinové práci vede žáky k vytvoření a dodržování pravidel a rozdělení úkolů;
- vede žáky při terénní výuce k tomu, aby si osvojili svou odpovědnost za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním měřítku.

Kompetence občanské

Učitel

- dbá na včasné odevzdání písemných prací, referátů a plnění domácích úkolů a tím dává žákům pocit zodpovědnosti za jejich plnění;
- vede žáky k uvědomění si dopadu lidské činnosti na okolní krajinu a motivuje je ke snaze o její ochranu.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k používání různých zdrojů informací (literatura, internet) a pomůcek, k používání odborné terminologie, k získávání a rozšiřování zeměpisných znalostí;
- ukazuje žákům praktické využití znalostí získaných ve škole.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- ukazuje žákům praktické využití znalostí získaných ve škole;
- vede žáky k vlastnímu rozvoji, podporuje jejich vlastní iniciativu a tvořivost.

Digitální kompetence

Učitel

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb a jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; žák samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít;
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování; žák spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- klade důraz na to, aby žáci pochopili význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovali se s novými technologiemi, kriticky hodnotili jejich přínosy a reflektovali rizika jejich využívání.

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
žák • používá s porozuměním základní pojmy (kosmická tělesa, pohyby kosmických těles ve vesmíru a ve sluneční soustavě) • porovná vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • popíše pohyby Země a její důsledky • popíše vliv Měsíce a Slunce na Zemi • vysvětlí pojmy: časová pásma, světový čas, místní čas, smluvený čas, datová hranice • určí místní a pásmový čas a datum v konkrétní lokalitě	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země. Vesmír, sluneční soustava. Střídání dne a noci, střídání ročních období, časová pásma. Datová hranice	*Fyzika*
žák • používá s porozuměním základní pojmy (glóbus a mapa, obsah a měřítko mapy, legenda mapy, zeměpisná síť, druhy map – podle různých hledisek, mapování, izolinie) • popíše postup prací při vzniku mapy • vyčte z mapy polohu daného místa • aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností a ploch na mapách	Kartografie a topografie – glóbus, zeměpisná síť, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, měřítko map	*Inf* *Matematika*

žák • vyčte a interpretuje informace z různých druhů map (tematická, obecně zeměpisná mapa) • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Kartografie a topografie – kartografický jazyk, topografické a kartografické pojmy, sítě, plán, mapa, symboly, smluvené značky, vysvětlivky	*Matematika* *Dějepis* *Inf*
žák • používá s porozuměním základní fyzicko-geografické pojmy (litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra, kryosféra) • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost • uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost	Krajinná sféra – přírodní sféra, složky a prvky, systém přírodní sféry na planetární úrovni	*Přírodopis*
žák • objasní s použitím znalostí deskové tektoniky vývoj pevnin a oceánů, vznik pohoří, sopečnou činnost, zemětřesení; uvede příklady • porovná vertikální a horizontální členitost oceánů a pevnin • popíše vznik antropogenních tvarů reliéfu	Krajinná sféra – litosféra litosféra: desky, desková tektonika, zemská kůra, hlavní jednotky oceánského dna, tvary a tipy zemského georeliéfu	*Přírodopis*

• znázorní planetární situaci atmosféry • popíše vznik hlavních pravidelných větrů v konkrétní oblasti • popíše princip skleníkového efektu • porovná oblasti s rozdílným podnebím v různých částech světa	Krajinná sféra – atmosféra atmosféra: složení, vrstvy, procesy v ní probíhající, počasí, podnebí, podnebné pásy, skleníkový efekt, monzun, pasát	*Fyzika* *Chemie* EV – základní podmínky života EV – člověk a životní prostředí
žák • zhodnotí vlastnosti mořské vody a mořských proudů • objasní příčiny a důsledky pohybů mořské vody • popíše a zařadí druh říční sítě	Krajinná sféra – hydrosféra hydrosféra: složení, probíhající procesy, úmoří, povodí, říční síť, nejvýznamnější objekty	EV – základní podmínky života EV – člověk a životní prostředí
žák • objasní vliv horizontální pásmovitosti a vertikální stupňovitosti na rozmístění půd	Krajinná sféra – pedosféra pedosféra: půda, půdní horizont, půdotvorní činitelé, půdotvorné procesy, půdní druhy a půdní typy	*Přírodopis* *Chemie* EV – základní podmínky života EV – člověk a životní prostředí
žák • posoudí vliv člověka na rozšíření rostlinstva a živočišstva na Zemi • posoudí výhody a nevýhody života člověka v konkrétních přírodních podmínkách	Krajinná sféra – biosféra biosféra: vegetační pásmo, vegetační pás, vegetační stupeň, biom	*Přírodopis* EV – základní podmínky života EV – ekosystémy EV – člověk a životní prostředí
žák • používá s porozuměním pojmy: geografické šířkové pásy; výškové pásy, vegetační pásy • popíše fungování a vzájemnou provázanost složek přírodního prostředí v konkrétní přírodě	Fyzickogeografické systémy: přírodní zóny a oblasti	*Přírodopis* EV – základní podmínky života EV – ekosystémy EV – člověk a životní prostředí

• určí základní znaky přírodních podmínek v konkrétní oblasti		
žák • určí a pojmenuje územní strukturu základních složek a prvků přírodní sféry • rozliší přírodní zóny a přírodní oblasti • posoudí přírodní bohatství makroregionu	Světadíl Asie – přírodní podmínky	
žák • popíše strukturu sociálně-geografické sféry • identifikuje a popíše jádra, periférie • na příkladech ukáže charakteristické problémy makroregionu • zařadí konkrétní oblast / státní útvar do sociálně-ekonomického typu • v konkrétní oblasti charakterizuje způsob života obyvatel • na konkrétním příkladu vymezí regiony sektorové struktury hospodářství	Světadíl Asie – socioekonomické podmínky	*Dějepis* EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – etnický původ MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
žák • používá s porozuměním základní pojmy: přirozená měna obyvatelstva, přírůstek, úbytek obyvatelstva, porodnost, úmrtnost, migrace, věková pyramida, hustota zalidnění • popíše základní zákonitosti a trendy vývoje územního rozložení obyvatelstva • rozliší fáze a souvislosti demografické revoluce • zdůvodní příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva na Zemi • zhodnotí příčiny a směry migrací obyvatelstva • posoudí vliv tradic společnosti na vývoj populace v různých částech světa	Krajinná sféra – společenská sféra – obyvatelstvo světa	EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – etnický původ MKV – vztah mezi lidmi z různého kulturního prostředí
žák • používá s porozuměním základní pojmy: geografická poloha, urbanizace, suburbanizace, aglomerace, konurbace, megapole • rozliší sídelní systém podle stupně urbanizace • lokalizuje významná centra jednotlivých makroregionu • zařadí sídlo do typu podle základních znaků	Globalizační, společenské a politické procesy Sídla a osídlení	EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů

• posoudí vliv globalizace/ tradic na vývoj sídla, systému		
žák • používá s porozuměním základní pojmy: jádro, periférie, vyspělé země, zaostalé země, globalizace • lokalizuje hlavní jádrové oblasti světa / kontinentů • posoudí na konkrétních příkladech dopady globalizace na vývoj regionů	Globalizační, společenské a politické procesy Sociálněgeografické systémy	EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
žák • používá s porozuměním základní pojmy: rasa, národ, jazyk, náboženství, kolonialismus, apartheid, stát, státní zřízení • lokalizuje hlavní ohniska napětí ve světě • rozliší různé formy států a uvede konkrétní příklady • rozliší funkce orgánů a nástroje řízení státu • popíše jazykové, náboženské, kulturní rozdělení současného světa • určí funkce hlavních světových politických organizací	Krajinná sféra – kulturní a politické prostředí	*Dějepis* EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – etnický původ MKV – vztah mezi lidmi z různého kulturního prostředí VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
žák • používá s porozuměním základní pojmy: průmyslová revoluce, sektorová a odvětvová struktura, přírodní zdroje, lokalizační faktory, hrubý domácí produkt • vyjmenuje znaky extenzivního a intenzivního hospodářství	Krajinná sféra – hospodářská sféra – světové hospodářství	EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky

• určí lokalizační faktory hospodářství • určí význam podílu jednotlivých sektorů na tvorbě HDP		
žák • určí a pojmenuje územní strukturu základních složek a prvků přírodní sféry • rozliší přírodní zóny a přírodní oblasti • posoudí přírodní bohatství makroregionu	Světadíl Severní Amerika – přírodní podmínky	
žák • popíše strukturu sociálně-geografické sféry • identifikuje a popíše jádra, periférie • na příkladech ukáže charakteristické problémy makroregionu • zařadí konkrétní oblast / státní útvar do sociálně-ekonomického typu • v konkrétní oblasti charakterizuje způsob života obyvatel • na konkrétním příkladu vymezí regiony sektorové struktury hospodářství	Světadíl Severní Amerika – socioekonomické podmínky	*Dějepis* EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – etnický původ MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů
žák • určí a pojmenuje územní strukturu základních složek a prvků přírodní sféry • rozliší přírodní zóny a přírodní oblasti • posoudí přírodní bohatství makroregionu	Světadíl Jižní Amerika – přírodní podmínky	
žák • popíše strukturu sociálně-geografické sféry • identifikuje a popíše jádra, periférie • na příkladech ukáže charakteristické problémy makroregionu	Světadíl Jižní Amerika – socioekonomické podmínky	*Dějepis* EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky

• zařadí konkrétní oblast / státní útvar do sociálně-ekonomického typu • v konkrétní oblasti charakterizuje způsob života obyvatel • na konkrétním příkladu vymezí regiony sektorové struktury hospodářství		EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – etnický původ MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů
žák • určí a pojmenuje územní strukturu základních složek a prvků přírodní sféry • rozliší přírodní zóny a přírodní oblasti • posoudí přírodní bohatství makroregionu	Světadíl Austrálie a Oceánie – přírodní podmínky	
žák • popíše strukturu sociálně-geografické sféry • identifikuje a popíše jádra, periférie • na příkladech ukáže charakteristické problémy makroregionu • zařadí konkrétní oblast / státní útvar do sociálně-ekonomického typu • v konkrétní oblasti charakterizuje způsob života obyvatel • na konkrétním příkladu vymezí regiony sektorové struktury hospodářství	Světadíl Austrálie a Oceánie – socioekonomické podmínky	*Dějepis* EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – etnický původ MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů
žák • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • používá v terénu praktické postupy při pozorování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny: orientační body, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdálenosti	

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
žák • určí a pojmenuje územní strukturu základních složek a prvků přírodní sféry • rozliší přírodní zóny a přírodní oblasti • posoudí přírodní bohatství makroregionu	Světadíl Afrika – přírodní podmínky	
žák • popíše strukturu sociálně-geografické sféry • identifikuje a popíše jádra, periférie • na příkladech ukáže charakteristické problémy makroregionu • zařadí konkrétní oblast / státní útvar do sociálně-ekonomického typu • v konkrétní oblasti charakterizuje způsob života obyvatel • na konkrétním příkladu vymezí regiony sektorové struktury hospodářství	Světadíl Afrika – socioekonomické podmínky	*Dějepis* EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – etnický původ MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů
žák • určí a pojmenuje územní strukturu základních složek a prvků přírodní sféry • rozliší přírodní zóny a přírodní oblasti • - posoudí přírodní bohatství makroregionu	Světadíl Evropa – přírodní podmínky	
žák • popíše strukturu sociálně-geografické sféry • identifikuje a popíše jádra, periférie • na příkladech ukáže charakteristické problémy makroregionu	Světadíl Evropa – socioekonomické podmínky	*Dějepis* EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky

• zařadí konkrétní oblast / státní útvar do sociálně-ekonomického typu • v konkrétní oblasti charakterizuje způsob života obyvatel • na konkrétním příkladu vymezí regiony sektorové struktury hospodářství		EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce EGS – Evropa a svět nás zajímají EGS – jsme Evropané MKV – etnický původ MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů MKV – vztah ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
žák • určí a pojmenuje územní strukturu základních složek a prvků přírodní sféry • rozliší přírodní zóny a přírodní oblasti • posoudí přírodní bohatství makroregionu	Světadíl Oceánie a polární oblasti – přírodní podmínky	*Dějepis* EGS – globalizační a rozvojové procesy EGS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV – etnický původ MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů
žák • používá s porozuměním pojmy krajinná sféra, přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, příroda, životní prostředí, ekosystém, krajinná ekologie, vzhled krajiny, funkce krajiny, typ krajiny (přírodní, kulturní, přeměněná, devastovaná, degradovaná) • popíše s pomocí map hlavní kulturní prvky a celky krajiny	Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajiny	*Přírodopis* EV – ekosystémy

• popíše základní vztahy mezi složkami krajiny • posoudí s pomocí konkrétních příkladů působení vnitřních a vnějších činitelů v krajině		
žák • používá s porozuměním pojmy rekultivace krajiny, trvale udržitelný rozvoj, ochrana přírody a životního prostředí • popíše nástroje ochrany přírody, životního prostředí • uvede a lokalizuje na mapách konkrétní příklady velkoplošných chráněných území ČR a Evropy • objasní funkci maloplošných chráněných území, uvede příklady v místním regionu • vyjmenuje hlavní globální problémy lidstva	Vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální problémy lidstva	*Přírodopis* EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – člověk a životní prostředí
žák • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • používá v terénu praktické postupy při pozorování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny: pohyb podle mapy a azimutu, odhad výšek objektu v terénu, jednoduché panoramatické náčrty krajiny, hodnocení přírodních jevů	
žák • používá s porozuměním základní místopisné názvy • popíše a lokalizuje hlavní přírodní prvky a celky, geomorfologické celky z hlediska	Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje	EV – životní prostředí

geologického složení, základní rozložení klimatických jevů • charakterizuje hydrologické poměry území • popíše hlavní půdní typy a lokalizuje jejich plošné rozložení • lokalizuje hlavní přírodní zdroje, velkoplošná chráněná území		
žák • používá s porozuměním administrativně-správní systém členění ČR • popíše rozmístění a vývoj obyvatelstva • na mapě lokalizuje hlavní sídelní systémy, uvede znaky jednotlivých zón sídel • lokalizuje a popíše hlavní hospodářská jádra a periferní oblasti • popíše lokalizační faktory působící na vznik současných hospodářských center ČR • uvede znaky zemědělských a výrobních oblastí • lokalizuje hlavní dopravní uzly a sítě	Česká republika – socioekonomické podmínky – obyvatelstvo, sídelní poměry, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, zemědělství, doprava	*Dějepis* VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV – princip sociálního smíru a solidarity

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
žák • osvojí si a porozumí základním pojmům • zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovná s ostatními tělesy sluneční soustavy • vytváří si představu o nitru planety a jejich vlastnostech • zjišťuje principy neklidu zemské kůry • rozlišuje důsledky vnitřních geologických dějů a následné změny v zemské kůře • vysvětluje sopečné děje, objevuje vznik a následky zemětřesení • má představu o žhavém nitru planety • rozlišuje důsledky vnějších geologických dějů • pojmenovává procesy související s přerovnáváním zemského povrchu • zjišťuje možnosti vzniku hornin regionu, kde žije • analyzuje geologický oběh hornin, přičemž využívá znalostí chemie a fyziky • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • porovnává možnosti průmyslového zpracování minerálů a hornin	Země náš domov ○ Vědy o Zemi ○ Vznik a stavba Země ○ Endogenní pochody v zemském tělese ○ Exogenní pochody v zemském tělese ○ Mineralogie a petrografie ○ Ložiska a jejich vznik ○ Suroviny	*Fyzika* *Chemie* *Přírodopis* EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EGS – evropská a globální dimenze v základech ekologie

• zhodnotí využívání prvotních surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi		
žák • porovnává své představy se skutečností v rozvoji poznání a porozumění přírodě • objevuje raná období Země • zjišťuje význam nástupu kyslíku pro následnou biologickou evoluci • pojmenovává vzájemně výhodné vztahy u různých typů organismů • prokazuje nástup nových forem života • vysvětluje rozmanitost a rozšíření plazů • aplikuje podobnost třetihorní fauny a flory na dnešní podmínky • vysvětluje zvláštnosti klima čtvrtohor na migraci živočichů, zvláště člověka • rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • seznamuje se s principy koloběhu látek a prvků, chápe jejich vzájemnou souvislost • vytváří představu o ovlivňování podmínek na Zemi vesmírem • porovná získané teoretické znalosti se současným popisem stavu planety	Historie Země ○ Prahory a starohory ○ Vznik a vývoj života ○ Prvohory ○ Druhohory ○ Třetihory ○ Čtvrtohory ○ Geologický vývoj území České republiky ○ Koloběh hmoty a prvků ○ Kosmické vlivy ○ Geologická budoucnost Země	EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kulturní diference, etnický původ EGS – evropská a globální dimenze v základech ekologie
žák • uvede hlavní partnery ČR v hospodářských a politických integracích	Česká republika – hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě	EGS - objevujeme Evropu a svět EGS - jsme Evropané

• popíše změny v hospodářských a politických vztazích Česka na mezinárodní úrovni • lokalizuje důležité hraniční přechody a hlavní směry pohybu zboží a osob • porovná postavení Česka s jinými státy • zhodnotí historické aspekty geografické polohy ČR v rámci Evropy (geopolitická, dopravní poloha)		
žák • používá s porozuměním pojmy: mikroregion, geografická poloha, potenciál území • určí charakter hospodářství (osídlení) mikroregionu a jeho odvětvovou strukturu • posoudí vývoj počtu obyvatelstva v regionu • identifikuje v mapě hlavní jádra a funkční zóny regionu • určí specifika geografické polohy regionu • posoudí postavení regionu v regionálním systému ČR	Regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí EV - vztah člověka k prostředí
žák • vymezí podle daných hledisek modelovou oblast • určí specifické přírodní i sociálně-ekonomické znaky území • popíše vývoj a funkci modelové oblasti • pojmenuje základní místopisné pojmy • na příkladech ukáže přednosti a problémy	Modelová oblast v ČR – místní region – Valašsko	EV – vztah člověka k prostředí

• porovná danou oblast s jinými oblastmi ČR		
žák • s porozuměním aplikuje opatření, chování a jednání v modelových situacích živelních pohrom	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy	

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
žák • vymezí objekt studia geografie • rozdělí geografii jako vědu • zhodnotí význam geografie	Úvod do geografie, geografické vědy Zdroje geografických dat, pravidla citace	
žák • porovná vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • popíše vliv Měsíce a Slunce na Zemi • určí místní a pásmový čas a datum konkrétního místa na Zemi	Vesmír, sluneční soustava Země jako vesmírné těleso Tvar, velikost a pohyby Země Střídání dne a noci, střídání ročních období Čas, časová pásma, datová hranice	*Fyzika*
žák • používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • popíše postup prací při vzniku mapy • umí pracovat s mapou • objasní účel různých druhů map, interpretuje informace z těchto map (obecně zeměpisná mapa, tematické mapy) • vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území	Kartografie a topografie ○ Glóbus a mapa ○ Obsah map ○ Mapová díla – druhy map ○ Dálkový průzkum Země, GPS, GIS ○ Práce s mapou	*Matematika* *Dějepis* *Inf*

• přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost		
žák • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	Fyzickogeografická sféra Země – rozdělení, vazby	
žák • porovná složení a strukturu zemského tělesa • analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů • objasní s použitím znalostí deskové tektoniky vývoj pevnin a oceánů, vznik pohoří, vulkanismus, zemětřesení; uvede příklady • posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí • určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin • využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů	Fyzickogeografická sféra Země – litosféra ○ Složení a struktura Země ○ Endogenní procesy ○ Exogenní procesy ○ Základní tvary zemského povrchu ○ Minerály a horniny	Geologie - Složení, struktura a vývoj Země (integrováno) Geologie - Geologické procesy v litosféře (integr.) *Fyzika* *Chemie* EV - Člověk a životní prostředí

žák • objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů • popíše vznik hlavních pravidelných větrů v konkrétní oblasti • porovná oblasti s rozdílným podnebím v různých částech světa • popíše princip skleníkového efektu	Fyzickogeografická sféra Země – atmosféra ○ Složení a struktura atmosféry ○ Všeobecná cirkulace atmosféry ○ Počasí a podnebí ○ Podnebné pásy	*Fyzika* *Chemie* EV - Člověk a životní prostředí
žák • rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině • objasní velký a malý oběh vody • zhodnotí vlastnosti mořské vody • objasní příčiny a důsledky pohybů mořské vody • vysvětlí rozdělení vody na pevnině • popíše a zařadí druh říční sítě • zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu	Fyzickogeografická sféra Země – hydrosféra ○ Rozdělení a charakteristika vodstva na Zemi ○ Světový oceán ○ Vodstvo pevniny ○ Pohyb a význam vody v krajině	Geologie - Voda (integrováno) *Fyzika* *Chemie* EV - Člověk a životní prostředí
žák • objasní vliv horizontální pásmovitosti a vertikální stupňovitosti na rozmístění půd • určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu • rozlišuje základní typy půd • navrhne využití a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu	Fyzickogeografická sféra Země – pedosféra ○ Půdotvorní činitelé ○ Složení a stavba půd ○ Půdní profil ○ Typy a druhy půd ○ Rozšíření půd na Zemi	Geologie - Člověk a anorganická příroda (integr.) *Biologie* *Chemie* EV - Člověk a životní prostředí

žák • rozliší a charakterizuje hlavní biomy světa • posoudí vliv člověka na rozšíření rostlinstva a živočišstva na Zemi • posoudí výhody a nevýhody života člověka v konkrétních přírodních podmínkách	Fyzickogeografická sféra Země – biosféra ○ Zonalita a azonalita ○ Hlavní biomy a jejich charakteristika	*Biologie* EV - Člověk a životní prostředí
žák • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby • rozliší fáze a souvislosti demografické revoluce • posoudí vliv tradic společnosti na vývoj populace v různých částech světa • analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa	Obyvatelstvo světa ○ Územní rozložení obyvatelstva ○ Vývoj a pohyb světové populace ○ Struktura populace ○ Kulturní regiony světa	*Biologie* *Dějepis* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí OSV - Morálka všedního dne
Žák • identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla • rozliší sídelní systém podle stupně urbanizace • lokalizuje významná centra jednotlivých makroregionu	Sídla a osídlení ○ Sídla, typy sídel ○ Struktura měst ○ Sídelní systémy ○ Jádra a periferie	*Dějepis* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů

• lokalizuje hlavní jádrové oblasti světa / kontinentů		MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
žák • rozliší různé formy států, funkce orgánů a nástroje řízení státu • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	Politická geografie ○ Politické uspořádání států ○ Mezinárodní integrace, globalizace ○ Problémové oblasti světa	*Dějepis, SV* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí OSV - Morálka všedního dne
Žák • zhodnotí světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit • určí lokalizační faktory hospodářství • určí význam jednotlivých sektorů na tvorbě HDP • zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů	Světové hospodářství ○ Vývoj a sektory hospodářství ○ Lokalizační faktory ekonomických aktivit ○ Zemědělství a lesnictví ○ Těžba a průmysl ○ Doprava ○ Služby	*Dějepis* *SV* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí OSV - Morálka všedního dne

• vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál		
Žák • zhodnotí na různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni • posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí • posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu • vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu • popíše systém ochrany přírody • uvádí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí • vyjmenuje hlavní globální problémy lidstva	Životní prostředí ○ Krajina ○ Trvale udržitelný rozvoj ○ Ochrana životního prostředí ○ Globální ekologické problémy ○ Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy	Geologie – Člověk a anorganická příroda (integr.) *Biologie* *Chemie* EV - Problematika vztahů organismů a prostředí EV - Člověk a životní prostředí EV - Životní prostředí regionu a České republiky
Žák • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální,	Regionální geografie Afriky ○ Přírodní podmínky ○ Historický, politický a ekonomický vývoj	*Anglický jazyk* *Francouzský jazyk* *Dějepis*

státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • zhodnotí kulturní a hospodářskou vyspělost států • objasní sociální, hospodářské a politické problémy	○ Islámská Afrika ○ Západní, střední a východní Afrika ○ Jih Afriky	EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů
žák • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • používá v terénu praktické postupy při pozorování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě • čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	Praktická a terénní výuka ○ Pohyb podle turistické mapy, práce s buzolou, určování azimutu ○ Orientace v terénu ○ Hodnocení přírodních jevů ○ Zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě ○ Práce s geografickými informačními zdroji	*Biologie* *Inf* EV - Člověk a životní prostředí EV - Životní prostředí regionu a České republiky MV - Mediální produkty a jejich význam OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: sexta Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
Žák • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • zhodnotí kulturní a hospodářskou vyspělost států • objasní sociální, hospodářské a politické problémy	Regionální geografie Severní Ameriky ○ Přírodní podmínky ○ Historický, politický a ekonomický vývoj ○ Kanada, USA, Mexiko	*Anglický jazyk* *Dějepis* *Španělský jazyk* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
žák • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • zhodnotí kulturní a hospodářskou vyspělost států	Regionální geografie Latinské Ameriky ○ Přírodní podmínky ○ Historický, politický a ekonomický vývoj ○ Střední Amerika ○ Andské státy, laplatské státy ○ Brazílie, Argentina	*Anglický jazyk* *Dějepis* *Španělský jazyk* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů

• objasní sociální, hospodářské a politické problémy		MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
žák • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • zhodnotí kulturní a hospodářskou vyspělost států • objasní sociální, hospodářské a politické problémy	Regionální geografie Asie ○ Přírodní podmínky ○ Historický, politický a ekonomický vývoj ○ Blízký a Střední Východ ○ Jižní Asie ○ Východní Asie ○ Střední Asie	*Anglický jazyk* *Dějepis* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV - Člověk a životní prostředí
žák • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské	Regionální geografie Austrálie a Oceánie ○ Přírodní podmínky ○ Historický, politický a ekonomický vývoj ○ Austrálie a Nový Zéland ○ Oceánie	*Anglický jazyk* *Dějepis* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů

poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • zhodnotí kulturní a hospodářskou vyspělost států • objasní sociální, hospodářské a politické problémy		MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV - Člověk a životní prostředí
žák • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • zná významné polárníky a badatele	Regionální geografie polárních oblastí ○ Přírodní podmínky ○ Politická a socioekonomická situace	*Biologie, Dějepis* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV - Člověk a životní prostředí
žák • vymezí a lokalizuje na mapě jednotlivé oceány • zhodnotí význam světového oceánu	Regionální geografie - Světový oceán ○ Přírodní podmínky ○ Využití oceánů	*Biologie* EV - Člověk a životní prostředí
žák • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi	Regionální geografie Evropy ○ Přírodní podmínky ○ Historický, politický a ekonomický vývoj ○ Sociální prostředí ○ Evropská integrace	*Anglický, Francouzský, Německý, Ruský, a Španělský jazyk* *Biologie* *Dějepis* *SV*

• lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry evropských regionů • lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie evropských regionů	○ Evropské regiony	EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV - Člověk a životní prostředí
žák • zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje ČR • lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR, rozlišuje jejich specifika • vymezí místní region (podle bydliště, školy), na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby vyšším územním celkům a makroregionům	Regionální geografie České republiky ○ Přírodní podmínky ○ Historický a politický vývoj ○ Obyvatelstvo a sídla ○ Struktura hospodářství, regiony, euroregiony ○ Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě ○ Místní region	*Biologie* *Dějepis* EGS - Globalizační a rozvojové procesy EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MKV - Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV - Člověk a životní prostředí

žák • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • používá v terénu praktické postupy při pozorování a hodnocení krajiny • čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	Praktická a terénní výuka ○ Pohyb podle mapy a azimutu ○ Hodnocení přírodních jevů ○ Práce s geografickými informačními zdroji	EV - Člověk a životní prostředí EV - Životní prostředí regionu a České republiky MV - Mediální produkty a jejich význam OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

5.8 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika vznikl ze vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace** a obsahová náplň odpovídá oboru **Matematika a její aplikace**. Na NG integruje část výstupů tematického okruhu **Design a konstruování** ze vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

Předmět Matematika je vyučován od primy do oktávy, přičemž od primy do kvarty v celkové časové dotaci 16 h týdně (prima – 4 h, sekunda – 4 h, tercie – 4 h, kvarta – 4 h). V ročnících od kvinty do oktávy má předmět celkovou časovou dotaci 15 hodin týdně (kvinta – 4 h, sexta – 4 h, septima – 4 h, oktáva – 3 h). Součástí výuky v každém ročníku jsou čtyři písemné kontrolní práce, v oktávě pouze tři kontrolní písemné práce. V septimě si žáci mohou zvolit dvouletý volitelný předmět Seminář z matematiky (2 h) nebo Deskriptivní geometrie (2 h). V oktávě jsou zařazeny další volitelné předměty, a to Seminář z matematiky (4 h), Logika a kritické myšlení (2 h) nebo Úvod do vysokoškolské matematiky (2 h). Matematika se vyučuje v kmenových třídách, žáci se učí využívat prostředky digitální technologie (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů).

Matematika rozvíjí především logické myšlení a úsudek. Při řešení úloh jsou žáci vedeni k systematičnosti a vytrvalosti v hledání správných řešení, kontrole výsledků na základě přibližného odhadu. Žáci se mohou zúčastnit mnoha olympiád a soutěží (Matematický Klokan, Pythagoriáda, Matematická olympiáda, Logická olympiáda, Finanční gramotnost, korespondenční semináře aj.).

Do Matematiky jsou zařazena tato **průřezová témata:**
- Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kreativita; seberegulace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Mediální výchova – kritické vnímání mediálních sdělení
- Člověk a svět práce – Design a konstruování

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:
- do výuky zařazuje různé metody práce – rozhovor, skupinová práce, samostatná práce, řízená diskuze tak, aby žák pod jeho vedením dokázal řešení příkladu vysvětlit ostatním žákům;
- zadává problémové úlohy, které žák řeší z více hledisek, vyžaduje slovní komentář při řešení příkladů;
- zadává samostatné a skupinové práce, v nichž žáci sami, eventuálně ve skupince, hledají případné chyby;
- při řešení příkladů vyžaduje zápis pomocí vhodné matematické symboliky;
- zadává příklady, při kterých žák sám efektivně využívá různé strategie a postupy při získávání nových poznatků, i při získávání výsledků;
- vede žáka k sebereflexi vlastního postupu při řešení úlohy.

Kompetence k řešení problému

Učitel:

- při výkladu nového učiva a při řešení příkladů vede žáka k rozpoznání problému, zjištění podstaty a rozčlenění učivo na části;
- pomocí vhodných úloh vede žáky k uplatňování vhodné metody k řešení úlohy;
- požaduje po žácích různé postupy a metody při řešení příkladů;
- kladením problémových otázek vede žáka k posouzení kladů a záporů vhodnosti variant řešení;
- požaduje při řešení problému po žákovi stanovení vhodné strategie vedoucí k řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- při řešení příkladů vede žáky k využívání efektivní komunikace při sdělování postupu a výsledku s využitím symbolických a grafických vyjádření;
- při řešení příkladu vyžaduje, aby žáci dokázali daný problém a výsledek prezentovat i před ostatními žáky;
- při řešení úkolů žádá po žákovi využití digitálních technologií.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazuje práci v týmu, při které žáci aktivně spolupracují při stanovování a dosažení řešení problému;
- zadává úkoly z praxe, které vedou k aktivní diskuzi, sebekritice, obhajobě svého stanoviska;
- příklady vede žáka k řešení příkladu na základě vlastního úsudku a rozhodnutí.

Kompetence občanská

Učitel:

- zadáváním vhodných příkladů ve skupině žáků požaduje po nich respektování názorů a postojů ostatních členů skupiny.

Kompetence pracovní (na nižším gymnáziu), k podnikavosti (na vyšším gymnáziu)

Učitel:

- vyžaduje od žáků uplatňování proaktivního přístupu při řešení úlohy a jejich osobní iniciativu a tvořivost;
- dbá na to, aby žák usiloval o dosažení zadaného úkolu a při kolektivním řešení dokázal koordinovat svůj postup vedoucí k řešení s ostatními členy skupiny.

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky ke schopnosti nejen pracovat s nejnovějším hardwarem a softwarem, ale také schopnosti užívat digitální technologie efektivně, bezpečně a ke všem svým potřebám;
- zařazuje například ukládání a zpracování informací, vývoj digitálního obsahu nebo chování na internetu;
- vede žáky k tomu, aby uměli zpracovat nebo ověřit výsledek své práce ve vhodném softwaru a při prezentování výsledků využívali digitální podporu;
- směruje žáky k využívání dynamických geometrických softwarů k modelování geometrických útvarů a těles, které přispívají k porozumění geometrických vztahů a vlastností útvarů, podporují osvojení geometrických dovedností a rozvoj prostorové představivosti;
- dbá na rozvíjení digitálních kompetencí žáků v situacích, ve kterých jim využití digitálních technologií umožní efektivně řešit matematické problémy.

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 144 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy
Žák • užívá pojmu přirozené číslo, počítá s přirozenými čísly, zná vlastnosti početních operací a využívá je při jednodušších výpočtech, dokáže je zobrazit na číselné ose	**Přirozené číslo** • operace s přirozenými čísly • zobrazení přirozených čísel na číselné ose	*Dějepis – starověké kultury: Indie, Řím*
• užívá pojem desetinné číslo, zaokrouhluje ho, vyjadřuje jeho pomocí vztah mezi částí a celkem, počítá s desetinnými čísly, zná vlastnosti početních operací a využívá je při jednodušších výpočtech	**Porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel** • zobrazení desetinných čísel na číselné ose • početní operace s desetinnými čísly • převádění jednotek	
• využívá poznatků z dělitelnosti při řešení vhodných úloh • čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se dělitelnosti	**Násobek a dělitel** • znaky dělitelnosti • prvočísla a čísla složená • společný dělitel a společný násobek	
• definuje úhel jako množinu bodů, umí ho pojmenovat, sestrojit, změřit, porovnat, přenést • rozeznává druhy úhlů podle jejich velikosti • rozpozná dvojice úhlů a užívá jejich vlastnosti • čte a používá geometrické symbolické zápisy • kvalitně rýsuje	**Úhel** • velikost úhlu • sčítání a odčítání úhlů a jejich velikostí • násobení a dělení úhlů a jejich velikostí přirozeným číslem • další vlastnosti úhlů	*Dějepis – Babylón*
• rozpozná, charakterizuje, třídí, umí sestrojit nebo načrtnout jednoduché geometrické útvary, dovede rozhodnout, zda jsou osově souměrné • sestrojí obraz v osové souměrnosti	**Shodnost geometrických útvarů** • osová souměrnost v rovině • rovinová souměrnost v prostoru	*Výtvarná výchova, Přírodopis – souměrnost, asymetrie*

• symbolicky zapisuje shodnost útvarů i zobrazení útvaru v dané souměrnosti, rozpozná, zda se jedná o shodnost přímou či nepřímou		
• rýsuje, rozpoznává a pojmenovává trojúhelníky, užívá jejich vlastnosti při řešení různých úloh • užívá trojúhelníkovou nerovnost • vypočítá obsah pravoúhlého trojúhelníku	**Druhy trojúhelníků** • výšky trojúhelníku • těžnice trojúhelníku, těžiště • kružnice trojúhelníku vepsaná a opsaná • trojúhelníková nerovnost	
• odliší kvádr a krychli od ostatních těles, dovede charakterizovat tato tělesa • narýsuje síť kvádru a krychle • vypočítá objem a povrch kvádru a krychle • sestrojí pravoúhlé průměty těles • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model	**Objem kvádru a krychle, jednotky objemu** • síť kvádru a krychle • povrch kvádru a krychle • volné rovnoběžné promítání, pravoúhlé průměty	*Člověk a svět práce – Design a konstruování*

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 144 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • provádí operace v oboru celých i racionálních čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) • znázorní racionální čísla na číselné ose • využívá náčrtku k řešení slovních úloh • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	**Celá čísla, zlomky a racionální čísla** • popis zlomku, základní tvar zlomku, rozšiřování a krácení zlomků, porovnávání zlomků, znázornění zlomků na číselné ose • sčítání a odčítání zlomků, převrácená čísla, smíšená čísla, desetinné zlomky, převádění zlomků na desetinná čísla a obráceně,	*Dějepis – čísla ve starověkých kulturách*

	jednoduché rovnice se zlomky, složený zlomek, slovní úlohy • racionální čísla kladná, záporná a nula, znázornění racionálních čísel, absolutní hodnota racionálního čísla, porovnávání racionálních čísel, jednoduché rovnice v množině racionálních čísel, slovní úlohy	
• užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – zlomkem, procentem • rozlišuje, co znamená procento, promile z daného celku • charakterizuje základní pojmy: základ, procentová část, počet procent • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • vypočítá procentovou část, základ, počet procent • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) • matematizuje jednoduché reálné situace • rozpozná pojem: úrok, úroková míra • řeší jednoduché úlohy z praxe	**Procenta** • procento, promile • výpočet procentové části, určování základu a počtu procent • slovní úlohy • jednoduché úrokování	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
• rozpozná, kdy jsou dva útvary shodné, kdy se jedná o shodnost přímou nebo nepřímou, shodnost zapíše • využívá potřebnou matematickou symboliku • vysloví věty o shodnosti trojúhelníků (věta sss, sus, usu, Ssu) • rozhoduje o shodnosti dvou trojúhelníků • charakterizuje shodná zobrazení posunutí a otočení	**Shodnost, shodná zobrazení** • shodnost geometrických útvarů • shodnost trojúhelníků • věty o shodnosti trojúhelníků • osová souměrnost (opakování) • středová souměrnost, střed souměrnosti, samodružný bod, samodružné přímky, konstrukce obrazu • posunutí, konstrukce obrazu	*Vv – souměrnost* *Člověk a svět práce – Design a konstruování*

• rozlišuje pojmy úsečka-orientovaná úsečka, úhel – orientovaný úhel • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v posunutí a v otočení	• otáčení, otáčení o celočíselné násobky 90°, kladný a záporný smysl	
• užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – poměrem • rozlišuje pojem „o kolik“ a „kolikrát“ • rozpoznává pojmy: člen poměru, hodnota poměru, základní tvar poměru • rozšiřuje a krátí poměr • rozdělí celek v daném poměru • zmenší, zvětší číslo v daném poměru • vysvětluje, co nazýváme postupný poměr a pak ho upravuje • rozdělí celek v daném postupném poměru • rozhoduje, zda jsou dva poměry stejné • objasňuje pojmy úměra, vnitřní a vnější členy úměry • vypočítá neznámý člen úměry • zobrazí pravoúhlou soustavu souřadnic v rovině • v soustavě souřadnic vyznačí bod, zapisuje souřadnice bodu vyznačeného v soustavě souřadnic • črtá a sestrojuje rovinné útvary v soustavě souřadnic • vysvětluje pojem závislost veličin • vyjadřuje závislost veličin tabulkou, grafem, vzorcem • rozhoduje, kdy je závislost veličin přímá a nepřímá úměrnost • zapíše vzorec (rovnici) přímé i nepřímé úměrnosti, určí koeficient	**Poměr, přímá a nepřímá úměrnost** • poměr, převrácený poměr, krácení a rozšiřování poměru • zvětšování a zmenšování v daném poměru, postupný poměr • měřítko plánů a map • soustava souřadnic v rovině • přímá úměrnost a její graf • nepřímá úměrnost a její graf • trojčlenka, úměra • slovní úlohy	*Zeměpis – měřítko map* *Vv – zlatý řez, kompoziční pravidla*

• sestaví tabulku (doplní tabulku), sestrojí graf úměrnosti • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnné, určí úměrnost, správně sestaví úměru • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů i výkresu • převádí velikosti z plánu do skutečnosti a naopak, určí měřítko		

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 144 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • provádí početní operace s přirozenými, celými a racionálními čísly • vyjadřuje vztah mezi celkem a jeho částmi poměrem, i postupným, procentem • rozpozná přímou a nepřímou úměrnost • řeší trojčlenkou jednoduché úlohy s úměrnostmi, • pracuje s měřítkem mapy, plánu i výkresu • odliší hranol od ostatních těles, dovede ho popsat, umí vypočítat jeho povrch i objem, sestrojí model hranolu	**Opakování a prohloubení učiva ze sekundy** přirozená čísla, početní operace, dělitelnost, celá a racionální čísla • procenta, poměr, měřítko plánu a mapy • trojčlenka • obvody a obsahy rovinných útvarů – čtverec, obdélník, pravoúhlý trojúhelník • povrchy a objemy hranolů – krychle, kvádr	*Zeměpis – mapy a jejich měřítko* *Fyzika – hustota tělesa, hmotnost* OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV – kreativita

• určuje pomocí Tabulek pro ZŠ co nejpřesněji druhou mocninu a odmocninu čísla • použije kapesní kalkulátor k ověřování výpočtů a zdůvodňuje rozdíly ve výsledku • používá Pythagorovu větu při výpočtu délky třetí strany pravoúhlého trojúhelníku • pomocí obrácené Pythagorovy věty rozhoduje o pravoúhlosti trojúhelníku	**Druhá mocnina a odmocnina** • pojem a výpočet druhé mocniny • pojem a výpočet druhé odmocniny • čísla iracionální, reálná • užití tabulek a kalkulátoru k výpočtu druhé mocniny a odmocniny • Pythagorova věta • Pythagorejské trojúhelníky • obvody a obsahy obrazců s užitím Pythagorovy věty	
• určuje pomocí Tabulek pro ZŠ co nejpřesněji třetí mocninu a odmocninu čísla • užívá posloupnost množin všech přirozených, celých, racionálních a reálných čísel • propočítává číselné výrazy s mocninami a odmocninami • provádí operace s mocninami s přirozeným a celočíselným mocnitelem • zapíše číslo v semilogaritmickém tvaru, počítá s velkými a malými čísly • vyjadřuje číslo ve zkráceném i rozvinutém tvaru s pomocí mocnin deseti • spočítá hodnotu i složitějších číselných výrazů	**Mocniny s přirozeným a celým mocnitelem** • třetí mocnina • třetí odmocnina • mocniny s přirozeným mocnitelem • řád čísla, zobrazení čísla na displeji kalkulátoru • zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$ (n je přirozené číslo), $1 \leq a < 10$ • sčítání a odčítání mocnin • násobení mocnin, dělení mocnin • mocnina součinu a podílu • mocnina mocniny, mocnitel nula • mocniny s celočíselným záporným mocnitelem • výpočet mocniny s celým mocnitelem • početní operace s mocninami s celým mocnitelem • zápis čísla ve tvaru $a.10^n$(n je celé číslo), $1 \leq a < 10$ • procvičování úprav mocnin podle vzorců	*Fyzika – zápis fyzikálních veličin*

• rozpozná mnohočlen, určí jeho členy, vypočítá hodnotu výrazu • mnohočleny sčítá, odčítá, násobí, dělí mnohočlen jednočlenem, dělí mnohočlen mnohočlenem • umocňuje jednočleny, dvojčleny umocňuje na druhou pomocí vzorců pro 2. mocninu součtu a rozdílu • rozkládá výrazy na součinový tvar vytýkáním a podle vzorců	**Algebraické výrazy** • výrazy, číselné výrazy a jejich hodnoty • proměnná, výrazy s proměnnou • celistvý výraz (jednočlen), operace s jednočleny • mnohočleny, sčítání, odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenů • dělení mnohočlenu jednočlenem, mnohočlenem • operace s mnohočleny • rozklad mnohočlenů na součin vytýkáním a postupným vytýkáním • vzorce pro druhou mocninu dvojčlenu a pro rozdíl druhých mocnin • rozklad kvadratického trojčlenu v oboru celých čísel • komplexní úlohy; slovní úlohy na sestavování a úpravy výrazů	
• rozliší rovnost a rovnici • rozezná proměnnou veličinu, sestaví rovnici a interpretuje řešení • řeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku • určí počet řešení lineární rovnice • matematizuje a řeší reálnou situaci s využitím rovnic • hledá efektivní způsoby řešení, odhaduje, ověřuje a interpretuje výsledky	**Lineární rovnice** • rovnost, rovnice • lineární rovnice s jednou neznámou, ekvivalentní úpravy, zkouška • diskuse řešitelnosti lineárních rovnice • slovní úlohy s využitím lineárních rovnic • úlohy o pohybu, úlohy o společné práci, úlohy o směsích • výpočet neznámé ze vzorce • složitější slovní úlohy, úlohy z praxe • souhrnná cvičení	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti *Fyzika – vyjádření neznámé ze vzorce, slovní úlohy o pohybu* *Chemie – úlohy o směsích*

• rozliší rovnici a nerovnici, zdůvodňuje správnost použití ekvivalentních úprav • znázorňuje a zapisuje množinu všech řešení lineární nerovnice pomocí intervalů a výčtem prvků vzhledem k definičnímu oboru nerovnice • formuluje reálný problém pomocí nerovnice	**Lineární nerovnice** • nerovnost, nerovnice • lineární nerovnice s jednou neznámou, množina všech řešení, ekvivalentní úpravy • intervaly • soustava lineárních nerovnic s jednou neznámou • úlohy z praxe	
• shromažďuje a zpracovává statistické údaje • vypočte aritmetický průměr • graficky zpracovává statistické údaje a využívá znalostí práce na PC, využívá tabulkového kalkulátoru Microsoft Excel • prezentuje výsledky skupinového výzkumu, diskutuje o svých způsobech zpracování výzkumu	**Základy statistiky** • statistický soubor, statistické šetření • shromažďování a třídění statistických údajů • jednotka, znak, četnost, vyjádření četnosti • modus a medián, aritmetický průměr, rozptyl a standardní odchylka • grafické zpracování statistických údajů	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV – práce v realizačním týmu
• rýsuje, rozpozná a pojmenuje kružnici a kruh a další útvary s nimi spjaté, využívá jejich vlastnosti při řešení různých úloh • rozhoduje o vzájemné poloze přímky a kružnice nebo kruhu i o vzájemné poloze dvou kružnic či kruhů • provádí odhady i výpočty s požadovanou přesností, účelně využívá kalkulačku • spočítá délku kružnice i oblouku, obsah kruhu i jeho částí, zapisuje výsledky pomocí násobků Ludolfova čísla • odliší válec od ostatních těles, charakterizuje ho, načrtne válec, umí narýsovat jeho síť, vypočítat jeho povrch i objem, vyrobí model válce	**Kruh, kružnice, válec** • kruh, kružnice, vzájemná poloha kružnice a přímky, tečna, tětiva, jejich vlastnosti • kruhová výseč a úseč • vzájemná poloha dvou kružnic, středná • soustředné kružnice, mezikruží • Thaletova věta • délka kružnice, obsah kruhu • oblouk kružnice, délka oblouku kružnice, obsah kruhové výseče a úseče, obsah mezikruží • objem a povrch válce	OSV – kreativita *Člověk a svět práce – Design a konstruování*
	Konstrukční úlohy	

• užívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru i k řešení polohových i nepolohových úloh • provádí rozbor konstrukční úlohy, zapisuje postup konstrukce, podle něj rýsuje, rozezná počet řešení úlohy a zkouškou ověřuje správnost svého postupu	• základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice) • konstrukce útvarů daných vlastností • úplné řešení konstrukční úlohy (rozbor, zápis konstrukce, konstrukce, důkaz, diskuse) • konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu, Ssu • konstrukce čtyřúhelníků (náročnější úlohy)	Výchova k postupnému řešení nejrůznějších problémů

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 144 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
Žák • chápe nutnost určit definiční obor u každého lomeného výrazu • rozkládá mnohočleny v čitateli a jmenovateli zlomku na součin pomocí vytýkání i vzorců pro druhé mocniny, pro rozdíl druhých mocnin • krátí a rozšířit lomený výraz • při operacích s lomenými výrazy co nejvíce využívá krácení • stanovit společného jmenovatele dvou a více zlomků • dokáže zjednodušit složený lomený výraz • určuje definiční obor rovnice • řeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav • provádí zkoušku	**Lomený výraz** • lomený výraz, definiční obor lomeného výrazu • rozšiřování a krácení lomených výrazů • násobení a dělení lomených výrazů • sčítání a odčítání lomených výrazů • složený lomený výraz • lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • slovní úlohy řešené rovnicemi	*Fyzika-fyzikální vzorce jsou ve tvaru lomeného výrazu* *Fyzika – vyjádření neznámé ze vzorce, slovní úlohy o pohybu* *Chemie – slovní úlohy o směsích*

• formuluje reálný problém pomocí rovnice a řeší ho • dokáže určit a zdůvodnit počet řešení rovnice		
• soustavu řeší pomocí metody sčítací nebo dosazovací • dokáže určit a zdůvodnit počet řešení soustavy • řešení zapisuje ve tvaru uspořádané dvojice • formuluje reálné problémy pomocí rovnic a jejich soustav a řeší je	**Soustavy rovnic** • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • slovní úlohy řešené pomocí soustavy rovnic	*Fyzika – vyjádření neznámé ze vzorce, -slovní úlohy o pohybu* *Chemie – slovní úlohy o směsích*
• vyjadřuje reálné situace pomocí funkčních vztahů • používá funkci jako vztah závisle a nezávisle proměnné veličiny • umí doplnit tabulku a sestrojit graf funkce • z grafu určuje definiční obor a obor hodnot funkce • z grafu rozlišuje rostoucí a klesající funkci • matematizuje reálný problém pomocí rovnice a řeší ho • pracuje s měřítkem mapy, plánu a výkresu	**Funkce** • lineární funkce a její graf, přímá úměrnost, konstantní funkce • grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic o dvou neznámých • kvadratická funkce a její graf • nepřímá úměrnost a její graf • slovní úlohy a úlohy z praxe	*Široké využití v technických disciplínách*
• rozpozná útvary podobné • rozhoduje o podobnosti trojúhelníků podle tří vět o podobnosti trojúhelníků • užívá podobnosti při řešení slovních úloh	**Podobnost útvarů** • podobnost trojúhelníků • užití podobnosti – mapy, plány, modely	*Zeměpis* – měřítko *mapy* *Vv*
• pracuje s kalkulátorem, dokáže najít hodnotu goniometrické funkce daného úhlu, a naopak k dané hodnotě goniometrické funkce vyhledá velikost příslušného ostrého úhlu • reálnou situaci interpretuje pomocí náčrtku, hodnotí polohové a metrické vlastnosti rovinného útvaru nebo	**Goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku** • funkce tangens, sinus, kosinus, kotangens • užití goniometrických funkcí v planimetrii • užití goniometrických funkcí ve stereometrii • řešení úloh z praxe	*Fyzika – rozklad sil*

prostorového tělesa, vyhledává pravoúhlý trojúhelník, vybere goniometrickou funkci a situaci řeší		
• charakterizuje jehlan, kužel a kouli • používá jejich náčrty • načrtne a sestrojí síť jehlanu a kužele • vypočítá povrch a objem těles • navrhne, sestaví jednoduché konstrukční prvky, porovná jejich funkčnost, stabilitu	**Stereometrie** • povrch a objem jehlanu • povrch a objem rotačního kužele • povrch a objem koule	*Vv* *Člověk a svět práce – Design a konstruování*
• řeší vývoj vkladu při jednoduchém a složeném úrokování • graficky znázorní růst částky při jednoduchém a složeném úrokování, porovná je a uvede, které je pro danou situaci výhodnější • řeší praktické finanční úlohy	**Základy finanční matematiky** • úrok, jistina, úroková míra, daň z úroku • jednoduché a složené úrokování • úlohy z finanční matematiky	
• čte značky na technickém výkrese • narýsuje obrázek podle okótovaného vzoru • zobrazuje půdorys a nárys jednoduchého tělesa	**Základy rýsování** • druhy čar, technické písmo, kótování • pravoúhlé promítání	

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 144 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • provádí správně operace s množinami, množiny využívá při řešení úloh • pracuje správně s výroky, užívá správně logické spojky a kvantifikátory • přesně formuluje své myšlenky a srozumitelně se vyjadřuje • rozumí logické stavbě matematické věty • vhodnými metodami provádí důkazy jednoduchých matematických vět • rozlišuji správný a nesprávný úsudek	**Teorie množin** • množiny, inkluze množin, operace s množinami (sjednocení, průnik, rozdíl množin, doplněk množiny v množině, podmnožina, rovnost množin, Vennovy diagramy) **Výroky** • výroky, negace, kvantifikátory, logické spojky (konjunkce, disjunkce, implikace, ekvivalence), výrokové formule, tautologie; obměněná a obrácená implikace • definice, věta, důkaz • přímý důkaz, nepřímý důkaz, důkaz sporem	OSV – efektivní řešení problémů a rozhodovací dovednosti
• vysvětlí vztahy mezi číselnými obory *N*, *Z*, *Q*, *Q´*, *R* • užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel • operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty • odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor	**Teorie čísel** • číslo, proměnná • číselné obory *N*, *Z*, *Q*, *Q´*, *R* • přirozená čísla, dělitelnost (*a* dělí *b*, největší společný dělitel, nejmenší společný násobek, čísla soudělná a nesoudělná, prvočísla a čísla složená, základní věta aritmetiky) • celá čísla • racionální čísla • reálná čísla, intervaly, absolutní hodnota	

• provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy • efektivně upravuje výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazů • rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic	**Algebraické výrazy, mocniny a odmocniny** • mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami • mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem; druhá a *n*-tá odmocnina	
• řeší lineární a kvadratické rovnice, nerovnice a jejich soustavy, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení • rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy, zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení • geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	**Rovnice a nerovnice** • lineární rovnice a nerovnice • kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty, rozklad kvadratického trojčlenu, doplnění na čtverec), kvadratická nerovnice • rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru • rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou • rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou • lineární a kvadratická rovnice s parametrem • soustavy lineárních rovnic a nerovnic	*Chemie* *Biologie* *Fyzika* OSV – efektivní řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 144 h

Žák • načrtne grafy elementárních funkcí (v základním i posunutém tvaru) a určí jejich vlastnosti • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí • využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů • aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi • modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích	**Funkce** • obecné poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí (parita, monotónnost, ohraničenost, extrémy, periodičnost) • lineární funkce, konstantní funkce • kvadratická funkce • funkce absolutní hodnota • lineární lomená funkce, nepřímá úměrnost • mocninné funkce (s přirozeným, celým a racionálním exponentem); inverzní funkce; funkce druhá a *n*-tá odmocnina • exponenciální a logaritmické funkce; logaritmy, vlastnosti logaritmů exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice **Goniometrie** • oblouková míra a orientovaný úhel • goniometrické funkce; vztahy mezi goniometrickými funkcemi • goniometrické rovnice a nerovnice **Trigonometrie** • trigonometrie trojúhelníku; sinová a kosinová věta	*Fyzika* *Zeměpis*
	Komplexní čísla • Gaussova rovina	

• znázorňuje komplexní čísla v Gaussově rovině • provádí základní číselné operace s čísly v algebraickému tvaru • převádí čísla z algebraického tvaru na goniometrický • provádí základní číselné operace s čísly v goniometrickém tvaru • převádí čísla z algebraického tvaru na goniometrický, násobí a dělí čísla v goniometrickém tvaru • pro mocniny komplexních čísel aplikuje a využívá Moivreovu větu	• algebraický tvar – početní operace • absolutní hodnota • goniometrický tvar • Moivreova věta	

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 144 h

Žák • správně používá geometrické pojmy • zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary • využívá náčrt při řešení rovinného problému • řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím množin všech bodů dané	**Planimetrie** • klasifikace rovinných útvarů (bod, přímka, polopřímka, úsečka, polorovina; konvexní a nekonvexní útvar a úhel; trojúhelník, čtyřúhelník, kružnice, kruh) • polohové vlastnosti rovinných útvarů (rovnoběžné a různoběžné přímky, průsečík, kolmost) • metrické vlastnosti rovinných útvarů (délka úsečky, velikost úhlu; vzdálenost bodů,	*Zeměpis* *Fyzika*

vlastnosti, pomocí konstrukce délek úseček daných výrazem • řeší planimetrické problémy motivované praxí	bodu od přímky, dvou přímek; odchylka přímek) • dvojice úhlů (vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé, přilehlé) • trojúhelníky (vnitřní a vnější úhly; rovnostranný, rovnoramenný a pravoúhlý trojúhelník; střední příčka, těžnice a výška trojúhelníku; shodnost a podobnost trojúhelníků, Euklidovy věty a Pythagorova věta) • čtyřúhelníky (rovnoběžník, kosodélník, kosočtverec; pravoúhelník, obdélník, čtverec; lichoběžník) • kružnice, kruh (tečna, sečna a tětiva kružnice; oblouk kružnice; středový a obvodový úhel; Thaletova věta) • obvody a obsahy rovinných útvarů • množiny bodů dané vlastnosti; Thaletova kružnice, zorný úhel úsečky; kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku • konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů daných vlastností	
• řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení a stejnolehlosti	**Shodná a podobná zobrazení** • zobrazení (pojem zobrazení, definiční obor a obor hodnot zobrazení, prosté zobrazení, inverzní a složené zobrazení) • shodná zobrazení: osová a středová souměrnost, posunutí, otočení • podobná zobrazení: stejnolehlost	

	• konstrukční úlohy řešené pomocí shodných a podobných zobrazení	
• správně používá geometrické pojmy • zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v prostoru, na základě vlastností třídí útvary • určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti a odchylky • využívá náčrt při řešení prostorového problému • v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly • zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles nebo jejich průnik s přímkou • řeší stereometrické problémy motivované praxí, aplikuje poznatky z planimetrie ve stereometrii	**Stereometrie** • vzájemná poloha dvou přímek, přímky a roviny, dvou a tří rovin (řešení stereometricky), kritéria rovnoběžnosti a kolmosti dvou rovin, přímky a roviny • volné rovnoběžné promítání, určení řezu těles rovinou a průnik přímky s rovinou • metrické vztahy prostorových útvarů řešené stereometricky (vzdálenost bodů, bodu od přímky v $E2$ i $E3$, bodu od roviny, dvou rovnoběžných a mimoběžných přímek, přímky od roviny s ní rovnoběžné, dvou rovnoběžných rovin; odchylka dvou mimoběžných přímek, přímky od roviny, dvou rovin) • tělesa: hranol, jehlan, čtyřstěn, válec, kužel, koule, mnohostěny; povrchy a objemy těles a jejich částí	
• vysvětlí zavedení soustavy souřadnic na přímce, v rovině a v prostoru • používá operace s vektory a využívá těchto operací v úlohách • používá skalární a vektorový součin vektorů a využívá jich v analytické geometrii	**Vektorová algebra** • orientovaná úsečka, vektor a operace s nimi (sčítání a odčítání vektorů, násobení vektoru skalárem) • kartézská soustava souřadnic • souřadnice bodu a vektoru • lineární kombinace vektorů, lineární závislost a nezávislost	*Fyzika*

	• velikost vektoru • skalární, vektorový a smíšený součin vektorů • odchylka dvou vektorů	
• užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině, rozumí geometrickému významu koeficientů • rozlišuje analytické vyjádření útvaru od zadání funkce vzorcem • řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině • využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů	**Analytická geometrie lineárních útvarů** • parametrické vyjádření přímky v *E*2, obecná rovnice přímky, směrnicový tvar • polohové vztahy dvou přímek metrické vztahy lineárních útvarů řešené analyticky vzdálenost bodů, bodu od přímky v *E*2, dvou rovnoběžných přímek • odchylka dvou přímek	
• žák využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření • z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce • řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky (diskusí znaménka diskriminantu kvadratické rovnice)	**Kuželosečky** • transformace soustavy souřadnic (posunutí, příp. otočení) • kružnice, elipsa, parabola a hyperbola, ohniskové definice kuželoseček, rovnice kuželoseček • vzájemná poloha přímky a kuželosečky • tečna kuželosečky a její rovnice	*Zeměpis*

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: oktáva

Roční hodinová dotace: 84 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • vysvětlí rozdíl mezi posloupností a funkcí reálných čísel • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech • interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice • vysvětlí pojem limita posloupnosti, zná základní věty o limitách posloupností a umí je využít při výpočtu limit posloupností • vysvětlí pojmy nekonečná řada a součet nekonečné řady; pro nekonečnou geometrickou řadu zná podmínku její konvergence a umí určit její součet	**Posloupnosti a řady** • definice a určení posloupností (vzorcem pro *n*-tý člen a rekurentně) • vlastnosti posloupností • aritmetická a geometrická posloupnost • finanční matematika • limita posloupnosti, konvergentní a divergentní posloupnost • nekonečná geometrická řada a její součet	
žák řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) • upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly	**Kombinatorika** • kombinatorika – základní kombinatorická pravidla (pravidlo součtu a součinu), elementární kombinatorické úlohy, variace, permutace a kombinace (bez opakování), variace a permutace s opakováním, faktoriál, kombinační číslo, binomická věta, • Pascalův trojúhelník	

• využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti	**Pravděpodobnost** • pravděpodobnost – náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů	
• diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení, vytváří a vyhodnocuje závěry a předpovědi (hypotézy) na základě dat • volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku) • reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	**Práce s daty** • práce s daty – analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky – vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka	*Inf*

5.9 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis je integrován ze vzdělávacích oblastí **Člověk a příroda** a **Člověk a zdraví** a vzdělávacích oborů **Přírodopis** a **Výchova ke zdraví**. Vzdělávací obor Výchova ke zdraví zahrnuje tematické celky: dětství , puberta a dospívání, sexuální dospívání a reprodukční zdraví, výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena, režim dne, ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, civilizační choroby, autodestruktivní závislosti, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, manipulativní reklama, ochrana člověka za mimořádných událostí.

Předmět Přírodopis je vyučován v primě až kvartě. Vyučovací předmět je posílen o 1 disponibilní hodinu, protože vzdělávací oblast Člověk a zdraví zde těsně souvisí se vzdělávací oblastí Člověk a příroda.
Rozsah vyučovacích hodin:
prima – 2 hodiny týdně
sekunda - 3 hodiny týdně – zařazena laboratorní cvičení
tercie – 2 hodiny týdně
kvarta – 1 hodina týdně – výuka v angličtině

Vzdělávání v předmětu Přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny;
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům;
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se;
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování;
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě;
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích;
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Výuka daného předmětu probíhá kromě **kmenových tříd** též v **posluchárně biologie**, která je vybavena moderní technikou – dataprojektorem, počítačem a snímací kamerou.
Pro výuku lze použít také aulu, informační centrum s knihovnou a **laboratoř biologie**, která je určena hlavně pro praktické činnosti. Laboratoř biologie je velmi dobře vybavena mikroskopickou technikou tak, aby každý žák mohl pracovat samostatně. K dispozici je snímací kamera a zpětný projektor a mikroskop se snímací kamerou. Ke studiu mají žáci v knihovně školy k dispozici množství odborné literatury, která se neustále doplňuje o novinky, odborné časopisy a možnost vyhledávat informace na internetu. Lze využít i výukové programy na PC.
Řády učeben jsou součástí vybavení posluchárny biologie, laboratoře biologie a informačního centra, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Výhodou je umístění školy vedle městského parku, což lze velmi dobře prakticky využít pro přírodovědné vycházky s pozorováním.

V průběhu studia přírodopisu škola realizuje mimo vyučovací hodiny:

- soutěže – biologickou olympiádu kategorie C,D;
- exkurze s botanickým a zoologickým zaměřením;
- besedy a přednášky s odborníky z různých oblastí (Alcedo, Zdravotní ústav Zlín, Cyrillos o.s., Pedagogicko psychologická poradna Valašské Meziříčí, Azylový dům pro ženy s dětmi o.p.s., Linka důvěry, Muzeum regionu Valašsko – Vsetín aj.);
- výstavy;
- projektové dny.

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy, fotosyntéza, vlastnosti vody a chemických prvků (dusík, uhlík, kyslík, vodík, draslík atd.);
- Fyzika: světelná energie, fotosyntéza, sluch, zrak;
- Zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, ekosystémy, chráněná území, vesmír, stavba Země.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami;
- skupinová práce s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury;
- přírodovědné vycházky s pozorováním.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**:
  osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí, kreativita, psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace, rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, poznávání lidí ve skupině, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice (moje tělo, moje psychika, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy).

- **Environmentální výchova**: ekosystémy, základní podmínky života (voda, ovzduší, energie, ekosystémy, ochrana biologických druhů), vztah člověka k prostředí (způsoby ochrany zdraví, zdravý životní styl), lidské aktivity a problémy životního prostředí.

- **Mediální výchova**: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu (faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne).

- **Multikulturní výchova**: kulturní diference, etnický původ (člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika, rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**: jsme Evropané (historie biologie, významní biologové), evropská a globální dimenze v základech ekologie.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení - učitel:

- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím nutí žáky k samostatnosti a aktivitě při učení;
- kriticky hodnotí věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet);
- při hodinách přírodopisu systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků;
- vlastním zaujetím pro studium přírody pomáhá vytvářet vztah žáků k vědění a poznávání.

Kompetence k řešení problémů - učitel:

- svými výkony v hodinách biologie vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání "problému" a jeho řešení;
- zadává žákům problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení;
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení.

Kompetence komunikativní - učitel:

- otevřeně komunikuje s žáky o problémech a biologických souvislostech
- se vyjadřuje jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje i od žáků
- zadává úlohy, při jejichž řešení musí žáci kombinovat různé komunikační technologie (tisk, televize, internet)

Kompetence sociální a personální - učitel:

- zadává žákům skupinou práci a dohlíží, aby se každý zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení;
- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy;
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe;

Kompetence občanské - učitel:

- je svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem;
- důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejen ve škole a během školních akcí, ale vždy a všude.

Kompetence pracovní - učitel:

- umožní žákům pracovat s přístroji a pomůckami pro zkoumání přírody a živých organismů;
- důsledně kontroluje dodržování pracovních povinností;
- zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravuje na soustavnou práci.

Kompetence digitální - učitel:

- vede žáky k využití digitálních technologií, tak, aby zefektivnili své pracovní postupy;
- umožňuje žákům vyhledávat a sdílet data, která využijí při učení a řešení problémů;
- upozorňuje žáky na negativní situace, které mohou mít dopad na jejich zdraví.

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
Žák • porozumí rozdělení nebeských těles ve vesmíru na planety a hvězdy • získá základní informace o stavbě planety Země a seznámí se s jejím vznikem	**Země – živá planeta** • Vznik Země • Vývoj Země	OSV - osobnostní rozvoj, sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice *Zeměpis* EV - základní podmínky života
• rozlišuje látky organické a anorganické, chápe význam vody, uhlíku, vodíku a kyslíku, bílkovin, cukrů a tuků pro stavbu živých organismů	• Organické a anorganické látky	EGS - jsme Evropané (významní biologové)
• používá správně pojmy ozónová díra, freony, uvádí konkrétní příklady znečišťování ovzduší ve svém okolí • vysvětlí vliv oxidu uhličitého na podnebí planety, porozumí principu skleníkového jevu	• Atmosféra • Člověk mění složení atmosféry • Člověk mění podnebí planety	EV - vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí
• chápe potravní vztahy v přírodě, uvede jejich konkrétní příklady • popíše základní stavbu buňky jako základní stavební jednotky živých soustav	• Vzájemné vztahy organismů v přírodě • Uspořádání živého světa	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
• rozlišuje základní součásti buňky, nachází rozdíly u buňky rostlinné a živočišné	• Jednobuněčnost a mnohobuněčnost • Uvnitř buňky	*Zeměpis* EGS - evropská a globální dimenze v základech ekologie

• srovnává pohlavní a nepohlavní rozmnožování a doplňuje o konkrétní příklady z rostlinné i živočišné říše	• Výživa buňky • Rozmnožování	
• na příkladech z běžného života vysvětluje význam virů, bakterií a sinic v přírodě i pro člověka • rozlišuje onemocnění bakteriálního a virového původu u vybraných zástupců bakterií a virů • uvádí konkrétní příklady použití kvasinek v průmyslu a vliv na organismus člověka • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků • vysvětlí význam hub v přírodě i pro člověka • objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků a vliv znečištění ovzduší na rozšíření lišejníků • charakterizuje jednobuněčné a mnohobuněčné řasy, uvede vybrané zástupce a význam pro produkci kyslíku a pro člověka	**<u>Přehled organismů</u>** • Bakterie • Houby o Kvasinky – houby jednobuněčné o Houby mnohobuněčné o Lišejníky • Nižší rostliny o Řasy jednobuněčné o Řasy mnohobuněčné	EV - základní podmínky života - ochrana biologických druhů, lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekosystémy
• popíše vnější a vnitřní stavbu jednobuněčných živočichů • seznámí se s významem prvoků jako součásti potravního řetězce • porovnává jednotlivé skupiny vybraných živočichů • objasní jejich způsob života na příkladech	• Živočichové o Prvoci – jednobuněční živočichové o Bezobratlí – mnohobuněční živočichové	EV - základní podmínky života - ochrana biologických druhů, lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekosystémy

• vyhledává informace o přizpůsobení živočichů životnímu prostředí s použitím odborné literatury, Internetu, časopisů a encyklopedií • zhodnotí význam živočichů v potravních řetězcích a charakterizuje prostředí jejich výskytu • vyhledává informace o chráněných živočišných druzích • seznamuje se s preventivními opatřeními při styku s přenašeči infekčních onemocnění (roztoči, hmyz), s původci dalších onemocnění (paraziti – tasemnice, krevnička, motolice jaterní, roupi, škrkavky, hlístice) • uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	- Žahavci - Ploštěnci - Hlísti - Měkkýši - Kroužkovci - Členovci - Klepítkatci - Korýši - Vzdušnicovci - Hmyz s proměnou nedokonalou - Hmyz s proměnou dokonalou - Ostnokožci	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV - práce v realizačním týmu EGS - evropská a globální dimenze v základech ekologie

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 72 + 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • srovná tělesnou stavbu bezobratlých živočichů a strunatců • porovná vnitřní a vnější stavbu kostry páteře, párových končetin a dýchací soustavy kruhoústých, paryb, ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců • charakterizuje životní prostředí vodních obratlovců, rozlišuje společné a rozdílné znaky vodních obratlovců • určuje vybrané zástupce živočišných druhů • hodnotí význam chovu ryb z hlediska hospodářství ČR a světový význam lovu ryb • popíše stavbu vnitřních orgánů i vnější stavbu těla obojživelníka • rozlišuje vybrané skupiny živočichů • zhodnotí význam obojživelníků pro člověka a přírodu • seznámí se s chráněnými druhy a možnostmi jejich ochrany v přírodě ČR podle zákona o ochraně přírody • seznámí se s vyhynulými druhy plazů, s recentními zástupci	**Část zoologická** **Život se strunou hřbetní** • Strunatci **Život s páteří** • Obratlovci • Obratlovci ve vodě o Kruhoústí, paryby o Ryby - Sladkovodní ryby - Hospodářský význam ryb • Obratlovci mezi dvěma světy o Obojživelníci - Obojživelníci ocasatí - Obojživelníci bezocasí • Svědkové a potomci dinosaurů o Plazi - Želvy - Krokodýli - Šupinatí	EV - základní podmínky života EV - ochrana biologických druhů EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekosystémy

• vyhledá další informace o plazech v odborných časopisech, na Internetu, v encyklopediích a prezentuje je před kolektivem • seznámí se prostřednictvím trvalých preparátů a videozáznamů se zmijí, užovkou, mlokem, ještěrkou • porozumí a vysvětlí postavení plazů v potravním řetězci a ve vývoji živočichů z hlediska geologických hodin • popíše stavbu pera ptáků, porovná vývoj orgánových soustav s plazy a obojživelníky • vysvětlí význam ptáků při osidlování Země a rozšiřování rostlin • zdůvodní přizpůsobení tělesné stavby ptáků způsobu života na zemi, ve vodě a ve vzduchu v závislosti na získávání potravy • seznamuje se s projevy ptáků při páření, s chováním ptáků při hnízdění • vysvětlí postavení dravců v potravním řetězci a popíše negativní působení činnosti člověka na ptactvo • seznamuje se s chovnými druhy ptáků (významnými z hlediska zajištění zdrojů potravy)	• Opeření obratlovci o Ptáci - Chování ptáků - Jídelníček ptáků - Přehled vybraných zástupců ptáků	EV - základní podmínky života - ochrana biologických druhů, lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekosystémy
• vysvětlí vznik zásob černého uhlí a porozumí významu paleolontologických nálezů • popíše postup přechodu rostlin na souš a způsoby přizpůsobení rostlin životu na souši • rozliší základní vybrané druhy mechorostů, popíše jejich životní cyklus	**<u>Část botanická</u>** **Zeleň na Zemi** • Přechod rostlin na souš • Mechorosty	

• seznámí se s chráněnými zástupci plavuní a přesliček • charakterizuje vývojový cyklus přesličky, zdůvodňuje význam přesličky rolní z hlediska užitku pro člověka • popíše životní cyklus kapradin • vysvětluje vazby rostlinných druhů na vodní prostředí v souvislosti s přechodem na souš	• Plavuně a přesličky • Kapradiny	EV – ekosystémy, základní podmínky života EGS - evropská a globální dimenze v základech ekologie EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí EV - vztah člověka k prostředí

• pojmenuje jednotlivé části rostliny a popíše jejich vnitřní i vnější stavbu
• informace o morfologii rostlin doplňuje vyhledáváním v atlasech a internetových zdrojích
• vysvětlí význam kořene pro rostlinu, způsob přijímání živin kořeny
• vysvětlí význam stonku pro rostlinu
• rozdělí stonky podle způsobu článkování a větvení
• vysvětlí vývoj stromu podle tvaru a pořadí letokruhů, využije poznatky k orientaci v přírodě
• rozdělí listy podle tvaru listové čepele a podle postavení na stonku
• vnitřní stavbu listu pozoruje na mikroskopickém preparátu a vysvětluje význam průduchů pro rostlinu
• popíše stavbu květu, rozliší květní obaly a rozmnožovací orgán
	Části rostlinného těla
	• Stavba rostlin
	  ○ Kořen
	  ○ Stonek
	  ○ List
	  ○ Květ
		EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí
		EV - vztah člověka k prostředí, EV - základní podmínky života – ochrana biologických druhů
		MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
		Zeměpis – světové strany

• rozlišuje opylení a oplození, popíše vznik plodu, • porozumí významu květů pro člověka, uvede příklady květů a květenství jako zdroj potravy • nachází souvislosti mezi stavbou květů a způsobem jejich opylení • rozdělí plody podle společných znaků a uvede konkrétní příklady významných druhů plodů pro člověka • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin, uvede příklady vegetativního rozmnožování rostli • vyhledává informace prostřednictvím internetu, zpracovává je a využívá odborných publikací pro zahrádkáře a ovocnáře	○ Květenství ○ opylení, oplození ○ Plod ○ Semena, plody • Rozmnožování rostlin	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí EV - vztah člověka k prostředí, EV - základní podmínky života – ochrana biologických druhů MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
• porovná vnitřní a vnější stavbu vybraných zástupců • popíše oplození u nahosemenných rostlin • určí a zařadí vybrané zástupce do taxonomických skupin • zhodnotí význam lesa a jeho společenstvo pro člověka a přírodu • seznámí se způsoby ochrany lesa proti škůdcům, proti emisím a proti poškození lesa člověkem	**Nahosemenné rostliny** • Semenné rostliny • Zástupci jehličnanů • Les	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí EV - základní podmínky života – ochrana biologických druhů MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu

• porovná vnitřní a vnější stavbu vybraných zástupců • popíše oplození u krytosemenných rostlin • srovná jednoděložné a dvouděložné rostliny • charakterizuje jednotlivé čeledi krytosemenných rostlin, uvede příklady zástupců • určuje vybrané zástupce rostlin • zhodnotí význam rostlinných druhů pro člověka a přírodu • uvede příklady chráněných zástupců rostlin • vysvětluje způsoby ochrany rostlinných druhů • podílí se na zpracování informací o vybrané čeledi, spolupracuje v týmu, • využije různé druhy atlasů, informační tabule, informace z internetu – fotoherbáře aj.	**Krytosemenné rostliny dvouděložné** • Listnaté stromy a keře • Pryskyřníkovité • Makovité • Brukvovité • Mandloňovité • Jabloňovité • Růžovité • Bobovité • Miříkovité • Brutnákovité • Hluchavkovité • Lilkovité • Hvězdnicovité **Krytosemenné rostliny jednoděložné** • Liliovité • Amarylkovité • Lipnicovité • Vstavačovité	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí EV - základní podmínky života – ochrana biologických druhů MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu

• popisuje vybrané druhy exotického ovoce, charakterizuje jejich význam pro výživu člověka • zná vybrané druhy léčivých rostlin a popíše způsob jejich použití • porozumí způsobu ochrany přírody ČR, rozlišuje NP, CHKO, NPP, PR, PP, P stromy • vytvoří herbář z rostlin, určí herbářové položky podle atlasů a klíčů • používá praktické metody poznávání přírody • pracuje s lupou a mikroskopem • dodržuje zásady bezpečnosti při práci s živým materiálem	**Rostliny a lidé** • Exotické ovoce • Koření • Léčivé rostlin • Ochrana přírody • Chráněná území ČR • Herbář, práce s klíčem, atlasy • Sběr přírodnin, jejich zpracování v laboratorních podmínkách, vyhodnocení pozorování	EV - základní podmínky života – ochrana biologických druhů EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu EV – ekosystémy

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy

• popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku
• vysvětlí funkce jednotlivých orgánů
• podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztřídí vybrané zástupce
• pozná vybrané zástupce
• zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka
	Savci
	• Původ savců
	• Vejcorodí a živorodí
	• Přehled hlavních skupin placentálních savců
	  ○ Šelmy
	  ○ Ploutvonožci
	  ○ Zajícovci
	  ○ Hlodavci
	  ○ Sudokopytníci
	  ○ Lichokopytníci
	  ○ Chobotnatci
	  ○ Kytovci
	  ○ Letouni
	  ○ Hmyzožravci
	  ○ Primáti
	• Rozšíření zvířat
	• Domestikace
		EV - základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekosystémy
		MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu

• rozliší základní typy chování živočichů • rozlišuje kategorie chráněných území v ČR, zná důsledky porušování zákona o ochraně přírody • vytváří estetické a morální postoje k přírodě	• Etologie, projevy chování živočichů • Ochrana přírody	VDO – občan, občanská společnost a stát

• charakterizuje znaky lidského druhu, chápe odlišnost člověka od ostatních savců • vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování v součinnosti s genetickými souvislostmi • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • vysvětlí vývin nového jedince od nitroděložního vývoje až do porodu • charakterizuje jednotlivé etapy ontogenetického vývoje člověka • přijímá zodpovědnost za své sexuální chování s ohledem na zdravotní rizika v souvislosti s přenosnými chorobami	**<u>Člověk, růst a vývin jedince</u>** • Společné a rozdílné znaky savců a člověka • Základy genetiky, dědičnost a proměnlivost organismů • Ontogenetický a fylogenetický vývoj člověka • Změny v životě člověka a jejich reflexe ○ Dětství, puberta, dospívání, sexuální dospívání a reprodukční zdraví, těhotenství a rodičovství • Soustava pohlavní • Sexualita a odpovědnost • Ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami	MV - kulturní diference, etnický původ **Člověk a zdraví** - výchova ke zdraví EV - základní podmínky života **Člověk a zdraví** - výchova ke zdraví
• vytváří si představu o funkci buněk, tkání, orgánů a orgánových soustav • dobře určí polohu orgánů • rozlišuje příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence • poskytne předlékařskou první pomoc při nejrůznějších typech poranění • zařadí jednotlivé orgány do příslušných orgánových soustav lidského těla	**<u>Stavba a funkce lidského těla</u>** • Buňky, tkáně, orgány • Anatomie a fyziologie • Nemoci, úrazy a prevence • Soustava trávicí • Soustava dýchací • Soustava oběhová ○ Civilizační choroby • Soustava vylučovací	**Člověk a zdraví** - výchova ke zdraví **Člověk a zdraví** - výchova ke zdraví

• uvědomuje si řídící funkci nervové soustavy a souvislost s chováním člověka	• Soustava kožní • Soustava nervová • Smyslové orgány • Soustava žláz s vnitřním vyměšováním	
• seznamuje se s principy zdravé výživy a zdravého životního stylu • ovlivňuje svými postoji ke zdraví své vrstevníky a rodinu • chová se odpovědně v situacích ohrožujících zdraví a při mimořádných událostech	**Člověk a zdraví** • Zdravý životní styl • Výživa a zdraví • Tělesná a duševní hygiena • Auto-destruktivní závislosti • Vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka • Ochrana člověka za mimořádných událostí • Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví • Podpora zdraví a její formy • Podpora zdraví v komunitě	**Člověk a zdraví** - výchova ke zdraví MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu EV - základní podmínky života *Chemie*

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• na základě znalostí z tercie se naučí pojmenovat základní buňky, tkáně, orgány a orgánové soustavy v angličtině • anglicky zařadí orgány do orgánových soustav • jednoduchou angličtinou popíše funkci jednotlivých orgánů a soustav	**Stavba a funkce lidského těla** • Buňky , tkáně, orgány • Anatomie a fyziologie	**Člověk a zdraví** - výchova ke zdraví MV- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
• anglicky pojmenuje reprodukční orgány rostlin • jednoduše vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování • uvede příklady vegetativního rozmnožování	**Rozmnožování rostlin** • Rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním • Rozmnožovací orgány rostlin	EV – vztah člověka k prostředí EV- ochrana biologických druhů
• pojmenuje jednotlivé pohlavní orgány ženy a muže v angličtině • v angličtině dokáže přiřadit jednotlivé orgány k jejich funkci	**Rozmnožování člověka** • Pohlavní orgány ženy a muže	**Člověk a zdraví**- výchova ke zdraví MV- kritické čtení, práce v realizačním týmu

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• orientuje se v základních genetických pojmech • dokáže zařadit anglické výrazy do schémat • jednoduše vysvětlí výhody a nevýhody pohlavního a nepohlavního rozmnožování	**<u>Základy genetiky, dědičnost a proměnlivost organismu</u>**	**Člověk a zdraví**- výchova ke zdraví MV- kulturní diference, etnický původ
• seznámí se zjednodušeně s principem fotosyntézy v angličtině • jednoduše anglicky popíše co se děje při dýchání	**<u>Fotosyntéza</u>** **<u>Dýchání</u>**	EV – význam fotosyntézy a dýchání pro potravní řetězec EV- základní podmínky života *Chemie*
• pojmenuje základní živiny anglicky • vysvětlí význam výživy pro organismus	**<u>Výživa</u>**	**Člověk a zdraví**- výchova ke zdraví *Chemi*e

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• anglicky vyjmenuje možná nebezpečí, která ovlivňují naše zdraví • vysvětlí důsledky znečištění ovzduší	**Zdraví a bezpečnost**	**Člověk a zdraví**- výchova ke zdraví EV- základní podmínky života
• anglicky pojmenuje některé nemoci • seznámí se s původci nemocí • vysvětlí pojem imunita	**Zdraví a nemoci**	**Člověk a zdraví**- výchova ke zdraví EV- základní podmínky života
• anglicky pojmenuje jednotlivé části příslušných soustav • jednoduše vysvětlí jejich funkci	**Oběhová soustava člověka** **Trávicí soustava člověka** **Dýchací soustava člověka** **Vylučovací soustava člověka** **Opěrná a pohybová soustava člověka** **Nervová soustava člověka**	**Člověk a zdraví**- výchova ke zdraví

5.10 Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Biologie je integrován ze vzdělávacích oblastí **Člověk a příroda** a **Člověk a zdraví** a vzdělávacích oborů **Biologie** a **Výchova ke zdraví**. Vzdělávací obor Výchova ke zdraví zahrnuje tematické celky: vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví, zdravá výživa, hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství, první pomoc, psychohygiena, péče o reprodukční zdraví, metody asistované reprodukce, civilizační choroby, stres, riziko v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví.
Biologie je koncipována jako předmět, který má absolventům poskytnout ucelený přehled znalostí a vědomostí o přírodě a živých organismech v ní. Taxonomická témata jsou redukována do rozsahu, který podmiňuje úspěšné pochopení složitosti přírody a komplexnosti vztahů v ní.
Maturantům a zájemcům o vysokoškolské studium přírodovědných oborů, zejména biologie, farmacie a lékařství, by měl tento předmět vytvořit solidní výchozí pozici pro úspěšné zvládnutí maturitní zkoušky a přijímacích zkoušek, všem ostatním pak neubrat chuť do dalšího, celoživotního samostudia přírody.

Časové a organizační vymezení

Biologie se vyučuje od kvinty do sexty 3 hodiny týdně, jsou zde zařazena laboratorní cvičení. V septimě je biologie dvouhodinová.

Od septimy ročníku mají studenti možnost vybrat si z nabízených volitelných předmětů:

- Seminář z biologie – dvouhodinový volitelný předmět v septimě a pokračující čtyřhodinový předmět v oktávě, který se zaměřuje na přípravu k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy;
- Anatomie a fyziologie – dvouhodinový volitelný předmět v oktávě

Vzdělávání v předmětu Biologie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny;
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům;
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se;
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování;
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě;
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích;
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Výuka daného předmětu probíhá kromě **kmenových tříd** též v **posluchárně biologie**, která je vybavena moderní technikou – dataprojektorem, počítačem a snímací kamerou. Počítač má přístup na internet.

Pro výuku lze použít také aulu, informační centrum s knihovnou a **laboratoř biologie**, která je určena hlavně pro praktické činnosti v prvním a druhém ročníku. Laboratoř biologie je velmi dobře vybavena mikroskopickou technikou tak, aby každý žák mohl pracovat samostatně. K dispozici je snímací kamera a zpětný projektor. Ke studiu mají žáci v knihovně školy k dispozici množství odborné literatury, která se neustále doplňuje o novinky, odborné časopisy a možnost vyhledávat informace na internetu. V IC lze využít výukové programy na PC.
Řády učeben jsou součástí vybavení posluchárny biologie, laboratoře biologie a informačního centra, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Výhodou je umístění školy vedle městského parku, což lze velmi dobře prakticky využít pro praktické činnosti a pozorování.

V průběhu studia škola realizuje mimo vyučovací hodiny:

- soutěže – biologickou olympiádu kategorie A, B;
- projektové dny s botanickým a zoologickým zaměřením;
- besedy a přednášky s odborníky z různých oblastí (Alcedo, Zdravotní ústav Zlín, vysoké školy, Azylový dům pro ženy s dětmi o.p.s., Linka důvěry, Muzeum regionu Valašsko – Vsetín aj.);
- výstavy;
- exkurze do zdravotnických zařízení.

Předmět Biologie úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, herbicidy, pesticidy, insekticidy, fotosyntéza a dýchání, vlastnosti vody, význam a výskyt chemických prvků a sloučenin v živých systémech;
- Fyzika: světelná energie, fotosyntéza, smysly;
- Zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, ekosystémy, chráněná území, vesmír, stavba a vznik Země.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami;
- skupinová práce s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury;
- přírodovědné vycházky s pozorováním;
- samostatná práce v laboratoři.

Při vyučování jsou realizovány i části vzdělávacích obsahů **průřezových témat**, které jsou integrovány do jednotlivých částí učiva:

- **Osobnostní a sociální výchova**: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti
  - pochopení vlastního tělesného a psychického vývoje, kladný vztah k vlastnímu tělu;
  - celková péče o vlastní zdraví.

- **Environmentální výchova**: problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a ČR

- jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí, jak lze charakterizovat populace, jejich vlastnosti a vzájemné vztahy;
- jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost a jaké je srovnání těchto forem ovlivňování z hlediska udržitelnosti, příčiny vzniku a zániku některých rostlinných a živočišných druhů a jaké jsou formy jejich ochrany;

- jaké jsou nejčastější příčiny j znečištění vody, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost;
- které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka;
- nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů (např. legislativní, dobrovolné/ občanské, institucionální, technologické) a jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení;
- se kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR a region nejvíce potýká.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**: globální problémy, jejich příčiny a důsledky, žijeme v Evropě
  - významní Evropané;
  - zdraví v globálním kontextu.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel:

- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.) a tím nutí žáky k samostatnosti a aktivitě při učení;
- kriticky hodnotí věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet);
- systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků;
- osobním přístupem motivuje žáky k učení.

Kompetence k řešení problémů
Učitel:

- svými výkony v hodinách biologie vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání „problému“ a jeho řešení;
- zadává žákům, zejména během půlených hodin a v hodinách laboratorních cvičení, problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení;

- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- otevřeně komunikuje s žáky;
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje i od žáků;
- zadává úlohy, při jejichž řešení musí žáci kombinovat různé komunikační technologie (tisk, televize, internet).

Kompetence sociální a personální
Učitel:

- zadává žákům skupinou práci a dohlíží, aby se každý zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení;

- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy;
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sebe sama.

Kompetence občanská
Učitel:

- je svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem;
- důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejen ve škole a během školních akcí, ale vždy a všude.

Kompetence k podnikavosti
Učitel:

- uplatňuje vlastní iniciativu a tvořivost;
- usiluje o dosažení stanovených cílů a kriticky hodnotí jejich výsledky včetně rizik s tím souvisejících;
- vede k pochopení podnikání nejen jako zdroje vytváření zisku, ale i formy, která vede k prospěchu obecnému, podporujícímu např. udržitelnost života.

Kompetence digitální
Učitel:

- využívá při školní práci digitální technologie;
- sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.

Vučovací předmět: Biologie

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 + 36 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*

Žák
• opíše vnitřní složitosti a funkční uspořádání živých soustav
• pojmenuje charakteristické vlastnosti živých soustav, odliší je od neživých
• charakterizuje zaměření vědních vybraných biologických vědních oborů
• orientuje se v jednotlivých teoriích vzniku života na Zemi
• charakterizuje základní myšlenky těchto teorií, vysvětlí a obhájí svůj názor na ně
 	
• uvede chemické složení živých soustav
• zdůvodní význam vody
• vysvětlí význam sacharidů a lipidů
• chápe principy stavby a funkce buňky
• pojmenuje základní buněčné organely
• popíše význam a funkci buněčných organel
• odliší na základě jejich charakteristických vlastností prokaryotní a eukaryotní buňku
• objasní biochemické základy metabolizmu
• popíše stavbu bílkovin, nukleových kyselin a vysvětlí jejich funkci
	Obecná biologie
	• Obecné vlastnosti živých soustav
	• Uspořádání živých soustav
	
	• Biologické vědy
	• Vývoj biologického poznání
	• Teorie vzniku života
	  ○ Kreační hypotézy
	  ○ Evoluce metabolizmu
	  ○ Endosymbiotická teorie
	  ○ Vznik mnohobuněčnosti
	• Chemické složení živých soustav
	
	• Struktura buněk
	• Stavba prokaryotické buňky
	• Stavba eukaryotické buňky
	• Funkce organel
	
	• Enzymy a metabolizmus
	• Rozmnožování buněk
	  ○ Mitóza
	  ○ Meióza
	  ○ Replikace
		Chemie
		
		EGS – vzdělávání v Evropě a ve světě - významní Evropané a jejich vliv na vědu
		
		Chemie
		EGS – Globální problémy - Zdraví v globálním kontextu

• vysvětlí princip množení buněk • odliší buňku rostlinnou a živočišnou • zhotoví dočasný preparát, rozliší a načrtne jednotlivé buněčné struktury na základě mikroskopického pozorování • vyloží význam diferenciace a specializace buněk • objasní vliv ztráty schopnosti se diferencovat pro vznik nádorů • porozumí principu binomické nomenklatury a potřeby třídit organismy do taxonů	◦ Transkripce ◦ Translace • Buněčný cyklus • Diferenciace buněk • Nádorové bujení • Domény organismů ◦ Přehled hlavních taxonů	
• nakreslí a popíše stavbu viru • popíše formy virové infekce a některé způsoby přenosu virů • vyjmenuje některá virová onemocnění • charakterizuje způsob přirozené ochrany proti virům • analyzuje problematiku celosvětového rozšíření viru HIV, posoudí rizika , vysvětlí význam prevence	**Biologie virů** • Stavba virionu • Životní cyklus virů – formy infekce • Virová onemocnění	
• určí, které organismy řadíme k prokaryotním • nakreslí stavbu prokaryotní buňky	**Biologie bakterií a sinic** • Prokaryotní organismy • Stavba prokaryotní buňky • Fyziologie prokaryot • Půdní bakterie	

• zdůvodní mimořádný význam bakterií a uvede příklady využití jejich činnosti • uvede příklady mikrobiálních onemocnění a navrhne základní preventivní opatření k nejfrekventovanějším infekčním onemocněním • charakterizuje sinice a vysvětlí jejich význam v biosféře • nastíní základní mechanismy evoluce prokaryotních organismů	• Bakteriální onemocnění • Sinice	EGS – Globální problémy - Zdraví v globálním kontextu

• vymezí rostliny jako skupinu eukaryotických organismů ne úrovni buněčné a anatomicko-morfologické
• rozliší pomocí mikroskopu a odborné literatury pletiva a jednotlivé části orgánů rostlin
• vysvětlí rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním
• objasní praktické způsoby rozmnožování u vybraných hospodářsky významných druhů
• vyjmenuje společné a rozdílné fyziologické vlastnosti vyšších a nižších rostlin
• porovná stavbu těla vyšších a nižších rostlin
	<u>Biologie rostlin</u>
	• Rostlinná buňka
	• Stélka a tělo vyšších rostlin
	• Základy anatomie a morfologie rostlin
	  ○ Kořen
	  ○ Stonek
	  ○ List
	  ○ Květ
	  ○ Plod
	• Rozmnožování rostlin
	  ○ Pohlavní a nepohlavní
	  ○ Rodozměna
	  ○ Vegetativní rozmnožování hospodářsky významných skupin rostlin
	• Fyziologické funkce rostlin
	• Stélka
	• Orgány vyšších rostlin
	• Systém rostlin
		Fyzika

• pozná a pojmenuje (s možným využitím literatury) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky • vysvětlí roli rostlin z hlediska primární produkce v ekosystému • poukáže na některé vybrané druhy hospodářsky významných rostlin • posoudí vliv konkrétních abiotických a biotických faktorů prostředí na stavbu těla, vývoj a fyziologické funkce • obhájí svůj názor na význam a způsoby ochrany ohrožených rostlinných taxonů • uvede kriticky ohrožené druhy naší přírody	○ Nižší a vyšší rostliny ○ Výtrusné a semenné rostliny ○ Nahosemenné a krytosemenné rostliny ○ Dvouděložné a jednoděložné rostliny • Fotosyntéza • Hospodářsky důležité druhy rostlin • Vztahy mezi rostlinami a prostředím ○ Ekosystém ○ Abiotické a biotické faktory ○ Vybrané ohrožené druhy rostlin	*Fyzika, Chemie* *Zeměpis* EV – Vztahy mezi organismy a prostředím EV – Člověk a životní prostředí

Vyučovací předmět: Biologie

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 + 36 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák • popíše stavbu hub a lišejníků • vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub a lišejníků	**Houby** • Obecná charakteristika říše houby • Rozmnožování hub • Životní cykly hub	EV – Člověk a životní prostředí

• objasní schéma životního cyklu modelových druhů hub • zhodnotí význam hub a lišejníků pro člověka • orientuje se v taxonomii hub, uvede příklady zástupců a jejich zařazení • pozná a pojmenuje s využitím informačních zdrojů významné zástupce hub a lišejníků • zhotoví dočasný preparát, načrtne jednoduchý biologický nákres	• Významní zástupci taxonů Zygomyceta, Ascomyceta a Basidiomyceta • Lišejníky, stavba těla, význam v přírodě, domácí druhy lišejníků	EV – Problematika vztahů organismů a prostředí *Chemie, Zeměpis*
• aplikuje základní znalosti o stavbě a funkci organismů na nejjednodušších eukaryotických organismech • uvede příklady životních strategií a funkcí známých zástupců protist • vyhledá informace o epidemiologicky významných druzích protist a zásady prevence před parazity • provede rozbor nasbíraného biologického materiálu, rozliší jednotlivé organismy a vyhodnotí získané poznatky	**<u>Protista</u>** • Eukaryotní živočišná buňka • Charakteristika protist • Fyziologické funkce protist • Protista jako původci nemocí • Protista jako součást ekosystému	EV – Člověk a životní prostředí EV – Problematika vztahů organismů a prostředí
• charakterizuje základní znaky živočichů a odliší je od ostatních eukaryotních organismů • rozlišuje základní taxonomické dělení živočichů na hlavní kmeny a s možnou pomocí určovací literatury zařadí organismus do správné taxonomické jednotky	**<u>Biologie živočichů</u>** • Žahavci • Houby • Hlísti • Členovci • Ploštěnci • Měkkýši • Kroužkovci	EV –Problematika vztahů organismů a prostředí EV – Člověk a životní prostředí *Zeměpis*

• vyvodí obecné závěry na základě pozorování trvalých mikroskopických preparátů • rozčlení a provede rozbor částí těl bezobratlých • zhodnotí základní skupiny bezobratlých z hlediska ekologického, zdravotního a systematického • uvede hlavní anatomické, morfologické a fyziologické znaky obratlovců • pozná a pojmenuje (s možným využitím literatury, výukových programů pro PC nebo Internetu) významné živočišné druhy • vysvětlí rozdíly mezi vnějším a vnitřním oplozením, pohlavním a nepohlavním rozmnožováním • definuje základní ontogenetické fáze • posoudí z hlediska hospodářského možnosti uplatnění živočichů pro člověka	• Ostnokožci • Strunatci • Obratlovci	
• odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • porovná rozdíly mezi vrozeným a získaným chováním • uvede příklady biokomunikace	**<u>Etologie živočichů</u>** • Získané a vrozené chování • Strategie přežití	EV – Problematika vztahů organismů a prostředí

• definuje a rozlišuje hlavní ekologické termíny • srovná potravní řetězce v různých typech ekosystémů • zhodnotí vliv biotických a biotických faktorů na jednotlivce, populaci a společenstvo • uvede základní podmínky života • porovná různé typy vztahů populací • vysvětlí koloběhy základních prvků v přírodě • uvede příklady pozitivních a negativních vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystémů	**Ekologie živočichů** • Základní ekologické pojmy • Podmínky života • Biosféra a její členění • Ekosystém, populace, společenstvo	EV – Problematika vztahů organismů a prostředí EV – Člověk a životní prostředí EV – Životní prostředí regionu a České republiky EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EGS – Žijeme v Evropě *Chemie, Zeměpis*

Vyučovací předmět: Biologie

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 72 hod.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • popíše a vysvětlí evoluci člověka • zhodnotí úroveň vyspělosti živočišných předchůdců člověka • vysvětlí proces hominizace a sapientace • využije znalostí o lidských plemenech k jednoznačnému odmítnutí rasismu	**Původ a vývoj člověka** • Vývojové fáze člověka • Hominizace, sapientace • Lidská plemena	EGS – globální problémy - rasismus jako jeden z globálních problémů lidstva, jeho příčiny a důsledky

	Biologie člověka	
• popíše kosti a svaly jako součásti soustavy opěrné a pohybové a vysvětlí funkci svalu	• Opěrná a pohybová soustava člověka	*Tělesná výchova*
• vysvětlí význam jednotlivých složek krve	• Tělní tekutiny, imunitní systém	*Chemie , Fyzika*
• popíše jednotlivé části oběhové soustavy a vysvětlí jejich funkci	• Oběhová soustava	
• nakreslí a popíše stavbu a činnost srdce		
• zhodnotí vliv rizikových civilizačních faktorů na onemocnění oběhové soustavy		
• zhodnotí význam jednotlivých částí mízní soustavy	• Mízní soustava • Dýchací soustava	
• popíše orgány dýchací soustavy		
• vysvětlí princip dýchání		
• vysvětlí negativní vliv kouření na zdraví člověka	• Trávicí soustava	*Chemie*
• popíše orgány trávicí soustavy	• Metabolismus a zdravá výživa	
• vysvětlí proces trávení		
• vysvětlí přímé souvislosti mezi stravovacími zvyklostmi a civilizačními chorobami		
• dle možností uplatňuje zásady zdravé výživy		
• je si vědom nebezpečí poruch příjmu potravy	• Vylučovací soustava	
• popíše orgány vylučovací soustavy		
• vysvětlí funkci ledvin		
• zdůvodní význam pitného režimu	• Kožní soustava, termoregulace	
• popíše stavbu a funkci kůže a kožních derivátů		
• vysvětlí rizika nadměrného slunění v souvislosti s výskytem rakoviny kůže		
• vysvětlí význam homeostázy	• Nervová soustava	
• vysvětlí podstatu nervového a hormonálního řízení	• Soustava žláz s vnitřní sekrecí	

• určí vliv jednotlivých hormonů na funkci organismu • vysvětlí funkci centrální nervové soustavy a obvodového nervstva • orientuje se v poruchách duševního zdraví (únava, stres), vlivu životních pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině • popíše a vysvětlí stavbu a funkci smyslových orgánů • popíše a vysvětlí funkci rozmnožovací soustavy • chová se odpovědně v sexuálním životě • orientuje se v metodách asistované reprodukce a péči o reprodukční zdraví • rozlišuje dostupné metody antikoncepce a orientuje se v jejich vhodnosti a spolehlivosti • uvede rizika spojená s pohlavně přenosnými chorobami • vyjádří vlastní postoj k otázce interrupcí • rozlišuje etapy postnatálního vývoje a uvede jejich rozdíly • využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení procesů probíhajících ve vlastním těle • usiluje o pozitivní změny ve svém životě • svými argumenty podporuje zdravý životní styl • v případě potřeby poskytne první pomoc	• Smyslová soustava • Rozmnožovací soustava • Ontogenetický vývoj • Choroby a jejich prevence v rámci jednotlivých soustav • Zdraví životní styl, psychohygiena • Základy první pomoci	*Tělesná výchova* EGS – globální problémy - zdraví v globálním kontextu OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - pochopení vlastního tělesného a psychického vývoje, kladný vztah k vlastnímu tělu OSV – seberegulace - celková péče o vlastní zdraví

• orientuje se v základní genetické terminologii • vysvětlí molekulární podstatu genetiky • objasní expresi genu • vysvětlí význam miózy pro dědičnost znaků a genetickou variabilitu • registruje rozdíl mezi genetikou prokaryotní a eukaryotní buňky • odvodí základní štěpné poměry v F1 a F2 generaci • vypočítá jednoduché genetické příklady • definuje pojem karyotyp • vysvětlí genetické určení pohlaví a znaky vázané na pohlaví • rozliší geny malého a velkého účinku • porovnává jednotlivé typy mutací a definuje mutageny • analyzuje možnosti využití genetického inženýrství v běžném životě, diskutuje výhody a rizika klonování • pojmenovává faktory ovlivňující četnosti alel v populaci a zhodnotí jejich evoluční význam, vysvětlí nebezpečí příbuzenského křížení • definuje specifické problémy a metody, specifikuje dědičné dispozice a dědičné choroby, řeší jednoduché úlohy, při kterých z rodokmenu určí typ dědičnosti sledovaného znaku a doplní genotypy určených jedinců	**<u>Genetika</u>** • Základní genetické pojmy • Molekulární základy dědičnosti – nukleové kyseliny • Replikace, transkripce, translace, mechanismus proteosyntézy, • Gen, alela, genotyp, fenotyp • Buněčný cyklus, meióza, crossing – over • Genetika prokaryot a eukaryot • Dědičnost mnohobuněčného organismu, • Mendlovy zákony, hybridizace • Dědičnost kvalitativních znaků, úplná a neúplná dominance, recesivita • Vazba genů, chromozomy, genové interakce • Gonozomální dědičnost, heterochromozomy • Dědičnost kvantitativních znaků • Variabilita, mutace • Genové inženýrství a klonování, genové terapie • Dědičnost populací autogamická, alogamická a panmiktická populace, Hardyho – Weinbergův zákon • Genetika člověka	*Chemie* EV – člověk a životní prostředí - mutageny jako faktory ovlivňující životní prostředí EGS – globální problémy – dědičné choroby jako jeden z globálních problémů

5.11 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Chemie** vznikl ze vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a ze vzdělávacího oboru **Chemie**.

Vzdělávání v předmětu Chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o chemii;
- umožňuje žákům seznámit se se základními chemickými ději a pochopit jejich principy a zákonitosti;
- podporuje vytváření logického uvažování;
- nabízí žákům aplikaci chemických poznatků v běžném životě;
- seznamuje žáky s nebezpečnými chemickými látkami a se správným zacházením s nimi;
- seznamuje žáky se správným chováním při haváriích s únikem nebezpečných látek.

Chemie je vyučována **v tercii, kvartě, kvintě, sextě a septimě** v rozsahu **dvou teoretických vyučovacích hodin týdně**. Žáci v tercii, kvartě, kvintě a sextě **navíc absolvují jednou za 14 dnů dvouhodinové laboratorní cvičení**, kdy je třída rozdělena na poloviny – obě poloviny třídy se tedy po týdnu v laboratoři střídají.

Vzhledem k předpokládané vyšší úrovni znalostí a dovedností žáků kvarty (ve srovnání se znalostmi a dovednostmi žáků devátých tříd základních škol) poskytujeme studentům vyšších stupňů osmiletého gymnázia výuku chemie v širších souvislostech než studentům čtyřletého gymnázia.

Pro studenty s hlubším zájmem o studium chemie jsou navíc otevřeny následující volitelné předměty: pro studenty, kteří hodlají vykonat maturitní zkoušku z chemie na naší škole, slouží dvouletý (septima, oktáva) předmět „Seminář z chemie“ s týdenní dotací dvou vyučovacích hodin v septimě a čtyř hodin v oktávě.

V průběhu studia chemie škola realizuje mimo vyučovací hodiny:

- soutěže – chemickou olympiádu; KSICHT; SOČ
- projekty – tvorba plakátů, Power Pointových prezentací;
- exkurze

Výuka probíhá ve třech typech učeben:

- klasická třída;
- odborná posluchárna chemie s terasovitě se zvedajícími lavicemi – v této posluchárně jsou k dispozici nástěnné barevné tabule s chemickou tématikou, dále počítač napojený na dataprojektor, video a zpětný projektor; odborná učebna chemie 2 vybavena dataprojektorem, počítačem, plátnem;

- laboratoř chemie s digestoří umožňující odtah nebezpečných plynů z prostoru okolo aparatury, s dvanácti speciálními stoly pro chemické experimentování

s vlastními přívody vody a zemního plynu ke kahanům a s vlastními rozvody elektrické energie.

Žáci mají dále k dispozici školní knihovnu s množstvím odborné literatury – knih a časopisů, jež škola odebírá. V informačním centru mohou žáci využívat internet. Na počítačích jsou navíc k dispozici výukové programy pro chemii.

Předmět Chemie úzce souvisí s dalšími předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- **Fyzika**: měřené veličiny, skupenství látek, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, elektrický obvod;
- **Matematika**: úpravy zlomků; chemické výpočty;
- **Přírodopis, Biologie**: fyziologie rostlin, úrazy a prevence, životní styl, nerosty a horniny, ochrana přírody a životního prostředí, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, autodestruktivní závislosti, bezpečné chování v rizikovém prostředí, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí, podpora zdraví;
- **Zeměpis**: světové hospodářství, vztah příroda a společnost, Česká republika.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami;
- skupinová práce s využitím odborné literatury, chemikálií.

Zařazená průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova:** sociální rozvoj (poznávání lidí ve skupině), mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc),
  kooperace, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti, spolupráce a soutěž (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci – jasná a respektující komunikace, organizování práce skupiny)

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** globální problémy, jejich příčiny a důsledky (životní prostředí a udržitelný rozvoj), významní Evropané;

- **Environmentální výchova:** základní podmínky života (voda, ovzduší, půda a ochrana jejich čistoty, rekultivace, energie - její získávání a využívání), lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí, druhotné suroviny, vliv průmyslu na prostředí), vztah člověka k prostředí (řešení odpadového hospodářství,

- náš životní styl a odpady), člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a ČR (udržitelný rozvoj, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie).

- **Mediální výchova:** vnímání mediálních sdělení (kritický přístup ke zpravodajství, chápání podstaty mediálního sdělení), vliv médií ve společnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k řešení problémů
Učitel:

- vede studenty k získávání informací, které potřebují k dosažení cíle;
- studenty směřuje k hledání vlastního postupu při řešení problémů;
- umožňuje studentům využít různých empirických metod (pozorování, experiment) i různých metod racionálního uvažování při ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní:
Učitel:

- pomáhá studentům rozvíjet schopnost formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě;
- při teoretických hodinách studentům pomáhá uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů;
- v laboratorních pracích studenty vede k vědomí odpovědnosti za své jednání;
- umožňuje studentům při praktické výuce prezentovat svou práci, zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat a přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální
Učitel:

- umožňuje studentům získávat zkušenosti a poučení z názorů a práce druhých;
- pomáhá studentům zdokonalit se v účinné kooperativní činnosti v pracovní skupině v laboratoři a pochopit její smysl.

Kompetence občanská
Učitel:

- umožňuje studentům reagovat na modelové situace;
- poskytuje studentům možnost naučit se správně jednat v simulovaných příkladech havárií s únikem nebezpečných látek;
- pomáhá studentům orientovat se v současné environmentální problematice.

Kompetence pracovní (nižší gymnázium)
Učitel:

- vyžaduje dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s chemikáliemi, laboratorními pomůckami, laboratorním sklem a porcelánem a jejich udržování

v pořádku tak, aby byly na svém místě a nebyly poškozeny, čímž podporuje vytváření pocit zodpovědnosti;
- požaduje samostatnost při plnění laboratorních úloh dle pracovního postupu - zodpovědnost a zručnost;
- podporuje kritický přístup žáků k výsledkům svých pokusů, stanovení kritérií hodnocení vlastní práce.

Kompetence k podnikavosti (vyšší gymnázium)

Učitel:

- navozuje situace, při nichž žáci mohou uplatňovat vlastní iniciativu;
- vytváří u žáků kritický postoj při hodnocení vlastních možností profesní orientace.

Kompetence digitální

Učitel:

- zadává úkoly, aby žáci samostatně používali digitální zařízení a aplikace;
- vede žáky k úpravě digitálního obsahu, kombinaci formátů;
- umožňuje žákům využívat digitální technologie a sdílení informací, které vede ke zkvalitnění práce;
- seznamuje žáky s možností využití chemických počítačových programů.

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 72 + 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • uvede příklady chemického děje a čím se zabývá chemie • rozliší fyzikální tělesa a látky • rozpozná u běžně známých jevů, zda dochází k přeměnám látek • uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí význam i případná rizika pro společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů	**Úvod do chemie** Vymezení chemie Látky a tělesa Chemické děje Chemická výroba	OSV - sociální rozvoj, mezilidské vztahy, kooperace EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí *Fyzika*
• uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek • rozliší známé látky podle jejich různých vlastností • popíše společné a rozdílné oblasti vybraných látek • rozpozná skupenství látek a jejich změny • vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách	**Vlastnosti látek** Vlastnosti látek – barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota Změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace	*Fyzika*
• uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu • uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi • vysvětlí význam H-vět a P-vět a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají	**Bezpečnost při experimentální činnosti** Zásady bezpečnosti práce v laboratoři (pracovně) První pomoc při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání)	EV – vztah člověka k prostředí *Přírodopis*
• rozliší různorodé a stejnorodé směsi	**Směsi**	*Fyzika*

• rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života • uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi • použije správně (v souvislostech) pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok • aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlování známých situací z běžného života • vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky)	Různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) Složky směsi Složení roztoků Hmotnostní zlomek	
• popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace • vysvětlí princip filtrace, usazování • navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě	**Oddělování složek směsi** Usazování, filtrace, krystalizace, sublimace	
• rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství • zhodnotí význam vody pro život na Zemi • uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi • rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití • uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách • vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi • charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku hoření látek	**Voda a vzduch** Voda – destilovaná, pitná, odpadní Výroba pitné vody Čistota vody Vzduch – složení, vlastnosti Čistota ovzduší Ozonová vrstva	EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí *Fyzika* *Přírodopis* *Zeměpis*

• vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů • popíše, co je teplotní inverze a smog, uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší		
• uvede příklady (z praxe) dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic • vysvětlí rozdíl mezi pojmem atom a molekula a používá tyto pojmy ve správných souvislostech • popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů	**Částicové složení látek** Molekuly, atomy Atomové jádro, protony, neutrony Elektrony, elektronový obal atomu, valenční elektrony, ionty	*Fyzika*
• používá značky a názvy chemických prvků: Ag, Al, Au, Br, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, I, Li, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, Pt, S, Si, Sn, Zn • vysvětlí, co udává protonové číslo • vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým (daným) protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo • rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny • odvodí složení chemické látky ze vzorce (a z molekuly) chemické sloučeniny	**Chemické prvky a chemické sloučeniny** Chemické prvky Vybrané názvy a značky chemických prvků Protonové číslo	
• rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů • zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země • rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi	**Chemické prvky a periodická soustava chemických prvků** Kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au Slitiny – mosaz, bronz, dural Nekovy –H, O, N, Cl, S, C	*Přírodopis* *Zeměpis*

• uvede rozdíly mezi pojmy „výchozí látky“ a „produkty“ chemické reakce a správně popíše těmito pojmy konkrétní chemické látky v konkrétních chemických reakcích	**Chemické reakce** Výchozí látky a produkty Chemický děj	
• uvede zákon o zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh • zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce • přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek • vypočítá úlohy s užitím veličin *n, M, m, V, ρ* a chemických rovnic	**Chemické rovnice** Zákon zachování hmotnosti Látkové množství Molární hmotnost Jednoduché chemické rovnice	*Fyzika*
• určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech • zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	**Oxidy** Oxid siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý Názvosloví oxidů, oxidační číslo Skleníkový efekt	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí MV - vnímání mediálních sdělení *Přírodopis* *Zeměpis*
• určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech • zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného	**Halogenidy** Fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy Ionty Názvosloví halogenidů	*Přírodopis*
• popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami • zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy • rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH • posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí	**Kyseliny, pH** Kyseliny – chlorovodíková, sírová, dusičná Názvosloví kyselin pH, indikátory pH	EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí *Přírodopis*

• popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami • zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy • posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí	**Hydroxidy** Hydroxidy – sodný, draselný, vápenatý Názvosloví hydroxidů	*Přírodopis* *Zeměpis*
• uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů neutralizace a zapíše je chemickými rovnicemi • zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy • uvede a zhodnotí další možnosti, jak lze neutralizaci v praxi využít • rozliší, které látky patří mezi soli • zapíše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy • uvede příklady uplatnění solí v praxi • vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou	**Neutralizace** Podstata neutralizace Vznik solí Názvy a vzorce síranů, dusičnanů a uhličitanů	*Přírodopis*
• uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí • popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv	**Hospodářsky významné látky** Průmyslová hnojiva (N, P, K, stopové prvky) Vápenná malta, sádra, beton Keramika	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí *Přírodopis* *Zeměpis*

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 72 + 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí • orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně a aplikuje je při provádění experimentů, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu • provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek • připraví roztok o požadovaném složení • sestaví jednoduchou filtrační a destilační aparaturu a provede filtraci a destilaci • provede jednoduché chemické reakce ve školní laboratoři, přičemž aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu látek na rychlost chemické reakce, čímž napomáhá ke zrychlení těchto reakcí a zároveň tak předchází nebezpečnému průběhu těchto reakcí	**Opakování učiva tercie** Bezpečnost při experimentální činnosti Směsi Oddělování složek směsí Chemické reakce Kyseliny Hydroxidy	OSV - sociální rozvoj, mezilidské vztahy, kooperace

• vysvětlí pojmy oxidace a redukce • určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce • popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství • vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí • rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede a zhodnotí příklady jejich praktického využití	**Redoxní reakce** Oxidace a redukce Výroba železa a oceli Galvanický článek Elektrolýza Koroze	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí *Fyzika*
• rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické • uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání • posoudí vliv spalování různých paliv (včetně motorových paliv) na životní prostředí • rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • používá bezpečně plynové kahany při školních experimentech • rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami • uvede, jak postupovat při vzniku požáru, uvede telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení	**Energie a chemická reakce** Exotermická a endotermická reakce Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) Průmyslově vyráběná paliva	EV - vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV - vnímání mediálních sdělení, vliv médií ve společnosti *Fyzika* *Přírodopis* *Zeměpis*
• rozliší anorganické a organické sloučeniny • uvede vzorce nejjednodušších uhlovodíků, popíše jejich vlastnosti a použití a na základě těchto poznatků tyto uhlovodíky rozliší • vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu	**Uhlovodíky** Alkany, alkeny, alkyny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, benzen, naftalen) Průmyslové zpracování ropy	EV - vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí *Přírodopis* *Zeměpis*

• rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“ • rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů • rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, octové, ethylesteru kyseliny octové, formaldehydu a acetonu; uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek, u vybraných derivátů uvede jejich zdroje • uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí	**Deriváty uhlovodíků** Halogenové deriváty Alkoholy Fenoly Aldehydy Ketony Karboxylové kyseliny Estery, esterifikace, ethylester octové kyseliny	
• rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy, uvede koncové produkty trávení bílkovin, tuků a sacharidů	**Přírodní látky** Sacharidy, tuky, bílkoviny Fotosyntéza	EV – základní podmínky života *Přírodopis*
• rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití • posoudí vliv používání plastů na životní prostředí • rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání	**Plasty a syntetická vlákna** Polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid Polyamidová a polyesterová vlákna	EV - vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV - vnímání mediálních sdělení, vliv médií ve společnosti
• doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka • uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje • zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů • vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady	**Chemie a společnost** Chemické výroby Otravné látky Pesticidy Biotechnologie, enzymy Léčiva Drogy Detergenty	EV - základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV - vnímání mediálních sdělení, vliv médií ve společnosti *Přírodopis*

• zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti • rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami • uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim • uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument	Potraviny Chemie a životní prostředí	*Zeměpis*
• uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých a toxických látek a způsob jejich označování • zjistí výrobní podniky v regionu, uvede, co vyrábějí	**Nebezpečné látky** Látky toxické, výbušné, hořlavé Improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek	EV - základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 + 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• zhodnotí vztah vývoje vědy a lidské společnosti • objasní rozdíl mezi alchymií a moderní chemií • zhodnotí význam klíčových osobností pro rozvoj chemie • vysvětlí problematiku objevu chemických prvků	**Obecná chemie** • vývoj a historie chemie • klasifikace a struktura látek (pojmy:atom, molekula, ion, prvek, izotop, nuklid, sloučenina) • soustavy látek • názvosloví anorganických sloučenin	*Matematika,* *Fyzika*

• vysvětlí problematiku objevu atomové struktury a porovná historické fáze názoru na ni • rozliší jednotlivé typy vzorců (molekulový, stechiometrický, strukturní, elektronový, geometrický, racionální) • vysvětlí metodu určování oxidačního čísla • vysvětlí pojem elektronegativita • aktivně používá českých názvů a značek všech prvků periodického systému • předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků • objasní vznik chemické vazby • využívá znalosti o chemických vazbách k předvídání některých vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích • provede přehlednou klasifikaci základních typů chemických reakcí • předvídá průběh chemických dějů s využitím znalostí o částicové struktuře látek	• složení a struktura atomu (jádro, obal, orbital, kvantová čísla, pravidla o zaplňování orbitalů, přirozená a umělá radioaktivita) • periodická soustava prvků (skupiny, periody, elektronová konfigurace, periodický zákon) • chemická vazba (kovalentní, polární, nepolární, koordinačně-kovalentní, kovová, slabé vazebné interakce) • chemické reakce a jejich klasifikace • základy reakční kinetiky (rychlost reakce, faktory ovlivňující rychlost) • základy termochemie (endotermický a exotermický děj, termochemické zákony) • roztoky, druhy roztoků a jejich složení • teorie kyselin a zásad (pojmy: kyselina a zásada, amfoterní látka, neutralizace, pH) • veličiny a výpočty chemie	

• využívá odbornou terminologii při popisu a vysvětlování chemických dějů • vysvětlí princip acidobazických a redoxních reakcí • vyrovná chemickou rovnici • provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů (popíše přípravu roztoku o dané molární koncentraci, hmotnostním zlomku, výpočty z rovnic, pH atd.) • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • zapíše elektronovou konfiguraci prvků	**<u>Anorganická chemie</u>** • vodík, vlastnosti vodíku a jeho sloučeniny • kyslík, vlastnosti kyslíku a jeho sloučenin • voda	EV-okruh Člověk a životní prostředí *Zeměpis* *Biologie*

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 + 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• objasní princip periodické soustavy prvků, rozpozná vybrané kovy, polokovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti • ovládá princip tvorby názvů anorganických sloučenin a využívá názvosloví při popisu sloučenin • charakterizuje jednotlivé skupiny periodického systému, aplikuje znalosti struktury elektronového obalu na vlastnosti jednotlivých prvků • na základě znalosti vlastností vybraných prvků a vzniku chemické vazby dokáže odvodit a vyzkoušet vlastnosti a chování jejich sloučenin • aplikuje a prokazuje znalosti chemické kinetiky a termodynamiky na průběh chemických reakcí prvků a jejich sloučenin • zhodnotí surovinové zdroje pro výrobu prvků a technologicky důležitých sloučenin, dokáže vybrat a vysvětlit princip nejefektivnějšího způsobu	**Chemie s-prvků** • Charakteristika prvků I.A a II.A skupiny . • Vlastnosti sodíku, draslíku a jejich sloučenin. • Vlastnosti hořčíku, vápníku a jejich sloučenin. **Chemie p-prvků** • Charakteristické fyzikální a chemické vlastnosti p-prvků a jejich sloučenin. • Klasifikace p-prvků. • Zařazení p-prvků s kovovým a nekovovým charakterem v periodické soustavě prvků . • Prvky III.A skupiny (zvl. bor, hliník). • Prvky IV.A skupiny (zvl. uhlík, křemík). • Prvky IV.A skupiny (zvl. cín, olovo). • Prvky V.A skupiny. • Prvky VI.A skupiny – chalkogeny (kyslík). • Prvky VI.A skupiny – chalkogeny (síra). • Prvky VII.A skupiny – halogeny. • Prvky VIII.A skupiny – vzácné plyny.	OSV – rozvoj vlastní osobnosti, organizační dovednosti, spolupráce *Fyzika*

výroby a způsob přípravy a vyhodnotit zátěž na životní prostředí	**Chemie d- a f-prvků** • Obecná charakteristika d- a f-prvků . • Názvosloví koordinačních sloučenin. • Prvky skupiny chromu, manganu a jejich sloučeniny. • Prvky triády železa • Sloučeniny prvků triády železa. • Prvky skupiny mědi a zinku a jejich sloučeniny.. • Chemie f-prvků (základní poznatky).	
• charakterizuje kvalitativní a kvantitativní chemickou analýzu • vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými metodami a jejich využití pro moderní společnosti	**Základy chemické analýzy** • Metody analytické chemie.	
• zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin • dokáže s využitím znalostí o typu chemických vazeb vysvětlit rozdíly ve vlastnostech organických a anorganických sloučenin • chápe pravidla názvosloví organických sloučenin a jednotlivých typů vzorců • určuje jednotlivé typy izomerie a dokáže tvořit vzorce izomerních sloučenin • rozeznává jednotlivé typy organických reakcí a činidel v organické chemii	**Základy organické chemie** • Úvod do organické chemie, historie, význam. • Vlastnosti atomu uhlíku, isomerie, typy vzorců. • Klasifikace organických sloučenin. • Základní principy názvosloví organických sloučenin.	EGS – významní Evropané

• vysvětlí rozdíl mezi chemickou reakcí a reakčním schématem		
• charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, technologie výroby, využití v praxi a vliv na životní prostředí • aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech • aplikuje pravidla systematického názvosloví na konkrétní sloučeniny, ovládá triviální názvy používané v běžném životě • znalosti o struktuře a chemických vazbách organických látek použije při objasnění fyzikálních a chemických vlastností jednotlivých skupin uhlovodíků, vysvětlí průběh typických organických reakcí pro jednotlivé skupiny • dokáže zhodnotit jednotlivé surovinové zdroje uhlovodíků, způsob jejich využití a zpracování a možnosti jejich náhrady obnovitelnými zdroji	**<u>Uhlovodíky</u>** - Alkany a cykloalkany. - Alkeny a alkadieny. - Alkyny. - Aromatické uhlovodíky. - Surovinové zdroje organických sloučenin. - Chemické zpracování uhlí, ropy a zemního plynu. - Využití fosilních paliv, ochrana životního prostředí.	EGS – životní prostředí a udržitelný rozvoj EV – obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie MDV – vliv médií *Biologie, zeměpis, dějepis, fyzika*

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• rozdělí deriváty uhlovodíků do základních skupin a uvede jejich nejvýznamnější zástupce • u vybraných zástupců zhodnotí využívání v praxi a vliv na životní prostředí • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu derivátů, uvede používané triviální názvy • využívá znalosti struktury derivátů k určení průběhu chemických reakcí • vysvětlí pojmy „heterocykly“ a „heteroatom“, rozdělí heterocykly podle typu heteroatomu a podle počtu atomů v cyklu • přiřadí heterocykly k jednotlivým typům derivátů uhlovodíků • uvede význam heterocyklů • objasní strukturu sacharidů, nukleových kyselin, bílkovin, lipidů a isoprenoidů, jmenuje významné zástupce • zhodnotí funkci a význam vybraných látek pro organismy • rozliší vitaminy rozpustné v tucích a ve vodě • popíše základní metabolické procesy	**Deriváty uhlovodíků** • halogenderiváty • alkoholy a fenoly • ethery • aldehydy a ketony • karboxylové kyseliny • funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin • aminosloučeniny • nitrosloučeniny **Chemie přírodních látek, biochemie** • heterocykly • sacharidy • nukleové kyseliny • bílkoviny • lipidy • isoprenoidy	EGS – životní prostředí a udržitelný rozvoj OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EV – jak člověk ovlivňuje životní prostředí MDV – vliv médií *Zeměpis* *Biologie*

• vysvětlí pojem „polymery“ a vysvětlí princip jejich vzniku • jmenuje některé významné polymerní sloučeniny • rozdělí léčiva dle jejich účinku	**<u>Organická chemie v praxi</u>** • syntetické makromolekulární látky • léčiva	

5.12 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP a patří do oblasti **Člověk a příroda** společně s předměty Chemie, Biologie. Ve Fyzice jsou na nižším gymnáziu částečně integrovány výstupy tematického okruhu **Design a konstruování** ze vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce, Práce s laboratorní technikou.**

Ve vyučovacím předmětu Fyzika směřujeme žáky k osvojení základních fyzikálních pojmů, zákonitostí a odborné terminologie. Pomocí jednoduchých demonstračních pokusů rozvíjíme u žáků zájem o poznávání nových fyzikálních pojmů a zákonitostí. Během celého studia rozvíjíme u žáků schopnosti pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry. Získané fyzikální poznatky aplikujeme do praktického života. Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou ve vyučovacích hodinách Fyziky užívány různé metody práce (frontální výuka s demonstračními pomůckami, řízená diskuse, rozhovor, skupinová práce, problémové vyučování, krátkodobé a střednědobé projekty a referáty, výklad).

Předmět Fyzika je povinným vyučovacím předmětem **pro žáky primy až septimy s týdenní hodinovou dotací: prima 1 h., sekunda (1+1) h., tercie 2 h., kvarta (1+1)h., kvinta 2 h., sexta (2+1) h., septima (2+1) h.** V sekundě a kvartě mají žáci 1 hodinu týdně teorii a 1 hodinu cvičení. V sextě mají žáci 2 hodiny týdně teorii a 1 hodinu praktického cvičení (což je realizováno ve dvouhodinovém cvičení jednou za 14 dní), v septimě mají žáci 2 hodiny týdně teorii a 1 hodinu cvičení. V praktickém cvičení žáci měří a vyhodnocují praktické úlohy z různých oblastí fyziky (mechaniky, termiky, mechanického vlnění, elektřiny, optiky a fyziky mikrosvěta).

Vyučovací předmět Fyzika je zpravidla vyučován v odborné učebně fyziky, kde je k dispozici dataprojektor, vizualizer a multimediální počítač, který je napojen na internet. Pro teoretické hodiny se třídy nedělí. Pro praktická cvičení se jednotlivé třídy dělí na poloviny, protože praktická cvičení probíhají v laboratoři fyziky a kapacita laboratoře je 16 pracovních míst.

Mimo vyučovací předmět Fyziky se žáci mohou zapojit do různých skupinových nebo individuálních soutěží, např. Fyzikální olympiády, Astronomické olympiády, Přírodovědného klokana, Fyzikálního Náboje nebo zúčastnit se odborných exkurzí.

Do vzdělávacího obsahu Fyziky jsou začleněny některé **okruhy** těchto **průřezových témat**: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS), Environmentální výchova (EV), Mediální výchova (MDV).

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ve vyučovacím předmětu Fyziky k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel

- používá vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku;
- vytváří cíleně problémové situace, při nichž systematicky žáky motivuje k učení;
- zadáváním projektů učí žáky vyhledávat, zpracovávat a užívat potřebné informace v literatuře a na internetu;
- vede žáky řízenou diskusí k tomu, aby dokázali fyzikální problém matematicky zdokumentovat (veličiny přímo a nepřímo úměrné, význam materiálových konstant);
- vede žáky samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy a jejich vlastnosti a měřit fyzikální vlastnosti objektů, výsledky pozorování a měření pracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení;
- klade důraz na mezipředmětové vztahy.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- cíleně navozuje problémové úlohy a situace z praktického života, které společně s žáky přetváří na fyzikální problém;
- vhodnými dotazy vede žáky ke schopnosti odhadnout výsledek početní úlohy nebo experimentu na počátku úlohy a k porovnání získaných výsledků s realitou na konci úlohy;
- rozvíjí u žáků zručnost při provádění náčrtků fyzikálních situací;
- směřuje k řešení problému postupným nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti;
- zadáním projektů podporuje samostatnost, tvořivost, tvůrčí a logické myšlení žáků;
- vede žáky k tomu, aby řešili některé problémové situace a úlohy jak samostatně, tak či v kooperaci s ostatními žáky;
- zapojením žáka do fyzikálních soutěží jej vede k prohlubování a rozšiřování znalostí nad rámec stanovený ŠVP.

Kompetence komunikativní

Učitel

- systematickou kontrolou klade důraz na „kulturní úroveň“ a formální správnost mluveného (při diskusích, při zkoušení) i písemného (písemné zkoušení, projekty) projevu;
- podněcuje a vede žáky k prezentacím vlastních postupů, motivuje žáky vzájemně se poslouchat a naslouchat si, klást jasné a srozumitelné dotazy;
- v praktických cvičeních učí žáky objektivně sdělovat a zdůvodnit výsledky svých fyzikálních pozorování a experimentů, a to i v případě, že nejsou správné, popřípadě přesné.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje do výuky (praktické cvičení) týmovou práci žáků a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (zastávat v týmu různé role, komunikovat a spolupracovat v rámci týmu);
- vybízí žáky k diskuzi, k pozitivní a konstruktivní kritice práce druhých a k obhajobě kritiky své vlastní práce pomocí argumentů;
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky.

Kompetence občanská

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka;
- vybízí žáky k otevřenosti a upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli se za své případné chyby a omyly;
- dbá na včasné odevzdání písemných prací, referátů a plnění domácích úkolů a tím dává žákům pocit zodpovědnosti za jejich plnění;
- dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady předlékařské pomoci v případě úrazu;
- důsledně vyžaduje a kontroluje dodržování stanovených pravidel, jako jsou chování v učebně fyziky a laboratoři fyziky, pravidla bezpečnosti práce při fyzikálním měření, dodržování stanovených postupů při praktických cvičeních.

Kompetence pracovní (prima – kvarta) / Kompetence k podnikavosti (kvinta - septima)

Učitel

- umožní žákovi pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji v rámci laboratorních prací a tím posiluje jeho zručnost;
- dbá na dodržování bezpečnosti při experimentálních činnostech a tak dbá o ochranu zdraví žáka při práci;
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržování pracovních povinností vytváří u žáků pocit zodpovědnosti;
- umožní žákovi zúčastnit se řešení fyzikální olympiády i jiných soutěží;
- ve vhodných situacích směřuje žáky k reálnému hodnocení svých předpokladů pro budoucí profesi.

Kompetence digitální

Učitel

- využívá digitální technologie při samotném procesu výuky;
- využívá digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů, které nelze v podmínkách školy zkoumat přímo;
- vede žáky k využívání digitálních technologií při nejrůznějších činnostech a řešení problémů;
- učí žáky vyhledávat, získávat a třídit data z otevřených zdrojů, zejména v žákovských projektech a komplexních úlohách;
- vede žáky k samostatnému zpracování naměřených hodnot ve vhodném softwaru a jejich prezentování;
- vede žáky k uvádění zdrojů informací a k citacím s ohledem na autorská práva.

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: prima Roční hodinová dotace: 36

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák • rozliší pojmy látka a těleso • prakticky rozeznává vlastnosti látek a těles • vyjmenuje základní vlastnosti látek pevných, kapalných a plynných • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	**Látka a těleso** • tělesa a látky • skupenství látek • atomy, molekuly a jejich vlastnosti	*Ch – vlastnosti látek, stavba látek*
Žák • rozliší fyzikální veličinu, její číselnou hodnotu a jednotku • převede veličiny vyjádřené v násobných a dílčích jednotkách na stanovenou jednotku • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických příkladů	**Fyzikální veličiny a jejich měření** • fyzikální veličiny a jejich jednotky • převody jednotek • měřené veličiny: délka, hmotnost, čas, objem, teplota • určování hustoty látek	*M - převody jednotek* OSV: rozvoj schopností poznávání, kreativita, poznávání lidí, komunikace- rozvíjeno během laboratorních cvičení v kvartě MDV: tvorba mediálního sdělení- prezentace experimentálních výsledků, referáty

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 36 + 36 cvičení

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák • rozhodne, zda se těleso vzhledem k jiném tělesu pohybuje nebo je v klidu • dělí pohyby podle trajektorie a rychlosti, rozhodne, zda je pohyb přímočarý nebo křivočarý • rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb • rozliší průměrnou a okamžitou rychlost nerovnoměrného pohybu • při řešení problémů na rovnoměrný pohyb aplikuje vztahy mezi rychlostí, drahou a časem • převádí jednotky rychlosti, • sestrojí grafické závislosti dráhy a rychlosti na čase	**Kinematika pohybu** • klid a pohyb tělesa • rozdělení pohybů podle trajektorie a rychlosti • rovnoměrné a nerovnoměrné pohyby • průměrná a okamžitá rychlost	*M – výpočet rychlosti, desetinná čísla* *Př. – rychlosti pohybu různých zvířat*
Žák • znázorní sílu • určí gravitační sílu, jakou působí Země na těleso o určité hmotnosti • sestrojí výslednici sil a výpočtem určí velikost výslednice pro síly stejného a opačného směru • aplikuje 1. a 3. Newtonův pohybový zákon při řešení praktických problémů	**Síla a její vlastnosti** • síla a její znázornění • síla jako projev vzájemného působení těles, gravitační síla, třecí síla • skládání sil stejného a opačného směru • Newtonovy pohybové zákony	*Př - Stavba lidského těla a působení sil* *Z – tíhové pole Země* EGS: významní učenci - I. Newton

• charakterizuje různé účinky působící stálé síly na těleso • určí moment síly a vysvětlí jeho účinek na těleso • experimentálně určí polohu těžiště • určí tlak vyvolaný silou působící kolmo na plochu • navrhne, jak lze v praktické situaci tlak zvětšit nebo zmenšit • rozhodne, zda je v dané situaci tření škodlivé nebo užitečné a navrhne vhodný způsob jeho zmenšení nebo zvětšení	• moment síly, dvojice sil, těžiště tělesa, rovnovážná poloha • tlak, tlaková síla • smykové a valivé tření	
Žák • popíše základní vlastnosti kapalin • vysvětlí chování povrchové vrstvy kapaliny a kapilární elevaci na konkrétních příkladech • vysvětlí vznik hydrostatického tlaku • aplikuje Pascalův zákon v hydraulických zařízeních • určí velikost a směr výslednice tlakových sil působících na těleso v kapalině • aplikuje Archimédův zákon při řešení praktických problémů	**Kapaliny** • vlastnosti kapalin, povrchové napětí • kapilární jevy • tlaková síla, tlak v kapalinách • Pascalův zákon • Archimédův zákon	EGS: významní učenci - Pascal, Archimédes *Př – Přizpůsobení vodních živočichů životu v hloubce* *Př – Potápění lidí v moři*
Žák • popíše základní vlastnosti plynů • objasní atmosférický tlak, přetlak a podtlak plynu v uzavřené nádobě • vyjmenuje přístroje k měření atmosférického tlaku	**Plyny** • vlastnosti plynů • atmosférický tlak a jeho měření, tlak plynu v uzavřené nádobě(přetlak, podtlak) • Archimédův zákon pro plyny	*Z - počasí*

• uvede příklad využití vztlakové síly ve vzduchu • vysvětlí základní principy létání	• proudění vzduchu	
Žák • rozliší zdroj světla a osvětlené těleso • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí • užívá pojem stín k objasnění zatmění Slunce a Měsíce • užívá zákon odrazu ke konstrukci obrazu vzniklého na rovinném a kulovém zrcadle • objasní užití zrcadel v praktickém životě • rozhodne, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice • rozliší spojku a rozptylku a uvede jejich využití v praxi a užívá tří význačných paprsků k sestrojení obrazu vytvořeného čočkami • experimentálně zobrazí předmět pomocí zrcadel nebo čoček • popíše oko jako optickou soustavu • popíše funkci optických přístrojů • dokáže pokusem, že sluneční světlo je složeno z barevných světel	**Optika** • světelné zdroje, paprsek, stín a polostín • rychlost šíření světla ve vakuu a v různých prostředích • zákon odrazu, rovinné zrcadlo, kulová zrcadla • zákon lomu • čočky, zobrazení čočkou • oko • lupa, mikroskop, dalekohled, fotoaparát • rozklad světla hranolem	*Z – zatmění Slunce a Měsíce* *M – osová souměrnost* *Př – lidské oko, princip vidění, korekce vad oka* *Př – použití mikroskopu*

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák • objasní práci z fyzikálního hlediska a vypočte její velikost • uvede vztah mezi vykonanou prací, výkonem a časem • řeší jednoduché problémy přeměny energie • aplikuje výpočty energie, práce a výkonu • vysvětlí rozdíl mezi výkonem a příkonem, určí účinnost zařízení	**Práce, energie, výkon** • mechanická práce, výkon • mechanická energie, přeměna mechanické energie, zákon zachování mechanické energie • účinnost	*EV: vztah člověka k prostředí - vodní elektrárny* *TV: příklady konání práce v různých sportech (vzpírání, skok do výšky, běh, …)*
Žák • nachází příklady změn vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou • sestaví kalorimetrickou rovnici pro konkrétní příklad a řeší úlohy využitím této rovnice • vysvětlí fyzikální význam měrné tepelné kapacity v praxi • popíše různé způsoby přenosu vnitřní energie (zářením, prouděním, vedením) a jejich praktické využití • popíše na modelech princip jednoduchých motorů	**Tepelné jevy** • vnitřní energie tělesa • teplo, měrná tepelná kapacita, kalorimetrická rovnice • vedení tepla • tepelné motory	*Ch – částicové složení látek* *EV: vztah člověka k prostředí – spotřeba energie při vaření* *Z – proudění vzduchu, mořské proudy* *EV: vztah člověka k prostředí - působení spalovacích motorů na životní prostředí*

• navrhne možné způsoby úspory energie v domácnosti • rozlišuje druhy skupenství a popíše změny skupenství	• skupenské přeměny: měrné skupenské teplo, skupenské teplo	
Žák • objasní pojem pružné těleso, rovnovážná poloha, perioda, frekvence • vysvětlí rozdíl mezi příčným a podélným vlněním • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku • objasní procesy vzniku a šíření zvuku • chápe, že rychlost šíření zvuku závisí na prostředí • vysvětlí odraz zvuku na překážce • podle kmitočtu rozliší ultrazvuk a infrazvuk • posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a navrhne možnosti ochrany před nadměrným hlukem	**Zvukové jevy** • vlastnosti pružných látek • kmitavý pohyb • vlnění • zvuk, zdroje zvuku, šíření zvuku • ultrazvuk, infrazvuk • záznam a reprodukce zvuku	*EV: vztah člověka k prostředí- ochrana před hlukem* *Hv - tón, princip hudebních nástrojů* *Př - lidské ucho, ochrana před hlukem* *Z - seismické vlny, tsunami*
Žák • popíše vlastnosti elektrického náboje • vysvětlí pojmy: vodič, izolant, elektrování těles, elektrické pole, • vysvětlí, jak se chránit před bleskem • vyjmenuje zdroje elektrického napětí • načrtne a sestaví elektrický obvod podle schématu • změří elektrický proud a napětí	**Elektrické vlastnosti látek** • druhy elektrického náboje • elektroskop, elektrometr a zdroje el. náboje, elektrický výboj, blesk • elektrické napětí a zdroje napětí • elektrický proud • vodiče a nevodiče elektrického proudu • Ohmův zákon pro kovy	*Ch - vznik iontů* EGS: významní učenci - A. Volta, A. M. Ampér EGS: významní učenci - G. S. Ohm

• využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • vysvětlí závislost elektrického odporu na teplotě • vypočítá výsledný elektrický odpor rezistorů zapojených sériově a paralelně • porovná vodivost různých druhů látek • porovná vztahy pro elektrickou práci a výkon se vztahy pro práci a výkon v mechanice • zhodnotí výhody a nevýhody elektrické energie z hlediska vlivu na životní prostředí	• elektrický odpor • jednoduchý a složitější elektrický obvod a jeho schéma, sériové a paralelní zapojení • elektrický proud v kapalinách a plynech • výkon a práce elektrického proudu • výroba elektrické energie • elektrické spotřebiče	

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 36 + 36 cvičení

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák • popíše magnetické pole trvalého magnetu	**Elektrodynamika** • magnetické pole trvalých magnetů a magnetické pole cívky • působení magnetického pole na vodič • elektromagnet	*D – význam Faradayova objevu elektromagnetické indukce*

• vysvětlí princip elektromagnetu a uvede příklady jeho uplatnění v praktickém životě • využívá poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • vysvětlí rozdíl mezi stacionárním a nestacionárním magnetickým polem • vysvětlí rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým proudem • objasní princip činnosti alternátoru a popíše jeho činnost • popíše transformátor, používá transformační poměr • vysvětlí způsoby výroby elektrické energie a jejich vliv na životní prostředí popíše elektromotor a jeho činnost • dodržuje základní pravidla bezpečnosti při práci s elektrickými zařízeními	• elektromagnetická indukce • vlastnosti a vznik střídavého proudu • výroba střídavého proudu - alternátory • transformace střídavého napětí - transformátory • třífázové napětí • výroba a přenos elektrické energie • elektromotor • bezpečnost práce s elektrickým zařízením	*M – závislost vyjádřená grafem* EV: vztah člověka k prostředí - výroba elektrické energie
Žák • popíše změnu odporu v polovodičích • popíše vznik polovodiče typu P i typu N	**Elektrický proud v polovodičích** • elektrony a díry, vlastní polovodič • příměsové polovodiče • polovodičová dioda	*Inf – použití polovodičových součástek v elektrotechnice*

• popíše princip polovodičové diody a její způsob zapojení • objasní použití polovodičových součástek	• polovodičové součástky a jejich využití v praxi	
Žák • používá správně protonové, neutronové a nukleonové číslo, uvede vztahy mezi nimi • určí složení jádra atomu a správně zapíše značku nuklidu • vysvětlí pojem radioaktivita látky • rozliší jednotlivé druhy radioaktivního záření • vysvětlí štěpení atomových jader jako zdroje energie • vysvětlí řetězovou jadernou reakci a objasní nebezpečí zneužití v jaderných zbraních • popíše schéma jaderné elektrárny a srovná jadernou elektrárnu s tepelnou elektrárnou a vodní elektrárnou • vysvětlí syntézu atomových jader jako zdroje energie • posoudí škodlivé účinky záření na lidský organismus a navrhne možnosti efektivní ochrany před nimi	**Atomy a záření** • model atomu • jádro atomu • radioaktivita, využití radioaktivity • řetězová jaderná reakce • jaderný reaktor, jaderná elektrárna • termonukleární reakce • ochrana před zářením	*Př - ochrana před radioaktivním zářením* *D - vývoj jaderných zbraní za 2. svět. války a po ní* EGS: významní učenci - M. Sklodovská , P. Curie EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí- těžba uranu, skladování vyhořelého paliva MDV: kritický přístup k informacím

Žák • podá přehled všech těles ve Sluneční soustavě • na základě gravitačních sil popíše pohyb planet ve sluneční soustavě • popíše jednotlivé fáze Měsíce • vysvětlí rozdíl mezi planetou a hvězdou	**Astronomie** • Slunce a sluneční soustava • naše Galaxie • měsíční fáze • hvězdy	*D – vznik a vývoj vesmíru, historie dobývání vesmíru* MDV: nové objevy ve Sluneční soustavě Exkurze - hvězdárna ve Vsetíně

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
• Žák • používá s porozuměním učivem zavedené fyzikální veličiny • užívá s porozuměním zákonné měřící jednotky pro vyjádření hodnot veličin a při řešení úloh • s porozuměním operuje se skalárními a vektorovými veličinami při řešení úloh • respektuje a dodržuje zásady bezpečnosti práce v laboratoři (sexta) • statisticky zpracuje měření veličiny – určí • aritmetický průměr, absolutní a relativní odchylku měření (sexta) • experimentálně určí hustotu pevného	**Fyzikální veličiny a jejich měření** • soustava základních a odvozených veličin a jejich jednotky, SI, jednotky užívané spolu s jednotkami SI • převody jednotek • skalární a vektorové veličiny • laboratorní řád, bezpečnost práce • metody fyzikálního měření, chyby měření • hustota tělesa	*M - převody jednotek, vektorová algebra* OSV: sociální komunikace, spolupráce, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, zpracování výsledků, práce ve skupině- rozvíjeno během laboratorního cvičení

• užívá představy hmotného bodu při řešení úloh • rozhodne, o jaký druh pohybu se jedná • používá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů při řešení úloh včetně problémových určí výslednici dvou sil působících v jednom bodě • využívá Newtonovy zákony při popisu fyzikálních dějů, aplikuje zákony zachování • využívá rozkladu sil k řešení úloh a problémů • uvede příklady tření	**Mechanika hmotného bodu** • vztažná soustava, poloha a změna polohy tělesa • trajektorie, dráha, pohyby přímočaré a křivočaré • průměrná a okamžitá rychlost, zrychlení • rovnoměrný přímočarý pohyb, rovnoměrně zrychlený a rovnoměrně zpomalený pohyb • volný pád • rovnoměrný pohyb po kružnici • síla jako fyzikální veličina • Newtonovy pohybové zákony • inerciální a neinerciální vztažná soustava • hybnost, zákon zachování hybnosti • druhy sil • smykové tření, valivý odpor	*Z – geografie, závislost tíhového zrychlení na zeměpisné šířce* *M - výpočet neznámé ze vzorce, lineární funkce, goniometrické funkce ostrého úhlu* *Tv - podmínky pro pohyb na nakloněné rovině (lyže, sáňky)*
Žák • uvede příklady, kdy těleso koná, a kdy nekoná práci, vypočítá práci stálé síly • zná souvislost změny kinetické energie s mechanickou prací • aplikuje zákony zachování mechanické energie • řeší úlohy s použitím vztahů pro výkon a účinnost	**Mechanická práce a energie** • mechanická práce • mechanická energie, zákon zachování mechanické energie •výkon, účinnost	*M – vektorová algebra*
Žák • řeší úlohy pro výpočet gravitační síly	**Gravitační zákon** • Newtonův gravitační zákon	*Z – Sluneční soustava, zeměpisná šířka a délka*

rozlišuje pojmy gravitační a tíhová síla, tíha • objasní s pomocí Newtonova zákona pohyby v gravitačním poli	• gravitační pole a jeho charakteristika • pohyb těles v homogenním tíhovém poli • Keplerovy zákony	
Žák • popíše posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa kinematicky i dynamicky • určí v konkrétních situacích síly a jejich výslednici, momenty sil a výsledný moment	**Mechanika tuhého tělesa** • tuhé těleso a jeho pohyby • moment síly a momentová věta • těžiště tělesa, rovnovážná poloha tělesa	
Žák • používá vztahu pro výpočet tlaku a tlakové síly • řeší úlohy užitím Pascalova a Archimédova zákona • vysvětlí funkci hydraulického lisu • stanoví chování tělesa v tekutině • používá rovnici kontinuity	**Mechanika tekutin** • tlak v kapalinách a plynech • Pascalův zákon • tlak vzduchu vyvolaný tíhovou silou • Archimédův zákon • proudění kapalin a plynů • rovnice kontinuity, energie proudící vody	
Žák • vysvětlí rozdíly mezi skupenstvími z hlediska vztahu vnitřní kinetické a vnitřní potenciální energie částic • uvede příklady stavových změn a rovnovážných stavů • převádí teplotu z Celsiovy stupnice do Kelvinovy stupnice a naopak • zná složky vnitřní energie	**Základní poznatky molekulové fyziky a termiky** • kinetická teorie látek • stavové veličiny, rovnovážný stav • teplota a její měření, termodynamická teplota • veličiny popisující soustavu částic z hlediska molekulové fyziky • vnitřní energie tělesa	OSV: vývoj názorů na podstatu hmoty EGS-významní učenci: E. Torricelli, CH. Huygens, A. Celsius, lord Kelvin, A. Avogadro, R. Brown

• řeší úlohy pomocí kalorimetrické rovnice • experimentálně určí tepelnou kapacitu kalorimetru (sexta) • uplatňuje termodynamické zákony pří řešení • fyzikálních úloh • uvede příklady na vedení tepla, proudění tepla a tepelné záření	• teplo, měrná tepelná kapacita • kalorimetrická rovnice • první termodynamický zákon • přenos vnitřní energie	

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 + 36 cvičení

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák • využívá stavovou rovnici ideálního plynu o stálé hmotnosti při řešení problémů spojených s jeho stavovými změnami • graficky znázorní kruhový děj • popíše činnost spalovací turbíny a spalovacích motorů	**Základní poznatky molekulové fyziky a termiky** • ideální plyn • stavová rovnice • kruhový děj • druhý termodynamický zákon • tepelné motory	*SV – filozofie – vývoj názorů na podstatu hmoty* EGS – žijeme v Evropě - významní učenci – R. Boyle, J. L. Gay Lussac, J. Charles EV - člověk a životní prostředí - negativní vliv spalovacích motorů na životní prostředí EGS – žijeme v Evropě - významní učenci - J. Watt, J. Božek, C. Caval, A. Stodola, S. Carnot

Žák rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalosti jejich stavby • uvede příklady jednoduchých typů deformací řeší úlohy s použitím Hookova zákona • experimentálně ověří platnost Hookova zákona • uvede příklady praktické aplikace teplotní roztažnosti • uvede vlastnosti povrchové vrstvy • experimentálně určí povrchové napětí kapaliny • uvede příklady z praxe na kapilární elevaci a depresi • uvede příklady praktické aplikace teplotní roztažností kapalin	**Struktura a vlastnosti pevných a kapalných látek** • struktura a vlastnosti pevných látek • deformace pevného tělesa • normálové napětí, Hookův zákon • teplotní délková a objemová roztažnost pevných těles • povrchová vrstva kapaliny a její vlastnosti • jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny, kapilarita • teplotní objemová roztažnost kapalin	*Ch, Z – typy krystalů*
Žák • objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek • předvídá děje související se změnami stavu látek za pomocí fázového diagramu • experimentálně určí měrné skupenské teplo tání ledu	**Změny skupenství látek** • tání a tuhnutí, vypařování, var, kapalnění • sytá pára, fázový diagram	*Ch – skupenství látek* *Z – atmosféra* *TV - fyzikální základy bruslení, lyžování, sáňkování…*

Žák • užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech kmitavých harmonických • experimentálně ověří závislost délky pružiny na velikosti zatěžující síly • objasní princip vzniku a šíření vln, odrazu a interference vlnění • rozliší pojmy zvuk, ultrazvuk, infrazvuk • dovede se chránit před nadměrným hlukem	**Mechanické kmitání a vlnění** • kinematika harmonického kmitání • dynamika harmonického kmitání • energie harmonického kmitání • druhy vlnění a jejich charakteristika • vlastnosti zvuku • ultrazvuk a infrazvuk	EGS: významní učenci - Ch. Huygens *Bi – lidské ucho* *HV – akustika, mechanické zdroje zvuku* *Z – seismické vlny, tsunami*
Žák • popíše vlastnosti elektricky nabitých těles • řeší úlohy na výpočet síly z Coulombova zákona • popíše elektrické pole • řeší úlohy na výpočet kapacity deskového kondenzátoru • rozlišuje vodič, izolant, polovodič, předvídá jeho chování v elektrickém poli • dodržuje zásady bezpečnosti pří práci s elektrickým proudem • objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči	**Stacionární elektrické pole** • elektrický náboj • Coulombův zákon • elektrické pole • kapacita vodiče, kondenzátory • elektrický proud jako veličina • elektrický zdroj napětí • Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod • Kirchhoffovy zákony	EGS: významní učenci - Ch. A. Coulomb, A. M. Ampere EGS: významní učenci - G. S. Ohm, A. Volta, G. R. Kirchhoff

• využívá Ohmův zákon při řešení praktických úloh • experimentálně ověří platnost Ohmova zákona • řeší úlohy na vztahy pro elektrický odpor, práci, výkon • řeší jednoduché úlohy s použitím Kirchhoffových zákonů • zapojí rezistory sériově a paralelně • experimentálně ověří platnost vztahů pro výpočet výsledného odporu sériově a paralelně zapojených rezistorů • vysvětlí, jak se liší elektrické vlastnosti kovů, polovodičů a izolantů • objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích • experimentálně určí voltampérovou charakteristiku diody • experimentálně ověří závislost odporu termistoru na teplotě (septima) • vysvětlí vedení proudu v kapalinách • vysvětlí praktické použití elektrolýzy • popíše princi galvanického článku a akumulátoru • popíše jednotlivé druhy výboje uvede příklady praktického použití výbojů v plynech	• zapojení rezistorů • elektrická práce a elektrický výkon • elektrické měřicí přístroje • pojem polovodiče • polovodičová dioda, termistor • elektrolyty, elektrolýza • galvanické články, akumulátory • nesamostatný a samostatný výboj v plynu	*CH – elektrolýza* EV: ochrana životního prostředí – negativní důsledky elektrolýzy, péče o akumulátory

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 72 + (36 cvičení)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák: • znázorní indukčními čarami magnetické pole permanentního magnetu, vodiče s proudem a cívky s proudem • určí směr a velikost magnetické síly působící na vodič s proudem a na částici s nábojem • vysvětlí funkci magnetických zařízení a magnetické vlastnosti materiálu • experimentálně znázorní magnetické pole trvalého magnetu	**Stacionární magnetické pole** • magnetická síla • permanentní magnet • magnetická indukce • magnetické pole rovnoběžných vodičů s proudem, magnetické pole cívky • částice s nábojem v magnetickém poli • magnetické vlastnosti látek • magnetické materiály v praxi	*Z- magnetické pole Země, důsledky jeho existence* EGS: žijeme v Evropě - významní učenci – H. Ch. Oersted, N. Tesla, H. A. Lorentz
Žák: • demonstruje vznik indukovaného napětí jednoduchými pomůckami • objasní základní vlastnosti nestacionárního pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona • experimentálně ověří elektromagnetickou indukci	**Nestacionární magnetické pole** • elektromagnetická indukce • Faradayův zákon elektromagnetické indukce • Lenzův zákon • vlastní indukce, indukčnost	EGS: žijeme v Evropě - významní učenci - M. Faraday, E. Ch. Lenz, J. H. Henry
Žák: • objasní vznik střídavého proudu, popíše jeho charakteristiky	**Střídavý proud** • vznik střídavého proudu • výkon střídavého proudu, efektivní hodnoty • obvody střídavého proudu	*Bi – účinky elektrického proudu na lidské tělo*

• vysvětlí chování prvků v elektrickém obvodu • popíše a objasní činnost alternátoru, trojfázového generátoru, elektromotoru, transformátoru • uvede příklady elektromotorů v domácnosti • řeší úlohy na použití rovnice transformátoru • zdůvodní transformaci při dálkovém přenosu elektrické energie • porovná jednotlivé typy elektráren podle účinnosti a vlivu na životní prostředí	• elektromagnetické kmity • generátory • trojfázová soustava střídavého napětí • elektromotory • transformátory • přenos elektrické energie	EGS: žijeme v Evropě - Evropané z českého prostředí – F. Křižík EV: člověk a životní prostředí – využívání zdrojů energie v ČR, důsledky pro životní prostředí
Žák: • využívá analogie elektromagnetického a mechanického vlnění oscilátoru • popíše jevy v oscilačním obvodu LC • určí souvislosti mezi kmitáním a vlněním mechanickým a kmitáním a vlněním elektromagnetickým • vysvětlí princip činnosti mikrofonu • popíše blokové schéma vysílače a přijímače • pomocí internetu zjistí radiokomunikační pásma (elektromagnetické spektrum) a objasní princip sdělovací techniky	**Elektromagnetické kmitání a vlnění** • elektromagnetický oscilátor • nucené kmitání elektromagnetického oscilátoru • vznik elektromagnetického vlnění • přenos energie vlněním • sdělovací soustava	EGS: žijeme v Evropě - významní učenci – J. C. Maxwell, H. Hertz

Žák • analyzuje různé teorie podstaty světla • nakreslí odražený a lomený paprsek řeší úlohy na odraz a lom světla • experimentálně ověří totální odraz • popíše spektrum vytvořené hranolem • pozná jevy způsobené interferencí světla • popíše výsledky ohybu světla • experimentálně ověří lom a ohyb světla • vysvětlí způsob polarizace světla • využívá základy paprskové optiky k řešení praktických problémů • popíše oko jako optickou soustavu • experimentálně určí rozlišovací schopnosti oka • vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů • experimentálně určí svítivosti neznámého světelného zdroje	**Optika** • světlo jako elektromagnetické vlnění – základní pojmy • rychlost šíření světla v různých prostředích, index lomu • odraz a lom světla • rozklad světla hranolem • interference světla• ohyb světla na hraně a na štěrbině • difrakce a polarizace světla • zrcadla, čočky a jejich vady • oko • optické přístroje	EGS: žijeme v Evropě - významní učenci - T. Young, I. Newton *Bi – oko, fyziologie vidění a jeho poruch*
Žák • uvede příklady praktického využití různých druhů elektromagnetického záření • uvede příklady užití rentgenového záření	**Elektromagnetické záření** • přehled elektromagnetického záření • rentgenové záření	*Ch – spektrální analýza*

Žák • popíše a vysvětlí podstatu fotoefektu • vymezí základní charakteristické vlastnosti fotonu • vysvětlí duální podstatu částic • popíše podstatu spektrální • vysvětlí význam Pauliho principu • popíše vznik a vlastnosti laseru • uvede příklady využití laserového záření experimentální měření vlnové délky laseru • uvede základní charakteristiky atomového jádra • uvede typy radioaktivních přeměn a příklady praktického využití radioaktivity • zná způsoby ochrany člověka před radioaktivním zářením • vysvětlí zákonitosti jaderných přeměn • vysvětlí principy využití jaderné energie • popíše princip činnosti jaderných reaktorů a elektráren	**Úvod do fyziky mikrosvěta** • fotoelektrický jev • foton, vlnové vlastnosti částic • základní poznatky o atomu • objev atomového jádra • čárové spektrum, kvantování energie • kvantová čísla, periodická soustava • lasery • složení atomového jádra • hmotnostní úbytek, vazebná energie • radioaktivita • zákony radioaktivních přeměn • jaderné štěpení • jaderné elektrárny	EGS: žijeme v Evropě - významní učenci - M. Planck, A. Einstein, L. de Broglie, E. Schrodinger *M – exponenciální funkce a exponenciální rovnice* EGS: žijeme v Evropě - významní evropští učenci - P. Curie, M. Curie - Sklodowská, F. J. Curie, I. Joliot – Curie, O. Hahn, F. Strassmann, L. Meitnerová, E. Fermi a další MDV: média a mediální produkce – zpracování informací ze sdělovacích prostředků, vnější vlivy na chování médií EV: člověk a životní prostředí – vliv jaderné energetiky na životní prostředí, vlivy ohrožující zdraví člověka, ochrana člověka za mimořádných událostí

5.13 Informatika

Předmět vznikl ze vzdělávací oblasti **Informatika** a z oboru téhož názvu podle RVP ZV a RVP G. Realizuje se tematický okruh **průřezového tématu** Mediální výchova RVP G.

Celková časová dotace na nižším gymnáziu je 5 hodin týdně (prima – 2 h, sekunda – 1 h, tercie – 1 h, kvarta – 1 h). Na vyšším gymnáziu činí celková časová dotace 4 hodiny týdně (kvinta – 2 h, sexta – 2 h). Třída se ve všech hodinách dělí na skupiny. Výuka probíhá na počítačích nebo noteboocích buď v počítačové učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky nebo tablety s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

V řadě činností preferujeme práci žáků v týmu, ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem odpovídajícím jejich schopnostem. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností.

Pomáhá porozumět světu z pohledu informatiky jako vědní disciplíny, s jejímiž základy seznamuje. Důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Umožňuje žákům získat elementární dovednosti v ovládání digitálních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, což vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní texty a pomůcky, a to jak formou klasické výuky, tak i pomocí e-learningu.

Škola vnímá informatiku a technické směřování rozvoje žáků jako důležité, proto jsou do výuky zařazovány základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Maturitní zkoušku lze skládat v profilové části, avšak pouze v případě, že žák na gymnáziu zvolí některý z volitelných předmětů se zaměřením na informatiku.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím;
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení;
- porovnávání informací a poznatků z většího množství informací alternativních zdrojů a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací;
- využívání digitálních technologií, aplikačního softwaru ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionální organizace práce;
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce;
- systémovému přístupu při analýze situací a dějů a odhadování dopadů změny způsobené v systému;
- nacházení různých řešení, ověřování řešení na modelech či simulacích, porovnávání nalezených řešení z různých, i protichůdných hledisek a k výběru optimálního;
- týmovému vývoji řešení;
- analýze chyb a nedostatků zvoleného postupu, k průběžnému ověřování jeho smyslu a účinnosti a k jeho vylepšování;
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace a tím k opodstatněným očekáváním od informatických řešení;
- tvorbě úsudku či změně názoru na základě vlastní analýzy i velkého množství dat;
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumějí i stroje; k přizpůsobení postupů a formulací zvolenému nástroji;
- dokumentaci a standardizování postupů tak, aby je bylo možné snáze zhodnotit a také přizpůsobit změněným podmínkám nebo použití ve větším měřítku;
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech; k analýze důsledků svých kroků v každé fázi řešení problému;
- sebejistotě a vytrvalosti při řešení složitých a těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem;
- adaptaci na nové nástroje ve chvíli, kdy je potřebuje, k experimentování, iniciativě a hledání prostoru pro inovace.

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Informatika směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k osvojování si postupů při užívání digitálních technologií a komunikačních prostředků a učí je tvořivě využívat jako nástroje poznání;
- vede žáky k využívání získaných komunikačních dovedností a k vytváření kvalitních vztahů;

- seznamuje žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody);
- vede žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k chápání významu týmové práce a postavení samostatné práce;
- vede žáky uvědomělému přijímání a získávání role v různých skupinách;
- seznamuje žáky se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu;
- učí žáky diskutovat.

Kompetence k učení

Učitel

- nabízí žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení;
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci;
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků;
- umožňuje žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok;
- vede žáky na základě prožitku úspěchu k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání;
- učí žáky vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií;
- seznamuje žáky s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacích oborů využívajících digitální technologie a učí je dávat do vzájemných souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti;
- ukazuje žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- diskutuje se žáky o podnikání, podnikatelských záměrech;
- vede žáka k práci s informacemi potřebnými pro přijímací zkoušky na vysokou školu a pro budoucí profesní možnosti.

Kompetence pracovní

Učitel

- nachází se žáky způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj;
- vede žáky k orientování se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci;
- vede žáky k pochopení cíle a rizika podnikání;

- učí žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňuje jim hledat vlastní postup;
- vede žáky k rozvíjení jejich myšlení a nacházení nových řešení.

Kompetence občanská

Učitel

- hodnocením a povzbuzováním podporuje snahu žáků;
- vyžaduje plnění domácích úkolů.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáka k práci tak, že běžně používá digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít;
- připravuje žáka tak, že získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah; k tomu volí postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- ukazuje žákovi, jak se vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- podporuje žáky ve využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce; dokázali si poradit s technickými problémy;
- vede žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost; poukazuje na důležitost celoživotního seznamování se s novými technologiemi, kritické hodnocení jejich přínosů a reflexi rizika jejich využívání;
- poukazuje na nutnost předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních;
- vychovává žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 72 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata – Poznámky
Žák • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • spravuje sdílení souborů • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • porovná různé metody zabezpečení účtů • diskutuje o cílech a metodách hackerů • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	**Digitální technologie** • ovládání počítače, • tisk a ukládání dokumentů na lokální disk, • orientace na klávesnici pravidla práce s počítačem, • virové nebezpečí, • legálnost software • souborová struktura počítače rozdíl mezi souborem a složkou druhy souborů, práce se sítí ukládání na svůj a sdílený adresář, • jiné možnosti ukládání souborů, • kopírování a mazání souborů a složek • práce se školní www prezentací. ovládání internetového prohlížeče, • domény, nejznámější vyhledávací české portály • využití vyhledávače Google • zřízení a údržba emailové adresy na veřejném serveru, • odesílání a příjem emailu • práce s adresářem, sms brána, chat • hacker • digitální stopa	Zdroje: učebnice Digitální technologie podle RVP INF 2020 *Cizí jazyky* *ČaS* *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů*

• pracuje s robotickou stavebnicí Ozobot • podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota • upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol • vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost • přečte program pro robota a najde v něm případné chyby • ovládá výstupní zařízení a senzory robota • vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	**Robotika – Ozobot** • seznámení s robotikou • robotická stavebnice Ozobot • základní příkazy • vestavěné senzory, sledování čáry • barevné programování • OzoBlockly • příslušenství a možnosti • aplikace	Stavebnice Ozobot Diskuse, praktické činnosti, ukázky, myšlenkové mapy, výklad *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů* *Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení – prezentace experimentálních výsledků, referáty*
• pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru. • ovládá a využívá program MS Word, získá základní dovednosti při práci s textem • samostatně řeší praktické úlohy na pořizování, editaci a formátování textu, tvorbu tabulek • používá různé formy stylů, vytvoří vlastní styl • nastaví tiskové parametry a tiskne dokumenty • pracuje s textem efektivně a důsledně využívá automatické funkce Wordu • samostatně připraví životopis, obchodní dopis, žádost, pozvánku, dokument s obrázky, tabulkami, noviny apod. • ovládá a aktivně využívá výukové programy	**MS Office** • základní ovládání programu Word, nebo jiného textového editoru • práce se souborem, otevření, zavření, uložení a tisk dokumentu • psaní a mazání textu • formát písma, odstavce • vkládání a základní úprava obrázků • kopírování textu a obrázků • práce s více otevřenými dokumenty • kopírování mezi internetem a textovým editorem	Diskuse, praktické činnosti, ukázky, myšlenkové mapy, výklad *Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy* *OSV – kreativita, komunikace, kooperace*

• sestaví program v blokovém prostředí Scratch, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • používá cyklus s pevným počtem opakování a nekonečný cyklus, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování • pracuje s více objekty (postavami a pozadím), rozumí pojmu paralelizace • reaguje na události (stisk klávesy, klik myší) a posílá zprávy mezi objekty • používá podmínku pro větvení programu a ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • najde a opraví chyby v programu, program testuje a ladí	**Scratch** • představení programu Scratch a seznámí s jeho prostředím • posloupnost příkazů, cyklus s daným počtem opakování • objekty (postavy a pozadí scény) • více objektů (postav), postupný vývoj a testování • paralelizace, události, nekonečný cyklus • události, posílání zpráv mezi objekty • testování a ladění • sestavení scénáře • opakování bloků • vlastní bloky • opakování s podmínkou • myš a klávesnice	Diplomová práce Scratch – Výuka základů programování na základní škole Jan Krejsa učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy Diskuse, praktické činnosti, ukázky, myšlenkové mapy, výklad *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů* *Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení – prezentace experimentálních výsledků, referáty*

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 36 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata – Poznámky
Žák • • používá souřadnice pro řízení pohybu postav na scéně • definuje proměnnou, mění její hodnotu, čte ji a využívá v programu • používá parametry ve vlastních blocích (procedurách) • pracuje s klonováním objektů • kombinuje podmíněné příkazy s operátory pro složitější větvení programu • navrhne projekt, popíše problém, vytvoří plán jeho realizace a projekt dokončí • porovná různé způsoby řešení téhož problému a zdůvodní výběr vhodného přístupu • upraví hotový program pro řešení příbuzného problému	**Práce ve Scratchi** • posílání zpráv • rozhodování • souřadnice • parametry • proměnné • souřadnice • klonování • podmíněný příkaz a operátory • proměnné, procvičení podmíněného příkazu a operátorů • bloky (procedury) • závěrečný projekt	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, projektová výuka Učebnice Programování ve Scratch II – projekty pro 2. stupeň základní školy *OSV: sociální komunikace, spolupráce, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, zpracování výsledků, práce ve skupině.*
• vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • popíše, jak fungují vybrané technologie z	**Digitální technologie** • jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • popis součástí • data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos • způsob připojení digitálních zařízení do	Učebnice Digitální technologie podle RVP INF 2020 *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů* *ČaS* *OSV – rozvoj vlastní osobnosti, organizační dovednosti, spolupráce*

okolí, které považuje za inovativní • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • porovná různé metody zabezpečení účtů • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat	počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • typické závady a chybové stavy počítače • usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 36 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata – Poznámky
Žák • vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	**Data, informace a modelování** • známé modely jevů, situací, činností • mapy • ohodnocené grafy • orientované grafy • modely	Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů* *ČaS* *OSV – kreativita, komunikace, kooperace*

• rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	**Algoritmizace a programování** • sestavení a oživení robota (konstrukce, podvozek a náprava, velikost, optimalizace, nosná plocha, senzory, řídicí jednotka, ovládání) • sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva)	Praktické činnosti, samostatná práce, projektová výuka, experiment *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů* *ČaS* *Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení – prezentace experimentálních výsledků, referáty*
• v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Scratch** • čtení programu • můj projekt	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, projektová výuka Učebnice Programování ve Scratch II – projekty pro 2. stupeň základní školy *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů* *OSV – kreativita, komunikace, kooperace*

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 36 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata – Poznámky
Žák • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více činností	**Data, informace a modelování** • zjednodušení zápisu, kontrolní součet • kódy kolem nás • přenos informací, standardizované kódy • přenos dat, symetrická šifra • kódování znaků • šifrování • kódování barev • identifikace barev, barevný model • vektorová grafika • obrázky z čar • komprese a kontrola • binární čísla, binární kód, logické A a NEBO • běžně užívané modely • ohodnocené grafy • orientované grafy • paralelní činnosti	Diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů* *ČaS* *OSV: sociální komunikace, spolupráce, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, zpracování výsledků, práce ve skupině.*
• vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	**Informační systémy** • relativní a absolutní adresy buněk • použití vzorců u různých typů dat • funkce s číselnými vstupy • funkce s textovými vstupy • vkládání záznamu do databázové tabulky	Tabulkový procesor, nejlépe s volnou licencí Učebnice pro práci se vzorci v tabulkách a grafy Učebnice tabulkového procesoru pro práci s daty Online příprava souborů dat Geografické údaje o státech světa

• při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	• řazení dat v tabulce • filtrování dat v tabulce • zpracování výstupů z velkých souborů dat	*EGS – globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě* *Fyzika, Chemie, Matematika – podle povahy učebních textů* *ČaS* *OSV – kreativita, komunikace, kooperace*

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata – Poznámky
Žák • na základě analýzy problému sestaví algoritmus k jeho řešení • zapíše program pro vyřešení konkrétního problému • používá proměnné vhodných datových	**Programování** • výstup dat • vstup dat • syntaktické, běhové a logické chyby • proměnné, datové typy • návaznost příkazů a dat	*Matematika: výroková logika*

typů • využívá různé vstupy a výstupy • používá podprogram s parametry • používá větvení programu a cyklus se složenou podmínkou pro jeho ukončení • ověřuje správné fungování vytvářených programů • nalezne chybu ve svém i cizím programu a opraví ji • optimalizuje program – čitelnější kód, rychlejší, bez duplicitních činností • upraví hotový program podle dodatečných požadavků • zobecní program pro širší množinu vstupních dat	• podprogramy bez parametrů a s parametry • cyklus s pevným počtem opakování • náhodný prvek ze seznamu • podmínky • větvení programu a vnořené větvení • ladění programu • rozdělení problému na části	
• porovná zprávy podle množství obsažené informace • sestavuje dotazovací a rozhodovací stromy, hodnotí jejich úspornost • na základě dat vyslovuje tvrzení, posuzuje jejich správnost • formuluje dotazy s odpovědí ano nebo ne tak, aby odpovědi poskytly co nejvíce informací • používá metodu půlení intervalů • spočítá, kolik možností lze rozlišit • pomocí daného počtu otázek a naopak • používá bit, byte a násobné jednotky k odhadování potřebných datových a	**Informace** • přenos dat, kódování a dekódování zprávy, komunikační kanál • pojem informace • data a jejich význam • získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači • kódování dat v počítačích obecně • binární soustava, bity a bajty • kódování čísel • vztah počtu bitů a počtu rozlišovaných hodnot • kódování textů • kódování obrazu, zvuku, videa • principy bezeztrátové a ztrátové komprese • kontrolní součty	*Matematika: číselné soustavy*

přenosových kapacit • podle potřeby a kontextu rozliší data od informací • porovnává různé způsoby reprezentace čísel, textu, obrazu i zvuku, vhodně volí formáty souborů • používá různé metody komprese dat		
• vyřeší problém použitím vzorce nebo funkce pro hromadné výpočty s daty včetně funkcí zpracovávajících text • vyřeší problém navržením kontingenční tabulky • zvolí správnou vizualizaci dat grafem s ohledem na jeho vypovídací schopnost	**Hromadné zpracování dat** • zpracování dat pomocí textových funkcí tabulkového procesoru • vizualizace dat, vypovídací schopnost grafu • rozpoznávání vzorů a trendů v datech, kontingenční tabulky	*Matematika: statistika*
• využívá různé způsoby zápisu pracovních procesů (např. přirozený jazyk, diagram, program) • různé zápisy mezi sebou převádí • hodnotí různé zápisy z hlediska přehlednosti, srozumitelnosti, jednoznačnosti • charakterizuje vstupy, pro něž daný algoritmus funguje • rozpozná problematická místa postupu nebo jeho zápisu (např. nekonečné opakování, nejednoznačné pokračování, nemožný úkon)	**Algoritmus** • zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení • pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu • přirozené a formální jazyky, různé zápisy algoritmů	

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 h

Výstupy	Učivo	Průřezová témata – Poznámky
Žák • popíše příklady informačních systémů a různé důsledky jejich využívání • rozliší různé součásti informačních systémů a jejich úlohu • zjišťuje potřeby budoucích uživatelů a jejich požadavky na řešení, metodicky vybírá, které skutečně realizuje • práci na vývoji informačního systému naplánuje do fází, podle situace plán upravuje • navrhuje několik možností řešení • hodnotí návrhy řešení z různých hledisek, vybírá nejvhodnější • specifikuje a vytvoří potřebné tabulky, jejich sloupce, propojení a další nastavení • specifikuje a vytvoří uživatelské rozhraní (celkovou strukturu, různě filtrované, řazené, agregované, formátované a vizualizované pohledy na data, interaktivní prvky, popisky pro uživatele) • navrhne a odladí automatizované procesy zpracování dat, zejména pomocí vzorců a interaktivních prvků • informační systém průběžně testuje na	**Informační systémy a databáze** • veřejné informační systémy • data, jejich struktura a vazby • definované procesy, role uživatelů • technické řešení informačních procesů • vývoj informačního systému: postup tvorby informačního systému • návrh uživatelského rozhraní, datového modelu a procesů • hromadné zpracování dat: tabulka, její struktura – data, hlavička a legenda • dotazy, filtrování, řazení • návrh databázové tabulky, atributy polí, primární klíč • více tabulek, jejich propojení, relace	Mediální výchova – tvorba mediálních sdělení

uživatelích		
• sestaví hardware zapojením obvodu • vytvoří program pro desku, nahraje jej a otestuje funkčnost • najde chybu v programu nebo zapojení a opraví ji • používá světelné, zvukové nebo mechanické výstupy • vytvoří program, který zpracuje informace ze senzoru • použije proměnné pro uchování a zpracování dat ze senzoru • vyřeší problém sestavením zapojení desky a vytvořením programu, zpracovávajícího informace ze senzorů k výstupům • řeší úlohy vyžadující spolupráci dvou desek	**Robotika** • popis a nastavení programovacího rozhraní zapojení desky do obvodu s dalšími součástkami • vývoj programu, nahrání programu • testování programu, ladění programu • programové konstrukce – cykly, podmínky • grafické a zvukové výstupy • mechanické prvky, ovládání programovým kódem • senzory, měření fyzikálních veličin • skupinové projekty • reakce na podněty od uživatele a od okolního prostředí • vzájemná komunikace destiček	
• jmenuje a zhodnotí příklady různých druhů modelů z informatiky i mimo ni • rozpozná příklady použití grafů • podle potřeby přechází mezi úrovněmi zjednodušení, případně dále abstrahuje od nepodstatného, či naopak modely rozšiřuje • hodnotí, nakolik výsledek z modelu platí i v modelované realitě • pomocí editoru vytvoří graf a využije jej pro řešení problému • reprezentuje graf nákresem, seznamem hran a maticí sousednosti; posuzuje výhody	**Modelování** • model jako zjednodušení reality • schéma, diagram, graf, vrcholy, hrany, orientovaný graf, ohodnocený graf, kritická cesta • myšlenkové a pojmové mapy • kvalita informačního zdroje, kritické myšlení a kognitivní zkreslení	

a nevýhody těchto zápisů v různých situacích • vytvoří stavový prostor, najde v něm řešení problému • vytvoří simulaci ve formě buněčného automatu, formuluje pozorování, hodnotí jejich přesnost a spolehlivost ve vztahu k realitě		
• na základě znalosti fungování počítače vysvětlí funkci a význam operačního systému a ukáže rozdíly v ovládání aktuálně nejpoužívanějších systémů • nakreslí strukturu LAN a internetu, vysvětlí paketový přenos dat a popíše komunikaci zařízení z lokální sítě do internetu včetně WiFi a GSM sítí • vysvětlí, jak jsou digitalizována data různého typu • popíše fungování webu a cloudových služeb, vysvětlí vzdálené ukládání dat • z principu fungování sítí a cloudu vyvodí bezpečnostní rizika jejich využívání, popíše nejčastější způsoby útoků a s využitím systémového přístupu navrhne řešení zabezpečení počítače a dat • identifikuje a řeší hardwarové a softwarové problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními • popíše vědomou a nevědomou digitální stopu a jejich důsledky na soukromí	**Digitální technologie** • hardware počítače a jeho parametry • zpracování dat v počítači • software – operační systém • lokální počítačové sítě a internet • web a cloudové služby • bezpečné využívání cloudu • bezpečnost počítačových zařízení a dat • bezpečné digitální prostředí • umělá inteligence • zlomové události vývoje počítačů • nové počítačové technologie	Mediální výchova – tvorba mediálních sdělení

• vytvoří např. digitální modely jevů, informačního systému, programování robota, aplikace v chytré domácnosti • prokáže tvůrčí přístup k řešení problémů a schopnosti projektovat svoji činnost, pracovat v týmu • naplánuje a zpracuje projekt • prezentuje a sdílí výsledky své práce • dodržuje autorská práva	**Vlastní projekt** • vývoj programu • volba nástroje podle zadání projektu • rozdělení problému na části • návrh přehledného uživatelského rozhraní • testování programu a jeho optimalizace – ladění • nápověda a dokumentace k programu • autorství a licence k programu • etika programátora	Mediální výchova – tvorba mediálních sdělení

5.14 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura** a realizuje vzdělávací obor **Výtvarná výchova** RVP ZV a **Výtvarný obor** RVP GV.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:
- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy;
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity;
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace;
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně informačních a komunikačních technologií;
- rozvíjí především **průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímaní a utváření mimouměleckého estetična) a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře). Dále pak rozvíjí Multikulturní výchovu (se zaměřením na kulturní diference, etnický původ a lidské vztahy), Environmentální výchovu (vztah člověka k prostředí, základní podmínky života), Mediální výchovu (fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu). V průběhu výuky dbáme na zařazení prvků etické výchovy.

Časové vymezení vyučovacího předmětu na nižším gymnáziu:
- prima – 2 hodiny týdně;
- sekunda – 1 hodina týdně;
- tercie a kvarta – 1 hodina týdně

Pro výuku od 5. ročníku žáci volí Hudební výchovu, případně Sborový zpěv, nebo Výtvarnou výchovu.
kvinta a sexta – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v knihovně a informačním centru nebo mimo budovu školy (návštěva výstav, práce v plenéru).

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení

Učitel
- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám organizovat vlastní činnost;
- využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost;
- zprostředkovává pohled na umění a kulturu;

- rozvíjí tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik;
- umožňuje žákům vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu;
- při teoreticky zaměřených hodinách žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, získané výsledky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.;
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a dokáží si zpětně uvědomit problémy související s realizací.

Kompetence k řešení problémů

Učitel
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- vede žáky k vyhledávání vazeb mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat;
- předkládá žákům náměty k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálu a pomůcek;
- vede žáky k rozpoznávání výtvarného problému a hledání nejvhodnějšího způsobu řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel
- klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky), dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů);
- vede žáky k vyjádření svého názoru, jeho obhájení vhodnou formou a toleranci názoru druhých;
- vede žáky k rozvíjení dovednosti dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

Učitel
- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby jim v činnostech pomáhá;
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků;
- předkládá dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí a poskytovat prostor pro osobité výtvarné projevy žáků;
- vede žáky k respektování pravidel při práci v týmu, k jejich dodržování.

Kompetence občanské

Učitel
- podporuje občanské cítění tím, že seznamuje žáky s významnými výtvarnými díly;
- vytváří potřebu návštěv výstav výtvarných prací;
- podchycuje individuální zájmy žáků a podporuje je;
- vede k respektování názoru druhých;

- provádí s žáky prezentaci výsledků své práce a účasti ve výtvarných soutěžích, svými pracemi prezentují školu.

Kompetence pracovní

Učitel
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení;
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupu;
- vede žáky k osvojení si výtvarných technik a dodržování pracovních pravidel;
- pomáhá žákům vytvořit si pozitivní vztah k manuálním činnostem.

Kompetence digitální

Učitel

- vede studenty k využívání digitální technologie, k vyhledávání, spravování a sdílení dat a informací;
- vede studenty k vytváření a úpravě digitálního obsahu tak, aby zefektivnili, zjednodušili a zkvalitnili výsledky svých prací;
- vede studenty ke spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí a to tak, aby jednali eticky s ohleduplností a respektem k druhým;
- vede studenty tak, aby předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat a dále situacím ohrožujícím jejich tělesné a duševní zdraví;
- vede studenty vyrovnat se s proměnlivostí digitálních technologií a posoudit, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti, zvažovat rizika a přínosy;
- vede studenty ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívat je při školní práci i při zapojení do veřejného života.

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • užívá vizuálně obrazného vyjádření (dále VOV) k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie	• záznamy emocí, prožitků, představ, vjemů • výtvarné vyjádření povrchu, struktury • výtvarné vyjádření prožitků z hudby • fantazie, sny, představy, příběh	• OSV – kreativita, komunikace, kooperace • EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané *HV, Český jazyk*
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	• plošné a prostorové vyjadřování • kombinované techniky, experimenty s materiály • pohyb, rytmus, řazení prvků • princip sériovosti • proměna tvaru	*Matematika* *Fyzika, Matematika*
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité VOV, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných VOV	• barvy základní, doplňkové • malba temperou, akvarel • barevný kontrast, kompozice • zlatý řez, vertikála, horizontála	*TV, Dějepis*
• interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• tělo ve výtvarném umění • portrét, mimika, gesto • lidská postava, pohyb • vztah člověka k prostředí • krajina, mapa, reliéf	*Zeměpis, Přírodopis*

• rozliší působení VOV v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného symbolického obsahu	• stavba tvaru, struktura, detail • kresba a malba podle modelu	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
Žák: • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií počítačové grafiky, videa, fotografie, animace	• práce zachycující proměnu času, komiks, práce s fotografií, • fáze pohybu a prostředky zachycení jeho jednotlivých fází • roční období proměny světla, krajiny, • mobilní objekty, hra s prostorem, • hudební notový záznam, písemný záznam řeči	MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ OSV – kreativita, komunikace, kooperace EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	• využití malby, kresby, grafiky • prostorová tvorba • práce s rozličnými materiály /kov, dřevo, papír, plast/ • koláž /prolínání světů/ • kombinované techniky	*Fyzika, HV*
• užívá VOV k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními	• divadlo, performance /kulisy, masky, kostým, hudba, hra s textem/	*Fyzika*

smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité VOV, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných VOV • ověřuje komunikační účinky VOV v sociálních vztazích a vhodnou formou je prezentuje • objasňuje záměr tvorby a její proměny z hlediska komunikačního obsahu VOV vlastních i uměleckých v historických, sociálních a kulturních souvislostech • interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• živly /země, vítr, oheň, voda a výtvarné zpracování jejich působení • haptické etudy • hledání vlastního výrazu • hledání výrazových prostředků pro vyjádření nálad, pocitů, fantazie • osobní prostor, místo k bytí, interiér, exteriér • perspektiva vnějšího a vnitřního prostoru • samostatná tvorba • skupinová práce, velký formát, vývojová řada, projekt • interpretace díla, příběh • design, reklama • figurální námět /postava, portrét/ • uměleckohistorické slohy • návštěva galerií, muzeí, video, film, architektura • archetyp, přírodní národy, inspirace východní kulturou, řemesla (keramika, řezbářství, textil)	*HV* *Dějepis, ČAS* *ČAS* *Dějepis*

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě nově uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci • v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky	• možnosti forem vizuálně obrazných vyjádření • linie, barva, tvar, světlo • plocha, objem /prostorová tvorba/ • technologické postupy tvorby • grafické techniky	MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ OSV – kreativita, komunikace, kooperace EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života
• interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta	• člověk a prostředí architektura a její vliv na člověka v proměnách • seznámení s aktuální situací na české výtvarné scéně/ • návštěvy galerií, diskuze s výtvarníky, komentované video/	*Fyzika, Dějepis*
• užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	• výtvarné techniky • nová média • proměny života • osobnost, vztahy • vnitřní krajina • studie, inspirace přírodními motivy	*Český jazyk, Dějepis, HV*
• své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými	• individuální, kolektivní projev	*Přírodopis*

výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci	• práce ve skupině • akční tvorba • vliv reklamy, • film, fotografie • street art • užitá grafika, design • masovost a autenticita projevu	*OV*
• na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace	• citace, parafráze, narážka, • humor ve výtvarném umění, • karikatura, komix • autenticita projevu a vyprázdněnost forem • seznámení s uměleckohistorickými památkami v nejbližším okolí • kresba v plenéru • hra s formou • gestická malba • haptická projekce	*Český jazyk, Dějepis, Zeměpis, OV, TV*

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, typy kontrastů, rozvržení tvarů a hmot v ploše a prostoru, vyjádření pohybu a změn v obraze a vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání • při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření • samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky a při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění • nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů • využívá znalostí, aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy	• práce s materiály • kompozice, barva • tvar, linie, bod • kontrast, rytmus, plocha • inspirace hudbou • práce v exteriéru • já moje identita • osobní značka, znak, • subjektivní vyjádření, introspekce • dlouhodobý projekt • možnost seberalizace a sebevyjádření temperament (extrovert – introvert) • současné umělecké směry a jejich vliv na společnost na konci 20. století • výtvarné techniky grafika, malba • základy fotografie, film, divadlo • prostorová tvorba • proměnlivost obrazu v čase • návštěvy galerií, galerijních animací	MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ multikulturalita OSV – kreativita, komunikace, kooperace EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života MDV – fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu *HV, Matematika, Fyzika* *ČAS* *ČAS, HV*

• charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků • vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií • rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry, s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti, z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření	• interpretace obsahu vizuálně obrazných vyjádření • reflexe vývoje umění v současné společnosti • umělecké směry 20. století • seznámení se současnými výtvarnými tendencemi • body art, land art • konceptuální umění	*Chemie* *Dějepis, ČAS* *Zeměpis, TV*

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů • zároveň vědomě nově uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci	• experiment z hlediska inovace prostředků • analýza vizuálně obrazových systémů • klasické postupy jednotlivých výtvarných disciplín • chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru (kubismus)	OSV – kreativita, komunikace, kooperace, spolupráce a soutěž EGS – Evropa a svět nás zajímá EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života MDV – fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu

• v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby • identifikuje pro ně charakteristické prostředky vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace • interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta • uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační • na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě • na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace • pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, typy kontrastů, rozvržení tvarů a hmot v ploše a prostoru, vyjádření pohybu a změn v obraze a vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	• relativita barevného vidění (impresionismus, postimpresionismus, pointilismus) • zapojení těla, jeho pohybu a gest (akční tvorba, bodyart) • možnosti forem vizuálně obrazných vyjádření • technologické postupy tvorby • člověk a prostředí • architektura a její vliv na člověka v proměnách času • seznámení s aktuální situací na české výtvarné scéně • výtvarné techniky • nová média • požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost (popart, televize) • proměny života • osobnost, vztahy • vnitřní krajina • studie, inspirace přírodními motivy • tvůrčí potencionál, povědomí (surrealismus) • sebeuvědomování diváka (akční tvorba) • Stopy člověka v krajině (landart)	*Dějepis, Čj* *HV* *Biologie* *SV* *SV* *Chemie, Matematika, Fyzika, HV*

	• diskusní fórum v intencích esteticky hodnotících hledisek • vizuální kultury • individuální, kolektivní projev • práce ve skupině • akční tvorba • transformace hodnot a její odraz v umění • světonázorové, náboženské, filosofické zázemí historických slohů • práce s materiály • kompozice, barva • tvar, linie, bod • kontrast, rytmus, plocha • inspirace hudbou • práce v exteriéru • proměny komunikace v uměleckém procesu	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák: • charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl	• výtvarné techniky- grafika, malba • základy fotografie	MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ multikulturalita

• porovnává výběr a způsob užití prostředků • své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními uplatňovanými v běžné komunikaci • na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot • utváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií • rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry, s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti, z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření	• prostorová tvorba • vliv reklamy • film, fotografie • street art • užitá grafika, design • masovost a autenticita projevu • moderní umění a archetypální principy jako zdroj inspirace • archetypální souznění různých kultur • tradice, zvyky, folklór • klasická a nová média v proměnách času • proměnlivost obrazu v čase • návštěvy galerií • interpretace obsahu vizuálně obrazných vyjádření • reflexe vývoje umění v současné společnosti • historické proměny pojetí uměleckého procesu • umělecké směry 20. století • seznámení se současnými výtvarnými tendencemi • body-art • land-art • konceptuální umění	OSV – kreativita, komunikace, kooperace, spolupráce a soutěž EGS – Evropa a svět nás zajímá MDV – fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu *SV, Dějepis* *Dějepis, SV* *Zeměpis, SV* *SV*

• na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů • objasní širší společenské a filosofické okolnosti vzniku uměleckých děl na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace	• postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny • vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků • nestandardní postupy ve výstavbě díla • současné výstavy v kontextu společenského dění • osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného • figurace a nefigurace • citace, parafráze, narážka, • humor ve výtvarném umění, • autenticita projevu a vyprázdněnost forem • seznámení s umělecko-historickými památkami v nejbližším okolí	*Čj, Zeměpis*

5.15 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti **Umění a kultura** a z oboru **Hudební výchova** RVP ZV a **Hudební obor** RVP G. V kvintě a sextě může žák buď pokračovat v předmětu Hudební výchova nebo zvolit předmět **Sborový zpěv,** který realizuje rovněž učivo Hudebního oboru RVP G, avšak jinou formou.
Předmět Hudební výchova má velký význam pro formování estetického a pocitového vnímání žáků v kontextu s ostatními, převážně naukově orientovanými předměty. V průběhu výuky se žáci seznámí se základními hudebními styly, žánry a formami, s kategoriemi hudebních nástrojů i s moderními prostředky pro editaci a zpracování hudby. Důležitou složkou je přehled nejvýznamnějších hudebních skladatelů a děl.

Učitel vede žáky

- k chápání významu emotivních a pocitových prožitků pro život;
- k interpretaci a produkování hudby (v rámci svých možností);
- k využití hudby jako prostředku relaxace a duševního obohacení;
- k pochopení, že práce jedince ovlivní výsledek práce celé skupiny;
- k utváření nezaujatých postojů k různým kulturám a společenstvím (na základě poznání duchovních a kulturních hodnot současných i minulých);
- k pochopení významu hudby v historickém kontextu.

V Hudební výchově jsou zařazena **průřezová témata** Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání a kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična), Multikulturní výchovy (např. kulturní diference a lidské vztahy, etnický původ), Environmentální výchovy (vztah člověka k prostředí), Mediální výchovy (fungování a vliv médií ve společnosti), Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře).
Předmět je vyučován v primě, sekundě, tercii a kvartě, a to 1 hodinu týdně, v kvintě a sextě 2 hodiny týdně.
Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená hudebními nástroji, Orffovým instrumentářem a audio-vizuální technikou. Žáci mohou navštěvovat nepovinný předmět Sborový zpěv, a to 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení

Učitel

- zprostředkovává pohled na umění a kulturu, rozvíjí tvořivost žáků osvojováním písní a skladeb, umožňuje žákům vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu;
- klade důraz na pozitivní motivaci žáka;
- používá vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, a zároveň je vede k vyhledávání vazeb mezi druhy umění a uměleckými žánry;
- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- nabízí žákům využívání informační technologie pro komunikaci s okolním světem;
- zařazuje mluvní cvičení, referáty;
- rozvíjí u žáka dovednost dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, úcta) a jejich respektování samotnými žáky;
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka;
- podporuje u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic;

- učitel organizuje návštěvy koncertů, výstav a divadelních představení dle aktuální nabídky.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k účelnému, bezpečnému a estetickému používání hudebních nástrojů a vybavení učebny;
- požaduje dodržování vymezených pravidel daných odbornou učebnou;
- vede žáky k manuálním činnostem (obnova zpěvníků, výroba jednoduchých hudebních nástrojů).

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- vede žáky k tomu, aby se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své předpoklady a možnosti rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- vede žáky k rozvoji osobního a odborného potenciálu, rozpoznávání a využívání příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k běžnému používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívání při učení, zadává referáty a prezentace k probranému učivu;
- seznamuje žáky s novými technologiemi, aby zkvalitnili výsledky své práce (hry, soutěže, kvízy, partitury pro nástroje, práce s ukázkami);;
- vede žáky k tomu, aby získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravoval a sdíleli data;
- klade důraz na to, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životního prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví.

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
žák • zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, vícehlase (zpěv v tercii, kvintě, sextě) • orientuje se v jednoduchém notovém zápisu • v notopise vyhledá křížek, béčko, odrážku, kvintakord • dokáže zapsat noty stupnice C dur	• Vokální činnosti • intonační cvičení • rozšiřování hlasového rozsahu • zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem, vyhledávání rytmu v zápisu písně • lidový dvojhlas • píseň a její hudební forma • Hudební nauka • křížek, béčko, odrážka • noty stupnice C dur	OSV – kreativita, komunikace, kooperace MKV – kulturni diference, lidské vztahy, etnický původ EV – vztah člověka k prostředí MDV – fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu
žák • vytváří jednoduché doprovody • využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • zapíše tóny do notové osnovy • sluchově rozpozná dur a moll tónorod, základní intervaly (3,5,6)	• Instrumentální činnosti • Jednoduchý doprovod lidových písní s využitím Orffova instrumentáře (keyboardu), rytmická hra na tělo • improvizace jednoduché hudební formy • lidové kapely • noty, pomlky, intervaly (stupnice dur, moll, akord)	*Fyzika, Matematika, ČAS, VV,Zeměpis*
žák • taktuje dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt • pohybem vyjádří obsah písně	• Hudebně pohybové činnosti • mazurka, pochod, valčík, polka • hra na dirigenta a orchestr • pantomima • využívání řeči těla	TV

žák • rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat • je informován o rozdílech mezi melodramem, operou, operetou, muzikálem • rozpozná a označí užité výrazové prostředky v proudu znějící hudby	• Poslechové činnosti • poznávání hudebních nástrojů, rozdělení do nástrojových skupin • muzikál, opereta, opera, melodram, balet, malá písňová forma • hudební výrazové prostředky • poslech vybraných skladeb	*Fyzika, ČJ*

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: sekunda

Roční hodinová dotace: 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
žák • pracuje na rozšiřování svého hlasového rozsahu • při zpěvu uplatňuje správné pěvecké návyky a dovednosti dle svých individuálních dispozic v jednohlase i vícehlase	Vokální činnosti • hlasová hygiena • lidský hlas, mutace, • vokální projev • lidové a umělé písně • výběr písní z různých období a žánrů	OSV – kreativita, komunikace, kooperace EGV – Evropa a svět nás zajímá MKV – kulturni diference, lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity, multikulturalita EV – vztah člověka k prostředí
žák • na základě svých dosavadních individuálních hudebních schopností a dovedností částečně	Instrumentální činnosti • Prolínají se do ostatních hudebních činností během roku	*Fyzika, Zeměpis* MDV - fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu, vnímání autora mediálních sdělení

reprodukuje motivy, témata a tvoří jednoduché doprovody • při hudebních aktivitách využívá své dosavadní znalosti z hudební nauky • sluchově rozliší tónorod dur a moll • rozliší homofonii a polyfonii v notopise i sluchově	• Tvorba jednoduchých doprovodů (melodizace, rytmizace textu) • Lidové hudební nástroje • Noty, stupnice, intervaly, homofonie, polyfonie	
žák • rozpozná některé druhy lidových tanců, zvolí vhodný typ hudebních pohybových prvků k poslouchané hudbě • taktuje čtyřčtvrťový takt, předtaktí	Hudebně pohybové činnosti • lidové tance (kolový tanec, mateník, polka, valčík), moderní tanec • taktování, dirigování jednoduchých lidových písní • vlastní pohybové ztvárnění (choreografie) • hra na dirigenta a orchestr • využívání řeči těla	*TV,VV*
žák • při poslechu využívá dosavadní získané zkušenosti • vnímá použité výrazové prostředky, chápe jejich význam • zařadí skladbu do příslušného období • pojmenuje hudební formy různých období • sluchově rozliší různá tempa a dovede je pojmenovat	Poslechové činnosti • výběr poslechových skladeb z různých období (Vivaldi, Bach, Mozart, Beethoven, Stamic) • skladba vokální a instrumentální • hudba duchovní a světská • hudební formy – kánon, fuga, oratorium, kantáta, koncert, sonáta, symfonie • tempa- italské hudební názvosloví	*ČJ, Dějepis, VV, ČAS*

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 36 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*
žák • zpívá na základě svých individuálních schopností a získaných dovedností intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, vícehlase • své dovednosti a návyky uplatňuje i při mluvním projevu v běžném životě	• Vokální činnosti • hlasová a rytmická cvičení • rozšiřování hlasového rozsahu • vícehlas • orientace v hudebním záznamu • zpěv lidových a umělých písní odpovídajících probíraným slohovým obdobím • zpěv v modálních tóninách	OSV – kreativita,komunikace, ooperace,psychohygiena MKV – kulturní diference- etnický původ, princip sociálního smíru EGS –Evropa a svět nás zajímá EV – vztah člověka k prostředí
žák • dle svých individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata a tvoří jednoduché doprovody k pěveckým projevům za pomocí hudebních nástrojů • dle individuálních schopností a dovedností realizuje písně a skladby různých stylů a žánrů • uvede příklady jednoduchých akordických značek • využívá své dosavadní znalosti při různých hudebních aktivitách	• instrumentální činnosti • nástrojová reprodukce různých melodií • tvorba jednoduchých instrumentálních doprovodů, jednoduché improvizace • akord, akordické značky, septakord • noty, intervaly, stupnice modální, prohlubování znalostí	
žák • rozpozná některé z dobových tanců	• Hudebně pohybové činnosti • prolínají do ostatních hudebních činností během roku • taktování tečkovaného rytmu • některé dobové tance (renesanční tanec, country)	*TV*

	• vlastní ztvárnění znějící moderní hudby (choreografie)	
žák sluchem rozliší vzestupnou a sestupnou melodii, základní vlastnosti tónů, • pojmenuje vybrané hudební formy • všímá si dynamických a výrazových změn v hudebním proudu • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • přistupuje k dílu jako k logicky utvářenému celku • orientuje se v hudebních slozích, uvede významné představitele • zařadí na základě svých individ. schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji s dalšími skladbami • rozlišuje hudbu artificiální a nonartificiální	• Poslechové činnosti • přehled hudebních slohů artificiální hudby • poslech – postihování a srovnávání charakteristických rozdílů různých hudebních slohů • rozlišení durových, mollových a modálních tónin • komorní seskupení (duo, trio…..oktet) • písňová forma- předvětí, závětí • hudba artficiální a nonartificiální • původ hudby,pravěk a starověk –Řecko, Řím • středověk – gregoriánský chorál, světská píseň, • renesance –mše, madrigal • baroko – opera, j. S. Bach, G. F. Handel • klasicismus – hud. formy, představitelé • romantismus – hud. formy, představitelé • hudba 20. století- impresionismus, dodekafonie,Pařížská šestka, aleatorika,elektronická hudba • jazz, spirituály, blues, • populární hudba • 50. léta- rock-n-roll,country and western, • 60.léta, 70.-80.léta,	*Dějepis, ČJ, VV,ČAS*

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 36 hodin

žák • při zpěvu dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu, uplatňuje je i při mluvním projevu v běžném životě • dle svých hudebních dispozic zpívá kultivovaně, intonačně čistě a rytmicky přesně vybrané písně v jednohlase i vícehlase • poznává české hudební památky a zařadí je do historických souvislostí • postihuje charakteristické znaky a hledá souvislosti v jiných uměleckých oborech • reprodukuje tóny hrané v různé výšce ve své hlasové poloze	Vokální činnosti • vlastní osobitý vokální projev • výběr písní odpovídajících probíraným obdobím české hudby vážné i populární, • zpěv v jednohlase i vícehlase • sluchová analýza	OSV –kreativita, komunikace. Kooperace MKV – kulturní diference,lidské vztahy, multiklturualita EV – vztah člověka k prostředí MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
žák • dle svých individuálních schopností a dovedností doprovází vokální projev • týmově tvoří dle svých schopností a dovedností melodram, reprodukuje na základě svých schopností a dovedností různé motivy, témata, části skladeb, tvoří hudební doprovody.	Instrumentální činnosti • prolínají do ostatních hudebních činností během školního roku • noty, akordy, rytmus, metrum • tvorba melodramu • skupinová hra s dostupnými nástroji, vyjadřování pocitů hudbou	*CJ*
žák • na základě svých individuálních hudebních a pohybových schopností spojuje poslech s pohybovými nebo instrumentálními činnostmi	Hudebně pohybové činnosti • prolínají do ostatních hudebních činností během roku	*Dějepis, TV*

	• taktování (shrnutí dovedností z předchozích ročníků) • některé dobové tance (rock´n ´roll, blues) • vlastní ztvárnění znějící moderní hudby (choreografie)	
žák • při poslechu využívá získané znalosti a zkušenosti k postižení hudebních výrazových prostředků • orientuje se v množství hudebních druhů, žánrů a stylů. • na základě svých individuálních schopností zařadí slyšenou hudbu do stylového období • orientuje se ve stěžejních písních domácí kulturní scény	Poslechové činnosti • Počátky českých hudebních dějin – nejstarší české písně, husitský chorál • česká renesance (K. Harant z Polžic a Bezdružic,J. K. Vodňanský) • české baroko (V. M. z Otradovic, J.D.Zelenka, P.J.Vejvanovský, B.M.Černohorský) • český klasicismus (J. V . Stamic, J. A. Benda, J. J. Ryba, a.Rejcha, J.Mysliveček) • český romantismus- (B. Smetana, A. Dvořák, Z. Fibich) • česká hudba 20. století (L. Janáček, B. Martinů, J. Suk, A.Hába) • česká populární hudba (jazz a swing, trampská píseň, divadla malých forem, big beat , folk, pop a rock) • vytváření vlastních soudů a preferencí	*Dějepis, ČJ, VV, ČAS*

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje • zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas, trojhlas (na základě hudebních schopností a dovedností, a rozložení hlasů ve třídě) • reprodukuje zpívaný (hraný) vzor na základě svých individuálních schopností a dovedností • dotváří hudební melodie, nebo vytváří vlastní, provádí jednoduché hudební improvizace na zákl. svých individuálních schopností a dovedností • vytváří tonální představu dur, moll, ale i intervalovou 1 – 8 • rytmizuje jednoduché texty • tvoří vlastní rytmické modely, které zhudebňuje • používá rytmické nástroje Orffova instrumentáře k doprovodné hře	• hlasová výchova • správné dýchání • hlasová hygiena • rozezpívání • správné tvoření tónů • artikulace • hlavový tón • zpěv • jednohlasé písně lidové a umělé • kánony lidové a umělé • úpravy lidových i umělých písní, trojhlas • intonace • zpěv hudebních motivů • imitace • intonační výcvik • zhudebnění přísloví, pořekadel • vlastního textu • vytvoření vlastních drobných skladeb • intervaly • opěrné písně • základ harmonie (T, D, S) • rytmický výcvik • hra na tělo • Orffův instrumentář • rytmizace textů a písní rytmickými nástroji	*Bi, , TV* OSV – sociální komunikace EGV – žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokolturních rozdílů EV – člověk a vztah člověka k prostředí MDV – média a med.fungování a vliv médií ve společnosti

• užívá i některých melodických nástrojů při individuálních i společných hudebních aktivitách přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem • orientuje se v notovém zápise jednoduchých, příp. i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních skladeb	• hra na hudební nástroje • tvorba instrumentálních doprovodů • jednoduchá aranžmá • nauka o hudebních nástrojích • partitura • vývoj notace	
• reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím	• tanec • pohyb na hudbu • dobové tance • lidové a umělé tance • reprodukce pohybů	*TV*
• vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	• umělecký proces a jeho vývoj • hudební myšlení v období pravěku • rytmicko- monomelodickém (starověk) • polymelodickém (středověk – renesance) • melodicko-harmonickém (baroko, klasicismus, romantismus) výrazové prostředky, tónina, hudební formy	*ČJ, Dě, VV*
• popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta	• role subjektu v uměleckém procesu, tvůrce hudby a interpret • tvůrce a interpret jako jedna osoba, řecké hudební umění, raný středověk, skladatelé Ars antiqua a Ars nova a jejich služba idejím, skladatelé Palestrina, Lasso; čeští skladatelé – Vodňanský, Kryštof Harant, Adam Michna, B. M. Černohorský;	*ČJ, Dě, VV*

	• dále pak např. Bach, Händel, Vivaldi, Haydn, Mozart, Beethoven, Chopin, Schumann, Liszt, Wagner, Verdi, Bizet, Čajkovskij, Smetana, Dvořák, Fibich	
• orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků. na základě historických, společenských a kulturních kontextů, popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla • odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích	• periodizace hudebního vývoje • hudba vokální a instrumentální • hudební formy • charakteristické znaky slohů • hledisko historické a kulturní • hudba česká a světová	*ČJ, Dě, VV*
interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit • uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě, popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace	• úloha komunikace v uměleckém procesu, postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny, estetická a umělecká hodnota hudebního díla • komplexní popis a interpretace hudebního díla, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, vlastní reflexe hudebních děl	*Dě*

vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout • upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od ní distancovat		

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

• uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • uplatňuje zásady sluchové hygieny v běžném životě • využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje • zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas, trojhlas, čtyřhlas (na základě hudebních schopností a dovedností, a rozložení hlasů ve třídě) • dotváří hudební melodie, nebo vytváří vlastní, provádí jednoduché hudební improvizace na zákl. svých individ. schopností a dovedností	• akustika • hlasové ústrojí • sluchové ústrojí • tvorba tónu • vyrovnávání vokálů • hlasové rejstříky • hlavový tón • zpěv • jednohlasé písně lidové a umělé • kánony lidové a umělé • úpravy lidových i umělých písní, trojhlas, čtyřhlas • individuální tvorba	*Fy, Bi, ČJ, TV* OSV – sociální komunikace EGV – žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokolturních rozdílů EV – člověk a vztah člověka k prostředí MDV – média a med.fungování a vliv médií ve společnosti MDV - média a mediální produkce, uživatelé

zpívá z not v rozsahu 1 – 5 v daných toninách vytváří vlastní rytmické modely, které zhudebňuje a podkládá textem		
• melodie rytmizuje, podkládá textem a zapisuje do not • intervaly • uplatňuje opěrné písně rozvíjí své harmonické cítění rozpoznáním mollového a durového tónorodu • rytmický výcvik • hra na tělo • Orffův instrumentář • vytváření drobných rytmických etud, jejich rytmický zápis	• melodizace a rytmizace textu • jednoduchý zápis do not • opěrné písně na tónický trojzvuk a kvartu • rozlišení dur a moll tónorodu • rytmický výcvik synkopa, triola, tečkovaný rytmus • zápis rytmických modelů do not • hra na tělo • hra na Orfeův instrumentář	
• využívá jednoduché, příp. složitější hudební nástroje (např. elektronické) při individuálních či společných hudebních aktivitách • orientuje se v notovém zápise jednoduchých, příp. i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních skladeb; na základě svých individ. hudebních schopností tyto skladby realizuje (účastní se jako vokalista nebo instrumentalista)	• hra na hudební nástroje • tvorba instrumentálních doprovodů • jednoduchá aranžmá • improvizace, stylizace • partitura • nástroje symfonického orchestru • orientace v notovém zápise • moderní hudební nástroje	
• pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů	• taneční hudba • techno, disco, hip hop, reggae, house, break, tance, rap	*TV*

• vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	• hudební myšlení v období • pozdní romantismus, impresionismus, expresionismus, neofolklorismus • sonické období (hudba 2.pol. 20. stol.) • (rytmus, melodie, výrazové prostředky, hudební formy)	*ČJ, Dě, VV*
• popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta • uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě, popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání • uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat	• tvůrce hudby a interpret • tvůrce a interpret jako jedna osoba • populární hudba • jazz-konce 19. stol. • 20. léta • 30. léta – swing • 40. léta – bop, blues, country western, zpěvácké hvězdy • 50. léta – rokenrol • hudba jako kulturní statek a jako zboží • hudební průmysl • hudba a její využití v běžném životě • Divadla malých forem • 60. léta – Britský rock – Beatles • Folk music – Bob Dylan • Folkrock – Simon & Garfunkel • Underground – Frank Zappa • Big Beat u nás – Miki Volek, Olympic, Matadors, Petr Novák • moderní populární hudba 70. – 80. let ve světě a u nás • rock a jeho odnože, střední proud, disko,	*ČJ, Dě*

	pop, metal, folk, protestsong	
• orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů, popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	• periodizace hudebního vývoje • hudba vokální a instrumentální • hudební formy • charakteristické znaky slohů • hledisko historické a kulturní • hudba česká a světová • Romantismus – impresionismus – expresionismus • Další směry 20. století	*ČJ, Dě, VV*
• odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích	• hudební styly a žánry, funkce hudby • hudba a její využití v běžném životě • hudba jako kulturní statek a jako zboží • hudební průmysl • hudba vážná a populární – převádění stylů, úpravy, transkripce ve 20. století (u nás např. Jiří Stivín, Michael Kocáb, Daniel Landa, ve světě např. Sting,)	*Dě*
• interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit	• estetická a umělecká hodnota hudebního díla ve 20. stol. • pojem kýč • hudba jako zboží • pojem komerce • hudba na objednávku • kvalita uměleckého díla	

• přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi vnějšího i vnitřního světa vyjadřované pomocí hudby (hudebních znaků), jako k možnému poselství; na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností toto poselství dešifruje a interpretuje • uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby • uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout • upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat • Projekt Umělecké dopoledne – vnímání hudby v estetickém prostředí, vytváření vlastního hodnocení hudební a výtvarné produkce, propojení hudebních a výtvarných zážitků, podpora estetického vztahu k životu, etiketa a společenské chování	• bludiště stylů ve 20. století • Volná atonalita • Dodekafonie a serialismus • Modální hudba • Neoklasicismus • Neofolklorismus • Témbrová hudba • Elektroakustická a elektronická hudba a mikrointervaly A. Háby • Minimalismus • Stylové syntézy, fúze a „nezařaditelní“ • využití hudby • Muzikály • Festivaly Návštěva Domu umění ve Zlíně, koncert Filharmonie Bohuslava Martinů, návštěva galerie ve Zlíně dle aktuální nabídky	*ČJ, Dě, TV*

5.16 Sborový zpěv

Charakteristika předmětu

Předmět Sborový zpěv vychází ze vzdělávací oblasti **Umění a kultura** RVP G a realizuje učivo a výstupy **Hudebního oboru** RVP G. Tento předmět je povinně volitelný. Pokud se žák rozhodne pro Hudební obor, vybere si buď Hudební výchovu nebo Sborový zpěv. Oba uvedené předměty realizují stejné učivo RVP G, ale Sborový zpěv se zaměřuje více na praktickou realizaci vokálních partitur různých slohových období i autorů, realizuje se v odpoledním vyučování, odlišuje se od Hudební výchovy koncertní činností. Výuka probíhá dva roky po dvou hodinách týdně. Žák má možnost po ukončení 1. ročníku přestoupit do předmětu Hudební výchova.
Předmět Sborový zpěv má velký význam pro formování estetického a pocitového vnímání žáků v kontextu s ostatními, převážně naukově orientovanými předměty. V průběhu výuky se žáci seznámí se základními hudebními styly, žánry a formami, s kategoriemi hudebních nástrojů i s moderními prostředky pro editaci a zpracování hudby. Důležitou složkou je přehled nejvýznamnějších hudebních skladatelů a děl.
Kromě výuky je pořádána i koncertní činnost (např. vánoční koncerty, koncerty při slavnostních akcích školy aj.) nebo zajímavé projektové aktivity v zahraničí.

Učitel vede žáky

- k chápání významu emotivních a pocitových prožitků pro život;
- k interpretaci a produkování hudby (v rámci svých možností);
- k využití hudby jako prostředku relaxace a duševního obohacení;
- k pochopení, že práce jedince ovlivní výsledek práce celé skupiny;
- k utváření nezaujatých postojů k různým kulturám a společenstvím (na základě poznání duchovních a kulturních hodnot současných i minulých);
- k pochopení významu hudby v historickém kontextu.

Ve Sborovém zpěvu jsou zařazena **průřezová témata** Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání a kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična), Multikulturní výchovy (např. kulturní diference a lidské vztahy, etnický původ), Environmentální výchovy (vztah člověka k prostředí), Mediální výchovy (fungování a vliv médií ve společnosti), Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře).
Předmět je vyučován v prvním a druhém ročníku. Návazně mohou studenti pokračovat ve třetím a čtvrtém ročníku volitelným seminářem Sborový zpěv.
Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená hudebními nástroji, Orffovým instrumentářem a audio-vizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Strategie jsou shodné se strategiemi uvedenými v předmětu Hudební výchova.

Vyučovací předmět: Sborový zpěv

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje • zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas, trojhlas i čtyřhlas (na základě hudebních schopností a dovedností, a rozložení hlasů ve třídě) • reprodukuje zpívaný (hraný) vzor na základě svých individuálních schopností a dovedností • dotváří hudební melodie, nebo vytváří vlastní, provádí jednoduché hudební improvizace na zákl. svých individuálních schopností a dovedností vytváří tonální představu dur, moll, ale i intervalovou 1 – 8 • používá rytmické nástroje Orffova instrumentáře k doprovodné hře	• hlasová výchova • správné dýchání • hlasová hygiena • rozezpívání • správné tvoření tónů • artikulace • hlavový tón • zpěv • jednohlasé písně lidové a umělé • kánony lidové a umělé • úpravy lidových i umělých písní, trojhlas, čtyřhlas • intonace • zpěv hudebních motivů • imitace • intonační výcvik • vytvoření vlastních drobných skladeb • intervaly • opěrné písně • základ harmonie (T, D, S) • rytmický výcvik • hra na tělo	*Bi, ČJ, TV, D* OSV – sociální komunikace EGV – žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokolturních rozdílů EV – člověk a vztah člověka k prostředí MDV – média a med.fungování a vliv médií ve společnosti

• užívá i některých melodických nástrojů při individuálních i společných hudebních aktivitách přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem • orientuje se v notovém zápise jednoduchých, příp. i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních skladeb	• hra na hudební nástroje • tvorba instrumentálních doprovodů • jednoduchá aranžmá • nauka o hudebních nástrojích • partitura • vývoj notace	
reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím	• tanec • pohyb na hudbu • dobové tance • lidové a umělé tance • reprodukce pohybů	*TV*
• vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	• umělecký proces a jeho vývoj • hudební myšlení v období pravěku • rytmicko- monomelodickém (starověk) • polymelodickém (středověk – renesance) • melodicko-harmonickém (baroko, klasicismus, romantismus) výrazové prostředky, tónina, hudební formy	*ČJ, D, VV*

• popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta	• role subjektu v uměleckém procesu, tvůrce hudby a interpret • tvůrce a interpret jako jedna osoba	*ČJ, D, VV*
• orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků. na základě historických, společenských a kulturních kontextů, popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla • odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích	• periodizace hudebního vývoje • hudba vokální a instrumentální • hudební formy • charakteristické znaky slohů • hledisko historické a kulturní • hudba česká a světová	*ČJ, D, VV*

• interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit • uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě, popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání	• úloha komunikace v uměleckém procesu, postavení umění ve společnosti a jeho historické proměny, estetická a umělecká hodnota hudebního díla • komplexní popis a interpretace hudebního díla, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, vlastní reflexe hudebních děl	*D*

• uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout • upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat		
• Projekt: koncertní činnost v průběhu celého školního roku	příprava různých koncertních programů	*ČJ, D, VV, TV*

Vyučovací předmět: Sborový zpěv

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

• uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • uplatňuje zásady sluchové hygieny v běžném životě využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje	• akustika • hlasové ústrojí • sluchové ústrojí • tvorba tónu • vyrovnávání vokálů • hlasové rejstříky • hlavový tón • zpěv • jednohlasé písně lidové a umělé	*F,Bi,Č,JTV* OSV – sociální komunikace EGV – žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokolturních rozdílů EV – člověk a vztah člověka k prostředí MDV – média a med.fungování a vliv médií ve společnosti

• zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas, trojhlas, čtyřhlas (na základě hudebních schopností a dovedností, a rozložení hlasů ve třídě) • dotváří hudební melodie, nebo vytváří vlastní, provádí jednoduché hudební improvizace na zákl. svých individ. schopností a dovedností • zpívá z not v rozsahu 1 – 5 v daných toninách	• kánony lidové a umělé • úpravy lidových i umělých písní, trojhlas, čtyřhlas • individuální tvorba	
• melodie rytmizuje, podkládá textem a zapisuje do not intervaly • uplatňuje opěrné písně • rozvíjí své harmonické cítění rozpoznáním mollového a durového tónorodu • rytmický výcvik • hra na tělo • Orffův instrumentář	• melodizace a rytmizace textu • jednoduchý zápis do not • opěrné písně na tónický trojzvuk a kvartu • rozlišení dur a moll tónorodu, středověké mody • rytmický výcvik synkopa, triola, tečkovaný rytmus • hra na tělo • hra na Orfeův instrumentář	
• využívá jednoduché, příp. složitější hudební nástroje (např. elektronické) při individuálních či společných hudebních aktivitách • orientuje se v notovém zápise jednoduchých, příp. i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních skladeb; na základě svých individ. hudebních schopností	• hra na hudební nástroje • tvorba instrumentálních doprovodů • jednoduchá aranžmá • improvizace, stylizace • partitura • nástroje symfonického orchestru • orientace v notovém zápise • moderní hudební nástroje	

tyto skladby realizuje (účastní se jako vokalista nebo instrumentalista)		
• pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů	• taneční hudba	*TV*
• vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	• hudební myšlení v období • pozdní romantismus, impresionismus, expresionismus, neofolklorismus • sonické období (hudba 2.pol. 20. stol.) • (rytmus, melodie, výrazové prostředky, hudební formy)	*ČJ, D, VV*
• popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě, popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání • uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout • upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a	• tvůrce hudby a interpret • tvůrce a interpret jako jedna osoba • populární hudba – její vývoj v 20. a 21. století	*ČJ, D*

xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat		
• orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů, popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	• periodizace hudebního vývoje • hudba vokální a instrumentální • hudební formy • charakteristické znaky slohů • hledisko historické a kulturní • hudba česká a světová • Romantismus – impresionismus – expresionismus • Další směry 20. století	*ČJ, D, VV*
• odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích	• hudební styly a žánry, funkce hudby • hudba a její využití v běžném životě • hudba jako kulturní statek a jako zboží • hudební průmysl • hudba vážná a populární – převádění stylů, úpravy, transkripce ve 20. století	*D, SV*
• interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit	• estetická a umělecká hodnota hudebního díla ve 20. stol. • pojem kýč• hudba jako zboží • pojem komerce • hudba na objednávku • kvalita uměleckého díla	*SV*

• přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi vnějšího i vnitřního světa vyjadřované pomocí hudby (hudebních znaků), jako k možnému poselství; na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností toto poselství dešifruje a interpretuje • uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby • uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat	• bludiště stylů ve 20. století	*ČJ, D, SV, TV*
• Projekt - koncertní činnost v průběhu celého školního roku	Sestavení a nácvik různorodých koncertních programů	*VV, SV*

5.17 Tělesná výchova / Zdravotní tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova realizuje obsah vzdělávacího oboru **Tělesná výchov** a část vzdělávacího obsahu oboru **Výchova ke zdraví** ze vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví RVP ZV** a **RVP G**.

Hodinová dotace jsou 2 hodiny týdně v ročníku.
Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky. Učivo pro chlapce a dívky se liší jen nepatrně a v hodnocení.
Žáci sekundy/tercie se účastní šestidenního lyžařského a snowboardového kurzu. V sextě probíhá obdobný kurz v Rakousku nebo na Valašsku, dle výběru. V septimě je sportovní kurz – vodácký na Vltavě.

Výuka probíhá v tělocvičnách vybavených běžným sportovním nářadím a náčiním, ve venkovních sportovních areálech určených pro atletické disciplíny a hry, v přírodě v okolí školy a města, v pronajatých specializovaných prostorách.
Škola sama organizuje a také se pravidelně účastní sportovních soutěží v různých sportovních odvětvích. Účast je otevřená všem zájemcům z řad žáků školy. Uplatňujeme zásady fair play a rozvíjíme myšlenky spojené se sportem a olympismem.
Součástí výuky je i prevence úrazů, význam správné životosprávy a zdravého životního stylu.

Cílem předmětu je vytvořit v žácích pocit vlastní odpovědnosti za své zdraví. Žáci jsou seznámeni se základy běžných sportovních odvětví, jsou vedeni k aktivnímu pohybu. Na základě získaných dovedností si mohou během studia najít sportovní aktivitu, která jim vyhovuje a je jim blízká.
Teorie a praxe z oblasti tréninku, relaxace a účinků fyzické zátěže na organismus žákům v budoucnu pomůže organizovat vlastní sportovní činnost.

Do předmětu Tělesná výchova na vyšším gymnáziu je zařazen tematický okruh **Zdravotní tělesná výchova**, jehož prvky jsou v běžných hodinách zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Současně však realizujeme **okruh Zdravotní tělesná výchova jako adekvátní povinný předmět** pro žáky III. zdravotní skupiny, kteří jsou osvobozeni od Tělesné výchovy a zároveň se na ně nevztahuje individuální integrace. Tento předmět bude **realizován v hodinách zájmové aktivity plavání**, která se v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně realizuje v místním bazénu. Ve Zdravotní tělesné výchově budou spojeni žáci všech ročníků vyššího gymnázia.
Do zdravotní TV jsou zařazeni také žáci vyššího gymnázia, kteří jsou uvolněni z TV, ale jejich zdravotní potíže nejsou kontraindikací pro plavání.

Dále je zde zařazen tematický okruh **Ochrana člověka za mimořádných událostí.** Toto učivo bude realizováno na vodáckém kurzu. Pokud se žák tohoto kurzu nezúčastní, zpracuje z uvedeného tematického okruhu seminární práci.

Předmět Tělesná výchova zahrnuje **průřezové téma** Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů, praktická etika, kooperace, komunikace, vztahy mezi lidmi, psychohygiena, sebepoznávání, seberegulace. Náměty a činnosti jsou realizovány v situacích vyplývajících z konkrétního průběhu vyučovacího procesu.

Výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuálnímu rozvoji;
- napomáhá uvědomění si prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou;
- vytváří u žáků potřebu systematického sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- směřuje žáky k přemýšlení o problému při ovládání cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění;
- hledá spolu s žáky vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva;
- otevírá prostor diskusi o taktice družstva;
- vede žáky k pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel fair play;

- prezentuje a podporuje myšlenky olympijského hnutí;
- rozvíjí spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva;
- vede k rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské

Učitel

- podporuje aktivní sportování;
- objasňuje a podává příklady potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách;
- vede k poskytnutí první pomoci při úrazech lehčího charakteru;
- seznamuje věcně i na úrovni emočního prožitku se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.

Kompetence pracovní (nižší gymnázium)

Učitel

- uvádí příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě;
- vede žáky k uvědomění si možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace; vede ke zpracování a prezentaci naměřených výkonů.

Kompetence k podnikavosti (vyšší gymnázium)

Učitel

- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech;
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje činnost s ohledem na stanovený cíl.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k vhodnému využívání digitálních technologií při zpracování výstupů v tělesné výchově;
- objasňuje žákům přínosy digitálních technologií a aplikací pro zaznamenávání vlastní pohybové aktivity.

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: prima

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	• Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	• OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí • *Přírodopis*
• Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• Celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí/ • Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
• Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištěném ovzduší	• Drogy a jiné škodliviny / anabolika, látky zvyšující • fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty/,	

• Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybové aktivity	• OSV – osobnostní rozvoj - psychohygiena
• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	• Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • Pořadová cvičení – povelová technika, nástup, hlášení	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Vstupní motorické testy • Pohybové hry, závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením • Turistika + pobyt v přírodě /v případě seznamovacího pobytu/	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech	• Vybíjená • Přehazovaná • Odbíjená • Doplňkové sportovní hry – minikopaná, florbal • Atletika • Gymnastika • Úpoly	• OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech	• Rytmická gymnastika, tanec a jiné pohybové činnosti s hudebním a rytmickým doprovodem	
• Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Sebehodnocení v dané pohybové činnosti • Zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti	• OSV – osobnostní rozvoj – komunikace
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Komunikace v TV /tělocvičné názvosloví osvojovaných činností/	
• Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• Historie olympijských her	• OSV – morální rozvoj – řešení problému a rozhodovací dovednosti
• Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
• Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	
• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Statistické zjištění – měření délky, rychlosti, práce se stopkami, pásmem	
• Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: sekunda Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	• Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	• OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí • *Přírodopis*
• Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• Celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí/ • Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech	• Atletika – atletická abeceda, rychlé běhy na krátkou trať, hody kriketovým míčkem, skok do dálky, skok do výšky, rychlé starty, vytrvalostní běh • Gymnastika + záchrana a dopomoc při sportovní gymnastice. • Úpoly	

	• Význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost	
• Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	• Drogy a jiné škodliviny • Základy první pomoci	• OSV – osobnostní rozvoj - psychohygiena
• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	• Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • Pořadová cvičení - Povelová technika, nástup, hlášení	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Vstupní motorické testy • Pohybové hry, závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením • Turistika + pobyt v přírodě /v případě seznamovacího pobytu/	
•	• Vybíjená • Košíková • Základy herních systémů • Přehazovaná • Odbíjená • Doplňkové sportovní hry – minikopaná, florbal,	• OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

	• Plavání • Diagnostické utkání podle upravených a zjednodušených pravidel pro danou věkovou kategorii	
• Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Lyžařský kurz • Sebehodnocení v dané pohybové činnosti • Zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti	• OSV – osobnostní rozvoj – komunikace
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Komunikace v tv /tělocvičné názvosloví osvojovaných činností/	
• Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• Historie olympijských her	• OSV – morální rozvoj – řešení problému a rozhodovací dovednosti
• Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
• Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	
• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Statistické zjištění – měření délky, rychlosti, práce se stopkami, pásmem	
• Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	
• Zpracuje naměřená data o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: tercie

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	• Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	• OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí • *Přírodopis*
• Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• Celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí/ • Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
• Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím;		
• Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a	• Drogy a jiné škodliviny / anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty/,	• OSV – osobnostní rozvoj - psychohygiena

modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni,	• Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybové aktivity	
• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	• Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • Pořadová cvičení - Povelová technika, nástup, hlášení	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Vstupní motorické testy • Pohybové hry, závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením • Turistika + pobyt v přírodě	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Vybíjená ,košíková, základy herních systémů • Herní činnost jednotlivce, odbíjená • Doplňkové sportovní hry – minikopaná, florbal, softbal • Plavání , průpravná cvičení • Diagnostické utkání podle upravených a zjednodušených pravidel pro danou věkovou kategorii.	• OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech	• Atletika – atletická abeceda, rychlé běhy na krátkou trať, hod granátem, skok do dálky, skok do výšky, rychlé starty, koulařská abeceda, vrh z místa koulí 3 kg, vytrvalostní běh • Gymnastika: akrobacie, přeskoky, skoky, šplh, hrazda	

	• záchrana a dopomoc při sportovní gymnastice.	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech	• Rytmická gymnastika, tanec a jiné pohybové činnosti s hudebním a rytmickým doprovodem	
• Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Sebehodnocení v dané pohybové činnosti • Zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti	• OSV – osobnostní rozvoj – komunikace
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Komunikace v TV /tělocvičné názvosloví osvojovaných činností/	
• Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• Historie Olympijských her	• OSV – morální rozvoj – řešení problému a rozhodovací dovednosti
• Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
• Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	
• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Statistické zjištění – měření délky, rychlosti, práce se stopkami, pásmem	
• Zpracuje naměřená data o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: kvarta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	• Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	• OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
• Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• Celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí/ • Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
• Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni,	• Drogy a jiné škodliviny • Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybové aktivity	• OSV – osobnostní rozvoj - psychohygiena

v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	• Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • Pořadová cvičení	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Pohybové hry, závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením • Turistika + pobyt v přírodě	• OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech	• Atletika • Gymnastika • Úpoly • Tanec	
• Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Sebehodnocení v dané pohybové činnosti • Zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti	• OSV – osobnostní rozvoj – komunikace
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Komunikace v TV • Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	
• Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• Historie olympijských her	• OSV – morální rozvoj – řešení problému a rozhodovací dovednosti

• Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
• Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	
• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Statistické zjištění – měření délky, rychlosti, práce se stopkami, pásmem	
• Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: kvinta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	• Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu • Celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	• OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

• Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
• Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• Drogy a jiné škodliviny • Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybové aktivity	• OSV – morálka všedního dne
• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • Pořadová cvičení	

• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Pohybové hry, závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	• OSV – spolupráce a soutěž
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech	• Atletika • Gymnastika • Úpoly • Doplňkové sportovní činnosti dle aktuálních podmínek (plavání, in-line bruslení, stolní tenis, freesbee, softbal, bowling, softtenis, slick-line, badminton, šipky, posilování na posilovacích strojích, spinning, plážový volejbal, minigolf, cyklistika, bruslení, pobyt v přírodě, lezecká stěna).	
• Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Sebehodnocení v dané pohybové činnosti • Zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti	• OSV – sociální komunikace
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Komunikace v TV • Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	• OSV– řešení problému a organizační dovednosti
• Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel: basketbal, volejbal, florbal, kopaná	

• Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	
• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Statistické zjištění – měření délky, rychlosti, práce se stopkami, pásmem	
• Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: sexta

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	• Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu • Celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí/ • Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	• OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

• Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
• Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• Drogy a jiné škodliviny • Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybové aktivity	• OSV -morálka všedního dne
• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • Pořadová cvičení	

• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Pohybové hry, závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	• OSV – spolupráce a soutěž
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech	• Atletika • Gymnastika • Úpoly • Doplňkové sportovní činnosti dle aktuálních podmínek (plavání, in-line bruslení, stolní tenis, freesbee, softbal, bowling, softtenis, slick-line, badminton, šipky, posilování na posilovacích strojích, spinning, plážový volejbal, minigolf, cyklistika, bruslení, pobyt v přírodě, lezecká stěna).	
• Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Sebehodnocení v dané pohybové činnosti • Zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti • Lyžařský a snowboardový výcvikový kurz	• OSV – sociální komunikace
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Komunikace v TV • Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	• OSV – řešení problému a organizační dovednosti
• Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným,	• Historie olympijských her	• OSV – řešení problému a organizační dovednosti

respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		
• Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel: basketbal, volejbal, florbal, kopaná	
• Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	
• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Statistické zjištění – měření délky, rychlosti, práce se stopkami, pásmem	
• Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: septima

Roční hodinová dotace: 72 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci	• Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu • Celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	• OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím • Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
• Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• Drogy a jiné škodliviny • Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybové aktivity	• OSV – morálka všedního dne
• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • Pořadová cvičení	

• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Pohybové hry, závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	• OSV – spolupráce a soutěž
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech	• Atletika • Gymnastika, Úpoly • Sportovní kurz - vodní turistika • Doplňkové sportovní činnosti dle aktuálních podmínek (plavání, in-line bruslení, stolní tenis, freesbee, softbal, bowling, softtenis, slick-line, badminton, šipky, posilování na posilovacích strojích, spinning, plážový volejbal, minigolf, cyklistika, bruslení, pobyt v přírodě, lezecká stěna).	
• Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Sebehodnocení v dané pohybové činnosti • Zná a dodržuje pravidla dané činnosti	• OSV –sociální komunikace
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Komunikace v TV • Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	• OSV– řešení problému a organizační dovednosti
• Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel: basketbal, volejbal, florbal, kopaná	
• Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	

• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Statistické zjištění – měření délky, rychlosti, práce se stopkami, pásmem	
• Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	
• Rozhodne, jak se zodpovědně chovat při vzniku mimořádné události • Prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel	• Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události • Živelní pohromy • Únik nebezpečných látek do životního prostředí, jiné mimořádné události • První pomoc: klasifikace poranění • Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	• Bude realizováno v projektovém týdnu.

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: oktáva

Roční hodinová dotace: 56 hodin

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím • Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu • Celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	• OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
• Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v	• Drogy a jiné škodliviny • Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybové aktivity	• OSV - morálka všedního dne

případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • Pořadová cvičení	
• Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě ji aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Pohybové hry, závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	• OSV - spolupráce a soutěž
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech	• Atletika • Gymnastika • Úpoly • Doplňkové sportovní činnosti dle aktuálních podmínek (plavání, in-line bruslení, stolní tenis, freesbee, softbal, bowling, softtenis, slick-line, badminton, šipky, posilování na posilovacích strojích, spinning, plážový volejbal, minigolf, cyklistika, bruslení, pobyt v přírodě, lezecká stěna).	

• Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Sebehodnocení v dané činnosti • Zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti	• OSV –sociální komunikace
• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Komunikace v TV • Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	• OSV – řešení problému a organizační dovednosti
• Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel: basketbal, volejbal, florbal, kopaná	
• Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	
• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Statistické zjištění – měření délky, rychlosti, práce se stopkami, pásmem	
• Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• Práce s tabulkou, čtení a zjišťování potřebných dat	

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení žáka

Úvodní ustanovení

Hodnocení je jedním z výkonných nástrojů vzdělávacího procesu. Jeho úkolem je informovat žáky o výsledcích jejich studijního úsilí, zprostředkovávat učitelům a zákonným zástupcům informace o míře pokroku žáků a vyjadřovat stupeň osvojení předepsaného učiva a zvládnutí požadovaných dovedností. Úkolem hodnocení je rovněž přispívat k odpovědnému vztahu žáků ke studiu a ke škole. Pravidla hodnocení vycházejí z platných právních norem a zohledňují cíle vzdělávání stanovené rámcovým a školním vzdělávacím programem.

Školní rok je rozdělen na dvě samostatná klasifikační období označovaná jako první a druhé pololetí školního roku. Za první pololetí školního roku je žákovi vydáván výpis z vysvědčení, na konci druhého pololetí se vydává žákovi vysvědčení.
Hodnocení výsledků vzdělávání žáka a hodnocení chování žáka je na vysvědčení vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovní hodnocení žáka se neprovádí.

Stupně klasifikace a prospěchu

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je hodnocen těmito stupni:
1 – výborný,
2 – chvalitebný,
3 – dobrý,
4 – dostatečný,
5 – nedostatečný.

Kritéria pro udělení klasifikačního stupně v jednotlivých předmětech:
Stupeň 1 (výborný): Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, je schopen samostatného studia.
Stupeň 2 (chvalitebný): Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Je schopen pracovat samostatně nebo s menší dopomocí.

Stupeň 3 (dobrý): Žák nemá v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí podstatné mezery. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele opravit. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.
Stupeň 4 (dostatečný): Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.
Stupeň 5 (nedostatečný): Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich značné mezery. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. V myšlení se u něho vyskytují časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Chování žáka je hodnoceno těmito stupni:
1 – velmi dobré,
2 – uspokojivé,
3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:
Stupeň 1 (velmi dobré): Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
Stupeň 2 (uspokojivé): Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Má neomluvenou absenci.
Stupeň 3 (neuspokojivé): Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Má opakovanou nebo dlouhodobou neomluvenou absenci.

Kromě známek z jednotlivých předmětů a známky z chování se na vysvědčení uvádí také celkové hodnocení prospěchu žáka vyjádřené následujícími stupni:

prospěl s vyznamenáním,
prospěl,
neprospěl.

Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřuje výsledky klasifikace v povinných vyučovacích předmětech a hodnocení chování, nezahrnuje hodnocení

v nepovinných předmětech. Žák prospěl s vyznamenáním, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch horší než chvalitebný, průměrný prospěch z vyučovacích předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré. Žák prospěl, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný. Žák neprospěl, má-li z některého vyučovacího předmětu prospěch nedostatečný. Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkovém hodnocení na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl alespoň stupně hodnocení „prospěl“.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

Ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo z části z vyučování některého předmětu. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na základě posudku vydaného registrujícím lékařem, pokud má být žák uvolněn na pololetí školního roku nebo na školní rok. Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen.

Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku. Opravná zkouška je komisionální. Konkrétní termín, obsah a rozsah zkoušky oznámí ředitel školy zákonným zástupcům nezletilého žáka nebo zletilému žákovi v předstihu doporučeným dopisem.

Na konci příslušného klasifikačního období se ke každé známce uvádí jako dodatková informace také hodnocení přístupu žáka k plnění studijních povinností v daném předmětu vyjádřené písmenem A-D, F, které vyučující zapisují spolu s výslednou klasifikací do aplikace Bakaláři. Hodnocení přístupu nemění výslednou známku, tištěný formulář vysvědčení zůstává beze změny.

Přístup žáka k plnění studijních povinností v jednotlivých vyučovacích předmětech je hodnocen těmito stupni:
A – výborný
B – velmi dobrý
C – dobrý
D – dostatečný

F – nedostatečný

Kritéria pro udělení klasifikačního stupně v jednotlivých předmětech:
Stupeň A (výborný): Při výuce je žák aktivní a tvůrčí, charakterizuje jej upřímný zájem o předmět, své studijní povinnosti plní soustavně, řádně a včas.
Stupeň B (velmi dobrý): Při výuce žák zpravidla spolupracuje, obvykle je pozorný, aktivní především v rámci svých studijních povinností, které plní až na výjimky svědomitě.
Stupeň C (dobrý): V hodinách je žák často pasivní nebo bez většího zaujetí. Objevují se u něj výrazné výkyvy v přístupu k plnění studijních povinností i v pozornosti. Na práci třídy a skupiny nepůsobí destruktivně.
Stupeň D (dostatečný): Žák je zcela pasivní, objevují se u něj náznaky vyhýbání se předmětu či destruktivního působení na skupinu. Vykazuje časté nedostatky při plnění svých studijních povinností. V případě potřeby je schopen přístup skokově zlepšit.
Stupeň F (nedostatečný): Žák projevuje ostentativní nezájem o předmět a zadané práce neodevzdává ani po prodloužení lhůty. Plnění studijních povinností je provázeno častými absencemi či dalšími přesahy spadajícími pod školní řád. Domluvám je nepřístupný.

Hodnocení přístupu žáka k plnění studijních povinností má tedy za cíl zdůraznit úsilí a práci, které ve sledovaném období žák vynaložil. Dále jej může být využito jako pomocného kritéria při oceňování žáků, uvolňování z výuky, řešení individuálních záležitostí, přijímání kázeňských a podpůrných opatření, účasti na mimorozvrhových akcích a podobně.

Zásady pro hodnocení a klasifikaci žáků

Při své práci usilují učitelé o maximální transparentnost a srozumitelnost hodnocení a průběžné i celkové klasifikace. Cílem jejich snahy je, aby hodnocení sloužilo dalšímu učení studenta, přispívalo k zjišťování případných příčin studijního neúspěchu a bylo podkladem pro dosahování lepších výsledků.

Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

Při průběžném hodnocení žáků se učitelé zaměřují primárně na zjišťování studijního pokroku, uplatňují přiměřenou náročnost, objektivitu a pedagogický takt. V případě neuspokojivého hodnocení poskytují učitelé žákům možnost k dosažení lepšího výsledku jejich práce.

Při celkové klasifikaci hodnotí učitel kvalitu práce a studijní výsledky žáka za celé klasifikační období. Zohledňuje přitom individuální charakteristiky žákovi práce a přihlíží k okolnostem, které mohly ovlivňovat jeho výkon. Učitel bere při klasifikaci zřetel také na zaměření a cíle předmětů s převahou teoretického zaměření a předmětů s převahou výchovného zaměření. Stupeň prospěchu nemusí být průměrem klasifikace za příslušné období.

Žáci jsou klasifikováni ve všech předmětech stanovených učebním plánem pro daný ročník. Stupeň prospěchu určuje učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V případě, kdy se na výuce předmětu podílí více učitelů, klasifikují po vzájemné dohodě.

Absence žáka, která v daném předmětu překračuje hranici 25 %, může být důvodem pro neklasifikování žáka. V takovém případě je žákovi ředitelem školy určen termín pro doplnění klasifikace. Formu doplnění klasifikace určuje vyučující, doplnění klasifikace není komisionální zkouškou.

Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o něm ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Při hodnocení chování žáka se přihlíží k uděleným výchovným opatřením. Učitelé hodnotí žáky za jejich chování v průběhu školního vyučování a na akcích pořádaných školou.

Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

Pro průběžné hodnocení a klasifikaci dílčích výstupů v rámci předmětů není předepsaná jednotná podoba. Vyučující používají takové metody, které nejvíce odpovídají charakteru daného předmětu a výstupů v něm, věku a schopnostem žáků. S podmínkami a kritérii hodnocení ve svém předmětu seznámí učitel žáky prokazatelným způsobem na začátku školního roku.

Pro všechny žáky musí být formy získávání klasifikace stejné. Učitel zajistí všem žákům při zkoušení srovnatelné podmínky, a to v náročnosti zadání otázek, časovém rozsahu i celkovém průběhu.

Výsledek každé klasifikace oznamuje učitel žákovi, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním, pohybovém a praktickém ověření schopností a dovedností oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, písemných prací, laboratorních nebo praktických činností oznámí učitel žákovi do 14 dnů, později pouze po předchozím upozornění a ve výjimečných a případech (slohové práce, seminární práce apod.).

Písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně v průběhu celého klasifikačního období tak, aby se nehromadily v určitých obdobích. Pro potřeby plánování a evidence se rozlišují kontrolní písemné práce (30 a více minut) a orientační písemné zkoušky (pěti a desetiminutovky apod.).

V průběhu I. pololetí posledního ročníku zpracovává každý žák gymnázia seminární práci, jejíž hodnocení je nezbytnou podmínkou uzavření klasifikace v příslušném předmětu. Při nesplnění požadovaného kritéria ani v náhradním termínu se povinnost odevzdání seminární práce překládá do následujícího klasifikačního období (II. pololetí posledního ročníku).

Plánované termíny písemných prací a zkoušek zapisují učitelé do třídní knihy (téma hodiny). V jednom dni píšou žáci nejvýše 2 kontrolní písemné práce nebo 3 orientační písemné zkoušky, případně 1 kontrolní písemnou práci a 2 orientační písemné zkoušky.

Počet hodnocení žáka formou písemného nebo ústního zkoušení musí v rámci jednoho pololetí odpovídat minimálně dvojnásobku týdenní hodinové dotace daného předmětu (při jednohodinové týdenní dotaci předmětu je každý žák během pololetí takto hodnocen minimálně 2x, při dvouhodinové týdenní dotaci je během pololetí takto žák hodnocen minimálně 4x a analogicky dále). Toto pravidlo neplatí pro výuku volitelných předmětů a praktickou výuku na zdravotnické škole.

Pokud žák nezískal klasifikaci z uvedeného obsahu učiva z důvodu absence, je povinen si do 1 týdne po návratu do školy dohodnout s vyučujícím náhradní termín zkoušení. V opačném případě je hodnocen stupněm nedostatečný.

Pokud žák neodevzdá zadanou práci v určeném termínu, je hodnocen stupněm nedostatečný.

Učitelé jsou povinni vést si vlastní průběžnou evidenci o každém hodnocení žáka a prověřovat a hodnotit žáka průběžně tak, aby jej mohl v závěru každého pololetí zodpovědně výsledně klasifikovat.

Písemné a grafické práce vyučující uschovávají po celé klasifikační období včetně doby, po kterou se mohou zákonní zástupci nezletilého žáka nebo zletilý žák odvolat proti klasifikaci.

Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Při vzdělávání a klasifikaci uvedených žáků se vyučující řídí ustanoveními vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Vyučující respektují doporučení ke vzdělávání a poskytuje podpůrná opatření v oblasti klasifikace a hodnocení žáků, uvedená v doporučení školského poradenského zařízení. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.

Při hodnocení žáků mimořádně nadaných postupuje vyučující v souladu s doporučeními školského poradenského zařízení, která obsahují způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení i úpravu zkoušek.

Průběh a způsob hodnocení ve vzdělávání podle Individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Ředitel školy může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud je vzdělávání podle IVP součástí doporučení ŠPZ.

Ředitel může dále také povolit vzdělávání podle IVP žákovi vyššího osmiletého nebo čtyřletého studia na základě doložení jiných závažných důvodů:

- zhoršený zdravotní stav, kvůli němuž žák nemůže navštěvovat výuku v plném rozsahu (dokladem je potvrzení praktického nebo odborného lékaře),
- sportovní reprezentace (vždy musí být stvrzeno razítkem sportovního svazu),
- z dalších závažných důvodů.

Povolení vzdělávání podle IVP je plně v kompetenci ředitele školy.

V případě vzdělávání dle IVP definuje vyučující průběh a četnost zkoušek a kritéria klasifikace za dané pololetí, se kterými žáka prokazatelně seznámí.

Žák následně kontaktuje jednotlivé vyučující a dohodne se s nimi na konkrétních termínech zkoušení. Formu a obsah zkoušení určuje vždy vyučující daného předmětu.

Žák sleduje a pravidelně si doplňuje zameškané učivo a plní úkoly dle zadání vyučujících. V případě zadávání nové látky k samostatnému nastudování vyučující předem sdělí, jakým způsobem má být nastudována, jakou formou a v jakém rozsahu bude ověřována.

Pokud žák neplní dohodnuté studijní povinnosti dle stanovených pravidel, rozhodne ředitel školy o ukončení vzdělávání podle IVP.

Žák, který se vzdělává podle IVP, musí splnit podmínky vyučujících pro hodnocení do termínu uvedeného v rozhodnutí o povolení vzdělávání podle IVP.

Ředitel školy rozhodne o ukončení vzdělávání podle IVP, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

Pochybnosti o správnosti hodnocení

Jestliže má zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení (výpisu), požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím v daném předmětu ředitel školy, požádá Odbor školství, mládeže a sportu KÚ Zlínského kraje.

Přezkoušení proběhne nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí ředitel školy prokazatelným způsobem zletilému žákovi nebo zákonnému

zástupci nezletilého žáka. O přezkoušení žáka se pořizuje protokol, který třídní učitel zařadí do složky třídy.

Pokud se žák ke komisionálnímu přezkoušení bez omluvy nedostaví, známka se nemění. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín komisionálního přezkoušení.

Opravné zkoušky

Žák, jehož prospěch je na konci druhého pololetí nedostatečný nejvýše ze dvou povinných předmětů, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku. Termín zkoušky stanoví ředitel školy a doporučeným dopisem o něm informuje zákonné zástupce nezletilého žáka nebo rodiče zletilého žáka.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání bez omluvy nedostaví, neprospěl.

Pokud se žák nemůže z vážných důvodů dostavit k opravné zkoušce ve stanoveném termínu, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do konce září. Do té doby navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Jestliže má žák na konci školního roku tři nedostatečné nebo po opravných zkouškách alespoň jednu nedostatečnou z povinného předmětu, může mu ředitel povolit opakování ročníku. V opačném případě studium žáka na škole končí. Toto ustanovení se netýká žáků plnících povinnou školní docházku.

Zákonný zástupce či zletilý žák mohou řediteli školy písemnou formou podat žádost o opakování ročníku. Ředitel školy písemně sdělí rozhodnutí o povolení či nepovolení opakování ročníku.

Komisionální zkoušky

Komisionální zkoušku koná žák v případech, kdy:

a) koná opravnou zkoušku,
b) má zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení,
c) koná rozdílovou zkoušku.

Komise pro komisionální zkoušky je tříčlenná. Členy komise jmenuje ředitel školy. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému vyučovacímu předmětu a přísedící, který má odbornou kvalifikaci pro týž nebo příbuzný vyučovací předmět.

Zkouška se koná v termínu stanoveném ředitelem školy. Rozsah zkoušky je dán rozsahem učiva za období, jehož se opravná zkouška týká.

O termínu zkoušky jsou zákonní zástupci nezletilého žáka a rodiče zletilého žáka informováni doporučeným dopisem.

Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky. Rozhodnutí o klasifikaci je konečné.

Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly a výchovná kázeňská opatření. Výchovná opatření se zaznamenávají do školní matriky. Pochvala ředitele školy je přikládána k vysvědčení.

Výchovná kázeňská opatření se ukládají za provinění proti školnímu řádu, a to neprodleně. Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně. Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření:

a) napomenutí třídního učitele,
b) důtka třídního učitele,
c) důtka ředitele školy,
d) podmínečné vyloučení žáka ze školy,
e) vyloučení žáka ze školy.

Opatření dle odst. d) a e) je možno udělit pouze žákům, kteří mají splněnu povinnou školní docházku.

Výchovná opatření se udělují bez zbytečných odkladů.

Méně závažná porušení školního řádu a výchovná opatření.

a) Za méně závažná porušení školního řádu se považuje zejména nedodržování pravidel slušného chování (běžných společenských norem jako je slušné vyjadřování, zdravení), nerespektování pokynů vyučujících, pozdní příchody, nepřezouvání, nepořádnost, nepřipravenost na vyučování (pomůcky, vybavení), rušení výuky, nedovolené opuštění výuky, nošení nebezpečných předmětů do školy, pozdní omlouvání absence a podobně.

b) Na základě skutečné vážnosti provinění a při posouzení konkrétních okolností případu lze za jednotlivý takovýto přestupek proti školnímu řádu uložit žákovi důtku třídního učitele či důtku ředitele školy.

Méně závažná provinění žáků proti školnímu řádu prostřednictvím tzv. kázeňského listu. Evidence slouží třídnímu učiteli, řediteli školy a pedagogické radě jako podklad pro individuální posouzení závažnosti provinění žáka. Žáci mají právo kdykoliv do svého kázeňského listu nahlédnout. Toto právo mají také zákonní zástupci nezletilých žáků.

Závažná porušení školního řádu a výchovná opatření.

a) Za závažná porušení školního řádu se považuje opakované méně závažné porušení školního řádu, porušení školního řádu vedoucí k ohrožení či poškození zdraví či majetku, šikana vůči žákům nebo zaměstnancům školy (včetně kyberšikany), jednání směřující k poškození zájmů,

práv či majetku třetích osob či stran, kouření, požívání alkoholu a nošení, držení, distribuce či zneužívání návykových látek v prostorách školy a při akcích organizovaných školou, závažné a zaviněné porušení zákonů ve škole a při činnostech organizovaných školou, neomluvená absence v rozsahu vyšším než 25 vyučovacích hodin, používání vulgarismů vůči zaměstnancům, návštěvníkům a žákům školy (jak přímo, tak i nepřímo). Jakékoliv urážky, vyhrožování, použití síly (byť jen v náznacích) vůči zaměstnanci nebo žákovi školy se vždy považují za zvláště závažné porušení školního řádu.

b) Podle závažnosti provinění lze v případě závažného porušení školního řádu uložit důtku ředitele školy, podmínečné vyloučení žáka ze školy nebo přistoupit k vyloučení žáka ze školy.

O podmínečném vyloučení a vyloučení žáka rozhoduje ředitel školy ve správním řízení. Při podmínečném vyloučení ředitel stanoví zkušební lhůtu nejdéle na 1 rok. Vyloučen ze studia nemůže být žák plnící povinnou školní docházku.

Informování zákonných zástupců a rodičů žáků

Informace o prospěchu a chování žáka se poskytují žákům, zákonným zástupcům nezletilého žáka nebo rodičům zletilého žáka. Informace poskytuje zpravidla vyučující daného předmětu, případně třídní učitel nebo ředitel školy.

Informace se podle povahy poskytují:

a) prostřednictvím informačního systému Bakaláři – zejména průběžné hodnocení žáků a informace o docházce žáků, zadání domácích úkolů, písemných prací apod.,

b) emailem – učitelé při komunikaci se žáky a jejich rodiči používají výhradně pracovní emailovou adresu jmeno.prijmeni@mgvsetin.cz,

c) telefonicky – zejména v případech náhlé nutnosti,

d) písemně – v případech oficiální komunikace a úředních sdělení.

Veškeré průběžné hodnocení je nejpozději do tří dnů od oznámení klasifikace zapsáno žákovy do systému Bakaláři.

O udělení výchovných opatření žákovi uvědomí zákonné zástupce nezletilého žáka nebo rodiče zletilého žáka třídní učitel (důtka třídního učitele) nebo ředitel školy (ostatních výchovná opatření).

.

Doporučené požadavky pro udělení klasifikačních stupňů z hlediska vztahu k některým klíčovým kompetencím

	VÝSTUPY - UČIVO	KOMPETENCE K UČENÍ	KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ
výborný	Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi.	Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.	Zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Myslí logicky správně. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky.
chvalitebný	Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně.	Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.	Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků.
dobrý	Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery.	Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.	Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky.

dostatečný	Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery.	Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky. Při samostatném studiu má velké těžkosti.	V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují nedostatky.
nedostatečný	Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery.	Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele, úrovní svých znalostí není schopen navazovat na výklad nové látky. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky.	Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky.

Některé charakteristiky se v tabulce opakují, neboť se současně vztahují k více kompetencím.

	KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	KOMPETENCE OBČANSKÉ	KOMPETENCE PRACOVNÍ
výborný	Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný.	Účinně spolupracuje ve skupině, ve výuce.	Do výuky se připravuje soustavně, zodpovědně.	Grafický projev je přesný. Pohotově vykonává požadované motorické činnosti. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky.
chvalitebný	Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.	Spolupracuje ve skupině, ve výuce.	Do výuky se připravuje spíše soustavně, zodpovědně.	Grafický projev je bez větších nepřesností. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků.
dobrý	V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	Celkem spolupracuje ve skupině, vyžaduje pomoc nebo podporu.	Do výuky se připravuje méně pravidelně, výběrově.	Grafický projev má menší nedostatky. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky.
dostatečný	Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.	Při spolupráci vyžaduje výraznější pomoc nebo podporu.	Do výuky se připravuje nepravidelně, velmi výběrově.	V kvalitě výsledků činnosti a v grafickém projevu jsou nedostatky.
nedostatečný	V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.	Při spolupráci vyžaduje výraznou pomoc nebo podporu.	Do výuky se připravuje sporadicky, a to i přes podněty vyučujícího.	Kvalita výsledků činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky.